

खण्ड १. परिचय

१.१ तनहुँ जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत गण्डकी अञ्चलको दक्षिण-पूर्वी भेगमा अवस्थित तनहुँ प्रकृति, संस्कृति, सभ्यता, रहनसहन र जैविक विविधताले मनोरम ऐतिहासिक पहाडी जिल्ला हो । साथै विविध जातजाति र भेषभूषाले परिपूर्ण एवं विभिन्न कोट, दरबार, मन्दिर, गुफा, ऋषिमुनिहरूका तपोकेन्द्रहरू सहितका अलङ्कारहरूले सुसज्जित पनि छ । त्यसैगरी नेपाली साहित्यिक आकाशका उज्जल नक्षत्रका रूपमा रहेका वन्दनीय महापुरुष आदिकवि भानुभक्त आचार्यको जन्मभूमि/कर्मभूमि, महर्षि पराशरको तपोभूमि तथा महाभारत महाकाव्यका रचयिता महर्षि वेदव्यासको जन्मभूमि/कर्मभूमिका रूपमा समेत यस जिल्लाले प्रसिद्धि पाएको छ ।

ऐतिहासिक गाथा र गरिमामय इतिहास बोकेको यो जिल्लाको नामकरण सम्बन्धमा विभिन्न प्रकारका किम्बदन्तिहरू रहे तापनि निम्न दुईलाई प्रमुखरूपमा लिइन्छ : १. तत्कालीन तनहुँ राज्यको राजधानी तनहुँसुर आसपासका एकैखालका तीनवटा चुचुराहरूलाई त्रितुङ्ग (संस्कृत : त्रि=तीन तुङ्ग =चुचुरा) नामकरण भई क्रमशः तनुङ्ग बनेको र यस भेकका कतिपय गाउँका नामहरू मानहुँ, किहुँ, काहुँ आदिको अन्त्यमा “हुँ” अक्षर आएकोले त्यसैको प्रभावले “तनहुँ” भएको हो । २. तनहुँको राजधानी तनहुँसुरमा सानो चिउँडो भएको तनुहुनु (संस्कृत: तनु = सानो र हुनु = चिउँडो) नाम गरेका ऋषिले तपस्या गरेकाले सो शब्दको अपभ्रंश भएर “तनहुँ” रहेको हो ।

नेपालमा एकीकरण हुनु पूर्व चौविसे राज्यहरू मध्ये जमिन, धन र जनशक्तिमा सम्पन्न तनहुँ राज्य वर्तमान तनहुँ र चितवन जिल्लाका अतिरिक्त भारतको विहार राज्यको पश्चिमी चम्पारन जिल्ला अन्तरगत रामनगर तथा वेतियाको भू-भागसम्म फैलिएको थियो । वि.स. १६१० देखि १८३९ सम्मको २३० वर्षे अवधिसम्म पृथक अस्तित्वमा रही पाल्पाली राजा मणिमुकुन्दसेनका वंशज ९ जना सेनवंशी राजाहरू क्रमशः भृङ्गीसेन, हम्बिर सेन, तुला सेन, दामोदर सेन, दिग्विजय सेन, कामराजदन्त सेन, त्रिविक्रम सेन, कामरिदत्त सेन र हरकुमारदत्त सेनद्वारा शासित तनहुँ राज्य श्री ५ रणबहादुर शाह र राजमाता राजेन्द्रलक्ष्मीको शासनकालको एकीकरण अभियानमा नेपाल अधिराज्यमा गाभिन गयो ।

विश्व मानचित्रमा ८३°५७'-८४°३४' पूर्वी देशान्तर र २७°३६'-२८°०५' उत्तरी अक्षांश बीच यो जिल्ला अवस्थित छ । नेपालको मध्यवर्ती भागमा पर्ने यो जिल्ला पूर्वमा गोरखा र चितवन, दक्षिणमा चितवन, नवलपरासी र पाल्पा, पश्चिममा स्याङ्जा र कास्की तथा उत्तरमा कास्की र लमजुङ्ग जिल्लाहरूद्वारा परिवेष्टित छ । समुद्र सतहबाट १८७ मि. (देवघाट गाविसको कालीगण्डकी र त्रिशूली नदीको संगमस्थल) देखि २१३४ मि. (छिम्केश्वरी गाविसको छिम्केश्वरी डाँडा) सम्मका भू-भागहरूमा फैलिएर रहेको यस जिल्लाको क्षेत्रफल १५४६ वर्ग कि.मी. (१,५४,६०० हे.) नेपालको कुल भू-भागको १.०५% छ । साथै जिल्लाको पूर्व-पश्चिम लम्बाई ६२.५ कि.मि. र उत्तर - दक्षिण चौडाई ४३.७ कि.मि. छ । जिल्ला सदरमुकाम दमौली समुद्र सतह देखि ३७० मि.को उचाइमा रहेको छ । वार्षिक औषत वर्षा २०५८ मि रहको छ भने अधिकतम तापक्रम ४१° से. र न्यूनतम तापक्रम ३° से.सम्म हुने गर्दछ ।

भौगोलिक दृष्टिले दक्षिणतर्फ चुरे (१.१५%) र उत्तर तर्फ मध्यपहाडी (९८.८५%) क्षेत्रहरू मिली बनेको यो जिल्ला भू-उपयोगको दृष्टिले रुखयुक्त वन क्षेत्र ७१,७१५.२२ हे. र भाडीयुक्त वन क्षेत्र ६,३९६.० हे. गरी जम्मा ७८,१११.२२ हे. (५०.५२%), कृषियोग्य क्षेत्र ६५,०६१ हे. (४२.०८%) चरन क्षेत्र ४,३०६ हे. (२.७८%) र अन्य

७,१२१.७८ हे. (४.६२%) क्षेत्र ओगटेका छन् । हिमालय पर्वतबाट निस्केका मर्स्याङ्दी र त्रिशूली नदीहरुले पूर्व र कालीगण्डकी नदीले दक्षिण तर्फबाट घेर्नुका साथै मादी र सेती नदीहरुले बीचमा चिरेर जिल्लालाई जलस्रोतमा समेत धनी बनाएका छन् ।

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस जिल्लाको कुल जनसंख्या ३,२३,२८८ (नेपालको जनसंख्याको १.२२%) रहेकोमा सो मध्ये १,७९,८७८ (५५.६४ %) महिला र १,४३,४१० (४४.३६%) पुरुष जनसंख्या र वृद्धिदर जम्मा ०.२५% छ । जिल्लामा ७८,३०९ घरधुरीहरु २३६२ वस्तिहरुमा छरिएर रहेका छन् । जम्मा ८४.९८ % साक्षरता रहेकोमा ५३,१३० परिवारले खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्दछन् । त्यसैगरी ८६.५१% हिन्दु, ९.४४% बौद्ध, १.२८% मुस्लिम, १.६९% क्रिश्चियन र १.०८% अन्य धर्मावलम्बीहरु बसोबास गर्ने यस जिल्लामा जातिगत हिसाबले हेर्दा २८% मगर, १३.५५% ब्राह्मण, १२.१७% गुरुङ्ग, १०.७९% क्षेत्री, ७.५४% नेवार, १५.६९% दलित (कामी, दमै, सार्की, सुनार, गन्धर्व) र १२.२६% अन्य जातिका मानिसहरु बसोबास गर्दछन् । प्रशासनिक दृष्टिले ४० गाविस, ३ नगरपालिका, १३ इलाका र ३ संसदीय निर्वाचनमा क्षेत्रमा विभाजित रहेको छ ।

१.२ जिल्लाको संक्षिप्त पार्श्वचित्र

परिचय

जिल्ला:	तनहुँ
जिल्ला सदरमुकाम:	दमौली
अञ्चल:	गण्डकी
विकास क्षेत्र:	पश्चिमाञ्चल

सिमाना

पूर्व:	गोरखा र चितवन
पश्चिम:	स्याङ्जा र कास्की
उत्तर:	कास्की र लमजुङ्ग
दक्षिण:	चितवन, नवलपरासी र पाल्पा

भौगोलिक अवस्थिति

उचाई	: समुन्द्र सतह बाट १८७ मी. देखि २१३४ मी. सम्म
क्षेत्रफल	: १५४६ वर्ग कि.मी.
पूर्व-पश्चिम लम्बाई	: ६२.५ कि.मी.
उत्तर-दक्षिण लम्बाई	: ४३.७ कि.मी.
अक्षांश	: २७°३६' - २८°५'
देशान्तर	: ८३°५७' - ८४°३४'

राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

संसदीय निर्वाचन क्षेत्र	: ३
इलाका क्षेत्र संख्या	: १३
नगरपालिका संख्या	: ३
गा.वि.स. संख्या	: ४०
वस्ती संख्या	: २३६२
घरधुरी संख्या	: ६४८७६
घरपरीवार संख्या	: ७८३०९

हावापानी

वार्षिक औषत वर्षा	: १,७६१ मि.मि.
अधिकतम तापक्रम	: ३८-४१° सेन्टिग्रेड
न्यूनतम तापक्रम	: ३° सेन्टिग्रेड भन्दा कम
हावापानी	: अर्धोष्ण, समसितोष्ण, सितोष्ण

जनसंख्या विवरण

कूल जनसंख्या	: ३,२३,२८८
महिला संख्या	: १,७९,८७८
पुरुष संख्या	: १,४३,४१०
जनघनत्व	: २०९/कि.मी. ^२
औषत घरपरिवार संख्या	: ४,१३

धर्मको आधारमा घरधुरी संख्या (प्रतिशतमा)

हिन्दु	: ८६.५१%
बौद्ध	: ९.४४%
मुस्लीम	: १.२८%
क्रिश्चियन	: १.६९%
अन्य	: १.०८%

सडक

कालोपत्रे सडक: १५०.०३१ कि.मी.,

ग्रामेल: ९८ कि.मी.,
 कूल ग्रामीण सडक (ग्राभेल सहित):- २२२० कि.मी.
 गा.वि.स. केन्द्रसम्म सडक सुविधा पुगेको गा.वि.स. संख्या ३७

भो.पु. : ९३ वटा
 मोटरेवल पुल : ३ वटा निर्माणाधीन

शैक्षिक विवरण

- साक्षरता : ९५.८%
- महिला साक्षरता : ९३.४%
- पुरुष साक्षरता : ९८.३%

बाल विकास केन्द्र: ४९६ (विद्यालयमा आधारित: २५४, समुदायमा आधारित ९३, संस्थागत: १४९)
 प्रा.वि.: ४३३ (सामुदायिक: ३७४, संस्थागत: ५९) नि.मा.वि.: १०७ (सामुदायिक: ६९, संस्थागत: ३८)
 मा.वि.: ९० (सामुदायिक: ५९, संस्थागत: ३१) उ.मा.वि.: ५१ (सामुदायिक: ४४, संस्थागत: ७)
 क्याम्पस: १४ (सामुदायिक: ९, संस्थागत: ५)

स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण

अस्पताल संख्या:	२	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र:	२
स्वास्थ्य चौकी:	१२	उपस्वास्थ्य चौकी	३१
जिल्ला आयुर्वेदिक स्वास्थ्य केन्द्र	१	आयुर्वेदिक औषधालय:	१०
गाउँघर क्लिनिक:	१७०	खोप केन्द्र:	२३५
म.स्वा.स्व.से.:	४३४	गै.स.स. निजी स्वास्थ्य संस्था:	७

विवरण	दरवन्दी संख्या	कार्यरत	खाली
डाक्टर	७	५	२
स्टाफ नर्स	७	७	०
हे.अ.	१८	१६	२
अ.हे.व.	५३	४५	८
अ.न.मि.	२२	२१	१
ग्रा.स्वा.का.	३२	१९	१३
मा.शि.का.	३१	३०	१
महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका	४३४	४३४	०
गाउँघर क्लिनिक संख्या	१८१		

- स्थानीय निकायलाई हस्तान्तरण गरिएको उपस्वास्थ्य चौकी संख्या:- ३१

बिरामी चिकित्सक अनुपात

- ❖ डाक्टर/जनसंख्या : १:७६३१९
- ❖ स्टाफ नर्स/जनसंख्या : १:५४५१४
- ❖ हे.अ./जनसंख्या : १:२३८५०
- ❖ अ.हे.व./जनसंख्या : १:६५६७
- ❖ अ.न.मि./जनसंख्या : १:१५७६२

खानेपानी

- लाभान्वित जनसंख्या - (Coverage) ३०२२२८ (८२%)
- लाभान्वित घरधुरी संख्या: ५३३०३
- उपलब्ध प्रविधि - Gravity, Rainwater Harvesting, Dugwell, Suction Tube Well

- पाइप प्रणालीबाट लाभान्वित घरधुरीसंख्या : ४८७४०
  - ट्यूबवेलबाट लाभान्वित घरधुरी संख्या: १०२
  - अन्य प्रणालीबाट लाभान्वित घरधुरी संख्या: ३३४१
- सुरक्षित शौचालय प्रयोग गर्ने जनसंख्या : १००%

विद्युत

विद्युतबाट लाभान्वित घरधुरी संख्या: ५६६८५

- राष्ट्रिय लाईनबाट: ४०२०६ घरधुरी
  - लघुजलविद्युतबाट: ८७९४ घरधुरी
  - सोलार होमसिस्टमबाट: ७००० घरधुरी
- पेल्ट्रिक सेट: ७५० घरधुरी
 ➤ गोवर ग्यांस प्लान्ट: १०१५२ घरधुरी
 ➤ सुधारीएको चुल्हो: १५०९६ घरधुरी

घरेलु तथा साना उद्योग

सेवामूलक उद्योग: १२९०

उत्पादनमूलक उद्योग: १००३

कृषि तथा वन्यजन्तु उद्योग: १७४

पर्यटन उद्योग: ८१

निर्माण सेवा: १८

संचार:

टेलीफोन सुविधा पुगेको गा.वि.स. संख्या: सवै

जिल्ला हुलाक: १, अतिरिक्त हुलाक: ३७, इलाका हुलाक: १४)

समाचार पत्रहरु

भञ्ज्याङ्ग राष्ट्रिय दैनिक, लोकबाणी राष्ट्रिय दैनिक, सेतीमादी राष्ट्रिय दैनिक, उद्घोष राष्ट्रिय दैनिक, मादिसेती प्रवाह राष्ट्रिय दैनिक, दमौली खबर राष्ट्रिय दैनिक, तनहुँ आवाज साप्ताहिक, विचार-पत्र राष्ट्रिय साप्ताहिक, क्यासमिरी साम्ताहिक, दमौली एक्सप्रेस साप्ताहिक, विहानी खबर साप्ताहिक ।

एफ.एम. रेडियोहरु

दमौली एफ.एम. दमौली, मादिसेती एफ.एम. दमौली, रेडियो भानुभक्त दमौली, स्मार्ट एफ.एम., दमौली, रेडियो तनहुँ खैरेनीटार, बन्दिपुर एफ.एम. बन्दिपुर, मेरोसाथी एफ.एम. आँबूखैरेनी, देवघाट एफ.एम. देवघाट, ढोरवाराही एफ.एम. दुलेगौडा ।

सिंचाई:- २२००० हेक्टर

कृषि विकास

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय: १

कृषि सेवा केन्द्र: ६

कृषि सेवा सम्पर्क स्थल: ८

कृषि योग्य जमिन: ७१९२८ हेक्टर

खेत: १३५१८ हेक्टर

पाखो: ५०७२३ हेक्टर

मुख्य वाली:

धान, मकै, कोदो, गहुँ र आलु

मुख्य फलफुल:

केरा, सुन्तला, कागती

अन्य फलफुल:

आप, भूईकटहर, नास्पाती, जुनार, तरबुजा

नगदेवाली:

उखु, सुर्ति, तोरी, दाल, कफि, रेशम, अदुवा, फुस्रेतील

तरकारी:

काउली, वन्दा, मुला, खुर्सानी, गाजर, काक्रो, फर्सि, लौका, भान्टा र गोलभेडा, घिरौला, करेला, केराउ, पिडालु, चिचिण्डो

अन्य:

माछा, मौरी र पशुपालन

पशु सेवा

जिल्ला पशु सेवा कार्यालय: १

पशु सेवा केन्द्र: ६

पशु सेवा उपकेन्द्र: १२

जम्मा सहकारी संस्था: २६०

दर्ता भएका गै.स.स. संख्या: २२०३

वन

जिल्ला वन कार्यालय: १

इलाका वन कार्यालय: १

रेञ्जपोष्ट: ८

कुल वन क्षेत्र ७८१११.२२ हे.

सामुदायिक वन क्षेत्र २३३०४.०० हे.

कवुलियति वन क्षेत्र ९०१.८६ हे.

बाँके राष्ट्रिय वन क्षेत्र ५३९०५.३६ हे.

मुख्य वन पैदावार:- काठ, दाउरा, डालेघांस, जडिवुटी, कुरिलो आदी

मुख्य वन्य जनावर:- चितुवा, भालु, खरायो, दुम्सी, मृग, स्याल, ढेडुवादर, रातेवादर, मलसाप्रो आदी

मुख्य वन्य चराचुरुङ्गी:- सारौं, लुइचे, कौवा, गिद्ध, भगेरा, ढुकुर, गौथली, तित्रा, कालिज, वन कुखुरा, धोवेनी, जुरेला चिल, आदी।

जिल्लाको अन्य विवरण

प्रमुख पर्यटकीय सम्पदाहरु

नदीहरु : कालीगण्डकी, मादीनदी, सेतीनदी, मर्स्याङ्दी र त्रिशुली ।

कुण्डहरु : छाब्दीवाराही र ढोरवाराही ।

धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरु

क्र.सं.	स्थानहरु	ठेगाना
१	धार्मिक	देवघाट, छाब्दी बाराही, ढोरवाराही, थानीको थान, शिवपञ्चायन मन्दिर, अकला मन्दिर, तनहुँ भगवती मन्दिर, महादेव थान (सतिशवाँरा), पराशर आश्रम आदि ।
२	ऐतिहासिक	तनहुँसुर दरवार, भानुजन्मस्थल, घाँसीकुवा, कोटदरवार, ऋषिङ्गरानीपोखरी, व्यास र परासर ऋषिको तपोभूमि, आँधीमूल आदि ।
३	प्राकृतिक	छिम्केश्वरी लेक, मिल्जुकोट, मानुङकोट, सिद्ध गुफा, ढुन्दुर सिद्धगुफा, मिलेनियम गुफा, व्यास गुफा, घण्टाचुली, चुन पहरु, सेतीनदीको रक आदि ।

निर्वाचन क्षेत्र, इलाका र गा.वि.स.हरु

सि.नं.	नि.क्षे.नं.	न.पा./गा.वि.स.हरु
१.	१	सतिशवाँरा, मिल्जु, तनहुँसुर, रिस्ती, चोकचिसापानी, पुर्कोट, रुपाकोट, वसन्तपुर, भानु, वरभञ्ज्याङ्ग, बन्दिपुर नगरपालिका, घाँसीकुवा, आँबुखैरेनी, छिम्केश्वरी, देउराली
२.	२	क्यामिन, जामुने, श्याम्घा, व्यास न.पा., केशवटार, कोटा, वैदी, देवघाट, छिपछिपे, भिरकोट, काहँशिवपुर, राम्जाकोट, ऋषिरानीपोखरी, कोटदरवार, साभुङ्गभगवतीपुर
३.	३	घिरिङ्गसुन्धारा, माभकोट, गजरकोट, शुक्लागण्डकी नगरपालिका, थप्रेक, छाङ्ग, मनपाङ्ग, फिरफिरे, राईपुर, भिमाद, अरुणोदय, भानुमती, किहूँ

जिल्लाको आयका प्रमुख श्रोतहरु: राजश्व वाँडफाँड, घर तथा जग्गा भाडा, ढुङ्गा गिटी वालुवा उत्खनन् र निकासी कर

जिल्लामा सक्रिय गैसस संख्या: २५

१.३ जिल्ला विकास समितिका अवसर तथा चुनौतीहरू

ऐतिहासिक, प्राकृतिक, सांस्कृतिक, धार्मिक सम्भावना पर्याप्त बोकेको तथा ७८३०९ घरपरिवार संख्या र ३२३२८८ जनसंख्या भएको यस तनहुँ जिल्लामा विगतका योजनाहरूको कार्यान्वयनबाट २ हजार २ सय २० कि.मी. भन्दा बढी ग्रामीण सडक, ९३ वटा भोलुङ्गेपुल, ३७ गा.वि.स. केन्द्रहरूमा सडक सुविधा विस्तार, ९८ कि.मी. भन्दा बढी ग्राभेल सडक, पर्याप्त मात्रामा कल्भर्ट पुलहरू तथा अन्य क्रसड्रेनेज स्ट्रक्चर निर्माण भएका छन् । त्यस्तै ८२% भन्दा बढी जनतालाई खानेपानी सुविधा पुगेको छ । ५६६८५ घरधुरीमा विद्युतीकरण, २२ हजार हेक्टरमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याईएको छ । खाद्यान्न बालीमा यस जिल्लालाई आत्मनिर्भर अवस्थामा पुऱ्याईएको छ । खाद्यान्न, तरकारी, सुन्तला, अदुवा र माछामा व्यवसायिकता आईसकेको तथा च्याउ र मौरीपालन व्यवसाय उन्मुख रहेको छ । हाल व्यवसायिक खेतीको विस्तार ३१३० हेक्टरमा पुऱ्याई उत्पादन २९ हजार ६ सय १४ मेट्रिक टन रहेको छ । कृषिमा विविधिकरण र व्यवसायीकरणको सुरुवात भएको छ । जिल्लाको ५०.५२% भू-भाग वन क्षेत्रले ओगटेको छ । हाल सामुदायिक वन तर्फ ५२५ समूह र कबुलियती वनतर्फ ४५५ समूह मार्फत वनको व्यवस्थापन भईरहेको छ । आधारभूत सरसफाई तर्फ १००% जनता लाभान्वित भएका छन् भने जिल्लाका ८५% भन्दा बढी घरधुरीमा विद्युत सुविधा पुगेको छ । यस्तै ९५.८% जनता साक्षर रहेको र प्रत्येक गा.वि.स.मा सञ्चार सुविधा उपलब्ध भएको छ । तनहुँलाई नेपालको तेश्रो खुला दिशामुक्त जिल्ला घोषणा गरी “अवको यात्रा पूर्ण सरसफाई तर्फ” भन्ने नाराका साथ पूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजना कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । नेपाल पर्यटन बोर्डसँगको साझेदारीमा जिल्लाको एकिकृत पर्यटन विकास तथा व्यवस्थापन योजना तयार भई कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । जिल्लाका बालबालिकाहरूको हकहित र विकासका लागि बालमैत्री आवधिक योजना तयार गरी लागू गरिएको छ । जिल्लालाई “एक गाउँ एक उत्पादन”को अवधारणा सहित कृषि रणनीति २०७० लागू गरिएको छ । यसैगरी “विकासलाई विपदको आँखाले हेरौं” भन्ने अवधारणाका साथ १० वर्षे विपद उत्थानशिल तनहुँ रणनीति २०७० लागू गरिएको छ भने पञ्चवर्षीय आवधिक जिल्ला विकास योजना यस आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न हुने गरी निर्माण चरणमा रहेको छ । दक्षिणी क्षेत्रका ८ गा.वि.स.हरूको आर्थिक सामाजिक विकासमा रणनीतिक महत्व राख्ने शालिग्राम कोरिडोर निर्माण कार्य जारी छ । हालै निर्माण शुभारम्भ हुन लागेको तनहुँ जलविद्युत आयोजनाले यस जिल्लाको रोजगारी, आयआर्जन तथा पर्यटकीय सम्भावनाको पर्याप्त अवसर सिर्जना गर्न सक्ने निश्चित प्रायः छ । यद्यपि तुलनात्मकरूपमा जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्र भौगोलिक रूपले विकट हुनु, योजना विना नै अन्धाधुन्द नयाँ सडकको ट्रयाक खोल्ने प्रवृत्ति, वैदेशिक रोजगारीले युवा श्रमशक्तिको अभाव हुनु, कृषकहरूको माग अनुसार कार्यक्रम बजेट कम हुनु, कृषक हुनुलाई गर्वको रूपमा ग्रहण गर्न नसक्नु, जिल्लाकै पहिचान भएको सुन्तला खेतीमा रोगका कारण उत्पादन घट्दै जानु, अव्यवस्थित भूमि व्यवस्थापनले कृषि योग्य जमिन संकटमा पर्नु, सडक अधिकार क्षेत्र तथा अन्य सार्वजनिक जग्गाको अतिक्रमण, प्राकृतिक श्रोत र साधनको अवैज्ञानिक उपयोग, पर्यटकीय सम्भावना बोकेको क्षेत्रहरूमा पर्याप्त लगानी गर्न नसक्नु, कृषि र पशुपालनको क्षेत्रमा गरिएको न्यून लगानीले कृषकहरूको मन जित्न नसक्नु, गरिवी तथा पछ्यौटेपन जस्ता समस्या एवं चुनौतीहरू विद्यमान छन् ।

१.४ सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रिया र विधि

भूमिका

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६ ले व्यवस्था गरेबमोजिम योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनका विभिन्न पद्धति र विधिहरू रहेका छन् । यसका साथै राष्ट्रिय योजना आयोग तथा विषयगत मन्त्रालयहरूबाट प्राप्त मार्गदर्शनहरू र जिल्लाका आफ्नै विशिष्ट परिस्थिति र नीतिगत पक्षहरूलाई समेत योजना तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनु उत्तिकै जरुरी हुन्छ । आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को नीति, योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा यिनै विधि र प्रक्रियाहरूलाई अवलम्बन गरिनेछ । जसमा निम्न चरणहरू पार गर्दै जिल्ला विकास योजना तयार गरिएको छ ।

पूर्व योजना तर्जुमा गोष्ठी

जिल्ला विकास समिति तनहुँको आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को जिल्ला विकास समितिको नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने क्रममा मिति २०७१ मंसिर ११ गते पूर्वयोजना तर्जुमा गोष्ठी आयोजना गरी सम्पन्न गरिएको थियो । यस गोष्ठीमा आवधिक जिल्ला विकास योजना, सडक गुरुयोजना, शिक्षा गुरुयोजना, श्रोत नक्सा, कृषि रणनीतिक योजना आदिका वारेमा पनि छलफल गरिएको थियो । उक्त गोष्ठीमा यस आ.व.मा संचालन भईरहेका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको उपलब्धी, प्रभाव र अवस्थाका वारेमा छलफल गरिएको थियो । साथै अवका दिनहरूमा चाल्नु पर्ने कदमहरू र आगामी आ.व.को योजनाहरू तय गर्दा ध्यान पुऱ्याउनु पर्ने विषयहरूका वारेमा पृष्ठपोषण प्राप्त भएको थियो । स्थानीय विकास अधिकारी बन्धु प्रसाद वास्तोलाको अध्यक्षतामा सम्पन्न उक्त गोष्ठीमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजकुमार श्रेष्ठ, जिल्लास्थित राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, गा.वि.स. सचिवहरू, संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू गरी जम्मा ४६ जनाको उपस्थितिमा आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को जिल्ला विकास योजना तर्जुमा गर्दा अपनाईने विभिन्न मार्गदर्शन तथा सूचकहरू तय गरिएको थियो ।

मार्गदर्शनहरू

जिल्ला विकास समितिको आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को नीति योजना तथा कार्यक्रम छनौटका लागि पालना गरिने बजेट सिलिङ तथा मार्गदर्शनहरू :

आ.व. २०७२/०७३ को बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने सम्बन्धी विषयगत कार्यालय, नगरपालिका तथा गाविसहरूलाई मार्गदर्शन

१ समष्टिगत मार्गदर्शन

- जिल्लास्तरीय बार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा त्रिवर्षीय योजनाको दीर्घकालीन सोंचलाई सहयोग गर्न जिल्ला आवधिक योजनाले निर्धारण गरेका प्राथमिकतालाई अनुशरण गरी गरिबी न्यूनिकरणमा सहयोग पुऱ्याउने, रोजगारमूलक, छोटो समयमा सम्पन्न भई बढी प्रतिफल दिने, कम लगानीबाट बढी जनसंख्यालाई सहयोग पुऱ्याउने गरी आर्थिक लाभ पुऱ्याउने तथा जनसहभागिता प्राप्त गर्न सकिने किसिमका आयोजनालाई प्राथमिकता दिने ।
- नेपाल सरकार वा अन्य कुनै निकायले चालु खर्चमा जम्मा हुने गरी तोकेको रकम तथा जिल्ला विकास समितिले आफ्नो आम्दानीबाट आर्थिक नियमावलीको सीमा भित्र रही छुट्टयाएको निश्चित प्रतिशत रकम चालु खर्च शीर्षकमा छुट्टयाई बाँकी रकमबाट राष्ट्रिय योजना आयोगको निर्देशन, स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र यस अन्तर्गतका नियमावलीहरू, स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ बमोजिम प्रत्येक निकायले आफ्नो एकीकृत योजना तयार गर्ने ।

- वैदेशिक सहयोगमा संचालित हुने आयोजनाहरूको हकमा नेपाल सरकारको वैदेशिक सहायता नीति तथा दातृ निकायसँग भएको सम्झौता अनुरूप हुने गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- सुशासन, जनताको समीपमा सेवा सुविधा, दिगो, गुणस्तरीय र वातावरणमैत्री स्थानीय पूर्वाधार विकास, आर्थिक अवसरमा बृद्धि र त्यसमा जनताको सहज पहुँच तथा सामाजिक सशक्तिकरणलाई विकास प्रयासका प्राथमिकता क्षेत्रको रूपमा लिई बार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- सहस्राब्दी विकास लक्ष्यहरू, सार्क विकास लक्ष्यहरू तथा नेपाल पक्ष भएका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, आदिवासी जनजातिसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धी सम्झौतामा उल्लेख भएका विषयमा राष्ट्रिय दायित्व पुरा गर्न सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ समावेश गर्ने ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, खानेपानी तथा सरसफाईअन्तर्गत पुर्ण सरसफाई क्षेत्र घोषणा, वालमैत्री स्थानीय शासन, पोषण सुधार, लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट विनियोजन, विपद व्यवस्थापन, जस्ता बहुपक्षीय जिम्मेवारीका विषयलाई स्थानीय निकायले अगुवाई गरेको प्रतिविम्बित हुने गरी बार्षिक कार्यक्रममा तत् सम्बन्धी क्रियाकलाप समावेश गर्ने ।
- योजना तर्जुमा गर्दा आफ्नो क्षेत्रको विकास निर्माण एवं सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित विषयमा विषयगत कार्यालय, नागरिक समाज, गैसस, निजीक्षेत्रसँग अन्तरक्रिया एवं समन्वय गरी अन्तिम रूप दिनुपर्नेछ ।
- निर्धारित जिल्लागत बजेट सीमाभित्र रही बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव हुनुपर्ने र वैदेशिक सहायतामा सञ्चालित आयोजना कार्यक्रमको हकमा दातृ निकायसँग हुने सहमति बजेट सीमा थपघट हुन सक्ने ।

२ क्षेत्रगत मार्गदर्शन

क) स्थानीय विकास तथा स्वायत्त शासन क्षेत्र

- जिल्लामा पुगेको स्रोतलाई न्यायोचित रूपमा जनता समक्ष पुऱ्याउन जिल्लास्थित सरकारी तथा गैर सरकारी निकायबाट लगानी हुने बजेटलाई स्रोतको रिक्तता हुन नदिने (No resource gap) र धेरै विकासप्रदायक निकायहरूबाट हुने विकास प्रयासलाई दोहोरिन नदिने (No efforts overlap) व्यवस्था गरी स्रोतको व्यवस्थापन गर्ने ।
आयोजना र कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लगायतका कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन जिल्ला विकास समितिले बार्षिक कार्यतालिका बनाई लागु गर्ने र आयोजनाका प्रत्येक चरणमा अत्याधिक मात्रामा सहभागिता जुटाउने ।

- आयोजना र कार्यक्रमको सञ्चालनमा सहभागिताको मापदण्ड तयार गर्दा आयोजनाको प्रकृति, आयोजना स्थल, उपभोक्ताको क्षमता र केन्द्रीय निर्देशन तथा स्थानीय निकायले अवलम्बन गरेको नीतिको अधिनमा रही नगद, श्रम वा स्थानीय सामग्री निर्धारण गर्ने । यसरी सहभागिताको अंश निर्धारण गर्दा अति विपन्न परिवार तथा समुदायलाई विशेष सहूलियत दिन एवं लागत सहभागिता व्यहोर्न नसकेको कारणबाट लक्षित समूहलाई वञ्चित नगरिने नीति अवलम्बन गर्ने ।
- स्थानीय निकायको पूँजीगत शीर्षकबाट उपभोग खर्च र कार्यालय सञ्चालन खर्चहरू गर्न अन्य प्रयोजनको लागि रकमान्तर गर्न वा धरौटी राख्न, राजनैतिक दल तथा तिनका भातृभगिनी संगठन, संघ संस्था वा व्यक्ति आदिलाई कुनै पनि किसिमको आर्थिक सहायता, चन्दा वा अनुदान प्रदान गर्न, दामासाही वा भागवण्डाको हिसाबले रकम बाँडफाँड गर्न, स्थानीय परिषद्बाट निर्णय नभएका कार्यक्रमहरूमा खर्च गर्न, आर्थिक सहायता, चन्दा एवं पुरस्कार सम्बन्धी खर्च गर्न पाईने छैन ।
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को दफा १८५ अनुसार जिल्ला परिषद्को बैठक फाल्गुण मसान्तभित्र सम्पन्न गरी परिषद्बाट पारित बार्षिक विकास कार्यक्रमको एक प्रति चैत्र १० गतेभित्र राष्ट्रिय योजना आयोगमा पुग्ने गरी पठाउने ।
- स्थानीय निकायले सहकार्य गरी संयुक्त लगानीमा सञ्चालन गर्ने आयोजना तथा कार्यक्रमहरूका लागि आवश्यक पर्ने सम्झौता बमोजिमको साझेदारी वा लागत सहभागिता रकम समपूरक कोषमा आवश्यक रकम छुट्टयाएर मात्र अन्य योजना तथा कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने ।
- हाल निर्वाचित जनप्रतिनिधि नभएको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी वडा नागरिक मञ्चबाट वडा समिति हुँदै सहभागितामूलक योजना प्रकृया बमोजिम विकास योजना तयार गर्ने ।
- यस मार्गदर्शनमा उल्लेखित कुराहरूको अतिरिक्त स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त निर्देशन तथा निक्षेपित क्षेत्रमा सम्बन्धित मन्त्रालयले दिएको निर्देशनलाई समेत पालना गर्ने ।
- जिल्ला विकास समिति र जिल्लास्थित विषयगत कार्यालयका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूलाई समेटि एकीकृत रूपमा बार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्नुपर्नेछ । यस कार्यमा विषयगत निकायहरूले आवश्यक प्राविधिक सहयोग जिल्ला विकास समितिलाई उपलब्ध गराउने ।
- बार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गर्दा संघीय मामिला तथा स्थानीय निकायको आन्तरिक श्रोतबाट प्राप्त हुने रकम र अनुदानबाट प्राप्त हुने रकम मध्येबाट स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट तयार गरी लागू गरिएका कार्यविधि/निर्देशिका तथा मन्त्रालयबाट भएका निर्देशन अनुरूप क्षेत्रगत रूपमा लगानी गर्नुपर्ने भनी छुट्याइएको रकमबाट सञ्चालन

गरिने बार्षिक कार्यक्रम तयार गर्दा विषयगत निकायसँग समन्वय गरी विषयगत निकाय मार्फत् नै कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने । यस्तो कार्यक्रममा विषयगत निकायलाई सम्बन्धित मन्त्रालयबाट प्राप्त हुने बजेटबाट र स्थानीय निकायबाट प्राप्त हुने रकमबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु स्पष्ट रूपमा छुट्टिने गरी एकीकृत रूपमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने । उदाहरणको लागि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयलाई कृषि विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त हुने बजेट र जिल्ला विकास समितिबाट कृषि क्षेत्रको लागि छुट्टयाइएको बजेटबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु एकीकृत रूपमा तयार गरी कृषि/पशु विकास कार्यालय मार्फत् सञ्चालन गर्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।

- स्थानीय निकायबाट सञ्चालन गरिने पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, विद्युत, प्रकोप नियन्त्रण आदि) का कार्यक्रमहरु आयोजना र कार्यक्रम गर्नु पूर्व संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट लागू गरिएका कार्यविधि/निर्देशिकामा उल्लेखित प्रावधान अनुरूप अनिवार्य रूपमा सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको हुनुपर्ने र यस्ता आयोजना/कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा श्रममूलक तथा वातावरण मैत्री प्रविधि अपनाउने तर श्रम जुट्न नसके आयोजनामा मेशिनको प्रयोग गर्नु पर्दा लागत अनुमान पनि सोही अनुसारको बनाई काम गराउने ।
- सम्पन्न भईसकेका भौतिक संरचनाहरुको निरन्तर सञ्चालन हुन सके अवस्थामा राख्न आवश्यक मर्मत सम्भार कोष सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने ।
- पूर्वाधारतर्फ निर्माणाधीन अधुरा आयोजनालाई सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याउने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने । पूर्वाधार (सडक, खानेपानी, विद्युत, सिंचाई आदि) तर्फका नयाँ योजना/कार्यक्रमलाई बार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश गर्दा निश्चित मापदण्डको आधारमा प्राथमिकीकरण गरी प्राथमिकताको आधारमा उपलब्ध श्रोतबाट सम्पन्न हुने गरी बार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्ने ।
- आयोजना सम्झौता हुनु पूर्व नै कार्य सम्पन्न भईसकेको भनी कुनै पनि किसिमका योजना छनौट गर्न तथा सम्झौता गरी भुक्तानी दिन नपाइने ।
- स्थानीयस्तरका आयोजना/कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि सकभर हाल कार्यरत उपभोक्ता समूहहरुलाई प्रयोग गर्ने । समूह नै नभएको अवस्थामा वा भईरहेको समूहले सन्तोषजनक रूपमा कार्य सम्पन्न नगरेको पाइएमा मात्र नयाँ समूह गठन गर्ने ।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत राज्यले सुविधा उपलब्ध गराउने लक्षित समूहको लगत अद्यावधिक गरी राख्ने । यस्तो रकमको भुक्तानी बैङ्किङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने व्यवस्था मिलाउदै गर्ने ।
- जिल्लास्थित विषयगत कार्यालयहरुबाट अनिवार्य रूपमा जिल्ला गरिबी अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली अनुरूपका सूचकहरुको प्रगति लिई जिल्ला सूचना तथा विश्लेषण

अभिलेख केन्द्रमा रहने DPMAS Software मा उक्त सूचनाको प्रवृष्टि गरी प्रशोधन तथा विश्लेषण गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

- गाविसमा जाने अनुदान बजेटको १५ प्रतिशत रकम कृषि क्षेत्रमा उपयोग हुने नीति रहे अनुसार सो रकमबाट सडक सुविधा पुगेका गाउँमा उत्पादन बढाउने क्रियाकलाप समावेश गरी योजना तर्जुमा गर्ने ।
- स्थानीय निकायलाई प्राप्त अनुदान वा स्वआर्जित रकमबाट कार्यक्रम स्वीकृत नभई सञ्चालन गरिएको भनिएका योजना तथा कार्यक्रमको रकम भुक्तानी दिन, गत बर्षमा वा चालु आर्थिक बर्षमा पनि निर्धारित प्रक्रिया बमोजिम स्वीकृति र सम्झौता पूर्व कार्य सम्पन्न गरिएको भनी भुक्तानी माग गरिएको आयोजना/कार्यक्रममा खर्च गर्न नपाइने ।
- जिल्लाका सबै गा.वि.स.हरूमा सडक संजाल पुऱ्याई नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै राष्ट्रिय यातायात नीति अनुरूप DCRN लाई स्तरोन्नती गरी River Crossing structure निर्माणमा जोड दिई बाह्र महिना सडक यातायात सुचारु गर्न जोड गरिन र यस्ता आयोजना सञ्चालन गर्नुपूर्व सडकको क्षेत्राधिकार कायम गर्ने । स्थानीयस्तरमा निर्माण भएका सडकहरूको लगत एकीन गरी स्थानीय मालपोत कार्यालयबाट लगत कट्टा गराउने ।
- निक्षेपित कार्यक्रमहरूको निरन्तर अनुगमन एवं समीक्षा गर्ने आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।
- स्थानीय निकायहरूको आम्दानी खर्च र भौतिक प्रगति विवरण चौमासिक रुपमा सार्वजनिक गर्ने ।
- स्थानीय निकायहरूद्वारा नागरिक वडापत्र जारी गरी सम्पादित विकास निर्माणका कार्य तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी कार्यहरू पारदर्शी बनाई उत्तरदायी ढङ्गले सञ्चालन गर्ने र त्यसको प्रभावकारी अनुगमन गर्ने ।
- बाटोघाटो, सिंचाई नहर लगायतका भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा भू-क्षय नहुने, पानी मुहान एवं वन तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी सञ्चालन गर्ने । यदि भू-संरक्षण एवं वन तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्ने देखिएमा त्यसको न्यूनीकरण तथा रोगथामको लागि आवश्यक पर्ने बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धित भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने निकायले स्थानीय जिल्ला वन कार्यालय वा जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालयसँग समन्वय गरी वन तथा वातावरण संरक्षणसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप भौतिक पूर्वाधार निर्माणकै कार्यक्रम भित्र समावेश गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
- महिला, दलित एवं विपन्न वर्गलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने खालका वातावरणमैत्री सीपमूलक एवं रोजगारमूलक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
- सार्वजनिक पारदर्शिता र जवाफदेहीता सुनिश्चित गर्न सार्वजनिक लेखापरीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्रलाई प्रभावकारी तुल्याई सुशासन कायम गरिनेछ ।

- सहस्राब्दी विकास लक्ष्यप्राप्तीका लागि शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला, खानेपानी तथा सरसफाइ, वातावरणीय संरक्षण लगायतका लक्ष्यहरूलाई स्थानीयकरण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा योजना कार्यक्रम एवं सेवा प्रवाहका कार्यहरूलाई जनमुखी, प्रतिष्पर्धी एवं प्रभावकारी तुल्याउन जिल्ला विकास समितिको संस्थागत क्षमतालाई सुदृढ तुल्याइनेछ ।
- कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको गुणस्तर, लागत परिमाण, समय र खर्चका आधारमा उपयुक्त भए/नभएको सन्दर्भमा अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यलाई नतिजामुखी र भरपर्दो बनाइनेछ ।
- उपभोक्ता समितिलाई आयोजना सम्पन्न गर्दा पारदर्शीता र उत्तरदायित्व बहन गराउन कार्यस्थलमा सार्वजनिक परीक्षण (Public Audit) लाई अनिवार्य गराइनेछ ।
- क्रमागत आयोजना/कार्यक्रमहरू भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको आधारमा शीघ्र समाप्त हुने गरी प्रस्ताव गर्ने र लामो समयदेखि बार्षिक विकास कार्यक्रममा योजनाहरू समावेश भैराख्ने तर सम्पन्न हुन नसकेका आयोजना/कार्यक्रमहरूको औचित्य हेरी मात्र प्रस्तुत गर्ने र प्रस्ताव गर्ने । लामो समयदेखि बार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश भएका तर सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रम/आयोजनाहरूको औचित्य हेरी आवश्यक देखिएमा मात्र कार्यक्रममा समावेश गर्ने ।

ख) शिक्षा क्षेत्र

- “साक्षर नेपाल” अभियानलाई सफल पार्दै स्थानीय आवश्यकता अनुरूपका जीवनोपयोगी सीपसँग शिक्षा प्रणालीलाई आवद्ध गरी लक्षित समुदायको पहुँचमा पुऱ्याउने, निरन्तर शिक्षाका अवसरहरूको सिर्जना गर्ने र सबै प्रमुख सरोकारवालाहरूसँगको सहकार्यमा कार्यान्वयन गर्ने दृष्टिकोण लिई कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- “प्रारम्भिक बाल विकास” मा बढी प्राथमिकता दिई यसमा स्थानीय निकाय, गैर सरकारी संस्थाहरू तथा समुदायको अग्रसरतालाई प्रोत्साहन गर्दै माग एवं औचित्यको आधारमा सन्तुलित र समावेशी ढंगले विस्तार गर्ने, व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने, आधुनिक बालमैत्री विधिहरूको अवलम्बन गर्ने र सहजकर्ताको क्षमता विकासमा जोड दिई कार्यक्रम तयार गर्ने ।
- शैक्षिक तथ्याङ्कलाई यथार्थपरक बनाउन हालको तथ्याङ्क प्राप्त गर्ने विधि तथा व्यवस्थापन प्रक्रियाको पुनरावलोकन गर्दै अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई सुदृढ गर्ने, विश्वसनीय एवं प्रभावकारी शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास र उपयोग गर्ने दृष्टिकोण लिई कार्यक्रम तयार गर्ने ।
- शैक्षिक पूर्वाधार विकास र विस्तारमा लगानी गर्ने ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनका ३९ वटा सूचकहरूलाई आधारमानी कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन गर्ने ।

ग) वन तथा भू-संरक्षण क्षेत्र

- जिल्ला विकास समितिहरूले जिल्लास्थित वन तथा वातावरण क्षेत्रको संरक्षण तथा दिगो विकासको लागि वन क्षेत्रबाट आउने आम्दानीबाट वन तथा वातावरण संरक्षणको क्षेत्रमा समेत विनियोजन गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
- शहरी, औद्योगिक क्षेत्र तथा सडक आसपासका क्षेत्रहरूको बढ्दो प्रदुषणलाई न्यूनीकरण गरी स्वच्छ वातावरण एवं हरियाली प्रबद्र्धन गर्न स्थानीय निकायसँग सम्बन्धित वन वा भू-संरक्षण कार्यालयले समन्वय गरी सोको कार्यान्वयनको लागि अनुदानको निश्चित रकम विनियोजना गर्ने गराउने ।
- विपद् एवं जोखिम न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरूलाई वन क्षेत्रका जिल्लास्तरका कार्यक्रमहरूमा मूलप्रवाहीकरण गर्दै जान विपद् व्यवस्थापन चक्रको प्रत्येक चरणलाई सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू समेत प्रस्ताव गर्ने ।
- वन अतिक्रमलाई प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपले सहयोग पुग्ने गरी कुनै पनि कार्यक्रमहरू सञ्चालन नगर्ने र वन तथा वातावरण संरक्षणको महत्व एवं वन अतिक्रमबाट पर्ने नकारात्मक प्रभावहरूको बारेमा प्रचार-प्रसार लगायतका प्रभावकारी कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने तथा वन अतिक्रमणलाई नियन्त्रण गर्ने ।
- प्रत्येक जिल्ला वन कार्यालयहरूले आ-आफ्नो जिल्लाभित्र भएका वन अतिक्रमणको विस्तृत लगत तयार गर्ने । जसमा अतिक्रमण गर्ने व्यक्ति, संघ संस्थाको नाम, थर र ठेगाना तथा निजले अतिक्रमण गरेको वन क्षेत्रको क्षेत्रफल र स्थान समेत स्पष्ट खुलाई क्षेत्रीय वन कार्यालय, वन विभाग/मन्त्रालय र रायोआमा पनि पठाउने ।
- बाटोघाटो, सिंचाई, नहर लगायतका भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा भू-क्षय नहुने, पानी मुहान एवं वन तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी सञ्चालन गर्ने । यदि भू-संरक्षण एवं वन तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्ने देखिएमा त्यसको न्यूनीकरण तथा रोकथामको लागि आवश्यक पर्ने बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धित भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने निकायले स्थानीय जिल्ला वन कार्यालय वा जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालयसँग समन्वय गरी वन तथा वातावरण संरक्षणसँग सम्बन्धित क्रियाकलाप भौतिक पूर्वाधार निर्माणकै कार्यक्रमभित्र समावेश गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
- महिला, दलित एवं विपन्न वर्गलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने खालका वातावरण मैत्री सीपमूलक एवं रोजगारमूलक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
- सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन योजना अनुरूप प्राकृतिक स्रोत तथा वातावरण संरक्षण सम्बन्धी योजना, कार्यक्रम र क्रियाकलापहरूको तर्जुमा गर्ने ।

घ) कृषि विकास क्षेत्र

- कृषिका कार्यक्रम सञ्चालनबाट पिछडिएका दुर्गम क्षेत्रहरूमा सम्भाव्य खाद्यान्न उत्पादन र अन्य सम्भाव्य आय आर्जन प्रवर्धन कार्यक्रमहरू सञ्चालन गराई खाद्य सुरक्षामा टेवा पुऱ्याउने र अन्य क्षेत्रहरूमा पनि गरिब, दलित, जनजाति, मधेशी, उत्पीडित, सिमान्त एवम् कृषि श्रमिकहरूको संख्या तथा विवरण तयार गरी उनीहरूको जीविकोपार्जनमा सुधार गर्न आय तथा रोजगार उपलब्ध गराउने खालका लक्षित समूहमुखी कार्यक्रमहरूको पनि पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्ने दृष्टिबाट खाद्य सुरक्षा बढाउन एकीकृत कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- आयोजना छनौट गर्दा स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिमका कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्रसँग सम्बन्धित आयोजनाहरू छनौट गर्ने । यसरी आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा सम्बन्धित निकायहरूको सहभागिता र समन्वयमा छनौट गर्ने ।
- जिल्लामा एक गाउँ एक उत्पादनको रणनीतिलाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न दुग्ध उत्पादन, पशुपंक्षी तथा मत्स्यपालन, व्यवसायिक तरकारी खेती, व्यवसायिक फलफूल खेती, कफी खेती, जडिबुटी तथा अन्य नगदे वाली को उत्पादनमा जोड दिइनेछ
- कृषि विकास तथा पशु सेवा कार्यालयहरूबाट संगठित गरिएका कृषक समूह तथा अन्य क्षेत्र वा निकायहरूबाट निर्माण भएका कृषक समूहहरू समेतको समन्वयमा कृषि प्रसार तथा पशु सेवा प्रसारका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी कृषकहरूलाई उपलब्ध गराउने सेवा प्रवाह कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाउने ।
- ग्रामीण युवाहरूलाई रोजगारी सृजना, कृषि तथा पशुपालनमा उद्यमशीलता विकास जस्ता गरिबी निवारणमा सहयोग पुऱ्याउने खालका कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गर्ने ।
- कृषि क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी-सहकारी साझेदारीमा कृषि उत्पादन, बजारीकरण तथा प्रशोधनका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने ।
- खाद्यान्न उत्पादन न्यून भएका र खाद्य तथा पोषण असुरक्षित क्षेत्रमा स्थानीयस्तरमा उपलब्ध खाद्यान्नको उत्पादन बृद्धि गर्ने र आन्तरिक बजारमा उच्च माग भएका दुग्ध, दुग्ध पदार्थ, तरकारी, फलफूल आदिको उत्पादनमा प्रवर्धन गर्ने खालका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने ।
- कृषि उपज उत्पादनको बृद्धि तथा सहज बजारीकरणको लागि बजार तथा मूल्य श्रृंखलाका विभिन्न सरोकारवाला पक्षहरूसँग छलफल गरी त्यसको निष्कर्षको आधारमा मूल्य अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्नुपर्नेछ ।
- स्थानीय स्तरमा कृषकका उपजको बजार सुनिश्चित गर्ने । सरकारी संस्थाहरूबाट खरिद गरी पछि बिक्री गर्न सकिने सम्भाव्यता हेरी त्यसका लागि बजेट छुट्टयाउने ।
- सम्भाव्य स्थानहरूमा फलफूल, तरकारी, पशु र मत्स्य उत्पादन पकेट क्षेत्रहरूको विकास गर्न जिल्ला विकास समितिको कृषि तथा ग्रामीण सडक कार्यक्रम, जिल्लास्थित सिंचाई

कार्यालयको कार्यक्रम, स्थानीय निकाय, कृषि विकास कार्यालय र पशु सेवा कार्यालयको संयुक्त प्रयासमा एकीकृत कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।

- हरित कृषि रणनीतिक योजना अनुसार कृषि विकास सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने ।

ड) सडक क्षेत्र

- केन्द्रीयस्तरका सडकका विभिन्न क्रमागत सडक आयोजनाहरूको वर्गीकरणमा समावेश भएका योजनाहरू दोहोरिएको पाइएमा कुनै एक मात्र कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ । यसका लागि सडक विभाग र स्थानीय पूर्वाधार तथा कृषि सडक विभाग बीच जिल्ला एवं केन्द्रीयस्तरमा प्रभावकारी समन्वय गर्ने व्यवस्था मिलाउने
- दुई वा सो भन्दा बढी जिल्ला जोड्ने सडकहरू र आर्थिक केन्द्र जोड्ने सडकहरू सडक विभागबाट र अन्य सडकहरू स्थानीय पूर्वधार तथा कृषि सडक विभागबाट कार्यान्वयन गराउने ।
- क्रमागत सडक योजनाहरूलाई कम्तीमा ग्राभेलस्तरमा निर्माण पश्चात मात्र सडक गुरु योजनाहरूमा परेका नयाँ योजना समावेश गर्ने ।
- नक्सा, डिजाइन पश्चात मात्र सडक निर्माण गर्ने । ग्रामीणस्तरको सडक, डोजर, एक्सभेटरको प्रयोगलाई भन्दा जनशक्ति उपयोग गर्ने नीति लिने । जनशक्ति नपाइएमा मेशिनबाट काम गराउने र लागत अनुमान पनि सोही अनुसार गर्ने/गराउने ।
- जिल्ला यातायात गुरुयोजना (DTMP) को आधारमा सडक निर्माण तथा मर्मत संभारका योजना तय गर्ने ।

च) स्वास्थ्य क्षेत्र

- नयाँ स्वास्थ्य संरचना स्थापना गर्दा परम्परागत तथा वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवाहरू आयुर्वेद, होमियोप्याथी, न्यूरोप्याथी, आम्ची, एकुपन्चर लाई एउटै छातामुनि प्रवाह गर्ने व्यवस्था गरी जिल्लास्तर र प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रस्तरबाट यो कार्य शुरु गर्ने ।
- पोषण तथा एचआईभी एड्स जस्ता बहुपक्षीय सरोकारका विषयलाई सम्बोधन गर्न जिल्ला स्तरीय संयन्त्र स्थापना गर्ने र भएका संयन्त्रलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने ।
- गरीब तथा दुर्गम एवं पछाडि परेका क्षेत्रका जनतालाई स्वास्थ्य सम्बन्धी आधारभूत जानकारी दिन हेलो स्वास्थ्य जस्ता कार्यक्रमलाई विस्तार गरी प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने ।
- प्राथमिकता प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यलाई सफल बनाउने ।

छ) महिला, बालबालिका, युवा तथा समाज कल्याण क्षेत्र

- बालबालिका सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०६९ तथा बालबालिकाका लागि राष्ट्रिय कार्ययोजना साथै बालमैत्री स्थानीय शासन नीति कार्यान्वयनका लागि निर्धारित सूचकहरु हासिल गर्ने गरी जिल्लास्थित कार्यालयहरुले उक्त नीति र कार्ययोजनाका व्यवस्थाहरुलाई आ-आफ्नो बार्षिक कार्यक्रमहरुमा समावेश गर्ने
- महिलामाथि हुने हिंसा र मानव वेचविखन तथा ओसार पसारका कार्यलाई निरुत्साहित गर्न सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकताका साथ तर्जुमा गर्नुपर्नेछ ।
- विकाससँग सम्बद्ध आयोजना छनौटदेखि अनुगमन/मूल्यांकन गर्ने सम्मका सबै चरणमा अनिवार्य रुपमा महिलाको सहभागिता सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ ।
- नेपाल सरकारका विभिन्न मन्त्रालय र निकायहरुले सञ्चालन गर्ने विकास कार्यक्रम अन्तर्गत महिला सहभागिता र सशक्तिकरण जस्ता कार्यक्रमको बारेमा पहुँच बढ्ने गरी सचेतनामूलक कार्यक्रम तयार गर्ने र महिला जागृति कार्यक्रम अन्तर्गत गठित विभिन्न समूहमा तालिम प्रदान गर्दा umbrella approach को आधारमा साक्षरता, सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी र स्थानीय निकायमा नेपाल सरकारले दिने अनुदानका बारेमा चेतना अभिवृद्धि गर्ने लगायतका क्रियाकलापहरु समेत गर्ने गरी आयोजना छनौट गर्ने ।
- राष्ट्रिय युवा नीति अनुरूप युवा स्वरोजगार कार्यक्रम तथा अन्य प्रकारका युवा लक्षित योजना तथा कार्यक्रमहरु तयार गर्ने ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनको रणनीतिक योजना अनुरूप ३९ वटा सूचकलाई आधारमानी कार्यक्रम छनौट र संचालन गर्ने तथा बालमैत्री गाविसहरु घोषणा गर्दै जाने

ज) सहकारी तथा गरिबी निवारण क्षेत्र

- कृषि, फलफूल उत्पादन, पशुपालन जस्ता उत्पादनमूलक क्षेत्रमा विद्यमान सहकारीहरुको उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण तथा बजारीकरण सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने । कृषकका उत्पादन खरिद गरिदिने प्रक्रिया मिलाउने ।
- साना र सीमान्त कृषकलाई समूह सहकारीमा आवद्ध गराई कम आयतन तर उच्च मूल्यका बाली वस्तु उत्पादन बृद्धिमा जोड दिने किसिमका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता दिने ।
- कृषि क्षेत्रमा कार्यरत सहकारी-सहकारी साझेदारीमा कृषि उत्पादन, बजारीकरण तथा प्रशोधनका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने ।
- सहकारी उद्योग व्यवसाय प्रबर्धन अन्तर्गत स्थानीय स्रोत र कच्चा पदार्थमा आधारित सहकारी उद्योग स्थापनामा प्रोत्साहन गर्ने ।

भ) खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र

- खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतामा विस्तार तथा सुधार गर्दै “तनहुँको प्रतिवद्धता सरसफाइमा पूर्णता” भन्ने नारालाई पूर्णता दिन सरसफाइ रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्दै २०१६ सम्म जिल्लालाई पूर्ण सरसफाइ युक्त जिल्ला घोषणा गर्ने लक्ष्य लिईने छ। साथै जिल्लाले तयार गरेको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि रणनीतिक योजनालाई पनि क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
- गा.वि.स./न.पा.हरूलाई क्रमशः पूर्ण आनीबानी परिवर्तनको माध्यमबाट पुर्ण सरसफाइ घोषणा गर्दै लैजान सरसफाइका साभेदारीमूलक तथा समन्वयात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ। साथै पुर्ण साक्षर, पुर्ण खोपयुक्त तथा घरभित्रको धुवाँरहित घोषणा गर्ने कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

गाउँ परिषद्

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को जिल्ला विकास योजना तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा पूर्व योजना तर्जुमा गोष्ठी सम्पन्न गरी सोही बमोजिम जिल्लाको बजेट सिलिड तथा मार्गदर्शनहरु सम्पूर्ण गा.वि.स. तथा नगरपालिकामा पठाईसकेपश्चात् सबै गाउँ विकास समितिहरुले आफ्नो आन्तरिक श्रोत र साधन तथा नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुनसक्ने अनुदान, जि.वि.स.बाट उपलब्ध हुने अनुदान समेतका आधारमा सबै गा.वि.स.हरुले आ-आफ्नो गाउँ परिषद् २०७१ पौष मसान्त भित्र सम्पन्न गरेका थिए। गाउँ परिषद् सम्पन्न भैसकेपछि जिल्ला विकास समितिले पनि सर्वपक्षीय भेला राखी इलाकास्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठीको मिति र स्थान तय गरेको थियो।

इलाकास्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी

आगामी आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को लागि वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नको लागि यस जिल्लाको निम्न स्थान र मितिमा इलाका स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी सम्पन्न गरियो।

मिति	इ.नं.	न.पा./गा.वि.स.हरु	स्थान	समय
२०७१/१०/१४	१	व्यास १,२,३,४,५,९,१०,११,१२,१३,१४ र केशवटार	साविक पो.भ. गा.वि.स. भवन	११: ०० बजे
	३	पुरकोट, चौकचिसापानी, रुपाकोट, बसन्तपुर	पुरकोट गा.वि.स. भवन	
	५	आँबुखैरेनी, देउराली, छिम्केश्वरी, बन्दिपुर न.पा. वडा नं. २,८,९,१० र ११	आँबुखैरेनी गा.वि.स. भवन	
२०७१/१०/१५	२	सतिस्वारा, तनहुँसुर, रिस्ती, मिलुङ्ग	सतिस्वारा गा.वि.स. भवन	
	११	शुक्लागण्डकी १,२,३,४,५,६,१२,१३,१४,१५,१६,१७, फिरफिरे र राईपुर	साविक ढोरफिर्दी गा.वि.स. भवन	
२०७१/१०/१६	१२	शुक्लागण्डकी ७,८,९,१०,११, मनपाङ्ग, छाङ्ग र थप्रेक	साविक खैरनीटार गा.वि.स. भवन	
	१०	भिमाद, अरुणोदय, भानुमती, किहुँ	कृषि सेवा केन्द्र टेक्रे, अरुणोदय	
२०७१/१०/१७	९	घिरिङ्गसुन्धारा, गजरकोट, माभकोट	घिरिङ्गसुन्धारा गा.वि.स. भवन	
	७	भिरकोट, काहुँशिवपुर र राम्जाकोट	भिरकोटसरस्वती नि.मा.वि. भवन	
२०७१/१०/१८	४	बन्दिपुर न.पा. १,२,३,४,५,६,७, घाँसीकुवा, भानु, बरभञ्ज्याङ्ग	डुम्रे सास्कृतिक युवा क्लव, डुम्रे	
	८	रानीपोखरी, कोटदरवार र साभुङ्गभगवतीपुर	रानीपोखरी कृषि सेवा केन्द्र	
२०७१/१०/१९	६	देवघाट, कोटा, बैदी, छिपछिपे	देवघाट गा.वि.स. भवन	
	१३	व्यास ६,७ र ८, क्यामिन, जामुने, श्याम्घा	जि.वि.स. समिक्षालय	

विषयगत योजना तर्जुमा गोष्ठी

इलाकास्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी सम्पन्न पश्चात् मिति २०७१ माघ २६ र २७ गते विषयगत समितिहरुको बैठक आयोजना गरी सम्पन्न गरिएको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावलीले व्यवस्था गरे अनुरूप तथा जिल्ला विकास योजना तर्जुमा कार्यविधि २०६८ का आधारमा विषयगत समितिहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

- **भौतिक पूर्वाधार विकास समिति**

यस समितिको संयोजन प्रमुख जिल्ला इन्जिनियर श्री नारायण प्रसाद बरालले गर्नु भएको थियो । यस समितिमा विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, महिला, आदिवासी, जनजाती, दलित, पिछडिएका वर्ग, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

- **सामाजिक विकास समिति**

यस समितिको संयोजन जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख डा. विवेक कुमार लालले गर्नु भएको थियो । यस समितिमा विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, महिला, आदिवासी, जनजाती, दलित, पिछडिएका वर्ग, संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

- **आर्थिक विकास समिति**

यस समितिको संयोजन बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत राजेन्द्र कुमार मल्लले गर्नु भएको थियो । यस समितिमा विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, महिला, आदिवासी, जनजाती, दलित, पिछडिएका वर्ग, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

- **वन तथा वातावरण विकास समिति**

यस समितिको संयोजन जिल्ला वन अधिकृत रामबाबु पौडेलले गर्नु भएको थियो । यस समितिमा विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, महिला, आदिवासी, जनजाती, दलित, पिछडिएका वर्ग, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

- **संस्थागत श्रोत तथा क्षमता विकास समिति**

यस समितिको संयोजन स्थानीय विकास अधिकारी बन्धु प्रसाद वास्तोलाले गर्नु भएको थियो । यस समितिमा विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, महिला, आदिवासी, जनजाती, दलित, पिछडिएका वर्ग, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

एकीकृत योजना तर्जुमा गोष्ठी

विषयगत समितिको बैठक पश्चात् २०७१ फागुन ४ गते जिल्ला विकास समितिमा एकीकृत योजना तर्जुमा समितिको बैठक आयोजना गरी सम्पन्न भएको थियो । स्थानीय विकास अधिकारी बन्धु प्रसाद वास्तोलाको अध्यक्षतामा आयोजित उक्त गोष्ठीमा हरेक विषयगत समितिका संयोजकहरुले विषयगत समितिबाट सिफारिस गरिएका योजना तथा निर्णयहरुलाई प्रस्तुत गरी त्यसमाथि थप छलफल गरिएको थियो । यस गोष्ठीमा संविधान सभाका माननीय सदस्य भुल वहादुर आले, प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजकुमार श्रेष्ठ, ने.क.पा. एमाले बैकल्पिक केन्द्रिय सदस्य पि.एल. श्रेष्ठ लगायत विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुखहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, महिला, आदिवासी, जनजाती, दलित, पिछडिएका वर्ग, संघसंस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, संचारकर्मी तथा सरोकारवाला व्यक्तिहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

जिल्ला विकास समितिको बैठक

जिल्ला विकास समितिको बैठक २०७१ फागुन ११ गते सम्पन्न गरिएको थियो । जि.वि.स. अध्यक्ष एवं स्थानीय विकास अधिकारी बन्धु प्रसाद वास्तोलाको अध्यक्षतामा उक्त बैठक सम्पन्न गरिएको हो । एकीकृत योजना तर्जुमा समितिको बैठकले जिल्ला परिषद्का लागि सिफारिस गरेका विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरु माथि छलफल गरी आ.व. २०७२/०७३ मा संचालन गरिने विभिन्न योजनाहरु अनुमोदन गरिएको थियो ।

जिल्ला परिषद सम्पन्न

जिल्ला विकास समिति तनहुँको आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को नीति, योजना कार्यक्रम तथा बजेट सम्मिलित जिल्ला परिषद मिति २०७१ फागुन १३ गते सम्पन्न भएको थियो । परिषदबाट पारित नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेट सोही दिन सार्वजनिक समेत गरिएको थियो । संघीय गणतन्त्र कार्यान्वयन पछिको आठौँ जिल्ला परिषदको निर्णय सार्वजनिकीकरण समारोहको समुदघाटन संविधान सभाका सदस्य एवं नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय उपसभापति माननीय श्री रामचन्द्र पौडेलले गर्नु भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेट परिषदका अध्यक्ष एवं स्थानीय विकास अधिकारी श्री बन्धु प्रसाद वास्तोलाले सार्वजनिक गर्नु भएको थियो । सो परिषदले आगामी आर्थिक वर्षका लागि जिल्लाको कूल बजेट रु. १ अर्ब ८९ करोड ९२ लाख २८ हजार अनुमान गरिएको छ ।

उक्त बजेटको विषयगत बाँडफाँड निम्नानुसार रहेको छ ।

- भौतिक पूर्वाधार विकास समिति अन्तर्गत रु. १ अर्ब २४ करोड ५९ लाख ८ हजार
- आर्थिक विकास समिति अन्तर्गत रु. १० करोड ४९ लाख ५२ हजार
- सामाजिक विकास समिति अन्तर्गत रु. ४९ करोड ८८ लाख ६८ हजार
- वन तथा वातावरण समिति रु. ४ करोड ५७ लाख ४० हजार
- संस्थागत स्रोत तथा क्षमता विकास समिति रु. २० लाख १० हजार

उल्लेखित विषयगत प्रस्तावित बजेट मध्ये सरकारी स्रोत तर्फबाट १ अर्ब ७४ करोड ४० लाख २८ हजार (९१.९%) र गैर सरकारी संस्था तर्फबाट १५ करोड ३४ लाख ५० हजार (८.१%) रकम व्यहोरिनेछ ।

जिल्ला विकास समितिका अध्यक्ष एवं स्थानीय विकास अधिकारी श्री बन्धु प्रसाद वास्तोलाको अध्यक्षता र संविधान सभाका सदस्य एवं नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय उपसभापति माननीय श्री रामचन्द्र पौडेलको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न उक्त सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा संविधान सभाका सदस्यहरु माननीय श्री शंकर भण्डारी, माननीय श्री टुकराज सिग्देल, माननीय श्री ध्रुव वाग्ले, माननीय श्री रामचन्द्र पोखरेल, माननीय श्री शिवलाल थापा, माननीय श्री आशा कोइराला र माननीय श्री जनकराज जोशी विशिष्ट अतिथिको रुपमा उपस्थिति रहनु भएको थियो । यसरी नै विशिष्ट अतिथि कै रुपमा नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्यहरु श्री गोविन्द भट्टराई र श्री प्रदीप पौडेल, नेकपा एमालेका बैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य श्री प्रतापलाल श्रेष्ठ, एकीकृत नेकपा माओवादीका केन्द्रीय सदस्य श्री सीता पोखरेल र राप्रपाको केन्द्रीय सदस्य श्री दुर्गा श्रेष्ठ, अतिथिहरुमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री राजकुमार श्रेष्ठ, जिल्ला स्थित विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुखहरु, कार्यालय प्रमुखहरु, संघ-संस्थाका प्रमुखहरु, गा.वि.स.हक हित संरक्षण केन्द्र नेपालका प्रमुख एवं प्रतिनिधि, नागरिक समाजका प्रमुख एवं प्रतिनिधि, जिल्ला वालमञ्चका प्रतिनिधि, आदिवासी जनजती, दलित लगायत पत्रकारहरुको उपस्थिति रहेको थियो । परिषद्को नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकीकरण समारोहमा शुभ-कामना मन्तव्य दिदै परिषदका प्रमुख अतिथि एवं नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय उपसभापति माननीय श्री रामचन्द्र पौडेलले जिल्ला परिषदले अनुमोदन गरेको नीति, योजना तथा कार्यक्रम स्वागतयोग्य भएको टिप्पणी गर्दै दक्षिणी भेगका नागरिकहरुको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न अभै केही बाँकी रहेको र त्यसमा आफु लागिपर्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभएको थियो । जिल्ला विकास समितिले आफ्नो स्रोत परिचालनमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने कुरामा जोड दिदै जलस्रोत पछिको सबैभन्दा ठूलो प्राकृतिक स्रोत वन भएर पनि वनबाट उचित लाभ लिन नसकेको हुँदा सोबाट लाभ लिन जिल्ला विकास समितिले नेतृत्व लिनुपर्ने कुरामा जोड दिनुभएको थियो । पर्यटन विकासको अपार सम्भावना भएको यस जिल्लामा पर्यटन क्षेत्रमा काँचुली फेर्नको

लागि “व्यास पराशर धार्मिक पर्यटन गुरुयोजना” निर्माणका लागि सवैले संकल्प गरी परिषदबाट अनुमोदन गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभएको थियो । कृषि र पशुपालनको क्षेत्रमा जोड दिँदै सिंचाइको माध्यमबाट सुक्का टारहरुलाई कृषिमा परिणत गर्नुपर्ने, लगानी बढाएर कृषकहरुको मन जित्ने कार्यक्रम ल्याउनुपर्ने, युवा लक्षित कार्यक्रमहरु ल्याएर युवाहरुलाई गाउँ गाउँमा बस्ने वातावरण निर्माण गर्न उपयुक्त हुने उहाँको सुझाव थियो ।

उक्त समारोहमा विशिष्ट अतिथिको रूपमा पाल्नुहुने संविधान सभाका सदस्यहरु माननीय श्री शंकर भण्डारी, माननीय श्री टुकराज सिग्देल, माननीय श्री ध्रुव वाग्ले, माननीय श्री रामचन्द्र पोखेल, माननीय श्री शिवलाल थापा, माननीय श्री आशा कोइराला र माननीय जनकराज जोशीले परिषदबाट पारित नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेटले गरीब, पिछडिएका र सिमान्तकृत वर्गहरुलाई समेत केही हदसम्म संवोधन गर्ने अपेक्षा गर्दै सफल कार्यान्वयनको लागि शुभ-कामना व्यक्त गर्नुभएको थियो । यसैगरी नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य द्वय गोविन्द भट्टराई र प्रदिप पौडेल, ने.क.पा. एमालेका वैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य प्रतापलाल श्रेष्ठ, एनेकपा माओवादी केन्द्रीय सदस्य सीता पोखेल, पूर्व मन्त्री दुर्गा श्रेष्ठ, प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजकुमार श्रेष्ठ, नेपाली कांग्रेस जिल्ला कार्यसमितिका कार्यवाहक सभापति ताराराज राना, ने.क.पा.एमाले जिल्ला कमिटिका अध्यक्ष केदार सिग्देल, ए.ने.क.पा.माओवादी जिल्ला अध्यक्ष जगन्नाथ खनाल, ने.क.पा.माओवादी जिल्ला सेक्रेटरी अतेन्द्र केशरी न्यौपाने, रा.प्र.पा. नेपालका जिल्ला अध्यक्ष कृष्ण प्रसाद पौडेल, लोकतान्त्रिक फोरमका जिल्ला अध्यक्ष दिपक भट्टराई, रा.प्र.पा.का जिल्ला अध्यक्ष रेशमलाल श्रेष्ठ, ने.क.पा.माले जिल्ला सचिव शंकर पोखेल, संघीय समाजवादी पार्टी नेपालका जिल्ला अध्यक्ष हरिसिंह गुरुङ्ग, राष्ट्रिय जनमोर्चा जिल्ला उपाध्यक्ष श्रीकुमार श्रेष्ठ, ने.क.पा.संयुक्तका जिल्ला अध्यक्ष लोकनाथ आचार्य, राष्ट्रिय जनमुक्ती पार्टी जिल्ला अध्यक्ष मन्धरी आले, संघीय गणतान्त्रिक समाजवादी पार्टी जिल्ला अध्यक्ष रुद्रवहादुर थापा, अखण्ड नेपाल पार्टीका का.वा. जिल्ला अध्यक्ष देवी वहादुर वस्नेत, आदिवासी जनजाती जिल्ला समन्वय समितिका उपाध्यक्ष तम वहादुर दैरे, महिला जिल्ला समन्वय समितिका उपाध्यक्ष मिरा जोशी, दलित जिल्ला समन्वय समितिका उपाध्यक्ष कृष्ण रुचाल, अपाङ्ग जिल्ला समन्वय समितिका उपाध्यक्ष प्रकाश पन्थ, तनहुँ उद्योग वाणीज्य संघका जिल्ला अध्यक्ष कृष्णराज पण्डित, स्थानीय निकाय कर्मचारी संघ जिल्ला अध्यक्ष अनिल गोदार, गा.वि.स.सचिव हकहित संरक्षण केन्द्र नेपालका जिल्ला अध्यक्ष वृद्धिमान श्रेष्ठ, र जिल्ला बालमञ्चका अध्यक्ष दुर्गा भण्डारीले शुभ-कामना मन्तव्य सहित आ-आफ्नो विचार व्यक्त गर्नुभएको थियो । उक्त परिषदले जिल्लाका उत्कृष्ट कृषकहरु मध्ये कृषक श्री कल्याणध्वज अधिकारी, पत्रकारहरु मध्ये पत्रकार श्री मदन वाग्ले, गा.वि.स. सचिवहरु मध्ये भिमाद गाउँ विकास समितिका सचिव श्री दधिराज पौडेल र जिल्ला विकास समितिका कर्मचारीहरु मध्ये लेखापाल श्री चेतनाथ शर्मा र सव-ईन्जिनियर श्री गंगानाथ मिश्रलाई पुरस्कृत गरेको थियो ।

आ.व. २०७२/०७३ को जिल्ला परिषदको क्रममा उठान भएका सवालहरु

- बालबालिकाको लागि छुट्याईएको बजेट बालबालिकाको क्षमता अभिवृद्धिमा लगाईयोस ।
- स्थानीय सेवा आयोगको गठन गरियोस् ।
- पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि बजेटको व्यवस्था हुनु पर्ने ।
- यूवा स्वरोजगारको व्यवस्था हुनु पर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाङ्गमैत्री वातावरण बनाउनु पर्ने र सवै स्थानमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई पनि सहभागी गराउनु पर्ने ।
- वृद्धवृद्धिहरुको लागि भत्ता कम भएको, र महिला लगायत लक्षित वर्गको बजेट बढाउनु पर्ने ।
- बजेटमा नीति कार्यक्रम राम्रा छन्, कार्यान्वयनमा जोड दिनु पर्छ ।
- आ-आफ्नो क्षेत्रको विकासमा जोड दिनु पर्ने ।
- स्थानीय निकायको निर्वाचन चाडो भन्दा चाडो गर्नु पर्ने ।
- जमिनको हस्तान्तरण गर्दा व्यक्तिको प्रभावबाट गर्न नहुने ।
- वातावरण संरक्षणको लागि छुट्टै कार्यक्रम बनाउनु पर्ने ।
- देउराली नगरको जग्गाबाट प्राप्त आयबाट जि.वि.स.को जग्गामा सटर बनाई आय आर्जन गरिनु पर्ने ।

- गाउँमा विकासका लागि उचित ध्यान दिइयोस् ।
- अनुगमनका सुझाव आगामी कार्यक्रममा समावेश गर्नु पर्ने ।
- सभासदले विनियोजन गर्न पाउने योजनाहरूलाई जिल्ला परिषदबाट स्वीकृत योजना पुस्तिकामा समावेश गराउनु पर्ने ।
- विद्युत रोयल्टी वापत प्राप्त रकम अन्य क्षेत्रमा लगाउन नहुने ।
- हिंसामुक्त घर समाज बनाउनु पर्ने ।
- विकासमा सन्तुलन कायम गरियोस् ।
- स्थानीय निकायको निर्वाचन नभएका कारण स्थानीय निकायका पदाधिकारीहरूको काम समेत कर्मचारीहरूबाट गर्नु परेको ।
- विकासलाई श्रोत सम्बृद्धिसंग जोडनु पर्ने ।
- राजनीतिको प्रतिस्पर्धा विकास संग हुनु पर्ने ।
- विकासका कार्यक्रमहरू गरिव जनताको घर घरमा पुग्नु पर्ने ।
- अव्यवस्थित जग्गा व्यवस्थित गरिनु पर्ने ।
- सडक सिमा ७५ फुट र ८२ फुट कायम गर्नु पर्ने ।
- सडक बालबालिका व्यवस्थापन गरिनु पर्ने ।
- आदिवासी जनजातीका भेषभूषा, चाडबाड संरक्षण गरिनु पर्ने ।
- अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी ढंगले गर्नु पर्ने ।
- कृषि, पर्यटन र उर्जामा विशेष लगानी गर्नु पर्दछ ।
- सुविधा सम्पन्न सभाहल दमौलीमा आवश्यक छ ।
- जनतालाई सेवा सुविधा सहज ढंगले उपलब्ध गराउन दत्तचित्त भएर लाग्नु पर्दछ ।
- कर्मचारीहरूले निस्पक्षरूपमा नागरिकहरूलाई सेवा प्रदान गर्नु पर्ने ।

कार्यक्रम तथा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को प्रस्तावित कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू छनौट गर्दा निम्न विषयहरूलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिइएको छ ।

- नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३,
- सहस्राब्दि विकास लक्ष्यहरू,
- चालु त्रिवर्षीय योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य र उद्देश्यहरू,
- आ.व. २०७१/०७२ को बजेटले निर्दिष्ट गरेका नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू,
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन र नियमले मार्गदर्शन गरेका व्यवस्थाहरू,
- एकीकृत पर्यटन विकास तथा व्यवस्थापन योजना २०७०,
- वार्षिक जिल्ला विकास योजना तर्जुमा कार्यविधि २०६८,
- स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९,
- यातायात गुरुयोजना २०६७,
- कृषि रणनीति २०७०,
- पूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजना २०६९,
- प्रकोप व्यवस्थापन रणनीति २०७०,
- बालमैत्री योजना २०७०,
- जिल्ला शिक्षा योजना २०६७,
- विगतका जिल्ला विकास योजनाहरू,
- गाउँ, नगर र ईलाकास्तरबाट प्राथमिकता निर्धारण भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू,
- केन्द्रीयस्तरबाट आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ का लागि प्राप्त बजेट सिलिड र मार्गदर्शनहरू,

- अन्तराष्ट्रिय विकास साभेदार, संघ/संस्थासंग समय समयमा गरेका सम्भौता एवं प्रतिवद्धताहरु,
- जिल्ला पार्श्वचित्र,गरिवी नक्सा, र श्रोत नक्सा,
- न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन (MCPM) निर्देशिका २०७०,
- जिल्ला गरिवी अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (DPMAS) संचालन निर्देशिका २०६७,
- सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण तथा आ.व. २०७०/०७१ को वार्षिक समिक्षा गोष्ठीबाट प्राप्त सुझावहरु,
- समय समयमा स्थलगतरूपमा गरिने आयोजनाहरुको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणबाट प्राप्त सिकाई ।
- विगतका समिक्षा तथा कार्यानुभवबाट प्राप्त पृष्ठपोषणहरु ।

आयोजना स्वीकृति र कार्यान्वयन प्रकृया

जिल्ला विकास समितिमा उपलब्ध स्रोत साधन तथा बजेट समेतलाई मध्यनजर राखी विषयगत समितिहरुमा छलफल भई एकीकृत योजना तर्जुमा समिति एवं जिल्ला विकास समितिको बैठकमा पेश भएका आयोजनालाई जिल्ला परिषद्ले स्वीकृत गरेको छ । स्वीकृत भएका आयोजनाहरुलाई स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा २०५, नियमावलीको नियम २०० को अधिनमा रही स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ ले व्यवस्था गरेको प्रावधान भित्र रही कार्यान्वयन गरिनेछ । कार्यान्वयन गर्दा ठेक्का प्रणाली, उपभोक्ता समिति, सेवा करार, गैरसरकारी संस्थाहरुसंगको समन्वय, खरिद योजना, वार्षिक कार्य संचालन तालिका लगायतका पद्धतिबाट कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको कार्यान्वयन गरिनेछ ।

खण्ड २

२.१ आर्थिक वर्ष २०७०/०७१ को वार्षिक प्रगति समीक्षा

(मिति:-२०७१ श्रावण २७ र २८ गते)

जिल्ला विकास समिति तनहुँको आर्थिक वर्ष २०७०/०७१ को वार्षिक प्रगति समीक्षा गोष्ठी मिति २०७१ श्रावण २७ गते शुरु भई २०७१ श्रावण २८ गते सम्पन्न भएको थियो । जिल्ला विकास समिति तनहुँका स्थानीय विकास अधिकारी बन्धु प्रसाद वास्तोलाको अध्यक्षता तथा प्रमुख जिल्ला अधिकारी डा.मान वहादुर वि.के.को प्रमुख आतिथ्यतामा आयोजित उक्त कार्यक्रममा विभिन्न राजननीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु, संघ-संस्थाका प्रमुखहरु, नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरु, गाउँ विकास समितिका सचिवहरु, सञ्चार कर्मिहरु लगायतको उपस्थिति रहेको थियो । गोष्ठीमा जिल्ला विकास समितिको कार्यालय लगायत विभिन्न विषयगत कार्यालयहरु र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाहरु गरी जम्मा ३१ वटा कार्यालय तथा संघ-संस्थाहरुले आर्थिक वर्ष २०७०/०७१ मा सम्पन्न गरेका योजना, कार्यक्रम तथा बजेट सम्बन्धी प्रगति र प्रतिफलको बारेमा प्रस्तुतीकरण गरेका थिए । हरेक प्रस्तुतीकरण पछि उपस्थित सहभागीहरुले आ-आफ्नो सल्लाह, सुझाव, एवं प्रतिक्रियाहरु प्रस्तुत गरेका थिए ।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको प्रस्तुतीपछि संघीय समाजवादी पार्टीका जिल्ला अध्यक्ष हरिसिंह गुरुङ्गले जिल्लाका कुनै ५ वटा गाउँहरुलाई कृषि पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्नुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । ने.क.पा.माओवादीका सेक्रेटरी डम्बर वहादुर वि.के.ले जिल्लाको कृषि क्षेत्रले जे जती महत्व र प्रगती हाँसिल गर्नुपर्ने हो सो हुन नसकेको टिप्पणी गर्नुभएको थियो । नेपाली कांग्रेसका कार्यवाहक सभापति ताराराज रानाले IPM कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आए नआएको बारे जिज्ञासा राख्नुभएको थियो । **जिल्ला पशु सेवा कार्यालयको** प्रस्तुतिपछि ने.क.पा.एमालेका उपसचिव विष्णुभक्त सिग्देलले जिल्लालाई मासु र दुधमा आत्मनिर्भर बनाउने लक्ष्यका साथ कार्यक्रम अगाडि वढाउनुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । एनजिओ फेडरेसनका अध्यक्ष रामलिला सुवर्णकारले गाईहरु सधैं काम लाग्ने हुँदैनन । बुढो भएपछि तिनको व्यवस्थापन गर्न किसानहरुलाई निकै कठिन हुने हुँदा पशु सेवा कार्यालयले त्यससम्बन्धी ठोस कार्यक्रम बनाएर राहत दिनुपर्ने धारणा राख्नुभएको थियो । **सहकारी डिभिजन कार्यालयको** प्रस्तुतीपछि ए.ने.क.पा. माओवादिका प्रतिनिधि राजेन्द्र केशरी न्यौपानेले वचत तथा ऋण सहकारीको सवालमा मन्त्रालयको के कस्तो नीति रहेको छ भनी जिज्ञासा राख्नुभएको थियो । ने.क.पा.एमालेका विष्णुभक्त सिग्देलले सहकारी संस्थाहरुलाई कृषि र आय आर्जनसँग जोड्नुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । **घरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिको** प्रस्तुतीपछि ने.क.पा. एमालेका प्रतिनिधि रामचन्द्र उपाध्यायले अधिकांश क्रसर उद्योगहरु मापदण्ड विपरित सञ्चालन गरिएको हुँदा तिनको दर्ता खारेजी गर्नुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । **जिल्ला वन कार्यालयको** प्रस्तुतिपछि नेपाली कांग्रेसका ताराराज रानाले कतिपय जमिनहरु वन क्षेत्रको हो या होइन एकिन गरिनुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । यसैगरी विष्णुभक्त सिग्देलले जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनिकरण गर्न जिल्ला वन कार्यालयलाई ठोस कार्यक्रमहरु सहित अधि वढ्न सुझाव दिनुभएको थियो । ए.ने.क.पा. माओवादीका राजेन्द्र केशरी न्यौपाने, घीय समाजवादी पार्टीका जिल्ला अध्यक्ष हरिसिंह गुरुङ्गले हरेक ट्रेकिङ्ग ट्रेलहरुमा वृक्षारोपण गरी हरियाली बनाउनुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । **जिल्ला भूसंरक्षण कार्यालयको** प्रस्तुतिपछि ने.क.पा. एमालेका विष्णुभक्त सिग्देलले सबै गाउँ विकास समितिहरुमा कार्यक्रम विस्तार गरिनुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । यसैगरी रामलिला सुवर्णकारले गा.वि.स.हरुमा पहिरो रोकथामको लागि जिल्ला भू संरक्षण कार्यालयले उपयुक्त ढंगले कार्यक्रमहरु लागु गर्न नसकेको टिप्पणी गर्नुभएको थियो भने ने.क.पा.माओवादीका डम्बर वहादुर वि.के.ले जहाँ जहाँ भू-क्षय भएको छ तत तत ठाउँहरुमा अनुगमन भए या भएन भनी प्रश्न गर्नुभएको थियो । यसैगरी उद्योग वार्षिक संघ तनहुँका अध्यक्ष देवकुमार श्रेष्ठले सडकहरु निर्माण गर्दा भूसंरक्षण कार्यालय, सडक, जि.वि.स. र जिल्ला वन कार्यालयको विचमा समन्वय हुनुपर्ने सुझाव

राख्नुभएको थियो । **जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालयको** प्रस्तुतिपछि विष्णुभक्त सिग्देलले तनहुँमा खानेपानीको व्यवस्थापन तथा सुदृढिकरणमा के कस्ता प्रयासहरु भैरहेका छन भनी जिज्ञासा राख्नुभएको थियो । उहाँले तनहुँलाई एक घर एक धाराको सोंचका साथ अधि बढ्न सम्बन्धीत कार्यालय र सरोकारवलाहरुलाई सुभावा दिनुभएको थियो । **शैक्षिक तालिम केन्द्रको** प्रस्तुतिपछि राष्ट्रिय जनमुक्ती पार्टीकी मन्धरी आलेले मातृभाषाको तालिम कुन कुन भाषाको व्यक्तिले लिएको छ र त्यसको उपलब्धीको लेखाजोखा भएको छ या छैन भनी जिज्ञासा राख्नुभएको थियो । संघीय समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष हरिसिंह गुरुङ्गले शिक्षामा नीजि क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण भएको हुँदा नीजि क्षेत्रलाई समेत तालिममा समेट्नुपर्ने धारणा राख्नुभएको थियो । दलित जनजाती पार्टीका अध्यक्ष चुडाराम परियारले तालिम मात्र प्रदान गर्ने भन्दा पनि तालिम पश्चात नतिजा प्राप्त भएको छ या छैन त्यसको लेखाजोखा हुनुपर्ने सुभावा प्रदान गर्नुभएको थियो । नेकापा माओवादीका डम्बर वहादुर वि.क.ले हरेक तालिमलाई व्यवहार परिवर्तनसँग जोड्नुपर्ने सुभावा दिनुभएको थियो । **जिल्ला विकास समितिको कार्यालयको** प्रस्तुतीपछि उद्योग वाणिज्य संघ तनहुँका अध्यक्ष देवकुमार श्रेष्ठले छिम्केश्वरी माईको पूर्वाधार विकासका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याउनुपर्ने सुभावा राख्नुभएका थियो । रिसेडका पौडेलले जि.वि.स. तथा गा.वि.स.हरुले भवन निर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्री बनाउनुपर्ने सुभावा राख्नुभएको थियो भने सुशिला शर्माले पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना अन्तर्गतको कार्यक्रम ६ वटा गा.वि.स.मा मात्र सिमित नगरिकन अन्यत्र पनि विस्तार गर्दै जानुपर्ने सुभावा राख्नुभएको थियो । यसैगरी विष्णुभक्त सिग्देलले वडा नागरिक मञ्च स्थापना गर्दा सवै नागरिकहरूसँग वसेर आपसी सहमतिमा गरिनुपर्ने सुभावा राख्नुभएका थियो भने हरिसिंह गुरुङ्गले कला संस्कृति र परम्पराको संरक्षण गर्दै पर्यटन विकासको लागि जिल्ला विकास समितिले विशेष पहल गर्नुपर्ने सुभावा व्यक्त गर्नुभएको थियो । **विद्युत प्राधिकरणको** प्रस्तुतिपछि, नेकपा माओवादीका डम्बर वहादुर वि.क.ले विद्युतका हरेक कार्यक्रमहरु जि.वि.स.सँग समन्वय गरेर सञ्चालन गर्नुपर्ने धारण राख्नुका साथै काठका पोलहरु प्रयोगमा नल्याउन सुभावा दिनुभएको थियो । यसैगरी नेपाली कांग्रेसका ताराराज रानाले मर्मतको पाटोलाई विशेष ख्याल गर्नुपर्ने सुभावा राख्नुभएको थियो । **पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालयको** प्रस्तुतिपछि, सुभावाको क्रममा सडकको काम कारवाहीमा अत्यन्त ढिलासुस्ती हुने गरेको, जनताको आवश्यकता र चाहना अनुकूल सडकले काम गर्न नसकेको, डेढ गाउँमा पुल निर्माणको गती सुस्त भएको, घुमाउनेमा पुल छिट्टै निर्माण गरिनुपर्ने, आगामी दिनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा जि.वि.स. र सम्बन्धीत उपभोक्ताहरूसँग समन्वय गरिनुपर्ने लगायतका सुभावहरु प्रस्तुत गरिएको थियो । **पश्चिमाञ्चल सिंचाई सव डिभिजन नं. ३** को प्रस्तुतीपछि, नेकपा माओवादीका डम्बर वहादुर वि.क.ले कालिकाटार तथा पिपलटार सिंचाई योजना सम्बन्धमा नियमित अनुगमन हुने गरे नगरेको बारे जिज्ञासा राख्नुभएको थियो । **व्यास नगरपालिकाको** प्रस्तुतिपछि उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष देवकुमार श्रेष्ठले वुल्दीदेखि मादी नदी सम्मको नाली निर्माण सम्बन्धमा सडकले हो की नगरपालिकाले हो प्रष्ट भै काम गर्नुपर्ने सुभावा राख्नुभयो भने चुडाराम परियारले घर नक्सा पास गर्दा जि.वि.स. र नगरपालिकाको बीच आपसी समन्वय हुनुपर्ने सुभावा दिनुभएको थियो । यसैगरी संघीय समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष हरिसिंह गुरुङ्गले व्यास नगरपालिकाले सञ्चालन गर्ने कार्यले पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनुपर्ने, भतेरिको जग्गा बारे स्पष्ट धारण बनाउनुपर्ने, नगरपालिकाभित्र व्यवस्थित बदसाला निर्माण गरिनुपर्ने, र छिट्टै नै ल्याण्ड फिल्ड साइड निर्धारण गरिनुपर्ने जस्ता सुभावा राख्नुभएको थियो । **जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयसँग** जिज्ञासा राख्दै नेकपा एमाओवादीका राजेन्द्र केशरी न्यौपानेले स्वास्थ्य कार्यालयको बजेट किन र कसरी फिज भयो भनी प्रश्न गर्नुभएको थियो । यसैगरी रामचन्द्र उपाध्यायले गिरिजाप्रसाद कोइराला मेमोरियल हस्पिटललाई अवको कार्यक्रममा समावेश गरिनुपर्ने सुभावा राख्नुभएको थियो । **जिल्ला शिक्षा कार्यालयको** प्रस्तुतिपछि, नेकपा एमालेका विष्णुभक्त सिग्देलले धार्मिक माध्यमिक विद्यालयवारे जानकारी नभएको, विद्यालय सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत प्राविधिक पक्ष र विद्यालयबीच सम्बन्ध राम्रो नभएको कतिपय कामहरु नीति नियम विपरित दवावमा गरिएको जस्ता विषयमा टिप्पणी गर्नुभएको थियो । राष्ट्रिय जनमोर्चाका अध्यक्ष पुष्पलाल श्रेष्ठले शिक्षा क्षेत्रमा बजेट बहुत खर्च भएको देखिन्छ तर नतिजा भने दिन प्रतिदिन खस्कदै गएको हुँदा गम्भिर रुपमा यसको समीक्षा हुनुपर्ने सुभावा राख्नुभएको थियो । हरिसिंह गुरुङ्गले स्थानीय पाठ्यक्रम बनाएर लागु गर्नुपर्ने सुभावा दिनुभएको थियो भने नेपाली कांग्रेसका ताराराज रानाले विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम त्यति प्रभावकारी हुन नसकेको टिप्पणी गर्नुभएको थियो । यसैगरी जनमुक्ती पार्टीकी मन्धरी आलेले जिल्ला भरिमा कति पुरुष शिक्षक र कति महिला शिक्षिका छन प्रष्ट आउनुपर्ने धारणा राख्नुभएको थियो

भने माओवादी पार्टीका डम्बर वहादुर वि.क.ले अवधि पुगेका पुराना शिक्षकहरुलाई अवकाश दिई नयाँ शिक्षकहरु नियुक्त गरिनुपर्ने सुझाव व्यक्त गर्नुभएको थियो । नेकपा एमाओवादीका राजेन्द्र केशरी न्यौपानेले विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माण हुने भवनहरु त्यती गुणस्तरीय हुने नगरेको टिप्पणी गर्नुभयो भने ने.क.पा.संयुक्तका लोकनाथ आचार्यले प्राविधिकहरुले समयमा काम नगरेर झन्झट हुने गरेको टिप्पणी गर्नुभएको थियो । **महिला तथा बालबालिका कार्यालयको** प्रस्तुतिपछि नेकपा माओवादीका डम्बर वहादुर वि.क.ले बालबालिका र महिला हिंसा विरुद्ध अभै सशक्त रुपमा सचेतनामूलक कार्यक्रम ल्याउनुपर्ने सुझाव राख्नुभएको थियो । यसैगरी गाउँ र पिछडिएको वस्ती केन्द्रित कार्यक्रम ल्याउन पनि सुझाव दिनुभएको थियो । **जिल्ला बालकल्याण समितिलाई** सुझाव दिदै दलित जनजाती पार्टीका चुडाराम परियारले नगरपालिका भित्रका १२ जना श्रम बालबालिकाहरुलाई कसरी व्यवस्थापन गर्ने योजना छ भनी जिज्ञासा राख्नुभएको थियो । राष्ट्रिय जनमोर्चाका पुष्पलाल श्रेष्ठले जिल्ला बालकल्याण समिति सेवामुखी कार्यमा लाग्नुपर्ने सुझाव व्यक्त गर्नुभएको थियो । यसैगरी हरिसिंह गुरुङ्गले बाल कल्याण भन्दा पनि बाल अधिकारको पक्षमा काम गर्नुपर्ने सुझाव दिनुभएको थियो ।

समीक्षा गोष्ठीमा वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति प्रस्तुती गर्ने क्रममा विभिन्न गैर सरकारी संस्थाहरु अन्तर्गत **रिसेड, मस्तिष्क पक्षघात स्वावलम्बन समूह नेपाल, सहास नेपाल, ग्रामीण सशक्तिकरण समाज, कोपिला नेपाल, नौलो घुम्ती, तनहुँ सहयोगी समूह, गैसस समन्वय समिति, नाम्लो नेपाल, होस्टे हैसे बालविकास समाज, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, ब्रिटिस गोरखा वयलफियर र हरियो वन कार्यक्रम** ले आ-आफ्नो वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति प्रस्तुत गरेका थिए । उपस्थित सहभागीहरुबाट सम्पूर्ण गैरसरकारी संघ संस्थाहरुले कार्यक्रमहरुको प्रगति प्रस्तुत गर्दा बजेटको पाटोलाई छुटाउन नहुने, आ-आफ्नो वार्षिक आम्दानी तथा खर्च सार्वजनिक गर्नुपर्ने, कागजी प्रगति भन्दा पनि यथार्थ र वास्तविक प्रगतिमा जोड दिनुपर्ने, कार्यक्रमहरु लागु गर्दा जिल्ला विकास समितिसँग अनिवार्य रुपमा समन्वय गर्नुपर्ने, कार्यक्रमहरुमा देखिएका दोहोरोपन हटाउनुपर्ने, र कार्यक्रमहरुको नियमित अनुगमनमा जोड दिदै राजनीतिक दल र सरोकारवालाहरुको सहभागीतामा नियमित अनुगमन गरिनुपर्ने जस्ता कुराहरुमा जोड दिइएको थियो ।

प्रस्तुतीकरणको समयमा प्रष्ट नभएका कतिपय विषयहरु तथा सहभागीहरुको जिज्ञासालाई सम्बन्धित कार्यालयका जिम्मेवार पदाधिकारीहरुबाट प्रष्ट पारिएको थियो । सहभागीहरुबाट जिल्लास्थित सम्पूर्ण कार्यालयहरुले आगामी दिनमा अभ्र प्रभावकारी रुपमा आमनागरिकको मर्म र भावनालाई सम्बोधन गर्ने गरी पारदर्शी र जवाफदेहीताका साथ कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्नु पर्ने सुझावहरु दिनुका साथै गाउँ तथा जिल्ला परिषदबाट पारित भई आएका योजनाहरुलाई प्राथमिकताका साथ छनौट गरिनुपर्ने विषयमा ध्यान केन्द्रित गराउदै उक्त दुईदिने अन्तरक्रियात्मक गोष्ठी सम्पन्न भएको थियो ।

२.२ जिल्ला विकास समितिको वित्तिय व्यवस्थापन

सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनतालाई शासन प्रकृत्यामा अधिकाधिक मात्रामा सम्मिलित हुने अवसर जुटाई लोकतन्त्रका लाभहरुको उपयोग गर्न सक्ने बनाउनका लागि स्थानीय सरकारको रुपमा जिल्ला विकास समितिको स्थापना भएको हो ।

स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापित यस स्थानीय निकाय (जि.वि.स.) बाट प्रदान गरीने सेवा सुविधाहरु प्रभावकारी रुपमा प्रदान गर्न साधन र स्रोतको पहिचान, प्राप्ती र परिचालन गर्ने कार्य महत्वपूर्ण हुने गर्दछ । उपलब्ध स्रोत साधनबाट अधिकतम मात्रामा जनताको जीवनस्तर अभिवृद्धि गर्न एवं गुणस्तरीय कार्यका लागि विनियोजन एवं खर्च गर्न न्यायोचित एवं समतामूलक वितरण प्रणाली कायम गरी स्थानीय स्तरका योजनाहरुको पहिचान र कार्यान्वयनमा सम्बन्धित स्थानीय निकायलाई जवाफदेही, पारदर्शी एवं निशपक्ष बनाउनका लागि वित्तिय पक्षलाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, नियमावली २०५६, स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन

नियमावली २०६४ र स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ जस्ता कानूनी व्यवस्थाहरु गरिएको छ ।

वित्तलाई विकासको इन्धन/मेरुदण्डका रूपमा हेरिन्छ । यसरी आवश्यक वित्त प्रवन्ध गर्ने कार्यलाई वित्त व्यवस्थापनको रूपमा लिइन्छ । वित्त व्यवस्थापनले आम्दानी (प्राप्ती) व्यवस्थापन र लगानी एवं खर्च व्यवस्थापनलाई समेट्दछ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा ३(क) मा “स्थानीय निकायलाई सक्षम र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पर्ने अधिकार, जिम्मेवारी र स्रोत साधन निक्षेपण गर्ने” र ऐ. ऐनको दफा ३(ग) मा “स्थानीय निकायहरुलाई सुम्पिएका काम, कर्तव्य र जिम्मेवारीहरु र जवाफदेही बहन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत साधनहरु संकलन र परिचालन गर्ने अधिकार सुम्पने” व्यवस्था गरिएको छ । जिल्ला विकास समितिले उपयुक्त ऐनले दिएको अधिकार बमोजिम वित्तिय स्रोतको पहिचान, संकलन, परिचालन एवं सो को लेखापरीक्षण गर्ने गराउने कार्य गर्दछ ।

जि.वि.स.ले वित्त व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा जिल्ला विकास समिति, तनहुँले स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५को भाग ४ अन्तर्गत परिच्छेद ६ मा आर्थिक व्यवस्था (दफा २१५ देखि २३२ सम्म) आम्दानी, खर्च र लेखापरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था अनुरूप वित्त व्यवस्थापनका पक्षहरु संचालन गरेको छ ।

आन्तरिक स्रोत तर्फका आम्दानीका शिर्षकहरु:

- १) कर
- २) सेवा शुल्क
- ३) दस्तुर
- ४) विक्रि
- ५) विविध

राजश्व बाँडफाँड तर्फ

- १) रजिष्ट्रेशन दस्तुर
- २) रोयल्टी
- ३) दस्तुर
- ४) गा.वि.स. र न.पा.बाट प्राप्त मालपोत
- ५) दण्डजरिवानाबाट प्राप्त रकम
- ६) अन्य

बाह्य स्रोत

- १) नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त र निशर्त अनुदान
- २) नेपाल सरकारका विकास साभेदार संस्थाबाट प्राप्त हुने सशर्त, निशर्त र वस्तुगत अनुदान
- ३) वैदेशिक सहायता (अनुदान र ऋण)

खर्च व्यवस्थापन

जिल्ला विकास समितिलाई माथि उल्लेख भएबमोजिम प्राप्त हुने आम्दानीलाई सहभागितामूलक विकास योजना प्रक्रियाबाट छनौट भएका विकास योजना र क्षेत्रगत नीतिले लक्षित गरेका कार्यहरूमा चालु र पूँजीगत शिर्षकमा बजेट बाँडफाँड गरी जिल्ला परिषदबाट स्वीकृत भए अनुसार खर्च गर्ने गरिएको छ ।

- १) राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम जि.वि.स. कोष पूँजीगत शिर्षकमा मात्र खर्च गरिने ।
- २) आन्तरिक स्रोत तर्फको प्राप्त रकम जि.वि.स. कोष पूँजीगत र चालु खर्च शिर्षकमा खर्च गरिने ।
- ३) आन्तरिक स्रोत तर्फको पटके कर र ढुङ्गा, गिटी, बालुवा उत्खनन् गरी विक्रिबाट आएको रकमको ३५ देखि ५० प्रतिशत रकम सम्बन्धित गा.वि.स. र न.पा.मा बाँडफाँड गरी पठाईएको ।
- ४) जिल्ला परिषदबाट पारित भएका योजनामा खर्च गरिएको ।
- ५) खर्च एवं लगानी गर्दा बढी प्रतिफल दिने योजनालाई प्राथमिकता दिइएको ।

वित्तिय पारदर्शिता

जिल्ला विकास समितिले विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त रकम र प्राप्त गर्ने कार्यविधि तथा खर्च गर्ने कार्यविधिहरू अवलम्बन गरी वित्तिय जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रवर्द्धनका लागि व्यवस्था भएको कार्यविधिहरू पालना गरिएको छ । यस कार्यको प्रवर्द्धनका लागि देहायका कार्यहरू भएका छन् :

- १) आन्तरिक लेखापरीक्षण र अन्तिम लेखापरीक्षण
- २) न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन (MCPM) मूल्याङ्कन
- ३) खर्च सार्वजनिकीकरण
- ४) कार्यको वित्तिय तथा भौतिक प्रगति
- ५) सार्वजनिक सुनुवाई
- ६) सामाजिक परिक्षण
- ७) वातावरणीय पक्ष प्रभाव मूल्याङ्कन (IEE)
- ८) समिक्षा गोष्ठी
- ९) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

गत आ.व. र चालु आ.व.को माघ महिना सम्मको अवस्था

जिल्ला विकास समितिले आम्दानीका स्रोतहरू पहिचान र परिचालनका सम्बन्धमा निरन्तर सुधार प्रकृत्यालाई अवलम्बन गरी अघि बढिरहेको अवस्था छ । आम्दानी नबढाई जनताका आवश्यकताका योजना कार्यक्रमहरू संचालन गर्न नसकिने भएकाले राजश्व वृद्धिलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रमहरू संचालन भैरहेको छ । यसरी आन्तरिक स्रोत र केन्द्रबाट प्राप्त हुन आएका विभिन्न शिर्षक, उपशिर्षकका कार्यक्रमहरू जिल्ला परिषदबाट स्वीकृत विकास योजना तथा कार्यक्रमहरू एवं अन्य प्रशासनिक खर्चहरूको स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ ।

क) आय तर्फ:

१) आन्तरिक आय

आ.व. २०७०/०७१ को यथार्थ	४,७३,८४,९६४।३५
आ.व. २०७१/०७२ को माघ महिना सम्म	४,८९,८९,९०६।१६

२) राजश्व बाँडफाँड बाट प्राप्त आय

आ.व. २०७०।०७ मा	३,५७,७९,५६५।००
आ.व. २०७१।०७२ को माघ महिना सम्म	५३,७५,८२६।००

३) केन्द्रीय अनुदान (विद्युत रोयल्टी बाहेक)

आ.व. २०७०।०७ मा	४६,९९,५३,३२५।०९
-----------------	-----------------

४) दातृ निकाय (भारतीय सहयोग)

१,००,००,०००।००

ख) खर्च तर्फ:

१) जि.वि.स.कोष चालु

आ.व. २०७०।०७ मा	१,७५,५३,९७२।६९
आ.व. २०७१।०७२ को माघ महिना सम्म	१,२०,३२,९७०।५३

२) जि.वि.स.कोष पुँजीगत

आ.व. २०७०।०७ मा	२,८९,८५,३२८।२५
आ.व. २०७१।०७२ को माघ महिना सम्म	२,३०,०९,५७८।७६

३) केन्द्रीय अनुदान तर्फ

आ.व. २०७१।०७२ मा	४६,२७,६७,९२०.००
------------------	-----------------

४) दातृ निकाय (भारतीय सहयोग)

आ.व. २०७१।०७२ मा	१,००,००,०००.००
------------------	----------------

आन्तरिक आय (राजस्व) वृद्धि सम्बन्धी नीति

- १) जिल्लाको समग्र आन्तरिक आयलाई वृद्धि गर्न सरोकारवालाहरु (उद्योग वाणिज्य संघ) संग समन्वय गरी नयाँ स्रोत र अवसरको पहिचान गरिने ।
- २) आन्तरिक स्रोतको अधिकतम परिचालन गरिने ।
- ३) करको दायरा फराकिलो बनाउने ।
- ४) जग्गाको वास्तविक मूल्याङ्कन गरी रजिष्ट्रेशनबाट प्राप्त आयमा वृद्धि गरिने ।
- ५) आन्तरिक आय सुदृढीकरणका लागि कार्यदल गठन गरी सो को सुभावाका आधारमा कार्यान्वयन गरिने ।
- ६) आन्तरिक आय परिचालन र संकलनमा वातावरण मैत्री कार्यवद्धितीलाई अवलम्बन गरिने ।
- ७) जिल्ला विकास समितिसंग रहेका जग्गा एवं व्यवसायिक भवनको उच्चतम उपयोग गरिने ।
- ८) बक्यौता असुलीलाई प्राथमिकता राखी गतविगतका बक्यौता असुली गरिने ।
- ९) जि.वि.स.मा रहेको प्रयोगशालालाई स्तरोन्नती गर्दै अधिकतम उपयोग गरिने ।

खर्च नीति

- १) जि.वि.स.ले आर्थिक सहायता प्रदान गर्ने कार्यलाई पूर्ण निरुत्साहित गर्ने ।
- २) जिल्ला परिषदबाट पारित भएका योजना तथा कार्यक्रमहरुमा खर्च गरिने ।
- ३) चालु प्रक्रितीका खर्चहरुलाई मितव्ययी ढंगले खर्च गरिने ।
- ४) राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम पुँजीगत शिर्षकमा मात्र खर्च गरिने ।

खण्ड ३. भौतिक पूर्वाधार विकास समिति

३.१ जिल्ला विकास समितिको कार्यक्रम

ब.उ.शी.नं.: ३६५८१४३												
कार्यक्रमको नाम: राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम (SNRTP): बजेट १० करोड १० लाख)											रकम रू हजारमा	
क्र.सं.	DTMP Code	सडकको नाम	निर्वाचन क्षेत्र नं.	शुरू बिन्दु	अन्तिम बिन्दु	लाभान्वित गा.वि.स., न.पा.	जम्मा लम्बाई (कि.मी.)	निर्माण सम्पन्न, कि.मि.		निर्माण कार्य शुरू आ.ब.	आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
								ग्राभेल	कच्ची			
१	38A003R	श्रृंगपथ (भिमाद भिकोट)	३, २	मालेबगर, भिमाद गा.वि.स.	देउराली, भिकोट गा.वि.स. ५	भिमाद, माभुकोट, साभुङ्गभगवतीपुर, ऋषिङ्गरानीपोखरी, कोटदरवार, काहुँशिवपुर र भिरकोट	३४	९.३	२४.७	२०५२/०५३	४,००,००	५००००
२	38A004R	ढोरवाराही मोटर मार्ग	३	गाछेपानी, (पृथ्वी राजमार्ग)	थुम्की डांडा, राईपुर ७ (स्याङ्जा जिल्लाको कोल्मा गा.वि.स.जोडने)	शुक्लागण्डकी, राईपुर	२१	१०.४७	१०.५३	२०५३/०५४	२,१०,००	३५०००
३		कृष्ण मार्ग	३	साभुङ्ग देउराली श्रृङ्गपथ	बैडी गजरकोट हुँदै केलादीघाट, शालिग्राम कोरिडोर	साभुङ्गभगवतीपुर, घिरिगसुन्धारा, गजरकोट स्याङ्जा र पाल्पा जिल्ला	२५.५०					५०००
४		सिन्धु लालध्वज मार्ग	३, २	चापाघाट	कोत्रे	व्या.न.पा., स्याम्घा, थप्रेक, शुक्लागण्डकी	३४.५०					५०००
५		दमौली केशवटार धरमपानी बन्दिपुर मार्ग										२०००
६		बाइसजागर तीनपिप्ले थानीकोथान तुहुरेपसल मार्ग										२०००
७		ढोरवाराही मार्गको साँखे खोलामा मोटरेवल पुल										२०००
		जम्मा										१०,१०,००

ब.उ.शी.नं.: ३६५८०८३

कार्यक्रमको नाम: स्थानीय यातायात पुर्वाधार क्षेत्रगत कार्यक्रम

ब.ख.शि.नं. २६३२२ : सार्वजनिक निर्माण तर्फ ((बजेट सिलिङ १ करोड ३० लाख)

क्र.सं.	DTM P Code	सडकको नाम	निर्वाचन क्षेत्र नं.	शुरू बिन्दु	अन्तिम बिन्दु	लाभान्वित गा.वि.स.	जम्मा लम्बाई (कि.मी.)	निर्माण सम्पन्न		निर्माण कार्य शुरू आ.ब.	आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
								ग्राभेल	कच्ची			
१		शालिग्राम कोरीडोर (देवघाट - वैडी)	२,३	देवघाट	गजरकोट, वैडी	देवघाट, कोटा, वैडी, भिरकोट, राम्जाकोट, सा. भगवतिपुर, घिरिङ: सुन्धारा, गजरकोट	८०	०	१०	२०६०/०६१	४,८४५	५५००
२		चालिसे काहेशिवपुर मार्ग	२	थप्रेक, भिकोट (श्रृंगपथ)	भ्यापुटार, काहेशिवपुर १,	भिकोट, काहेशिवपुर,	१३		५	२०५५/०५६		१५००
३		पांचसयफांट महन्ते हतिया अर्चले टुहुरेपसल मार्ग	१	डुम्रेवेशीसहर मार्गको पाचसयफाट	पांचसयफांट महन्ते हतिया रम्घाटार अर्चले भंज्याङ्ग टुहुरेपसल भानुमार्ग	पुरकोट वसन्तपुर, तनहुंसुर सतिश्वरा	१२	१२	०	०५२/०५३	६००	१५००
४		भीम भैरव मोटर मार्ग	३	भिमाद बजार (खैरेनी भिमाद सडक)	भानुमती हुदै भैरवस्थान मन्दिर चित्रे भञ्ज्याङ्ग, स्याङ्जा	भिमाद, भानुमति	२८	१	२७	२०५२/०५३	८००	१५००
५		भि.सि. शेरवहादुर मार्ग		सतिश्वारा चन्द्रवती	घलेछाप,सवौदीभंज्याङ्ग घलेगाउ,रूपाकोट फेदी,हाडेटार, खत्रीठाटी सुन्दरवजार	सतिश्वारा,मिर्लुङ्ग,चोक चिसापानी, रूपाकोट र लम्जुङ्ग जिल्ला	१९	०	१९	२०५१/०५२		१५००
६		शान्ति मार्ग		सुढेपुल बुद्ध सिं मार्ग	गोमन्ताल,नाजुङ्ग दुवुङ्ग मौरीवास रिजाल्दी सुजना मार्ग	काहेशिवपुर,वैडी, भिरकोट	१२	०	८	२०६१/०६१		१५००

लागत सहभागीतामा निर्माण गरिने मोटरेवल पुल

१	फुदीखोला मोटरेवलपुल निर्माण			७२ लाख
२	गुणादीखोला आर.सि.सि.सल्याव क्लर्भट जामुने १ गुणादी			१७ लाख ३४ हजार
३	बुल्दी खोला ट्युम पाईप क्लर्भट, व्यास १ र व्यास ३ रानीगाउं			२४ लाख ४० हजार
४	वोर्धन खोला ट्युम पाईप क्लर्भट, व्यास ४ चण्डिका नि.मा.वि, घांसीकुवा ६			२१ लाख ५ हजार
५	चालिसे खोला ट्युम पाईप कजवे घांसीकुवा ६, वरभन्ज्याङ्ग ९			२१ लाख ३५ हजार
६	सिमलटार व्यास १ र व्यास ११ जोड्ने मोटरेवल पुल			१० लाख
७	रहु खोला मोटरेवल पुल घिरिङ्ग सुन्धारा माभकोट			१० लाख
८	गरम खोला ट्युम पाइप क्लर्भट, घांसिकुवा १			१० लाख

कार्यक्रमको नाम: गा.वि.स. जोड्ने सडक ६५ लाख

क्र.सं.	DTMP Code	सडकको नाम	निर्वाचन क्षेत्र नं.	शुरु बिन्दु	अन्तिम बिन्दु	लाभान्वित गा.वि.स.	जम्मा लम्बाई (कि.मी.)	निर्माण सम्पन्न		निर्माण कार्य शुरु आ.ब.	आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
								ग्राभेल	कच्ची			
१		आवुं भागे, लाव्दी, छिम्केश्वरी मार्ग		आवुखैरेनी ढकालटार	लाव्दी छिम्केश्वरी	आवुखैरेनी, देउराली, छिम्केश्वरी						२५०००००
२		सुन्तला मार्ग छिपछिपे		बुद्धसिं मार्गको नाल्डीघाट,	छिपछिपे भंज्याङ्ग सृजना मार्ग	वन्दिपुर न.पा. , छिपछिपे, वैदी, कोटा, देवघाट	१३	०	९			२००००००
३		भिरकोट सिन्ध्याङ्ग गाईघाट सिर्जना मार्ग		देउराली, भिरकोट गा.वि.स. ५	गाईघाट, मुग्लिन, नारायणघाट सडक	भिरकोट, वैदी, छिपछिपे, कोटा, देवघाट	३४	०				२००००००

कार्यक्रमको नाम: सडक बोर्ड नेपाल (वजेट सिलिड रू ६० लाख)

क्र.सं.	DTM P Code	सडकको नाम	निर्वाचन क्षेत्र नं.	शुरु बिन्दु	अन्तिम बिन्दु	लाभान्वित गा.वि.स.	जम्मा लम्बाई (कि.मी.)	निर्माण सम्पन्न		निर्माण कार्य शुरु आ.ब.	आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
								ग्राभेल	कच्ची			
१		भिमकाली मार्ग	३	भिमदाद बजार	मदननगर, बोमा, डुम्रीबेसी, सांखर	भिमदाद, अरूणोदय, किहुं, गजरकोट सांखर स्याङ्जा	३०		३०	२०५३/०५४		१०००
२		कृती रजस्थल मार्ग	३	ढोरफिदी मान्दे		शुक्लागण्डकी, फिरेफिरे, स्याङ्जा जिल्ला						१०००
३		वाईसजागर गौडेपानी थानीको थान टुहुरेपसल मार्ग		डुम्रे वेशीसहर मार्गको वाईसजागर,	गौडेपानी थानीको थान टुहुरेपसल मानु मार्ग	पुरकोट वसन्तपुर, भानु, सतिश्वरा, तनहुसुर	१३		१३			१०००
४		भीरकोट वलिमरयाङ्ग	२	भिरकोट टढेकोवारी सृजना मार्ग	भिरकोट वलिमरयाङ्ग शालिग्राम कोरीडोर	भिरकोट, वैदी र नवलपरासी जिल्ला	५		५			१०००
५		श्रृंगशान्ति मार्ग	२	ऐरीचौतारा श्रृंगपथ	राम्जाकोट शालिग्राम कोरीडोर	रिसिङ्ग रानीपोखरी, राम्जाकोट, नवलपरासी						१०००
६		पराशर मार्ग	२	पृथ्वी राजमार्गको घांसिकुवा	कुमालगाउँ, क्यामीन मार्ग	व्या. न. पा. , तनहुसुर, क्यामीन, सतिश्वारा,	१३	४कि. मी. पक्की	९	२०५२/०५३		१०००

कार्यक्रमको नाम: जिल्ला विकास कोष (वजेट सिलिङ्ग रू ९५ लाख)

क्र.सं.	DTMP Code	सडकको नाम	आ.ब. २०७१।०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२।०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
१		भगवती रंगपथ मोटर मार्ग		५००
२		घांसीकुवा वरभञ्ज्याङ्ग पडकेपसल वागेश्वरी मार्ग		५००
३		वन्दिपुर धारापानी पाचें ढाडखोला मोटर मार्ग		५००
४		बांके कवाजीत लौडारी भञ्ज्याङ्ग मार्ग		५००
५		व्यास खण्ड सहिद स्मृती कालिका मार्ग (सत्रसय वर्लाची रिस्ती)		५००
६		वाखे पयर रिसिथुम मोटर मार्ग		५००
७		शहिद दिपेश मार्ग		५००
८		दुलेगौडा फिरफिरे वाडखोला मार्ग		५००
९		भीम गुफा मोटर मार्ग		५००
१०		सिद्ध गुफा आंश्वरा पर्यटन मार्ग		५००
११		किहु मार्ग (टेक्रे अरूणोय)		५००
१२		दुलेगौडा उदेनढुङ्गा हर्कपुर मार्ग		५००
१३		क्लेस्ती गजौडे विर्ता टुहुरेपसल मोटरमार्ग		५००
१४		रिसिङ्गपाटन पल्ट्याङ्ग ऐरीचौतारा मार्ग		५००
१५		माहेन्द्री मार्ग, श्याम्घा		५००
१६		वन्दिपुर भारगाड छिम्केश्वरी मार्ग		५००
१७		वन्दिपुर रामकोट कुलुङ्ग छाव्दी पर्यटन मार्ग		५००
१८		कोटखडककाली हिमाली मार्ग फिरफिरे		५००
१९		भानु जन्मस्थल मार्ग भानु		५००

कार्यक्रमको नाम: जिल्ला विकास कोष मर्मत सम्भार (वजेट सिलिङ्ग रू ६५ लाख)

क्र.सं.	DTMP Code	सडकको नाम	आ.ब. २०७२।०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू. हजार
१		अमर शहिद मार्ग, तनहुंसुर	२००
२		अमरेगल्ली कोलढुङ्गा भयेरथान दरैगाउं मार्ग	२००
३		घलेगाउं दुधेकुना चोकहटिया हुदै थानीको थान मोटर मार्ग	२००
४		काठेकोट अत्रौली मोटर मार्ग	२००
५		मिर्लुङ्ग १ जयपानी देखि राइपाली भन्ज्याङ्ग मार्ग	२००
६		मजुवा जालभन्ज्याङ्ग पुलुङ्ग मार्ग	२००
७		छिपछिपे नरम कोटा मार्ग	२००
८		घडेरी सिसरा मार्ग, काहुशिवपुर	२००
९		बेलटारी मुलपानी ठूलोचौर वरभन्ज्याङ्ग मार्ग	२००
१०		दधिवन मोटर मार्ग, कोटदरवार	२००
११		भिमाद सिम्ले मार्ग, भिमाद	२००
१२		रानीपानी डुम्रीखर्क हटिया मार्ग	२००
१३		तीनखोले मोटर मार्ग, शुक्लागण्डकी	२००
१४		भैरव मोटर मार्ग, सुन्धारा	२००
१५		रिसिङ्गपाटन मोहरीयभञ्ज्याङ्ग शान्ती मार्ग	२००
१६		सुजना सुन्तला कृषि मार्ग भिरकोट	२००
१७		जनसुदाय मार्ग विर्ता लम्के सम्जुर सतिश्वरा	२००
१८		जनता मोटर मार्ग	२००
१९		छिपछिपे जरम खाल्टे लेखवेशी मार्ग	१५०
२०		शेराटार आपकटार केशवटार गा.वि.स.भवन जोडने मार्ग	१५०

अन्य सडक मर्मत सुधार कार्यक्रम		२६ लाख
१	डांडागाउं राम्चे अर्चलचौर हुदै तनहंसुर जाने पर्यटन मार्ग	
२	व्यास ३ पोल्याङ्ग कामी गाउं हुदै तारुके डांडा,मार्ग	
३	हिलेखर्क खौली घुमाउने मार्ग	
४	बायांटारी पाग्राको भ्याल, मोटर मार्ग	
५	वन्दिपुर धारापानी कुकुदी सुखौरा सडक	
६	घुमाउने मजुवा छिम्केश्वरी मार्ग	
७	राधा कृष्ण मोटर मार्ग, भानुमति	
८	धयरे किल्लोक कोटदरवार कल्याणकारी मार्ग	
९	मानपुर गांवुडाडा नयांटार मार्ग (भगवतिपुर)	
१०	समाज सेवा मिलेनियम मोटर मार्ग	
११	च्यानडाडा मोहरिया भिमाद मार्ग	
१२	हुलाकी लामिडाडा केत्रेसाथ मार्ग, घासिकुवा - ५	
१३	बाघ भैरव मार्ग	
१४	अर्चलधारा पुर्कोट १) देखि इनद्राणी प्रा.वि.सम्म सडक	
१५	चुंदी कुमारगाउं वाघखोर हुदै प्रगती मार्ग जोड्ने सडक	
१६	अर्चलेघर फलेदे लौडारीभंज्याड मोटर मार्ग	
१७	भिमाद माभकोट मार्ग	
१८	ओलडांडा दुरपती पुटार सडक	
१९	सेरा रामथुम्की मान्द्रे सडक घांसीकुवा वरभव्याड	
२०	जनसहयोगी मोटर मार्ग	
२१	जय बुद्ध मोटर मार्ग भानु	
२२	पुर्कोट क्याम्पस सडक	
२३	श्रृङ्गकाली मोटर मार्ग	
२४	शुक्ला मोटर मार्ग	
२५	दुमकोट घ्याछाप पुटार मार्ग	
२६	लोचेडांडा पर्यटन मार्ग व्यास न.पा.	
२७	व्यास न.पा.३ रानीगाउं बागेचौर हुदै निर्वु वराह जाने बाटो	
२८	खालडावारी नयां डाडा, पल्लावारी तिमिल्लेना घाट मोटर मार्ग, गजरकोट, ६	
२९	वाह्विशे बाट, मादीवेशी हुदै सिसाघाट जोड्ने मार्ग	
३०	गाउसेवा कोष मार्ग	
३१	जनजाती मार्ग रूपाकोट	
३२	घलेपुल दुधेकुना चोक हटिया हुदै थानीकोथान तुहुरेपसल मार्ग	
३३	छिर्कन देखी गा.वि.स.भवन हुदै छाव्दी कमलवारी (हुलाकी) मार्ग स्तरउन्नती	
३४	मार्केचोक नयागाउ इम्रीखर्क हिलेखर्क मार्ग	
३५	शहिद कला मोटर मार्ग श्यामघा	
३६	वेलवास वेनीकोट हुदै कालिमाटी मार्ग व्यास न.पा.	
३७	महन्तेहटीया मुडुलीचौर तीनपिप्ले मोटर मार्ग, पुरकोट, वसन्तपुर	
३८	बांग्रे मोटर मार्ग, भिरकोट ३	
३९	देउराली ढकाल गाउं मोटर मार्ग, पुर्कोट	
४०	आधाभार छापडाडा मोटर मार्ग गजरकोट	
४१	तुहुरेपसल सुनकोशी सिमपानी खण्ड, तनहंसुर	
४२	तल्लाडिही आधमारा मोटर मार्ग	
४२	प्रगती मोटर मार्ग आवुखैरेनी	
४३	वेलडाडा भंज्याङ्ग शिसाखानी लेदी कृषि मार्ग किहु	
४४	अम्नेनी पयर जनसहयोगी मार्ग मनपाङ्ग	

कार्यक्रमको नाम: जि.वि.स. अनुदान (बजेट सिलिड १ करोड ७६ लाख ९६ हजार)

ब.उ.शी.नं.: ३६५८०१३

क	जिल्ला विकास समितिको तर्फबाट व्यहोर्नुपर्ने समपुरक कोष (Matching Fund) तर्फ (१ करोड १५ लाख) ।	आ.ब. २०७१०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
१	स्थानिय यातायात पूर्वाधार क्षेत्रगत कार्यक्रम		४०००
२	पश्चिम नेपाल ग्रा. खा.पा. तथा सरसफाई आयोजना □RWSSP-WN)		२०००
३	सडक बोर्ड नेपाल		१५००
४	भोलुंगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम		४०००
५	जम्मा		११५००

ख	लक्षित समुह विकास कार्यक्रम बजेट सिलिड २१ लाख ६८ हजार)	विवरण	आ.ब. २०७०१०७१ को बजेट रू.	आ.ब. २०७१०७२ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
१	लक्षित समुह विकास कार्यक्रम	सबै जातजातीका विपन्न वर्गका महिलाहरूलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने कार्यक्रमका लागि न्यूनतम १० प्रतिशत		६१९
२	लक्षित समुह विकास कार्यक्रम	सबै जातजातीका विपन्न वर्गका बालबालिकाहरूलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने कार्यक्रमका लागि न्यूनतम १० प्रतिशत		६१९
३	लक्षित समुह विकास कार्यक्रम	सबै जातजातीका आर्थिक रूपमा विपन्न तथा आर्थिक एवं सामाजिक रूपमा पिछ्छिएका वर्ग (जेष्ठ नागरीक, दलित, आदीवासी, जनजाती,भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरू मधेसि मुस्लिम तथा पिछ्छडा वर्ग लगायत) एवं क्षेत्र तथा नेपाल सरकारले सुचना प्रकासीत गरि लक्षित समुह भनि तोकिएका वर्ग एवं समुदायले प्रत्यक्ष फाईदा पाउने कार्यक्रमका लागि न्यूनतम १५ प्रतिशत रकम		९३०
जम्मा (१)				२१६८

१) महिला विकास कार्यक्रम तर्फ विनियोजित बजेट रू. ६ लाख १९ हजार)

सि.नं.	विनियोजित क्षेत्र	रकम रू. (०००)	कैफियत
१	पूर्वाधार विकास	३१०	
२	सामाजिक/क्षमता विकास	११६	
३	आर्थिक/सीप विकास	११६	
४	संस्थागत विकास	७७	
	जम्मा	६१९	

इलाकाबाट पास भै आएका लक्षित समूहका कार्यक्रमहरु

क्र.स.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	घरधुरी	इलाका नं.
५.	लक्षित वर्ग कार्यक्रम (महिला, बालबालिका, आदिवासी/जनजाती, अपाङ्गता, जेष्ठनागरिक, मुस्लिम) (जि.वि.स.)			
	महिला विकास कार्यक्रम			
१	महिला सिलाई बुनाई तालिम, केशवटार, व्यास १४			१
२	महिला क्षमता अभिवृद्धि	इलाका नं. १		१
३	दलित सचेतनात्मक कार्यक्रम, केशवटार, व्यास न.पा.			१
४	दलित बस्ति बाखा वितरण	व्यास ४, ९		१
५	आरुवोट लालीगुराँस आमा समूह भवन	मिर्लुङ्ग ६	१४२६	२
६	आमा समूह भवन निर्माण	सतिश्वारा ८ र ९	५००	२
७	मानव वेचविखन सम्बन्धि समिति गठन	इलाका नं. ३ भरी	६०००	३
८	महिला सीप विकास तालिम	इलाका नं. ३ भरी	६०००	३
९	सीपमुलक तालिम वस्तुगत टेवा सहित	बन्दिपुर ५, घाँसीकुवा		४
१०	सीपमुलक तालिम वस्तुगत टेवा सहित	भानु, बरभञ्ज्याङ्ग		४
११	महिला नेतृत्व विकास तथा शसक्तिकरण	देउराली		५
१२	आय आर्जन कार्यक्रम	४ वटै गा.वि.स.		६
१३	जनजाति महिला संजालको लागि भवन निर्माण			७
१४	कालिका आमा समूह भवन निर्माण	मधुवन		७
१५	नेवार, मगर पोशाक तान बुन्ने तालिम, रानीपोखरी			८
१६	नेवार मगर भाषा कक्षा संचालन तालिम	कोटदरवार, रानीपोखरी, सामुङ्गभगवतीपुर		८
१७	महिला सहकारी संस्थागत विकास भवन निर्माण विस्तार बयवस्थापन	सवै गाविस		९
१८	नेतृत्व विकास तथा महिला शसक्तिकरण	किहुँ अरुणोदय,भानुमती, भिमाद		१०
१९	महिला सामुदायिक वन निर्माण	शुक्लागण्डकी, राईपुर, फिरफिरे		११
२०	साँखे भवन र पाटन डिल भवन निर्माण, शुक्लागण्डकी १७,१३	शुक्लागण्डकी, राईपुर, फिरफिरे		११
२१	नेतृत्व तथा क्षमता विकास तालिम	खैरेनीटार		१२
२२	सिद्धिबाराही भवन निर्माण	मनपाड. ६		१२
२३	व्यवसायिक महिला उत्पादनका लागि सीप विकास तालिम वस्तुगत टेवा कार्यक्रम संचालन		२८०	१३
२४	महिला सशक्तिकरण क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम			१३
२५	एकल महिलाका लागि सीप तालिम वस्तुगत टेवा समेत			१३

२) बालबालिका विकास कार्यक्रम तर्फ (विनियोजित बजेट रू. ६लाख १९ हजार)

सि.नं.	विनियोजित क्षेत्र	रकम रू. (०००)	कैफियत
१	पूर्वाधार विकास	३१०	
२	क्षमता विकास	११६	
३	सीप/नेतृत्व विकास	११६	
४	संस्थागत विकास	७७	
	जम्मा	६१९	

क्र.स.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	इलाका नं.
	बालबालिका विकास कार्यक्रम		
१	सामाजिक परिचालिका परिचालन र बाल तौल कार्यक्रम		१
२	दिवा खाजा बालकेन्द्र व्यवस्थापन शिक्षिकाको पारिश्रमिक समेत, केशवटार, व्यास १२,१३,१४	केशवटार, व्यास १२,१३,१४	१
	चण्डेश्वरी निमावि बालमैत्री कक्षा तथा खेल सामग्री वितरण	व्यास ४	१
३	गा.वि.स.स्तरीय बाल संरक्षण समिति गठन र तालिम	सतिशवाँरा, मिल्डुङ्ग, रिस्ती, तनहूसुर	२
४	बाल उद्यान निर्माण, पुर्कोट ७	पुर्कोट	३
५	बाल संरक्षण गठन र विकास	इला नं. ३ भरी	३
६	बाल विकास भवन	घाँसीकुवा ८ जौवारी	४
७	शिवालय बाल विकास	भानु १	४
८	गाविस स्तरीय बालमञ्च गठन र बाल संरक्षण मञ्चलाई कार्यक्रम	ईलाका नं ५	५
९	पार्वती उ.मा.वि. खेल मैदान	कोटा २	६
१०	बालमैत्री कार्यक्रम	छिपछिपे	६
११	बालविकास केन्द्रको लागि रकम माग	काहुँशिवपुर, भिरकोट, राम्जाकोट	७
१२	गा.वि.स.स्तरीय बालसंरक्षण तथा सम्बर्धन उपसमिति गठन र परिचालन, इलाका ८ भरी	कोटदरवार, रानीपोखरी, सामुङ्गभगवतीपुर	८
१३	बाल क्लबलाई तालिम		८
१४	बाल अधिकार बाल सरोकार सम्बन्धी कृयाकलाप	सवै गाविस	९
१५	ECD का स.का.हरुलाई रू.२०००। थप गर्नुपर्ने सवै वि	४ गा.वि.स.का सवै विद्यालयहरु	१०
१६	बाल पोषण कार्यक्रम	४ वटै गा.वि.स.का जातजातीहरुलाई	१०
१७	बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन	शुक्लागण्डकी, राईपुर, फिरफिरे	११
१८	बालक्लव सुदृढीकरण एवं क्षमता अभिवृद्धि	शुक्लागण्डकी, राईपुर, फिरफिरे	११
१९	कुपोषण न्यूनिकरण कार्यक्रम	शु.न.पा.	१२
२०	बाल मैत्री शिक्षा	मनपाड.	१२
२१	बाल तौल तथा पोषण सम्बन्धि कार्यक्रम, व्यास, जामुने, श्याम्घा	व्यास, जामुने, श्याम्घा	१३
२२	विष्णु सरस्वती बाल किवास केन्द्र भवन निर्माण, जामुने ९		१३

३) आदिवासी जनजाती, दलित वर्ग उत्थान, मुस्लिम, जेष्ठनागरिक र अपाङ्ग विकास कार्यक्रम तर्फ (विनियोजित बजेट रू.९लाख ३० हजार)

सि.नं.	विनियोजित क्षेत्र	रकम रू. (०००)	कैफियत
१	आदिवासी जनजाती विकास	३७१	
२	दलित वर्ग उत्थान विकास	२३३	
३	मुस्लिम विकास	१०८	
४	जेष्ठनागरिक विकास	१०९	
५	अपाङ्ग विकास	१०९	
	जम्मा	९३०	

४) आदिवासी जनजाती विकास कार्यक्रम

क्र.स.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	इलाका नं.
१	आदिवासी जनजाती भाषा संस्कृति संरक्षण, व्यास, केशवटार	व्यास, केशवटार	१
२	आदिवासी जनजाती म., व्यास १४	व्यास १४	१
३	दरै समुदाय बंगुर वितरण	व्यास न.पा. ४	१
४	होमस्टे संचालन	सतिशवाँरा ५,६,७,८	२
५	गुरुङ्ग (तमु) संग्रालय निर्माण	सतिशवाँरा, मिलुङ्ग, रिस्ती, तनहुँसुर	२
६	गुम्बा निर्माण, चोक	चोक गा.वि.स.	३
७	सं.पेमा छयोइलिङ्ग बुद्ध गुम्बा चित्र लेखन, पुर्कोट ७	पुर्कोट ७	३
८	लालीगुरास तमु समाजको भवन निर्माण, पुर्कोट ७	पुर्कोट ७	३
९	संग्रहालय निर्माण	बन्दिपुर २	४
१०	भानु कुमाल संग्रहालय	भानु ६	४
११	सामुदायीक भवन निर्माण		५
१२	जनचतनामूलक कार्यक्रम	४ वटै गा.वि.स.	६
१३	आयमूलक कार्यक्रम	४ वटै गा.वि.स.	६
१४	जनजाति महिला संजालको लागि भवन निर्माण		७
१५	काहुँशिवपुरको आदिवारी जनजाती भवन निर्माण	काहुँशिपुर	७
१६	जनजाती भवन निर्माण तथा संरक्षण		७
१७	जनचेतन ससचेतन कार्यक्रम		७
१८	नेवार, मगर पोशाक तान बुन्ने तालिम, रानीपोखरी		८
१९	नेवार मगर भाषा कक्षा संचालन तालिम	कोटदरवार, रानीपोखरी, सामुङ्गभगवतीपुर	८
२०	लाखे नाच तालिम		८
२१	कौडा, भ्याक्रे, नागरी सीप		८
२२	जनविकास आमा समुह भवन, माभकोट	माभकोट	९
२३	पञ्चे बाजा संरक्षण लागि क्षमता विकास, घिरीङ्ग	घिरीङ्ग	९
२४	आदिवासी जनजाती भवन निर्माण		९
२५	मगर जनजाति संग्रहालय भवन	अरुणोदय ७,८,९	१०
२६	नेवार जातिको संस्कृति संरक्षण	भिमाद	१०
२७	किहँ गा.वि.स.को संस्कृति संरक्षण	किहँ	१०
२८	लमनास सामुदायिक संस्था भवन निर्माण, भोर्ले		११
२९	दस्घा भवन निर्माण, राईपुर ३, थामपाडा र वडा १		११
३०	भुजेल समुदायलाई शिप विकास तथा आय आर्जन तालिम		११
३१	सामुदायीक भवन निर्माण	शु.न.पा. ८	१२
३२	थप्रेकमा जनजाती भवन निर्माण	थप्रेक २	१२
३३	देवी सा. भवन निर्माण	मनपाड. ६	१२
३४	होमस्टे संचालन, व्यास, क्यामिन, श्याम्घा	व्यास, जामुने, श्याम्घा	१३

५) मुस्लिम विकास कार्यक्रम

क्र.स.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	इलाका नं.
१	मुस्लीम महिला सशक्तिकरण (नूर मुस्लीम), व्यास २,१०,११		१
२	इतगा मस्जिद निर्माण	सतिशवाँरा ३,४,५	२

३	मदर्शा संचालन कार्यक्रम, बसन्तपुर ४,५,७	बसन्तपुर ४,५,७	३
४	मदर्शा संचालन कार्यक्रम, चोक ४, ६	चोक ४, ६	३
५	मदरसा बालविकास सुधार	भानु छ	४
६	मुस्लिम विकास कार्यक्रम		५
७	मुस्लिम विकास कार्यक्रम		६
८	मुस्लिम विकास कार्यक्रम		७
९	मुस्लिम विकास कार्यक्रम		८
१०	मुस्लिम विकास कार्यक्रम		९
११	हनफिया जामे मस्जिद भवन निर्माण	भिमाद गा.वि.स.	१०
१२	सजन जामे मस्जिद भवन निर्माण	किहुँ गा.वि.स.	१०
१३	मुस्लिमहरुका लागि सचेतना तथा क्षमता वृद्धि कार्यक्रम	शुक्लागण्डकी	११
१४	थप्रेकमा मुस्लिम समाज भवन		१२
१५	मद्रासा भवन निर्माण, श्याम्घा ३, पोखरीडाँडा		१३
१६	नेतृत्व विकास सम्बन्धि कार्यक्रम		१३

६) दलित बर्ग उत्थान कार्यक्रम

क्र.स.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	इलाका नं.
१	दलित सचेतनात्मक कार्यक्रम, केशवटार, व्यास न.पा.		१
२	सहिद चन्द्र नेपनलि छात्रावास	जिल्ला सबै	१
३	सुमी वि.क. सामुदायिक भवन निर्माण	भिरकोट ५	७
४	पञ्चे बाजा संरक्षण लागि क्षमता विकास, घिरिङ्ग	घिरीड.	९
५	दलित वर्गका लागी शिप तालिम तथा जनचेतना कार्यक्रम संचालन		१३

७) अपाङ्गता विकास कार्यक्रम

क्र.स.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	इ.नं.
१	शिप विकास तालिम		१
२	अपाङ्ग परिचयपत्र वितरण र सहायक सामाग्री वितरण, व्यास, केशवटार	व्यास, केशवटार	१
३	पुन स्थापना कार्यक्रम, तालिम शिक्षा कार्यक्रम	सतिश्वोरा, मिलुङ्ग, रिस्ती, तनहुँसुर	२
४	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकारका लागि पुन स्थापना कार्यक्रम	इलाका नं. ३ भरी	३
५	अपाङ्ग सहायता केन्द्र	बन्दिपुर न.पा.७,३	४
६	अपाङ्ग सहायता केन्द्र	बरभञ्ज्याङ्ग र भानु	४
७	अपाङ्ग भएकाहरुलाई क्षमता विकास तालिम	ईलाका नं ५	५
८	अपाङ्ग पहिचान र परिचय पत्र वितरण	४ वटै गा.वि.स.	६
९	अपाङ्ग संस्थालाई सिपमूलक तालिम		७
१०	गा.वि.स.स्तरीय अपाङ्गता सरोकार स्थापना		८
११	पुनस्थापना, परिचयपत्र सहयोग सामाग्री, सीपमूलक तालिम, स्रोत कक्षामा पहुँच पुऱ्याउने		८
१२	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि पुनस्थापना र व्यवस्थापन कार्यक्रम		९
१३	सिप विकास तालिम	किहुँ, अरुणोदय, भिमाद भानुमती	१०
१४	अपाङ्गताहरुका लागि शिप विकास, आयआर्जन कार्यक्रम संचालन	शुक्लागण्डकी, राईपुर, फिरफिरे	११
१५	अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरुलाई सहायक सामाग्री वितरण	शुक्लागण्डकी, राईपुर,	११

		फिरफिरे	
१६	अपङ्गता विकास कार्यक्रम		१२
१७	सीप विकास तालिम वस्तुगत ठटेवा सहित		१३
१८	अपांगहरुका लागि सहायता सामाग्री वितरण		१३

द) जेष्ठ नागरिक विकास कार्यक्रम

क्र.स.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	इलाका नं.
१	जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र व्यवस्थापन, व्यास १०		१
२	जेष्ठनागरिक संरक्षण व्यवस्थापन तालिम	इलाका नं. १	१
३	जेष्ठ नागरिक दैनिक भेटघाट कार्यक्रम (पंच मन्दिर क्षेत्रमा)	ब्यास न पा	१
४	दिवा सेवा केन्द्र स्थापना	सतिश्वारा, मिल्डुङ्ग, रिस्ती, तनहूसुर	२
५	अन्तर पुस्तासिप हस्तान्तरण कार्यक्रम	सतिश्वारा, मिल्डुङ्ग, रिस्ती, तनहूसुर	२
६	जेष्ठ नागरिक अद्वैत संस्था भवन निर्माण	इलाका नं. ३ भरी	३
७	जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र	इलाका नं. ३ भरी	३
८	संस्कृत भवन मर्मत	घाँसीकुवा ३	४
९	जेष्ठनागरिक भवन फर्निचर	भानु	४
१०	जेष्ठ नागरीकहरुको लागि सिप, क्षमता आदान प्रदान कार्यक्रम	ईलाका नं ५	५
११	जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम		६
१२	वृद्धाश्रम व्यवस्थापन	देवघाट	६
१३	जेष्ठ नागरिकहरुलाई सम्मान कार्यक्रम	काहुँशिवपुर, भिरकोट, राम्जाकोट	७
१४	दिवा सेवा कार्यक्रम संचालन		८
१५	सम्मान कार्यक्रम संचालन		८
१६	जेष्ठ नागरिक विकास कार्यक्रम		९
१७	जेष्ठ नागरिक पोषण भत्ता	४ वटै गा.वि.स.मा	१०
२०	जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम		१२
२१	जेष्ठ नागरिकसंरक्षणका लागि परिवारको दायित्व अन्तरकृया सचतना कार्यक्रम		१३

आर्थिक, सामाजिक एवं भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम : (बजेट सिलिड २५ लाख)

आर्थिक, सामाजिक एवं भौतिक पूर्वाधार विकास तर्फ:

क्र.सं.	सडकको नाम	निर्वाचन क्षेत्र नं.	शुरू बिन्दु	अन्तिम बिन्दु	लाभान्वित गा.वि.स.	जम्मा लम्बाई (कि.मी.)	निर्माण सम्पन्न		निर्माण कार्य शुरू आ.ब.	आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
							ग्राभेल	कच्ची			
१	दमौली केशवटार ढांडखोला खहरे सडक	२, १	दमौली	खहरे बुद्धसिं मार्ग	व्यास न.पा., केशवटार	२२	४	१८	२०५२/०५३	६००	५००
२	वेल्टारी तनहुसुर खड्गकाली मार्ग	२, १	घांसीकुवा (पृथ्वी राजमार्ग)	तनहुंसुर	व्यास न.पा. तनहुंसुर	११५	१	१०५	२०५२/०५३		५००
३	छिर्कने छाव्दी वराह मार्ग										५००
४	क्यामीन मार्ग छापथोक कात्तिकेचौर पोखरीछाप खण्ड										५००
५	दासदुङ्गा मोटरेवल पुल देवघाट मार्ग										५००

प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम (बजेट सिलिड १५ लाख)

क्र.सं.	सडकको नाम	निर्वाचन क्षेत्र नं.	शुरू बिन्दु	अन्तिम बिन्दु	लाभान्वित गा.वि.स.	जम्मा लम्बाई (कि.मी.)	निर्माण सम्पन्न		निर्माण कार्य शुरू आ.ब.	आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
							ग्राभेल	कच्ची			
१	हिलेखर्क ढेडेगाउं ग्याजाटार सारांघाट मार्ग										५००
२	फिर्दि सिम्ले क्याड्दी जरेवर चिसापानी जानकी मार्ग	३	तिबेतियन क्याम्प ढोर वाराही	चिसापानी, राईपुर	शुक्लागण्डकी, राईपुर	०	०	०	०	६००	५००
३	साराङ्गघाट छिपछिपे मार्ग										५००

स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम (LGCDP)

बजेट रू.: ४ करोड ८८ लाख ८० हजार

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	बजेट रू. (हजारमा)	कैफियत
१.	सामाजिक परिचालक जिवन निर्वाह	४८८८०	
२.	सामाजिक परिचालक भ्रमण तथा अनुगमन		
३.	नागरिक सचेतना केन्द्र संचालन तथा परिचालन		
४.	वडा नागरिक मञ्च परिचालन		
५.	जिविकोपार्जन कार्यक्रम		
६.	साना पूर्वाधार विकास कार्यक्रम		
७.	क्षमता विकास कार्यक्रम		
८.	भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) द्वारा नक्सा तयारी		
९.	गा.वि.स./जि.वि.स. पार्श्वचित्र तयारी		
१०.	कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन		
११.	स्थानीय सेवा प्रदायकहरुको परिचालन		

कार्यक्रमको नाम : ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम (बजेट सिलिङ १ करोड ७ लाख) ब.शी.नं.: ३६५८०४३

क्र.सं.	योजनाको नाम	लाभान्वित		आयोजना		लागत अनुमान			आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
		गा.वि.स./ वडा नं.	जनसख्या शुरु वर्षको	शुरु वर्ष	सम्पन्न हुने वर्ष	जि.वि.स.	जन सहभागिता	कुल		
क)	क्रमागत खानेपानी योजनाहरू									
१	ढेडेगाउँ पुरुलुञ्ज चेपात्र नकटखोला खा.पा.यो.								५००	८००
२	ज्याङ्गनाखोला खा.पा.यो., आंबु - ४								४००	१००
३	रिसिडपाटन सेकुना खा पा यो, रानीपोखरी ९								५००	७००
४	पुरनडिही/छोरेपाटन खा.पा.यो.	माभकोट							५००	६००
५	भकास फुलवारी खा.पा.यो.	छाङ्ग							४१०	५००
६	बेलटारी जामुने बोरिड खा.पा.यो.	व्यास - ४							३००	१०००
७	वलिफांट खा.पा.यो.	पुर्कोट							४००	५००
८	फुलवारी खा.पा.यो.	राईपुर - ४							४००	५००
९	आलेगाउँ खा.पा.यो.,पोखरीभञ्ज्याड २	व्यास न.पा.							१००	५००
१०	नर्सरी खा.पा.यो.									६००

११	ऐलुङ्ग खानेपानी योजना, देवघाट ८									५००	
१२	दिवु खानेपानी योजना जामुने ९									३००	
ग)	संभाव्यता अध्ययन, विस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन (सालवसाली)										
१	परिषदवाट छुट्टयाएका खा.पा. योजनाहरूको प्राथमिकताको आधारमा सर्वे गर्ने								सालवसाली	१००	
घ	सर्भे भई आएका योजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने ।									१०००	
१	रजी डाडा खा.पा.यो.माभकोट										
२	वाह्रविसे खा.पा.यो.श्याम्घा										
३	आरूवोट खा.पा., किहुं										
४	खातीथोक तामाङ्ग वस्ती खा.पा.यो. भानु ४(सर्वे)										
५	चाम्वास खा.पा.मर्मत भानु										
६	लौडारी गाउ खा.पा.यो. भानु ४										
७	भैसीखर्क खानेपानी टंकी निर्माण योजना जामुने										
	सम्पन्न खानेपानी योजना मर्मत सम्भार कार्य	विभिन्न	विभिन्न						सालवसाली	५००	२००
च	संयुक्त सहयोग कार्यक्रम	विभिन्न	विभिन्न							४००	३००
छ	तालिम कार्यक्रम (VMW)	विभिन्न	विभिन्न							१५०	१५०
ज	पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रम										२३५०

कार्यक्रम : साना सिंचाई, नदी नियन्त्रण तथा अन्य पूर्वाधार कार्यक्रम (बजेट सिलिग १ करोड २ लाख) ब.उ.शी.नं.: ३६५८०८३

क्र.सं.	क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित क्षेत्र	लाभान्वित जनसंख्या वा घरधुरी	आ.ब. २०७१/०७२ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.	कैफियत
क)	क्रमागत सिंचाई योजनाहरू					
१	काफ्लेडांडा तथा अग्नेनी सिंचाई योजना	श्याम्घा ८, ९		१५००	१०००	
२	नौविसे सिंचाई योजना	गजरकोट ९		१०००	५००	
३	केर्ने बांध सिंचाई योजना	व्यास न.पा.		५१८	२००	
४	वाह्रविसे सिंचाई योजना	गजरकोट			७००	
५	डुम्रे सिंचाई योजना मनपाङ्ग				७००	
६	नौविसे वाधकुलो सिंचाई योजना घिरिङ्गसुन्धरा				७००	
७	तीनमुरे सिंचाई योजना	छाङ्ग			५००	
८	सातविसे सिंचाई योजना	मभकोट			५००	

नयां सिंचाई योजना :						
१	वितर्ता डोटेलफाट रातमाटे गजौडे सिंचाई योजना	सतिश्वारा	३००			५००
२	फेदीखोला कुत्याहफाट सिंचाई योजना (स्तर वृद्धि)	रानीपोखरी	२५००	१५०		३००
३	ताहाले कुलो बांध सिंचाई योजना (मर्मत)	गजरकोट ४	४५	१५०		५००
४	ठूलोखेत बांध कुलो निर्माण	मनपाङ्ग ६	१६७			२००
५	सपांगी खेत बांध कुलो निर्माण	घांसिकुवा ४				५००
ग)	नदी नियन्त्रण कार्यक्रम तार जाली खरिद गरी ग्यावियन बक्स बनाउने)					५००
	क्याङ्गदी खोला नदी नियन्त्रण भिमाद					५००
घ)	साना सिंचाई योजना मर्मत					
१	गैरी खेत बांध कुलो सिंचाई योजना, केशवटार, ९					
२	आंपटारी ठूलो कुलो सिंचाई योजना, रिस्ती २					
३	चारसय बांध कुलो निर्माण व्यास ४					
४	सग्रामेटार सिंचाई योजना, पुर्कोट					
५	वरभन्ज्याङ्ग थामेबांध कुलो निर्माण					
६	प्युघर सिंचाई योजना, देउराली					
७	गोन्द्राङ्गखोला सिंचाई योजना, छिपछिपे					
८	मधुवन सिंचाई योजना भिरकोट					
९	लिमाखोला बदरे कुलो निर्माण, कोटदरवार १					
१०	गैडेटारी वडरेफाट सि.यो.किहुं					
११	गोल्मे सांखेफाट कुलो विस्तार					
१२	क्यामीन ९ र ५ सिंचाई योजना					
१३	चिन्नेखेत सिंचाई योजना, माभफट					
१४	अम्सुरे सिंचाई योजना मनपाङ्ग					
१५	वराहफाट सिंचाई योजना (क्याङ्गदी खोला)					
						२४००

कार्यक्रमको नाम: भोलुङ्गेपुल क्षेत्रगत कार्यक्रम (बजेट सिलिंग रू. १ करोड ६५ लाख) नियमित मर्मत रू ५०० हजार र वृहत मर्मत ३००० हजार र रू ९००० हजार क्रमागत र नयां निर्माण ब.शी.नं.: ३६५८०९३

क्र.सं.	पुलको नाम	लम्बाई (मी.) / प्रकार	नदी/खोलाको नाम	पुलको		ठेक्का रकम / अनुमानित लागत	निर्माण कार्य शुरू आ.ब.	आ.ब. २०७१/०७२ को बजेट रू.	आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित बजेट रू.
				दायां	बायां				
क)	क्रमागत भो.पु. निर्माण तर्फ :								
क.१	खमारे म्याग्देखोला भो.पु.		म्याग्देखोला	मनपाङ्ग	छाङ्ग		२०७०/०७१		४००

	क्याङ्गदी खोला भो.प.		शुक्लागण्डकी न.पा.				२०७१/०७२		४००
क.२	विर्ता ठाटीचौर गजौडे सुनखोल्सी, भो.पु. निर्माण, सतिश्वारा	९१.०० /(D type)		सतिश्वरा	तनहसुर		२०७१/०७२		४००
४	फाउदी खोला भो.पु. निर्जला		भानु, पुर्कोट				२०७१/०७२		१०००
५	मादीनदी भो.पु. शिव पाञ्चायन मन्दिर र परासर आश्रम जोड्ने		व्यास न.पा.				२०७१/०७२		१०००
६	साँगेखोला भो.पु.		जामुने ढ, व्यास, ढ				२०७१/०७२		१०००
ख)	नियमित मर्मत सम्भार, बजेट ५ लाख ४० हजार								
ग)	वृहत मर्मत सम्भार : अत्यन्त जोखिम पूर्ण पुलहरू मध्ये प्राथमिकताको आधारमा ३ वटा जम्मा बजेट रु.३५ लाख								
घ)	विस्तृत सर्भेक्षण ४ लाख								

नयां भो.पु. निर्माण तर्फ : (सम्भाव्यता अध्ययन तथा भो.पु. रणनिति २०६२ अनुसार प्राथमिकता क्रमको आधारमा निर्माण गरिने) (बजेट रु.७८ लाख ६० हजार)					
क्र.सं.	पुलको नाम	लम्बाई (मी.)/प्रकार	नदी/खोलाको नाम	दायां	बायां
१	बलिमयाङ्ग भो.पु.		कालीगण्डकी	नवलपरासी	भिरकोट
२	कालीगण्डकी भतेरी भो.पु.		कालीगण्डकी	कोटा ३	नवलपरासी
३	बन्दिपुर याम्पा वाट च्याग्लीन गोर्खा जोड्ने भो.पु.				
४	घासिकुवा गा.वि.स.को कमलवारीवाट घासीकुवा वडा नं. ६ रामथुम्की जोड्ने शिशा खोलामा भो.पु.				
५	सुखौरा कालिमाटी रहमा भो.पु.				
६	छाब्दी शेरा घासीकुवा जोड्ने भो.पु.				
७	केशवटार ९ कोलपाट जोड्ने पुल				
८	क्यामीन वारमुने रिस्ती खोला, क्यामीन सूर्यपाल जोड्ने भो.पु.				
९	नसपाउदी अंधेरीखोला भो.पु.				
१०	चितीखोला, ठुलोखेला भो.पु.				
११	ढापा खोला नांगे खोला भो.पु., चोक ढ				
१२	टुनिखोला भो.पु., फिरफिरे ९ र टक्सार ५, (स्याङ्गजा)				
१३	वेतखोला भोलुङ्गेपुल निर्माण देउराली, देउराली १,४,२				
१४	रामलुम्दीघाट भो.पु., राम्जाकोट				
१५	सिङ्गुवाघाट भो.पु., भिरकोट				
१६	बडहरे भरमेतने भो.पु., राम्जाकोट				
१७	सिप्लुङ्ग-राम्जाकोट जोड्ने कुपाङ्ग खोलामा भोलुङ्गेपुल, साभुङ्गभगवतीपुर				
१८	गजरकोट २ भन्टार भो.पु.				

१९	गोफा खोला घिरिङ्ग र किहुँ जोडने भो.पुल निर्माण योजना			
२०	भिमाद अल्छीचौतारी क्याम्पस ढिस्का जोडने भोलुङ्गेपुल, छाङ्ग			
२१	सेती ढुन्दुरे भोलुङ्गे पुल, ढोरफिर्दी - दुलेगौडा ३,८			
२२	बेलचौतरा ढोरफिर्दी जोडने सेतीनदी भो.पु. दुलेगौडा-ढोरफिर्दी			
२३	बुल्दीखोला दोभान भो.पु. योजना, मनपाङ्ग ४			
२४	कुम्लेखोला ढुंगेरह भो.पु. योजना, खैरेनीटार ७,८			
२५	भो.पु. मर्मत, स्तरउन्नती, ले.न.पा.१३ र थप्रेक १			
२६	उदय मा.वि. र बाखे जोडने भो.पु. जामुने ९ र व्यास ८, ६			
२७	चोयाघाट भो. पु., घिरिङ्गसुन्धारा ८ र किहुँ ६			
२८	ढांडखोला रुपाकोट ७, ८, ९			
२९	गोल्मे जामुने क्यादीखोला भो.पु. राइपुर ३ फिरफिरे ५			
३०	एक्लेखेत लामेआहाल मसिनाखोला भो. पु. दुलेगौडा २ ले न पा १३			
३१	सुन्धारा १ गडयौलीटार र नवलपरासी जोडने भो.पु.			
३२	ढांड खोला भो.पु. रुपाकोट ९, ८ र ७, तनहुँ			
३३	सतिघाट भो.पु., गजरकोट ४ र नवलपरासी जोडने			
३४	खहरेदोभान भो.पु., भानु र गोर्खा जोडने			
३५	ज्वाला खोला भो.पु., भिरकोट ६ र भिरकोट १ जोडने बाह्रविसे			
३६	भाटडाडा भो.पु. सुरौदीखोला शुक्लागण्डकी १२ र १६ जोडने			

मोटरवेव पुलको कार्यक्रम

क)	क्रमागत योजनाहरू	बजेट रु.
१	लाब्दीखोला मोटरवेव पुल, बुढसिंग मार्ग	२ करोड ८० लाख
२	बुल्दीखोला मोटरवेव पुल, व्यास १ र १०	१ करोड २० लाख
३	सलादी खोला मोटरवेव पुल गजरकोट	१ करोड ५ लाख
ख	सर्वे डिजाईन गरी कार्यान्वयन गरीने योजनाहरू	
१	चुंदिखोला मोटरवेव पुल (चन्द्रावती, सतिस्वारा २ र वसन्तपुर)	
२	जिदीखोला (भिमकाली मार्ग) मोटरवेव पुल	
३	बडहरेखोला सिन्धुरेपुच्छार मोटरवेव पुल, गजरकोट ६ र २	

ग)	केन्द्रमा सिफारिस गर्ने मोटररेवल पुलहरू
१	साराङ्घाट सेतीनदी मोटररेवल पुल निर्माण
२	कालिगण्डकी मोटररेवल पुल निर्माण गजरकोट
३	चुदीखोला मोटररेवल पुल (सेपा बगैँचा-चुदी फांट)
४	अर्यालखोला मोटररेवल पुल, गजरकोट (शालिग्राम कोरिडोर)
५	कालिगण्डकी मोटररेवल पुल, देवघाट - गैडाकोट
६	कालिगण्डकी मोटररेवल पुल, ढोडनी, गैडाकोट - कोटा
७	ढांडखोला मोटररेवल पुल, बुद्धसिं मार्ग
८	सिम्ले खहरे खण्ड तनहुँ र गोर्खा जोड्ने मर्स्याङ्दी नदीमा मोटररेवल भानु १,
९	चाम्बास मोटररेवल पुल
१०	मास्दीखाट मोटररेवल पुल, केशवटार र बैदी गा.वि.स. जोड्ने सेती नदीमा
११	रिसिडपाटन पल्याड फेदीखोला मोटररेवलपुल, रानीपोखरी गा.वि.स.
१२	वगेश्वरी मार्गको बुल्दीखोलामा कजवे, व्यास ३ सेरा र घांसिकुवा ६
१३	भडभडे मोटररेवल पुल
१४	बैदी गा.वि.स. ४ खाल्टे र कोटथर गा.वि.स. ४ नुवाकोट फांट नवलपरासी विचको कालीगण्डकीमा मोटररेवल पुल
१५	सांगे (रानीटारी) मनपाड जोड्ने पक्की पुल (सांगेखोला)
१६	सुरौदीखोला मोटररेवल पुल निर्माण शुक्लागण्डकी न.पा.
१७	म्याग्देखोला पुल टुडाकोचौतरा थर्पु
१८	पोखरीभन्ज्याङ्ग ४, भडभडे भन्ने स्थलमा मोटररेवल पुल निर्माण
१९	टुहुरेपसल पक्की पुल निर्माण
२०	व्या.न.पा. वडा नं. १० र वडा नं. ७ जोड्ने मादि नदिमा मोटररेवल पुल निर्माणको लागि तनहुँ जलविद्युत आयोजनामा अनुरोध गर्ने ।
२१	मादीसेती पक्कीपुल, बिसघरेबाट भ्यापुटार
२२	क्यादी दोभान सेतीनदी मोटररेवल पुल
२३	व्यास ७ र जामुने ९ गुणादीखोला कजवे
२४	जनता मोटरमार्ग गरमखोलामा मोटररेवल पुल
२५	घुमाउनेघाट सुरौदीखोला मोटररेवल पुल
२६	ठेसमखोला मोटररेवल पुल ढोरवाराही मार्ग
२७	क्यादीखोला मोटररेवल पुल निर्माण
२८	कृभीन्डी खोला मोटररेवल पुल गजरकोट
२९	कलेस्ती चिन्तुटार मादीनदी मोटररेवल पुल
३०	म्याग्देखोला मोटररेवल क्लर्भट टुडाको चौतारा, छाङ्ग, मनपाङ्ग
३१	भानु ८ चाम्बास र गोर्खा गाइखुर २ जोड्ने मर्स्याङ्दी नदीमा मोटररेवल पुल
३२	मानपुर कालीगण्डकी मार्ग (फुला डेढकागुँ पुल खण्ड), सामुङ्ग लगाड खोलामा क्लर्भट निर्माण
३३	कृषि सहकारी ग्रामीण बेलाउते मार्ग, मनपाङ्ग १ छविसे अधुरो सम्पन्न गर्ने बेलाउते खोलामा क्लर्भट निर्माण
३४	सुरौदीखोला घुमाउने सडक पुल, शुक्लागण्डकी १६
३५	व्यास न.पा. १ र ३ जोड्ने बुल्दीखोलामा कजवे निर्माण
३६	चन्द्रावती भो.पु. बसन्तपुर १ र सतिश्वारा २ जोड्ने
३७	तनहुँसुर १ र बसन्तपुर जोड्ने पक्कीपुल

केन्द्रमा सिफारिस गरीने सडक आयोजनाहरू

सि.नं.	योजनाको नाम
१	बुद्ध सिं मार्ग
२	भानु मार्ग
३	व्यास मार्ग
४	शालिग्राम कोरीडोर मार्ग
५	दमौली घासीकुवा हुदै तनहुँसुर जोड्ने खडककाली पर्यटन मार्ग
६	क्यामीन कलेस्ती गजौडे टुहुरेपसल पुरकोट वाईसजर्गर हुदै गोर्खा पालुङ्गटार जोड्ने मार्ग
७	भिमकाली मार्ग
८	भापुटार काहुशिवपुर चालिसे भिरकोट वलिमन्याङ्ग खाल्टे मार्ग

९	भिरकोट सिंच्याङ्गार्ह गाईघाट सृजना मार्ग
१०	भिम भैरव मोटर मार्ग
११	मानपुर जितपुर कालिगण्डकी मोटर मार्ग
१२	कालिमाटी रूपाकोट कुन्छा सोतीपसल मोटर मार्ग
१३	चन्द्रवती मिल्जुङ्ग रूपाकोट हुँदै लम्जुङ्ग जिल्ला जोडने भि.सी शेर वहादुर मार्ग
१४	मुग्लीङ्ग पुलजिप घुमाउने मोटर मार्ग
१५	दमौली घासीकुवा कलेस्ती कुमालगाउ हुँदै कात्तिकेचौर जोडने परासर मार्ग
१६	आबुखैरेनी भागे लाव्दी छिम्केश्वरी मार्ग
१७	वन्दिपुर धरमपानी मोटर मार्ग
१८	सत्रसय क्यामीन बलाची रिस्ती हुँदै कुन्छा जोडने व्यास खण्ड शहिद स्मृती कालीका मार्ग
१९	वराहपानी रघु टेके किमलभञ्ज्याङ्ग चक्रदेवी मार्ग
२०	तालघरे दुम्सीचौर पोखेलफाट मोटर मार्ग
२१	भन्ज्याङ्ग देखी गोल्दी जोडने मोटर मार्ग, क्यामीन ३
२२	क्यामीन मोटर मार्ग
२३	सतिश्वारा च्यानडाडा भन्ज्याङ्ग वाट रिस्ती गा.वि.स. भवन जाने कृषि मार्ग
२४	रिस्ती ५ गांडापानी वाट कुन्छा जोडने पर्यटन मार्ग
२५	व्यास ३ रानीगाउ, दरैपधेरा सम्म कालोपत्रे तथा निर्वु वराह सडक विस्तार(वाराही शान्ति मार्ग)
२६	मानेचौका, खाल्टे राईपाली भन्ज्याङ्ग मोटर मार्ग
२७	नाला छव्दीवराह जनता मोटर मार्ग
२८	कृषि मार्ग बाहुन पोखरा, रिस्ती
२९	वागेश्वरी कृषि मार्ग, रुपाकोट
३०	मार्कोचोक नयाँ गाउँ डुम्री खर्क हिले खर्क मोटरमार्ग
३१	विर्ता लम्के सम्जुर पोखरीछाप मोटरमार्ग
३२	प्रगती टोल सहायक मार्ग, आबुखैरेनी
३३	अगवती रंगपथ मोटरमार्ग, छिकन, मैवल, नाबरुङ्ग
३४	मार्कोचोक नयाँगाउँ डुम्रतर्फ हिले खर्क मोटरमार्ग
३५	रानीपानी थपलिलिया डिही हुँदै देउराली ढकालगाउँ, पुर्कोट
३६	फलेदे लौडारीभन्ज्याङ्ग थानी थान मार्ग
३७	लामश्वारावाट चोक हटिया मार्ग
३८	वागेश्वरी कृषि मोटरमार्ग, रुपाकोट, कुन्छा
३९	रिस्ती पुलिमया कुन्छा मार्ग
४०	शहिद खडक गर्मा वसन्तपुर हुँदै पुर्कोट सम्म
४१	चोक ८ र ७ गिता सह मोटरमार्ग
४२	वाईसजगार देउरालीटार मोटरमार्ग
४३	जनजागृति मोटरमार्ग, मनपाङ्ग
४४	पिउरीदोभान, कड्मयाङ्ग बाबियाडाँडा मार्ग, फिरफिरे
४५	सरस्वती मार्ग, (माभकोट ८ जलौदी, अरुणोदय ६ बोडसान)
४६	भाँकि थान, कौदुङ्गा, रातीमाटी, स्थानीभन्ज्याङ्ग मार्ग, राईपुर
४७	बिलभादे मार्ग, थप्रेक
४८	कृषि सहकारी बलाउते मार्ग, मनपाङ्ग
४९	राईपुर वाराही मार्ग (राईपुर-स्याङ्गजा)
५०	साँधभञ्ज्याङ्ग चियाचुल चिहानभञ्ज्याङ्ग मार्ग, सामुङ्गभगवतीपुर, दलित वस्तीमा
५१	राईपुर वाराही मार्ग, राईपुर स्याङ्गजा स्तरोन्नती
५२	पुलजिप-घुमाउने सडक योजना, आबुखैरेनी-देउराली

केन्द्रमा सिफारीस गरीने सिंचाई आयोजनाहरू

सि.नं.	योजनाको नाम
१	शेरावेसी लिफ्ट सिंचाई योजना थप्रेक १
२	राम्जाकोट लिफ्टीङ्ग सिंचाई योजना राम्जाकोट
३	आपटारी सिंचाई कुलो निर्माण रिस्ती २,३
४	वराहचौर सिंचाई योजना, राईपुर २
५	जिदीखोला घट्टुक सिम्बोटे सिंचाई योजना, भिमाद १

केन्द्रमा सिफारिस गरीने खानेपानी आयोजनाहरू

सि.नं.	योजनाको नाम
१	घरेडी लिफ्टीङ्ग खानेपानी योजना छाङ्ग
२	वाह्रविसे खानेपानी योजना श्याम्घा
३	तुरतुरे ढुकुर्दी खानेपानी योजना भानु ८
४	पाथ्रा क्लेस्ती माभ्रफांट मादीनदी लिफ्ट खा.पा.यो.
५	मालेवगर (कुम्लेखोला) लिफ्ट खा.पा.यो.शुक्लागण्डकी न.पा.
६	सवदी निबुवाश्वारा मानेचौका खा.पा.यो.
७	धरमपानी डांडाछाप खा.पा.यो.
८	जलुके पहरा खा.पा.यो., घासीकुवा ६
९	ओठाङ्गदी खानेपानी योजना, छाङ्ग ४
१०	छिपछिपे खानेपानी योजना, राईपुर ३, थामडाँडा
११	घडेरी खा.पा.यो., छाङ्ग ७

केन्द्रमा सिफारीस गरिने अन्य आयोजनाहरू

सि.नं.	योजनाको नाम
१	चिन्तुटार खेलमैदान निर्माण व्यास ६
२	काउरेटार खेलमैदान निर्माण पुरकोट
३	क्रिकेट खेलमैदान निर्माण व्यास ४ कोल्दुङ्गा
४	खेलकुद मैदान निर्माण वरभन्ज्याङ्ग ६ नावुङ्ग
५	क्षेत्रीय रंगशाला निर्माण भानु
६	सुविधा सम्पन्न शित भण्डार (फलफूल) निर्माण तनहुँ
७	सूर्यमुखी कृषि सहकारी कार्यक्रम पूर्वाधार विस्तार, व्यास ४
८	उपस्वस्थ चौकी भवन निर्माण वरभन्ज्याङ्ग
९	प्रहरीचौकी भवन निर्माण भिरकोट
१०	प्रहरीचौकी भवन निर्माण भिमाद
१२	प्रहरीचौकी भवन निर्माण चन्द्रवती
१३	सेती नदी तटवन्धन जनताको तटवन्धन कार्यक्रम
१४	मर्याङ्गदी नदी आवुखैरेनी वजार संरक्षण आवुखैरेनी
१५	पशुवधशाला निर्माण दमौली व्यास न.पा.
१६	ल्याण्डफिल्ड साईट निर्माण व्यास न.पा.
१७	जग्गा पुनः नापी कार्यक्रम व्यास न.पा.
१८	दमौलीमा वस पार्क निर्माण व्यास न.पा.
१९	रंगशाला निर्माण व्यास नगरपालिका भित्र
२०	बुल्दीखोला तटवन्धन निर्माण व्यास न.पा.
२१	मादीखोला तटवन्धन निर्माण व्यास न.पा.
२२	व्यास न.पा.वडा नं.१० भतेरी जग्गा अधिग्रहण
२३	व्यास नगरपालिका शहरी सडक कार्यक्रम व्यास न.पा.
२४	विपी विचार समाज भवन निर्माण, घांसीकुवा
२५	लविजम सोसाइटी बाल गृह निर्माण, घांसीकुवा
२६	शहीद धर्मउत्तर सन्तधर्म चन्द्रखड्क स्मृति प्रतिष्ठान पार्क निर्माण, तनहुंसुर ५
२७	परिवर्तनशील महिला विकास भवन, भानु
२८	पुर्कोटमा निर्माणाधीन राष्ट्रियस्तरको कवर्डहल निर्माण
२९	रिस्ती टुटेपानी स्वागतद्वार निर्माण
३०	महेन्द्र नि.मा.वि. स्याम्घा ६ मादीवेसी
३१	आधारभूत उ.मा.वि. साँखे, राईपुर
३२	महिला सहकारी भवन, फिरफिरे
३३	मिलीजुली सामुदायिक भवन, शुक्लागण्डकी १५ ढोरफिर्दी
३४	अमरज्योति मा.वि. भवन तथा कम्पाउण्ड निर्माण, घांसीकुवा ८
३५	खेलकुद मैदान निर्माण, छाङ्ग ५, मनहरी
३६	श्री कृष्ण उच्च मा.वि. गजरकोट-५, तनहुँ

भारतीय दूतावासको सहयोगमा संचालित कार्यक्रम

सि.नं.	योजनाको नाम	बजेट रू.
१	दिपक मा.वि. भवन निर्माण, जगरकोट	२ करोड
२	महेन्द्रज्योति उ.मा.वि. भवन निर्माण, शिशाघाट, श्याम्घा	२ करोड

कार्यक्रमको नाम: ग्रामिण विद्युतीकरण

आ व २०७१/०७२ र २०७२ /७३ का लागी ग्रामीण विद्युतीकरण र नविकरणीय उर्जाका कार्यक्रमहरु

१	घिरिङ्ग एच टि एल टि	४,०००,०००.००
२	साभुङ्ग देखि घिरिङ्ग खिला एल टि	७००,०००.००
३	गजरकोट एल टि	३,०००,०००.००
४	भिरकोट एच टि एल टि	४,०००,०००.००
५	देउराली गा. वि.स. एच टि	३,०००,०००.००
६	छिपछिपे गा. वि.स. विद्युतीकरण	४,०००,०००.००
७	कोटा गा. वि.स.एच टि	२,५००,०००.००
८	धरमपानी ३ ४ एच टि	१,५००,०००.००
९	छिम्केश्वरी एच टि	२,०००,०००.००
१०	साभुङ्ग भगवतीपुर एच टि एल टि	३,५००,०००.००
११	कोटदरवार एच टि एल टि	१,५००,०००.००
१२	रिसिङ्ग रानीपोखरी एल टि	१५०,०००.००
१३	ग्वासलुङ्ग एल टि	८००,०००.००
१४	काहीँशिवपुर ८ एल टि	५००,०००.००
१५	काहीँशिवपुर भालकान नाम्ते ३ एल टि	१,०००,०००.००
१६	बैदी गा.वि.स. एच टि/एल टि	४,०००,०००.००
१७	माभुकोट बरण्डाडा बराहपानी	१,०००,०००.००
१८	छाङ्ग हटिया बाट मुलावारी एच टि	१,२००,०००.००
१९	माभुकोट १ २ ३ ४ ५ एल टि	१,०००,०००.००
२०	पोल मर्मत	४,०००,०००.००
२१	देउराली हिलेखर्क	५००,०००.००
२२	सामुदायीक ग्रामीण विद्युतीकरण	२,०००,०००.००
२३	देवघाट ७ एच टि एल टि	१,०००,०००.००
२४	देवघाट साँडेबगर एच टि एल टि	१,५००,०००.००
२५	देवघाट ९ शोलार	१५०,०००.००
२६	कोटा तावर ल ज वि	५००,०००.००
२७	छिम्केश्वरी बरालुङ्गवेशी	१,०००,०००.००
२८	ट्रान्सफर्मर खानेपानी योजनाको लागी	१,८००,०००.००
२९	ढाँड खोला ल.घु.ज.केशवटार २ धरमपानी	५००,०००.००
३०	छिुरेडुगे ल ज वि मर्मत	१००,०००.००
३१	वर्पा ल ज वि मर्मत	१००,०००.००
३२	माइक्रो हाडो सम्भाव्यता अध्ययन	२५०,०००.००
३३	शुक्ला गन्डकी १० पोल	७०,०००.००
३४	छिम्केश्वरी मंदिर सोलार	२००,०००.००
३५	गा.वि.स. र अन्य निकायहरु संगको साभेदारीमा सुधारीएको चुल्हो कार्यक्रम	२,४५०,०००.००
जम्मा		५०,७७०,०००.००

कार्यक्रमको नाम : शान्तिका लागि विकास १ करोड ४० लाख

सि.नं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको कुल लागत रकम (रु.हजारमा)	आ.व. २०७१/०७२ को बजेट रकम (रु.हजारमा)	आ.व. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट रकम (रु.हजारमा)
१	फुलवारी प्रस्तावित सामूदायिक अस्पताल राईपूर ३ सांखे	३०००	२९०	२२००
२	शहिद स्मृती सामूदायिक भवन खैरेनीटार	२५००	२९०	२०००
३	नेपाल पत्रकार महासंघ भवन दमौली	३०००	५००	२२००
४	गामबेंसी महिला विकास केन्द्र सशक्तिकरण भवन पूकोट ९	१०००	१०००	५००
५	रजस्थल कोटखाम्चा मिर्जा दरवार संरक्षण ढोरफिदी	३०००	२९०	२६००
६	जनजाती सामूदायिक भवन निर्माण भिरकोट ५	२५००	२९०	२०००
७	मुक्तिनाथ श्रीकृष्ण च्यावनधाम बृद्धाश्रम दूलेगौडा	२५००	२९०	२०००
८	आहाले सामूदायिक भवन तथा शान्ति पार्क व्यास ९	२५००	४००	१८००
९	भानू स्मृति संग्रहालय भवन भानू ३	३०००	१०३०	२०००
१०	शिव पाञ्चायन मन्दिर जामुने ७	१०००	९००	०
११	जनकल्याण आमा समुह भवन घांसिकूवा	२०००	३००	१७००
१२	श्री राम प्रसाद खनाल स्मृती भवन निर्माण सतिश्वारा १ टूहरेपसल	२०००	३००	१७००
१३	लभिजम सोसाइटी बालगृह सञ्चालन घांसिकूवा	१२००	३००	९००
१४	पराशर बृद्धाश्रम निर्माण व्यास न.पा. ७	३०००	४००	२६००
१५	वि.पी.स्मृती प्रतिष्ठान भवन व्यास न.पा.	२०००	४००	१६००
१६	गणेश महिला आमा समूह भवन जामुने ७ बेल्टार	२०००	३००	१७००
१७	भानूभक्त बहूमूखी क्याम्पस कम्पाउण्ड निर्माण दूलेगौडा	२५००	२९०	२०००
१८	शान्तिपार्क निर्माण भानू मा.वि. घांसिकूवा	१०००	२५०	८००
१९	भानू शान्ति पार्क व्यास ९ दूम्सीचौर	१०००	३००	७००
२०	जनजागृति बाल विकास केन्द्र फिरफिरे ८ पिउरीदोभान	७००	२९०	२१५
२१	गौशिया प्रा.वि.मदर्शा किहुं	७००	२९०	२१५
२२	श्री राष्ट्रिय प्रा.वि.मिल्लुंग ५ कवाचित	८००	२००	६००
२३	मंगलोदय मा.वि. भानूमती ३ डूम्नेबेंसी	१८००	३००	१५००
२४	महर्षि वेदव्यास संस्कृत मा.वि.व्यास न.पा १० ज्ञानकूञ्ज दमौली	१८००	३००	१५००
२५	कामधेनु नि.मा.वि.भवन साभूंगभगवतीपूर गा.वि.स.६	१२००	३००	९००
२६	राष्ट्रिय मा.वि.भवन निर्माण रुपाकोट ७	१८००	३००	१५००
२७	पूकोट बहूमूखी क्याम्पस भवन तथा कम्पाउण्ड निर्माण पूकोट ३	१८००	३९०	२१००
२८	सिद्ध प्रा.वि.	८००	२००	६००

२९	सिद्धेश्वरी मा.वि. भवन तथा कम्पाउण्ड निर्माण घासीकूवा कमलवारी			३००
३०	पिपलचौर खानेपानी आयोजना पिपलचौर मनपांग ८	२०००	३००	१७००
३१	शहिद बुद्धसिं राना शालिक	१०००	२००	८००
३२	स्यादेखोलामा जालीमा टुंगा भर्ने काम	१०००	६००	४००
३३	रुद्र स्मृती शान्ति पार्क जामुने ७ बेल्टार	२०००	११९०	९१०
३४	आदर्शशिल आमा समुह भवन दूलेगौडा २ कोत्रे	३०००	३००	२७००
३५	जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र भवन शूकलगण्डकी ५	३०००	३००	२७००
३६	शहिद बुद्धसिं राना प्रतिष्ठान बरभञ्ज्यांग	१५००	२९०	१०००
३७	गोकूल स्मृति पार्क राईपूर ६	२५००	५०	२१६०
३८	मनकामना मन्दिर सूधार व्यास ३ तनहुं	१०००	१००	९००
३९	शहिद स्मारक पार्क बन्दिपूर	२५००	२९०	१९२०
४०	शहिद स्मारक पार्क पुलिमर्यांग रिस्ती	१०००	२९०	६१०
४१	वि.पी.विचार समाज भवन दमौली	२०००	४००	१६००
४२	सजन जामे मस्जिद भवन निर्माण, किहू			
४३	मगर जनजाती संग्राहलय भवन, अरुणोदय (रघु)			
४४	गुरुङ्ग (तमू) संग्राहलय भवन			
४५	मद्रासा भवन निर्माण, श्याम्घा ३, पोखरीडांडा			
४६	मूडूलीचौर शान्ती बाटिका तथा मैत्री पार्क, पुर्कोट ९			
४७	स्वतन्त्र सार्वजनिक भवन, पुर्कोट			
४८	भिरकोट ७ सिसराघाट (कालि गण्डकी)मा सवदहन निर्माण			
४९	सूमित्रा सामूदायिक भवन, भिरकोट ५			
५०	सार्की गाउँ सामूदायिक भवन पुर्कोट ४			
५१	थानीमाई महिला सहकारी संस्था भवन, वसन्तपूर			
५२	शान्ति पार्क तथा पोखरी निर्माण किहू ७			
५३	जेष्ठ नागरिक भवन निर्माण भानू ४			
५४	जनकवी गोकूल स्मृती पार्क राईपूर ६			
५५	सामूदायिक वभन निर्माण, छाड., ५ मनहरी			

कार्यक्रमको नाम : पुनर्निर्माण तथा पुनस्थापन २ करोड ४० लाख

सि.नं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको कुल लागत रकम (रु.हजारमा)	आ.व. २०७१/०७२ को बजेट रकम (रु.हजारमा)	आ.व. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट रकम (रु.हजारमा)
१	शहिद बुद्धसिं राना प्रतिष्ठान बरभञ्ज्यांग	२०००	१०००	१०००
२	शान्ति पार्क शहिद पार्क व्यास ११	४०००	१०००	१३००
३	गा.वि.स भवन बैदी	२५००	१५६८	१२००

४	गा.वि.स भवन राईपूर	३०००	१४००	१०००
५	गा.वि.स भवन पूकोट	३०००	१५२०	१०००
६	गा.वि.स भवन अरुणोदय			३०००
७	गा.वि.स भवन भिरकोट	४०००	७००	३३००
८	बाल मन्दिर मा.वि. व्यास,			३०००
९	राजपूर मा.वि.राईपूर	१५००	७००	१०००
१०	पञ्चमूनीदेव उ.मा.वि. दूलेगौडा	१८००	७००	१०००
११	छब्दी उ.मा.वि. ढोरफिदी	१८००	७००	१०००
१२	होमराज लोहनी शारद शिक्षा सदन उ.मा.वि. भानू ६	१८००	७००	१०००
१४	क्यामिन उ.मा.वि.	१८००	३००	१२००
१५	जनगणपती मा.वि. जामुने ७ अधिकारीथोक	१८००	५००	१३००
१६	महर्षि वेदव्यास संस्कृत मा.वि. व्यास न.पा.	१८००	७००	११००
१७	शहिद स्मृती पार्क दूलेगौडा ३	३०००	११००	१०००
१८	गा.वि.स.भवन छिपछिपे	३०००	११००	२०००
१९	सतिश्वारा गा.वि.स.भवन			
२०	श्याम्घा गा.वि.स.भवन			
२१	गा.वि.स.भवन मनपाङ्ग			
२२	गा.वि.स.भवन काहेशिवपूर			
२३	चोकचिसापानी गा.वि.स.भवन			
२४	वसन्तपूर गा.वि.स.भवन			
२५	गा.वि.स.भवन छिम्केश्वरी			
२६	गा.वि.स.भवन राम्जाकोट			
२७	गा.वि.स.भवन केशवटार			
२८	आमा समुह भवन तथा तालिम केन्द्र भवन, रिस्ती ७			
२९	नाउदी महिला सहकारी संस्था भवन, रूपाकोट			
३०	छाड गा.वि.स. भवन निमाण योजना			
३१	महिला संजाल भवन निर्माण, पूकोट			
३२	थानीमाई वचत तथा ऋण सहकारी संस्था भवन निर्माण, वसन्तपूर			
३३	शिलादेवी वचत तथा ऋण सहकारी भवन निर्माण, चोकचिसापानी			
३४	कमलवारी आमा समुह भवन, घांसीकूवा			
३५	वानियाटार आमा समुह भवन, घांसीकूवा १			
३६	निर्जला आमा समुह, भवन भानू ८			
३७	महिला समुह भवन, वैदी			
३८	ज्यामिरे महि वचत तथा ऋण सहकारी संस्था			
३९	शहिद स्मृती पार्क मिल्डूड ३			
४०	शहिद स्मृती पार्क रिस्ती १			
४१	थूम्केली गाउँ आमा समुह भवन निर्माण			

द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुनर्निर्माण परियोजना तर्फ

सि.नं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको कुल लागत रकम (रु.हजारमा)	आ.व. २०७१/०७२ को बजेट रकम (रु.हजारमा)	आ.व. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट रकम (रु.हजारमा)
१	क्यामिन छापथोक नमुना बस्ती निर्माण कार्यक्रम	२३८८१	६५००	६०००

कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: (पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना, दोस्रो चरण)

क्र.सं / व.शि.नं.	कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरूको विवरण	आयोजनाको कुल क्रियाकलाप			आ.व. ०७२/०७३ को वार्षिक लक्ष्य		
		परिमाण	लागत	भार	परिमाण	भार	बजेट
व.शि.नं. २९६११	पूजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू						
१	धारादी खा.पा, बरभञ्ज्याङ्ग ३, ५		१२४.५				१२५
२	देवी खा.पा, बरभञ्ज्याङ्ग ९		७३०.४				७३०
३	डिही कुँडार खा.पा., भिरकोट १ र २		९१.३				९१
४	गोमन्दी, गुम्लेक खा.पा. भिरकोट ३		४२३.३				४२३
५	खनैयाघारी खा.पा. घासीकुवा ६		४२३.३				४२३
६	तल्लो भालु खा.पा. घासीकुवा ५		४२३.३				४२३
७	माथिल्लो भटारे खा.पा. राम्जाकोट १		३३८६.४				३३८६
८	पातीघारी खा.पा. राम्जाकोट ३		३९०.१				३९०
९	लिन्दी खा.पा.लिफ्ट, साभुङ्ग ६		४२९७				४२९७
१०	अर्लाङ्दी खा.पा., साभुङ्ग २		३४०.३				३४०
११	चिति स्वाँरा खा.पा., थप्रेक ९		५८.१				५८
१२	वलेन्दी तेले खोला खा.पा., थप्रेक ९		९१.३				९१
१३	वयपानी खा.पा., मिल्नुङ्ग ४		१४११				१४११
१४	अधेरी खा.पा., मिल्नुङ्ग १ र २		९७१.१				९७१
१५	ठूलोखोला टुटेपानी खा.पा., रिस्ती ६		९३७.९				९३८
१६	ठूलोखोला खा.पा., रिस्ती ५		१४००				१४००
१७	भिरपानी खा.पा., तनहुँसुर ७, ८ र ९		८८८.१				८८८
१८	भाक्रीपहरा ऐसेलुपानी खा.पा., तनहुँसुर २ र ३		१२००				१२००
१९	ठूलोधारा, सिमलधारा, कोटथर लिफ्टङ्ग खा.पा. अरुणोदय २		४०००				४०००

२०	छुमुदी खा.पा.अरुणोदय ५		९९३				९९३
२१	कालिकामुल खा.पा.लिफ्ट माभकोट ३,४,५ र ६		३५००				३५००
२२	चुन्या खा.पा.लिफ्ट माभकोट ३,४		२५००				२५००
	सार्वजनिक शौचालय						
२३	सार्वजनिक शौचालय निर्माण (४ वटा)		१५००				१५००
	पुजीगत खर्चको जम्मा		३००००	०	०	०	३००००
व.शि.नं. २२५१२	अन्य कार्यक्रम खर्च						
क	पूर्ण सरसफाई सम्बन्धि कार्यक्रम						
१	पूर्ण सरसफाई घोषणा प्रोत्साहन वार्ड तहमा		४००				४००
२	पूर्ण सरसफाई घोषणा प्रोत्साहन गाविस तहमा		१५०				१५०
३	सुचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामाग्री तयारी		१५०				१५०
४	होर्डिङ्ग बोर्ड, ब्यानर, भित्ते लेखन इत्यादी		५०				५०
५	हात धुने सामाग्रीहरु प्रदर्शनी		१०				१०
६	विभिन्न दिवशहरु (सरसफाइ सप्ताह, चर्पी दिवश, हात धुने दिवश, विश्व वातावरण दिवस, पानी दिवस इत्यादी)		१२०				१२०
७	विद्यालयहरुमा हातधुन सिकाउन सहयोग		१०				१०
८	मिडिया परिचालन (नियमित कार्यक्रम)		१००				१००
९	अडियो भिडियो डकुमेन्ट तथा गीती एल्बम तयारी		०				०
१०	मिडिया तथा वाश पत्रकार फोरम परिचालन		७०				७०
११	VWASH योजना निर्माण र परिमार्जन		१०००				१०००
१२	योजना तहको अनुगमन		२५०				२५०
१३	वाश युनिट सञ्चालन खर्च		११५				११५
१४	पूर्ण सरसफाई क्रियाकलापहरुको अनुगमन		७५				७५
	अन्य कार्यक्रमको जम्मा		२५००	०	०	०	२५००
व.शि.नं. २२५१२	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धि खर्च						
१	उपभोक्ता समितिलाई लैङ्गिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धि अभिमुखीकरण १ दिने		१५०				१५०
२	उपभोक्ता समितिलाई आर्थिक तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम ३ दिने		१५०				१५०
३	उपभोक्ता समितिलाई सामुदायिक कार्ययोजना तयारी तालिम २ दिने		१८०				१८०
४	उपभोक्ता समितिलाई मर्मत सम्भार, विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा खानेपानी सुरक्षा योजना सम्बन्धि		१५०				१५०

	अभिमुखीकरण १ दिने					
५	उपभोक्ता समितिलाई निर्माण पूर्व कार्यशाला १ दिने		१५०			१५०
६	उपभोक्ता समितिलाई निर्माणको समयमा कार्यशाला १ दिने		१५०			१५०
७	उपभोक्ता समितिलाई आर्थिक तथा लेखा व्यवस्थापन सम्बन्धि पुर्नताजगी तालिम १ दिने		१५०			१५०
८	उपभोक्ता समितिलाई निर्माणको पश्चातको कार्यशाला १ दिने		१५०			१५०
९	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम		५००			५००
११	सुधारीएको चुल्हो मिस्त्री तालिम		१००			१००
		०	१८३०	०	०	१८३०
ख	सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि तालिम					
१	डिवासिसिललाई सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि अभिमुखीकरण (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- १ दिने		५०			५०
२	बहुसरोकारवाला मञ्चलाई पोष्ट ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ सम्बन्धि अभिमुखीकरण - १ दिने		५०			५०
३	सरसफाइ, स्वच्छता तथा चरणबद्ध क्रियाकलापहरु सम्बन्धि सेवा प्रदायकहरुका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- ५ दिने		१२०			१२०
४	राजमार्गमा रहेका शौचालय प्रगोग सम्बन्धि सार्वजनिक यातायात व्यवसायी तथा सवारी चालकहरुलाई अभिमुखीकरण - १ दिने		१००			१००
५	सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धि ट्रिगरर तथा भिवासिसिसिका पदाधिकारीहरुलाई तालिम (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- ३ दिने		२००			२००
६	सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धि भिवासिसिसिका पदाधिकारीहरु/ बहुसरोकारवालालाई अभिमुखीकरण /पुर्नताजगी तालिम (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- १ दिने		२००			२००
७	सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धि शिक्षकहरुलाई अभिमुखीकरण (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- १ दिने		१५०			१५०
८	सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धि वडा नागरीक मञ्चका सदस्यहरुलाई अभिमुखीकरण (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- १ दिने		३००			३००
९	सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धि आमा समुह तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविकाहरुलाई अभिमुखीकरण (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- १ दिने		३००			३००
१०	सुधारीएको चुल्हो सम्बन्धि अभिमुखीकरण- १ दिने		०			०
११	मल चर्पी सम्बन्धि अभिमुखीकरण- १ दिने		०			०
१२	बायो ग्यास (शौचालय सहित)सम्बन्धि अभिमुखीकरण- १ दिने		०			०
१३	सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धि गाविस तहका वाल तथा युवा क्लबहरुलाई अभिमुखीकरण (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- १ दिने		२००			२००
१४	श्रोत ब्यक्तिहरुलाई खानेपानी सुरक्षा योजना सम्बन्धि तालिम - जिल्ला तहमा		१५०			१५०
१५	उपभोक्ता समितिहरुलाई खानेपानी सुरक्षा योजना सम्बन्धि तालिम - गाविस स्तरमा		२५०			२५०
१६	पत्रकारहरुका लागि सरसफाइ, स्वच्छता सम्बन्धि अभिमुखीकरण (ओडिफ/पुर्ण सरसफाइ)- १ दिने		५०			५०
		०	२१२०	०	०	२१२०

ग	GESI तथा अन्य कार्यक्रम						०
१	DSWASH योजना निर्माण र परिमार्जन		०				०
३	जिल्ला व्यवस्थापन समितिको बैठक खर्च		९०				९०
४	जिल्ला स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समितिको बैठक खर्च		५०				५०
११	पूर्ण सरसफाई सम्बन्धि अवलोकन भ्रमण		७२५				७२५
			८६५	०	०	०	१४०
	सीप विकासको जम्मा		४८१५	०	०	०	४०९०
व.शि.नं. २२४१२	अन्य सेवा शुल्क						
१	सेवा प्रदायक तलब		५५००				५५००
२	अल्पकालिन सेवा प्रदायक लागत		२००				२००
३	अन्य consultance लागत		२००				२००
४	पम्प अपरेटर तालिम		६००				६००
			६५००	०	०	०	६५००
व.शि.नं. २६३१२	स्थानीय निकाय शसर्त अनुदान						
	प्रशासनिक खर्च		१००				१००
अ	चालुको जम्मा खर्च		१३९१५	०	०	०	१३९९०
	कूल जम्मा		४३९१५	०	०	०	४३९९०

नयाँ थप गरिएका गा.वि.स.हरूको VWASH Plan लाई अन्तिम रुप दिने कार्य भैरहेकोले उक्त Plan को प्राथमिकताको आधारमा आयोजनाहरु छनौट गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

कार्यक्रमको नाम: जिल्ला विकास कोष

पर्यटन विकास कार्यक्रम (जिल्ला पर्यटन प्रवर्द्धन समिति), बजेट सिलिङ्ग: १८ लाख ५० हजार

१.	मेला महोत्सव	१,५०,०००।
२.	र्याफ्टिङ्ग फेस्टिभल	२,५०,०००।
३.	होमस्टे साभेदारी कार्यक्रम	३,००,०००।
४.	प्रवर्द्धनात्मक भ्रमण कार्यक्रम (Fam Trip)	१,५०,०००।
५.	पर्यटन पदमार्ग सर्भे	३,००,०००।
	क) वन्दिपुर, रामकोट, छाव्दी दमौली	
	ख) Great Himalayan Trial अन्तर्गत Sub Trail मनाङ्ग	
	लुम्बिनी खण्डको को तनहुँ खण्ड	
६.	पर्यटन विकास सम्वन्धी तालिमहरु	२,००,०००।
७.	पर्यटकीय तथ्याङ्क अध्यावधिक तथा प्रकाशन	१,००,०००।
८.	उत्कृष्ट पर्यटन व्यवसायी, प्रवर्द्धक एवं संघ सस्थाहरुलाई सम्मान (विश्व पर्यटन दिवसको दिन)	५०,०००।
९.	वैठक, अनुगमन/मूल्याङ्कन,	१,००,०००।
१०.	ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थल संरक्षण	२,५०,०००।
	कुल जम्मा	१८,५०,०००।

निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विशेष कार्यक्रमबाट आ.व. २०७१/०७२ का लागि स्वीकृत कार्यक्रमहरु (प्रति निर्वाचन क्षेत्र बजेट रु. १ करोड)

निर्वाचन क्षेत्र नं.१

सि.नं.	योजनाको नाम	गा.वि.स.	विनियोजित रकम रु.
१	हिलेखर्क-देउराली-ग्याजाटार सारङ्गघाट बुद्धसिं मार्ग	देउराली	१००००००१
२.	सहिबोटे सामुदायिक भवन निर्माण	आवुखैरेनी	१००००००१
३.	घाँसीकुवा छिर्कन-गा.वि.स.भवन-कर्लुङ्ग-कमलवारी-छाव्दी वाराही मार्ग	घाँसीकुवा	१२०००००१
४	तनहुँसुर-धर्म उत्तर सन्तचन्द्र खड्ग प्रतिष्ठान, शहिद पार्क निर्माण	तनहुँसुर	९००००००१
५.	भानु सहकारी भवन निर्माण	वरभन्ज्याङ्ग	९००००००१
६.	डण्डरे खोला तिनघरे पल्लो मूल खा.पा.यो.	चोकचिसापानी ७	९००००००१
७.	शहिद दिपेश मोटर मार्ग	वन्दिपुर	१६०००००१
८.	डुम्रे भन्सार दोरदोर अर्चलेभन्ज्याङ्ग मोटर मार्ग	भानु	१५००००००१
९.	भानु खेलमैदान निर्माण	भानु	१०००००००१
		जम्मा :	१०००००००१

निर्वाचन क्षेत्र नं. २

सि.नं.	योजनाको नाम	गा.वि.स.	विनियोजित रकम रु.
१	सारङ्गघाटबाट छिपछिपे गा.वि.स.भवन र गा.वि.स.भवन हुँदै नाल्दीघाट मार्ग	छिपछिपे गा.वि.स.	२४००००००१
२	दधिवन मोटर मार्ग	कोटदरवार-जामुने	१०००००००१
३.	श्रृङ्गकाली मोटर मार्ग	साभुङ्ग भगवतीपुर	१०००००००१
४.	शान्ती मार्ग (सुडेपुल गोमनताल मौरीवास)	वैदी	१२००००००१
५.	इन्दु मा.वि.भवन निर्माण	श्याम्घा	७००००००१
६.	कामधेनु नि.मा.वि.भवन निर्माण	साभुङ्ग भगवतीपुर	७००००००१
७.	रिसिङ्ग-वुढाकोट धारुङ्ग मार्ग	ऋषिङ्ग रानीपोखरी	७००००००१
८.	दरै संग्राहलय निर्माण	व्यास १	८००००००१
९.	शहिदचन्द्र नेपाली छात्रावास	व्यास १	७००००००१
१०.	कोईदिम ग्वास्लुङ्ग मार्ग	काहुँशिवपुर	८००००००१
		जम्मा	१०००००००

निर्वाचन क्षेत्र नं. ३

सि.नं.	योजनाको नाम	गा.वि.स.	विनियोजित रकम रु.
१	सिंहाले खोला माभुकोट कल्भट निर्माण	माभुकोट	१३००००००१
२	भुवरकोट-गडौलीटार (पशुपति मार्ग)	घिरिङ्ग सुन्धारा	१०००००००१
३.	तनहुँ स्याङ्गजा कल्याणकारी मार्ग (थामडाँडा दुर्गे गहते)	राईपुर	१०००००००१
४.	किहुँ मार्ग (टेक्रे वडहर भन्ज्याङ्ग-छिपुङ्ग)	किहुँ	१०००००००१
५.	वयम राङ्गदी आमडाँडा मार्ग	खैरेनीटार, थप्रेक	८००००००१
६.	दलित सामुदायिक भवन निर्माण	मनपाङ्ग ६	८००००००१
७.	दुलेगौडा प्युरी दोभान मार्ग	फिरफिरे	१२००००००१
८.	भिम भैरव मोटर मार्ग	भिमामद-भानुमति	११००००००१
९.	भोर्ले वरडाँडा घडेरी मिलेनियम मोटर मार्ग	फिरफिरे	८००००००१
१०	भि.सि.नेत्र मार्ग (टेक्रे रघु हुदै)	अरुणोदय	१०००००००१
		जम्मा	१०००००००

३.२ पश्चिमाञ्चल सिंचाइ विकास सब डिभिजन नं. ३, तनहूँ

आ.व.०७२।७३ को वार्षिक विकास कार्यक्रम

योजना र कार्यक्रमको नाम	सिंचित क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित क्षेत्र	घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या	ईकाई	परिमाण	लागत अनुमान	बजेट रु. हजारमा
मभौला सिंचाइ आयोजना								
कमागत सिंचाइ योजनाहरु								
पिपलटार सि.यो.	१३२	राम्जाकोट २	१४८	१३५५	प्र.श	१००	५४३५९	१००
सुरौदी गणपतेटार सि.यो.	२५०	ढोरफिदी ३,७	४४६	२१५७	प्र.श	१००	३८५२०	५०००
नौबिसे फांट सि.यो.	२८	घांसीकुवा १	५५	२७४	„	१००	७३०७	२०००
पिपलटारी सि.यो.		क्यामिन २			„	१००	९८७९	४०००
कालिकाटार सि.यो.	१००	कोटा	१०६	८६६	„	१००	२०००	५००
सत्रसय फांट सि.यो.	२६	क्यामिन २	६२	४१६	„	१००		३०००
कल्लेरी फांट सि.यो	२६	भानु ८			„	१००		३०००
कल्लेरी फांट सि.यो	२५	चोकचिसापानी ६	७३	४९८	„	१००		२५००
सांगे पतेनी सि.यो.	२००	ब्यास ६			„	१००		५०००
नयां शुरु गर्ने योजनाहरु								
चारसय बांध सि.यो.	३०	बरभन्ज्याङ ८	९७	७६१	„	१००		५००
जिब्रे सिप्लाङ सि.यो.	३०	ढोरफिदी ४	८०	३६०	„	१००		५००
प्युघरटार सि.यो.	२६	देउराली ३						१०००
पाल्ले बान्हबिसे सि.यो.		घांसीकुवा १						५००
अध्ययन बाट सम्भाव्य भएका योजनाहरुको स्वीकृत कार्यविधि पुरा गरी प्राथमिकताको आधार मा कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडी बढाउने					प्र.श	१००		७५०
आंपटारी तथा तारखेत	२६	श्याम्घा ८,९	७२	४३८				
क्याङ्दी फांट सि.यो.	२८	राइपुर १,२	६८	४७८				
उपल्लो फांट सि.यो.	२८	घांसीकुवा १	४५	२३०				
आयोजना पहिचान गर्ने कार्य					प्र.श	१००		२००
आंपटारी खेत सि.यो.		रिश्ती २						
गैरी वगुवा कुलो								
वरख डिहि कुलो								
ढांडखोला सानोटार ठुलोटार सि.यो.		रुपाकोट ७						
याम्पाफांट कुलो		बन्दीपुर ८						
ढकालटार सि.यो.		आंबुखैरेनी ५						
सत्रसय आंधीमुले सि.यो.		आंबुखैरेनी १						
ढिखेत सिंचाइ योजना		देउराली २						
अन्य सि.यो.हरु								
मभौला सि.यो. तर्फको जम्मा								२८५५०
सिंचाइ तथा जलस्रोत ब्यबस्थापन आयोजना (IWRMP)								
कमागत सिंचाइ योजनाहरु								

भानुबराह सि.यो.	२७	भानु २,३	१२४	८४३	,,	१००	१३९८५	८०००
नयां शुरु गर्ने योजनाहरु								
तालेफांट सि.यो.	२९	फिरफिरे ७	६८	६२३				१०००
राम्चे सेरा फांट सि.यो.	३०	तनहंसुर ८,९	७१					१०००
गोलडांडा सि.यो.	२७	बन्दीपुर ३,६	५१	३२७				१०००
गड्यौलीटार बगरखेत सि.यो.	२९	घिरिडसुन्धारा १	६०	३७२				१०००
अध्ययन बाट सम्भाव्य भएका योजनाहरुको स्वीकृत कार्यविधि पुरा गरी प्राथमिकताको आधार मा कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडी बढाउने					प्र.श	१००		२०००
बयरबुटे सि.यो.		गजरकोट						
बराह कुलो सिंचाइ योजना	३२	केशवटार १	४७	३१६	प्र.श	१००		
मुहाने कुलो सि.यो.	४५	भानु १	६७	३७२				
सत्रसय फांट सि.यो.	२६	आंबुखैरेनी २						
नौबिसे सि.यो.	२६	राम्जाकोट ८	६८	२३६				
माथिल्लो घर समीबोट कुलो सि.यो.		व्यास १३						
काइराले बुल्दी फांट सि.यो.		व्यास ३						
लामिटारी सिंचाइ योजना		व्यास ३						
आयोजना पहिचान गर्ने कार्य					प्र.श.	१००		१५०
पाल्ते बाह्रबिसे गरम खोला सि.यो.	२९	घांसीकुवा १	५९					
भौरी खेत सि.यो.		दुलेगौडा ८						
दरङ्ग खोला ठुलो फांट सि.यो.		बैदी ४						
मधुवनटार सि.यो.		भिरकोट ६						
तल्लो बांध कुलो बढुवा फांट सि.यो.		रानीपोखरी,भगव तीपुर						
आंपटारी तथा तारखेत		रिश्ती ३						
कवादी खोला गैरी सि.यो.		क्यामिन २						
सानुटार,दुलेटार सि.यो.		रुपाकोट						
गोन्द्राङ खोला सि.यो.		छिपछिपे ४,५,९						
मन्दारटार सिंचाइ योजना		साभुङ भगवतीपुर						
भतुवा खोल्सी लिकिन्दी कुलो मर्मत		रानीपोखरी २						
लिमाङ्गखोला वदरे कुलो योजना		कोटदरवार १						
गौडेटारी वडहरे बांध								
सिंचाइ तथा जलस्रोत ब्यबस्थापन कार्यक्रम (IWRMP) तर्फको जम्मा								१४१५०

नयां प्रविधिमा आधारित सिंचाइ योजनाहरु								
कमागत सिंचाइ योजनाहरु								
अस्याडदी सिंचाइ योजना	१०	फिरफिरे ७	२६	१८४	प्र.श	१००	५०००	१०००
परेवारह दुम्सी दराई गाउ लिफ्ट सि.यो.	१६	ब्यास ५	३२	२३५	प्र.श	१००	३९८०	२००
फराकचौर फेदी फांट लिफ्ट सि.यो.	३५	ब्यास ४	८६	३४८	प्र.श	१००	८५३४	२०००
असल लिफ्ट सि.यो.	२२	ब्यास ३	८५	५२२	प्र.श	१००		२०००
चिन्तुटार लिफ्ट सि.यो.	५१	ब्यास ६	७२	४२३	प्र.श	१००		२०००
अध्ययन बाट सम्भाव्य भएका योजनाहरुको स्वीकृत कार्यविधि पुरा गरी प्राथमिकताको आधार मा कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडी बढाउने					प्र.श	१००		५००
गोरम्दी भालु खोला लिफ्ट सि.यो.		केशवटार ७						
कृमाल गाउं लिफ्ट पिपलटार सि.यो.		क्यामिन २						
चिप्लेपारा धारापानी सि.यो.	१६	देवघाट ८	४२	२३२				
कांडेमुल लिफ्ट सि.यो.	२०	ढोरफिर्दी ७	६०	३७९				
धामीकुना बेसी लिफ्ट सि.यो.		फिरफिरे ७						
तनहंसुर हटिया रानीश्वारा लिफ्ट सि.यो.		तनहंसुर ५						
जुगे बाह्र बिसे लिफ्ट सि.यो.	२५	भानुमती १	९७	७५२				
क्याडदी फांट लिफ्ट सि.यो.		भानुमती, राइपुर भिमाद						
फाउंदी खोला भाटटारी लिफ्ट सि.यो		पुर्कोट, बसन्तपुर						
सिसाघाट लिफ्ट सि.यो.		श्याम्घा ३						
पहिचान सर्भे कार्य								१००
सेराबेसी लिफ्ट सि.यो. (कोत्रे खोला बाट लिफ्ट गर्ने)		थप्रेक						
छरछरे लिफ्ट सि.यो.		कोटा						
रुपटार, पिपलटार, करुवाटार लिफ्ट सि.यो.		राम्जाकोट २ र ९						
बुल्दी फेदी लिफ्ट सि.यो.		ब्यास न.पा.						
सांगे खोला लिफ्ट सि.यो.		ब्यास ८						
बान्ह बिसे लिफ्ट सि.यो.		बसन्तपुर						
अन्य सि.यो.हरु								

नयां प्रविधिमा आधारित सिंचाइ योजनाहरु को जम्मा							७८००
मर्मत सम्भार तथा दिगो ब्यबस्थापन							
सिंचाइ प्रणालीको मर्मत सम्भार							
विभिन्न सिंचाइ प्रणाली							
छविसे पिप्ले सिम्ले सि.यो.	घांसीकुवा ६			प्र.श.	१००		५००
गैरी दुर्गेटारी सि.यो.	क्यामिन २			प्र.श.	१००		५००
सेरा कुलो सि.यो.	भानु १			प्र.श.	१००		५००
कल्याणटार सि.यो.	भान			प्र.श.	१००		५००
चिरकटा नौबिसे फांट सि.यो.	बसन्तपुर १			प्र.श.	१००		५००
कर्मदा समुह तल्लो कुलो सि.यो.	पुर्कोट ५			प्र.श.	१००		५००
बहुवा फांट सि.यो.	माभकोट ९			प्र.श.	१००		४००
वाटक खोला सि.यो.				प्र.श.	१००		४००
ठाडो विसको कुलो	मिर्लुड			प्र.श.	१००		३००
संग्राले फांट सि.यो.	पुर्कोट			प्र.श.	१००		३००
थावे बांध कुलो मर्मत				प्र.श.	१००		३००
जिदी खोला घट्टक सिम्वोटे	भिमाद १			प्र.श.	१००		३००
याम्पा बराह कुलो मर्मत	बन्दीपुर			प्र.श.	१००		३००
धन्दुर बांध कुलो निर्माण योजना	भानुमती ८			प्र.श.	१००		३००
बंगेरी कुलो मर्मत	किंहु ६			प्र.श.	१००		३००
टिपुल्के कुलो मर्मत	अरुणोदय			प्र.श.	१००		३००
ताले भाते सि.यो.	भानुमती			प्र.श.	१००		३००
गोल्मे सांखे सि.यो.	राइपुर ३			प्र.श.	१००		३००
ताले फांट (मोती विरौटा) बांध कुलो मर्मत	फिरफिरे ७			प्र.श.	१००		३००
ढोरफिर्दी सेराफांट सि.यो.				प्र.श.	१००		४००
बेलचौतारा सि.यो.	शुक्लागण्डकी ४			प्र.श.	१००		३००
डुम्रे सि.यो.	मनपाड १			प्र.श.	१००		४००
छाडपाटन सि.यो.	छाड ८,९			प्र.श.	१००		३००
वगुवाखेत सिंचाइ योजना	शुक्लागण्डकी ९,१०			प्र.श.	१००		३००
बच्याडदी कूलो सि.यो.	पोखरी भन्ज्याड			प्र.श.	१००		३००
छविसे कूलो सि.यो.	केशवटार २			प्र.श.	१००		३००
सुमलटारी सि.यो.	घांसीकुवा २			प्र.श.	१००		३००
अम्बोटे लामिटारी पन्ध्रे	बरभन्ज्याड ८			प्र.श.	१००		३००

सि.यो.							
चारधारे सिंचाई योजना		देवघाट ७			प्र.श.	१००	३००
तारुक खोला कुलो सि.यो.		कोटा ४			प्र.श.	१००	३००
वाटक खोला सि.यो.		छिपछिपे ६			प्र.श.	१००	३००
दिउली खोला सि.यो.		कांहुशिवपुर			प्र.श.	१००	३००
डांडासाठी सातविसे कुलो		कोटदरवार			प्र.श.	१००	५००
बाह्रबिसे बांध कुलो मर्मत		गजरकोट ९			प्र.श.	१००	३००
बुढुवा सिंचाई बांध		माभकोट ९			प्र.श.	१००	२००
नौबिसे कुलो (गोफा)		घिरिड ४,७			प्र.श.	१००	२००
थाडदी कुलो सि.यो.		छाड ९			प्र.श.	१००	३००
आम्बोट खेत कुलो		जामुने २			प्र.श.	१००	४००
नरङ्गा फांट सि.यो.		क्यामिन १			प्र.श.	१००	४००
उपल्लो बिरुवा कुलो मर्मत		श्याम्घा ३			प्र.श.	१००	४००
बाङ्गेविडी कुलो निर्माण		खैरेनीटार ८			प्र.श.	१००	४००
सत्रसय फांट सि.यो.		आंबुखैरेनी २			प्र.श.	१००	२००
सेरा पचपन्ने सि.यो.		केशवटार ९			प्र.श.	१००	२००
	जम्मा						१४५००
पहाडी सिंचाई पुर्नस्थापन कार्यक्रम							
अत्रौली पुट्टार सि.यो.	४५०	गजरकोट	१३५३		प्र.श.	१००	५०००
	जम्मा						५०००
	कुल जम्मा						७००००

३.३ खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, तनहुँ

आ.व.०७२/०७३ को वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	रकम रु	कैफीयत
अ.	पुजिगत खर्च		
क	क्रमागत खा.पा.आ. हरु		
१	राडरुड खानेपानी आयोजना सु.वि.	१०००	सम्पन्न हुने
२	गजरकोट खानेपानी आयोजना	२५००	सम्पन्न हुने
३	पुर्कोट खानेपानी आयोजना सु.वि.(वडा नं.९ ढकाल गाँउ समेत)	२५००	सम्पन्न हुने
४	ढोरफिर्दी खानेपानी आयोजना	३६००	सम्पन्न हुने
५	उर्माचौर(उमाचोक) खानेपानी आयोजना	२४००	सम्पन्न हुने
६	आले पिप्ले मिल्नुङ्ग खानेपानी आयोजना	२५००	सम्पन्न हुने
७	किँहु खानेपानी आयोजना	२९००	
८	बन्दिपुर २ बट्टार खानेपानी आयोजना	३५००	सम्पन्न हुने
९	मानुङ्ग धारादी खानेपानी आयोजना जावुने १	२५००	
१०	डाँडाखुदी गैराखुदी लिफ्ट खानेपानी आयोजना	२५००	
११	धारादी लिफ्ट खा.पा.आ. पोखरीभञ्ज्याङ्ग	२५००	
१२	बरस्याङ्ग खानेपानी आयोजना जावुने	२५००	
१३	कान्छे कोटदरवार खानेपानी आयोजना	१०००	सम्पन्न हुने
१४	आँबुखैरेनी ५,६ मिलनचोक जरेबर खानेपानी आयोजना	३५००	
१५	फराकचौर दमौली खानेपानी आयोजना	३५००	
१६	घ्यापीङ्ग खोला खानेपानी आयोजना छिम्केश्वरी	२०००	
१७	दगामस्थान भुजिकोट खानेपानी आयोजना खैरेनीटार	२५००	
१८	बेलचौतारा खानेपानी आयोजना, दुलेगौँडा-८	२५००	
१९	सतिश्वारा मिल्नुङ्ग(समिरी) लिफ्ट खा.पा.आ.	२५००	
२०	रघु खा.पा.आ.	१०००	
२१	जलजले लिफ्ट खा.पा.आ.	१०००	
२२	कुलेचौर दलित वस्ती लिफ्ट खा.पा.आ.	१०००	
२४	लौडारी भञ्ज्याङ्ग खा.पा.आ. चिसापानी-२	१०००	
२५	खाल्टे खा.पा.आ.,बैदी	१०००	
२६	अर्चलेचौर खा.पा.आ.	१०००	
२७	अरुणोदय ५ खा.पा.आ.	१०००	
२८	देवघाट ४ खा.पा.आ.	१०००	
२९	श्यामखोला काभ्रेखोला चोक ५ खा.पा.आ.	१०००	
३०	मादिवेशी स्याम्घा खा.पा.आ.	१०००	
३१	घिरीङ्ग सुन्धारा डाँडाथोक ५ खा.पा.आ.	१०००	
३२	भानु ४ खातिथोक खानेपानी योजना	१०००	
३३	व्यास ५ सेवर खा.पा.आ.	१०००	
ख	नयाँ प्रस्तावित खा.पा.आ.रु		
	आ.व. ०७२/०७३ लाई प्रस्तावित		
१	ठाडफेदी तथा सुन्दर वस्ती र फेदी खा.पा.यो., रुपाकोट- ४,७,९	४००	
२	सतिस्वारा-९ खा.पा.यो.	४००	
३	खहरे खा.पा.यो., भानु-१	४००	

४	शिशुघाट खा.पा.यो., स्याम्घा-४	४००	
५	वरचौर मुल, चैनपुर रानीपानी खा.पा.यो., व्या.न.पा.-८,	४००	
६	कोखे टुकमराड खानेपानी आयोजना,भानुमती	४००	
७	खरीखोला खा.पा.यो., कोटा ३	४००	
८	छाब्दीबराही मन्दिर खा.पा.आ.	४००	
९	वाह्विसे खा.पा.आ. श्याम्घा ९	४००	
१०	विमलनगर,चिसोडिही खा.पा.आ. वन्दीपुर न.पा.	४००	
११	गोठादी खा.पा.आ कोटदरवार	४००	
१२	जामुने ८ लिफ्ट खा.पा.आ जामुने	४००	
१३	ओटागदी खा.पा.आ. छाङ्ग	४००	
ग	सम्पन्न खा.पा.आ. मर्मत सुधार	३०४०	
१	रुपाकोट खानेपानी आयोजना रुपाकोट १-९मर्मत सुधार		
२	किँहु खानेपानी आयोजना किँहु १-९ मर्मत सुधार		
३	राइपुर खानेपानी आयोजना राइपुर १-९ मर्मत सुधार		
४	फिरफिरे खानेपानी आयोजना फिरफिरे १-९ मर्मत सुधार		
५	घोर्मे खानेपानी आयोजना मर्मत सुधार शुक्लागण्डकी १८		
६	पार्चे खानेपानी आयोजना वन्दीपुर न.पा.		
घ	सर्वेक्षण गर्नुपर्ने खा.पा.आ.हरु	१०००	
१	चिसापानी लिट खा.पा.आ मनपाङ्ग ५		
२	कोकलडाँडा खानेपानी आयोजना मर्मत सुधार ब्यास ३		
३	आसाकुरी खा.पा.आ ब्यास ७		
४	छाङ्ग ४ वटाङ्गदी खा.पा.आ		
५	भन्सार नागनागेनी खा.पा.यो., भानु-५		
ङ	सरसफाइ कार्यक्रम		
१	पूर्ण सरसफाइ अभियान कार्यक्रम		केन्द्रियस्तर
च	सहलगानी खा.पा.आ.हरु		
१	दुलेगौडा बृहद खा.पा.आ, शुक्लागण्डकी न.पा.		केन्द्रियस्तर
छ	खा.पा.गुणस्तर सुधार आयोजना		
१	मिलनचोक जरेवर खा.पा गुणस्तर सुधार आयोजना., आँबुखैरेनी ६		केन्द्रियस्तर
२	भिमाद खा.पा गुणस्तर सुधार आयोजना., भिमाद १,२		केन्द्रियस्तर
३	दुलेगौडा खा.पा गुणस्तर सुधार आयोजना., शुक्लागण्डकी न.पा.		केन्द्रियस्तर
४	लब्धीखोला खा.पा गुणस्तर सुधार आयोजना., भानु ५,६		केन्द्रियस्तर
ज	मध्य पहाडी लोकमार्ग डुम्रे भन्सार बृहद खा.पा.आ, भानु ५,६		केन्द्रियस्तर
झ	सुखाग्रस्त क्षेत्र खा.पा.आ		
१	क्यामिन, सतिश्वारा, मिलुङ्ग सुखाग्रस्त क्षेत्र खा.पा.आ		केन्द्रियस्तर
२	तनहुँसुर सुखाग्रस्त क्षेत्र खा.पा.आ		केन्द्रियस्तर
३	ऋषिङ्ग रानीपोखरी, घिरिङ्ग, गजरकोट सुखाग्रस्त क्षेत्र खा.पा.आ		केन्द्रियस्तर
४	काहुशिवपुर, देवघाट सुखाग्रस्त क्षेत्र खा.पा.आ		केन्द्रियस्तर
	पुजिगत खर्चको जम्मा	७०६४०	
आ	चालु खर्च	७३४२	
	जिल्लाको कुल जम्मा	७७९८२	

४	३३७१४८४	आवुखैरेनी चक्रपथ स्तरोन्नती	तनहूँ	१०००	२५००
५	३३७१४८४	व्यास नपा शहरी सडक	तनहूँ	१०००	५०००
६	३३७१४८४	चिसापानी धरमपानी तनहूँशुर खडग कालिका मार्ग	तनहूँ	१०००	२५००
७	३३७१४८४	शान्तिनगर डाडुखोला पोखरी चोक अनन्त मार्ग	तनहूँ	१०००	२५००
८	३३७१४८४	वन्दिपुर शहरी सडक	तनहूँ	१०००	२५००
९	३३७१४८४	अर्चले फलाटे लौडारी भङ्ग्याङ्ग	तनहूँ	१०००	२५००
१०	३३७१४८४	भगवती रङ्गपथ मार्ग	तनहूँ	१०००	२५००
११	३३७१४८४	पृथ्वी मार्ग देखि मिन उमावि हुँदै म्याग्देखोला सम्म पीच छाङ्ग गाविस	तनहूँ		२५००
१२	३३७१४८४	भीमाद बजार शहरी सडक ठाडो लाइन भिमकालि संग जोडन	तनहूँ		२५००
१३	३३७१४८४	बाराही बजार शहरी सडक व्यास ३	तनहूँ		२५००
१४	३३७१४८४	भन्सार बजार शहरी सडक	तनहूँ		२५००
१५	३३७१४८४	शान्ति मार्ग, चापाघाट-	तनहूँ		२५००
१६	३३७१४८४	मदन आश्रित मार्ग शुक्लागण्डकी नपा	तनहूँ		२५००

सि.नं.	व.उ.शि.नं	क्षेत्रीय तथा पर्यटकीय महत्वका सडक कार्यक्रम (२०७१/०७२)	जिल्ला	आ.व. २०७१/७२ को विनियोजन	आ.व.०७२/०७३ को बजेट
१	३३७१२३४	कलेस्ती-गजौडे-वितार्ता-टुहुरेपसल अर्मले मन्ज्याङ्ग-रम्घा महन्ते हुँदै पांचसय फांट सम्म सडक तनहूँ ।	तनहूँ	१४००	४०००
२	३३७१२३४	ग्वास्लुङ्ग कोइदिम सुडेपुल	तनहूँ	१४००	४०००
३	३३७१२३४	भीमकाली मार्ग	तनहूँ	१७००	३००००
४	३३७१२३४	भानु भार्ग(भन्सार-चन्द्रावती-पुलीमराड-कुन्छा सडक तनहूँ	तनहूँ	१७००	३००००
५	३३७१२३४	चुंदि भानुमार्ग तनहूँ	तनहूँ	१७००	४०००
६	३३७१२३४	नमूना लोकमार्ग(ढोरफिर्दी-राइपुर-चिसापानी)सडक तनहूँ/श्याङ्गजा	तनहूँ	१७००	४०००
७	३३७१२३४	दमौली सुखौरा सडक स्तरोन्नती, तनहूँ	तनहूँ	१७००	४०००
८	३३७१२३४	क्यामिन -कलेस्ती-गजौडे-टुहुरेपसल तनहूँ	तनहूँ	१७००	२००००
९	३३७१२३४	वाडखोला देखि मोहरीया हुँदै दुलेगौडा श्याङ्गजा/तनहूँ ।	तनहूँ	७००	४०००
१०	३३७१२३४	श्रृङ्गकाली मोटर मार्ग सावुङ्ग मगवतीपुर-कालिगण्डकी तिर सम्म तनहूँ	तनहूँ	१४००	४०००
११	३३७१२३४	नयां रिसिङ्ग सुन्धारा गजरकोट राम्दी तनहूँ/पाल्पा	तनहूँ	१७००	४०००
१२	३३७१२३४	घुम्ती -चिसापानी सडक, श्याङ्गजा, तनहूँ	तनहूँ	७००	४०००
१३	३३७१२३४	भिमाद रिसिङ्गपाटन -पल्टयाड-औरीचौतारा श्रृङ्गपथ सडक तनहूँ	तनहूँ	१४००	४०००
१४	३३७१२३४	कान्छदेवी मोटर बाटो तनहूँ /नवलपरासी	तनहूँ	१४००	४०००
१५	३३७१२३४	आवु खैरेनी छिम्केशवरी सडक तनहूँ ।	तनहूँ	१७००	४०००
१६	३३७१२३४	छाव्दी मोटर मार्ग शेराटार वन्दीपुर	तनहूँ	१७००	३००००

		सडक			
१७	३३७१२३४	भानु जन्मस्थल मार्ग तनहं	तनहं	१७००	४०००
१८	३३७१२३४	माहिन्द्री मार्ग व्यास नगरपालिका वडा नं.६ स्याम्घा गा.वि.स. सडक	तनहं	१७००	४०००
१९	३३७१२३४	कान्छे सडक कोटदरवार तनहं	तनहं	१४००	४०००
२०	३३७१२३४	तालघरे -दुम्सीचौर मार्ग तनहं	तनहं	१४००	४०००
२१	३३७१२३४	शुंडे भिरकोट गडगडीघाट	तनहं		२००००
२२	३३७१२३४	भिमाद भानुमती सडक	तनहं		४०००
२३	३३७१२३४	वाडखोला ढोरवाराही मार्ग दुलेगौडा	तनहं		४०००
२४	३३७१२३४	बाईसजाँगर थानी थान मार्ग	तनहं		४०००
२५	३३७१२३४	अर्चले थानीथान मार्ग	तनहं		४०००
२६	३३७१२३४	कोट दरवार जलदेवी मार्ग	तनहं		४०००
२७	३३७१२३४	सालिग्राम करिडोर	तनहं		३००००
२८	३३७१२३४	भिम भैरव मार्ग	तनहं		४०००
२९	३३७१२३४	झापुटार काहुँशिवपुर भिरकोट गाइघाट	तनहं		२००००
३०	३३७१२३४	भीमगोफा मार्ग	तनहं		४०००
३१	३३७१२३४	कालिका मोटरमार्ग सत्रसय फाँट रिस्ती	तनहं		४०००
३२		डुमेवेसी राधाकृष्ण मोटरमार्ग	तनहं		४०००
३३		सिद्धगुफा मोटरमार्ग पर्यटकीय सडक			

दुई जिल्ला र आर्थिक केन्द्र जोड्ने सडक		१ करोड
१	शहिद धर्म मोटर मार्ग	५००
२	च्यानडाडा वाहनपोखरा पुलिमंयाङ्ग कुन्छा मार्ग	५००
३	वाह्विसे भकुन्थोक मार्ग	५००
४	दोरदोर प्रगती मार्ग	५००
५	विरेन्द्र मार्ग मिलुङ्ग	५००
६	कृषि मार्ग घलेगाउं रूपाकोट मार्ग	५००
७	सिमलटार नरङ्गा कुमाल गाउं मार्ग	५००
८	छिर्कन केशवटार सेराटार मार्ग	५००
९	मास्दी सानुभन्ज्याङ्ग खाल्टे मार्ग	५००
१०	भीरकोट सिरकोट मधुवन मार्ग	५००
११	भीरकोट नाराणटार मोटर मार्ग	५००
१२	रिसिङ्गपाटन बुढाककोट धारूङ्गभन्ज्याङ्ग मार्ग	५००
१३	चक्रदेवि मार्ग (वराहापानी रघु टेक्रे किमल वन्ज्याङ्ग)	५००
१४	थर्पु छाङ्ग मोटर मार्ग	५००
१५	ज्योति मार्ग	५००
१६	तनहं स्याङ्गजा कल्याणकारी मार्ग	५००
१७	अरूण मोटर मार्ग	५००
१८	मदन मार्ग, सुन्धारा	५००
१९	कोइदिम ग्वास्लुङ्ग मोटर मार्ग	५००
२०	गुम्लेक दिउलीखोला सुंडे बुद्धसिं सम्पर्क मार्ग	५००

३.५ नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, तनहुँ जिल्ला शाखा

आ.व.०७२।७३ को वार्षिक विकास कार्यक्रम (सारांश)

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	प्रथमिकता	आयोजनास्थल, गा.वि.स./न.पा.	आयोजनाको किसिम - नयाँ, पुरानो, निर्माणार्थिन)	लावान्वित घरधुरी						अनुमानित लगानी र प्रस्तावित श्रोत					विवरण
						बलित	जनजाती	मधेसी	मुस्लिम	अन्य	जम्मा	जिविस	गाविस/नपा	विषयगत निकाय	केन्द्र सरकार	जम्मा	
१	खानेपानी	खनियाँडाडा चाँपे खा.पा.		भानु २	नयाँ	१०	५	०	०	३५	५०			फन बोर्ड		उक्त ११ वाटा योजना हरुमा ३५ लाख वरवर को खर्च लाग्ने अनुमान गरिएको छ।	विकास चरण
२	खानेपानी	पुर्लुङ खा.पा.		देउराली ९	नयाँ	३६	३०	०	०	०	६६			फन बोर्ड			
३	खानेपानी	जुगेपानी खा.पा.		केशवटार १, सुकौरा	नयाँ	२०	६२	०	०	५	८७			फन बोर्ड			
४	खानेपानी	चोकचिसापानी गाविस. खा.पा.		चिसापानी ७ र ८	नयाँ						८०			फन बोर्ड			
५	खानेपानी	पुर्कोट		पुर्कोट ६, गैह्रीफेदी	नयाँ						५६			फन बोर्ड			
६	खानेपानी	राईपुर		राईपुर ६, खोलाखेत	नयाँ						५४			फन बोर्ड			
७	खानेपानी	भानुमति गाविस		भानुमति ६	नयाँ						६५			फनबोर्ड			
८	खानेपानी	रातपाते खा.पा. योजना		रुपाकोट ४	नयाँ						६०			फनबोर्ड			
९	खानेपानी	राम्चे खा.पा योजना		रुपाकोट १	नयाँ						६५			फनबोर्ड			
१०	खानेपानी	पोखरी भञ्ज्याङ्ग		पोखरी भञ्ज्याङ्ग खा.पा.	नयाँ									फनबोर्ड			
११	खानेपानी	पाचें खानेपानी योजना		बन्दीपुर	नयाँ									फनबोर्ड			
१२	विपद् व्यवस्थापन	समुदाय उत्थानशिल		कोटदरबार गाविसको पुरै वडा	नयाँ						१०९९			डेनिस/अष्ट्री लयन रेडक्रस	६० लाख		
१३	विपद् व्यवस्थापन	समुदाय उत्थानशिल		रानिपोखरी गाविसको पुरै वडा	नयाँ						८६१			डेनिस/अष्ट्री लयन रेडक्रस			
१४	विपद् व्यवस्थापन	समुदाय उत्थानशिल		सतिस्वौरा गाविसको पुरै वडा	नयाँ									डेनिस/अष्ट्री लयन रेडक्रस	५० लाख		
१५	विपद् व्यवस्थापन	समुदाय उत्थानशिल		रिस्ती गाविसको पुरै वडा	नयाँ									डेनिस/अष्ट्री लयन रेडक्रस			
१६	विपद् व्यवस्थापन	पहिरो पूर्वसुचना प्रणाली कार्यक्रम		३ गा.वि.स. (रुपाकोट, भानु र										प्राकटीकल एक्सन नेपाल	३०		

क्र.स	विवरण	इकाई	जम्मा रकम	कैफियत
ख	शाखाको प्रशासनिक एवमं अन्य गतिविधि:	वार्षिक	२० लाख १० हजार	
ग	सेवामूलक कार्यक्रमहरु		१५ लाख	
	दैवीप्रकोप राहत वितरण	१२५ सेट		
	एम्बुलेन्स सेवा	४०० जना		
	रक्तदान सेवा	४० जना		
	मेडी बैंक सेवा	२४ सै घण्टा		
	स्वास्थ्य शिविर	१/५००		उपशाखा र जुनियर / यूवा रेडक्रस द्वारा
	आर्थिक सहयोग	३० जना		
घ	गोष्ठी तालिम तर्फ		९५ हजार	
	प्र.अ. तथा शिक्षक नायक गोष्ठी	१ पटक		
	जुनियर / यूवा जिल्ला स्तरीय गोष्ठी	१ पटक		
	प्राथमिक उपचार तालिम	१ पटक		
	बिपद् जोखिम न्यूनिकरण तालिम	१ पटक		
	स्वास्थ्य तथा सरफाई प्रशिक्षण	१ पटक		
	राष्ट्रिय यूवा नेतृत्व विकास प्रशिक्षण	१ पटक		
	पश्चिमाञ्चल स्तरिय क्षेत्रीय जुनियर सिविर	१ पटक		
ङ	क्षमता अभिवृद्धि तर्फ :- जुनियर/यूवा सर्कलहरुमा प्रतियोगिता	पटक	३०,हजार	
	हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता	१		
	वतृत्वकला प्रतियोगिता	१		
	निबन्ध प्रतियोगिता	१		
	कविता	१		
	अल्वम	१		
च	दिवसहरु संचालन:	पटक	२५ हजार	
	राष्ट्रिय सरसफाई सप्ताह दिवस	१		
	प्राथमिक उपचार दिवस	१		
	विश्व रेडक्रस दिवस	१		
	नेपाल रेडक्रस दिवस	१		
	जुनियर रेडक्रस दिवस	१		

	विश्व एड्स दिवश	१		
	कण्डम दिवश	१		
	भुकम्प दिवश	१		
	विपद् न्यूनिकरण दिवश	१		
जम्मा			२,११,६०,०००।००	

३.६ समाज सेवा समूह फराकचौर तनहुँ

आ.ब. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित कार्यक्रम तथा बजेट विवरण

क्र.स	विषयगत क्षेत्र	आयोजना कार्यक्रमको नाम	आयोजना स्थल गा.वि.स.	लाभान्वित घरधुरी	लैंगिक सहभागिता लाभान्वित महिला	अनुमानित लगानी र प्रस्तावित श्रोत				कैफियत
						जि.वि.स.	गा.वि.स.	दातृ निकाय	जम्मा	
२	सामाजिक परिचालन	स्थानीय तहमा उत्तरदायित्व प्रवर्धन ।	छत्तौट गर्न बाँकी रहेको	१० गा.वि.स.का सबै घरधुरी	सबै					
३	सरसफाई प्रवर्द्धन	पुर्ण सरसफाई कार्यक्रम	व्यास न.पा ४	२५४	सबै				३,००,०००।-	
४	गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	:भण्ड	तनहुँ जिल्ला		दुवै				प्रस्तव पेश गरिएको	
५	पर्यटन	ग्रामीण पर्यटन प्रवर्द्धन	जिल्ला स्तरीय	३००	महिलाहरु मात्रै				२,००,०००।-	तालिम

३.७ गोर्खा वेलफेयर स्कीम

आ.ब. २०७२/०७३ को लागि कार्यक्रम तथा बजेट

(क) शैक्षिक क्षेत्रमा सहयोग - (GWS को स्कूल प्रोजेक्ट)

क्र.सं	बिद्यालयको नाम	ठेगाना	बिद्यार्थि संख्या	आयोजनाको प्रकार	सहयोग रकम (रु)
१	श्री पृथ्वी माध्यामिक विद्यालय	किहुँ - ८, हुँक्का, तनहुँ	२२८	३ कक्षाकोठाको भवन निर्माण	१२,००,०००।००
२	श्री चण्डि प्राथमिक विद्यालय	गजरकोट - १, काठेकोट, तनहुँ	१०४	स्कूल फर्निचर तथा भ्याल मर्मत	१,८८,०००।००
३	श्री बुद्धि प्राथमिक विद्यालय	साभुड भगवतिपुर-३, मचबारी, तनहुँ	१११	४ कोठे भवन मर्मत	२,०५,०००।००
४	श्री सुक्र निम्न माध्यमिक विद्यालय	ब्यास नगरपालिका - ६, चिन्तुटार, तनहुँ	१४७	३ कोठे भवनको छाना फेर्ने र भ्याल ढोका मर्मत	१,९५,०००।००
जम्मा			५९०		१७,८८,०००।००

(ख) खानेपानी आयोजना (RWSP Projects - Gravity fed)

क्र.सं	आयोजनाको नाम	ठेगाना	धारा संख्या	जन संख्या	घर धुरि	सहयोग रकम (रु)
१	कोटेलि ढापखोला	मनपाङ्ग २ र ३, कोटेलि	८६	४८४	८६	३०,०४,०००।००

(मिटर जडानसहित)

३.८ सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, डिभिजन कार्यालय, गोरखा

आ.व. २०७२/०७३ को लागि कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम (क्रियाकलाप)	इकाई	आ.व. ०७२/०७३ को प्रस्तावित वार्षिक लक्ष्य			कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट (रु.हजारमा)	
१. बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७०२० P1						
२. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम :- सरकारी भवन मर्मत सम्भार कार्यक्रम						
१.	तनहुँ जिल्ला, जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय भवन मर्मत सम्भार				२५०	नयाँ
२.	तनहुँ जिल्ला, जिल्ला पशु कार्यालय भवन मर्मत सम्भार				२००	नयाँ
३.	तनहुँ जिल्ला, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय भवन मर्मत सम्भार				२००	नयाँ
४.	तनहुँ जिल्ला, डिभिजन सहकारी कार्यालय भवन मर्मत सम्भार				२००	नयाँ
५.	तनहुँ जिल्ला, प्रमुख जिल्ला अधिकारी निवास मर्मत सम्भार				३००	नयाँ
६.	तनहुँ जिल्ला, जिल्ला कारागार भवन मर्मत सम्भार				३००	नयाँ
७.	तनहुँ जिल्ला, जिल्ला अदालत भवन मर्मत सम्भार				३००	नयाँ
बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७०२० P1 को जम्मा :					१७५०	
१. बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७१८० P2						
२. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम :- आवास व्यवस्था कार्यक्रम						
८.	जनता आवास कार्यक्रम : तनहुँ (गन्धर्वको लागि ५० वटा)				१०२५०	नयाँ
९.	जनता आवास कार्यक्रम : तनहुँ (चेपाङ्का लागि ५० वटा)				१०२५०	नयाँ
१०.	जनता आवास कार्यक्रम : तनहुँ (दराई, भुजेल, बोटे, माभी र कुमालको लागि ५० वटा)				१०२५०	नयाँ
बजेट उपशीर्षक नं.:- ३४७१८० P2 को जम्मा					३०७५०	
१. बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७१८१ P1						
२. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम :- साना शहर बजार विकासवाट ग्रामीण विकास						
११.	साना शहरको गुरुयोजना/भौतिक विकास योजना/अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयन गरी शहरी पूर्वाधार विकास कार्य सञ्चालन गर्ने तनहुँ-आँबुखैरेनी (साना शहर) आँबुखैरेनी चक्रपथमा नाली निर्माण तथा सडक स्तरोन्नती)				५०००	क्रमागत
१२.	साना शहरको गुरुयोजना/भौतिक विकास योजना/अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयन गरी शहरी पूर्वाधार विकास कार्य सञ्चालन गर्ने तनहुँ-बन्दिपुर (साना शहर) (टुँडिखेल पार्क सुधार, बजार क्षेत्रमा ढुङ्गा छाप्टे, थानीथान माई मन्दिरसम्मको बाटोमा ढुङ्गा छाप्टे तथा फलामे रेलिङको कार्य)				२०००	नयाँ

१३.	तनहुँ जिल्ला भिमाद बजार मालेबगरमा नाली निर्माण कार्य				१०००	नयाँ
	बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७९८२ P1 को जम्मा				८०००	
१. बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७९८३४						
२. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम :- विशेष भौतिक तथा पूर्वाधार क्षेत्र विकास आयोजना						
१४.	तनहुँ जिल्ला व्यास न.पा.वडा नं. ९ दुम्सीकोटस्थित कालिका मन्दिर परिसर मर्मत सुधार				३००	क्रमागत
१५.	तनहुँ जिल्लामा थानीमाई मन्दिर परिसर मर्मत सुधार				३००	क्रमागत
१६.	जामुने गा.वि.स.वडा नं. ७ घुम्ती बेलटार मोटर मार्ग विस्तारका लागि				१०००	क्रमागत
१७.	तनहुँ जिल्ला व्यास न.पा. १० मा वि.पि. स्मृति भवन निर्माण				५००	क्रमागत
१८.	तनहुँ जिल्ला व्यास न.पा. वडा नं. ९ दुम्सीचौरमा दरै सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
१९.	तनहुँ जिल्ला मिल्नुङ्ग गा.वि.स.वडा नं. ५ गाउँ सेवा कोष सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२०.	वी.पी. स्मृति भवन दमौली				५००	क्रमागत
२१.	व्यास न.पा. ५ बोटे साँस्कृतिक संग्रालय भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२२.	घाँसीकुवा वडा नं. ३ कमलबारीमा वी.पी. कोईराला मेघनाथ कैनी स्मृति भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२३.	व्यास न.पा. १० देउरालीनगर सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
३४.	व्यास न.पा. दरै भवन निर्माण तनहुँ जिल्ला व्यास न.पा. ९ दराई सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२५.	बेलबास सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२६.	क्यामिन कुमालगाउँ सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२७.	व्यास दरै भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२८.	केशवटार सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
२९.	देउरालीनगर सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
३०.	तनहुँ जिल्ला पुर्कोट गा.वि.स.मा महिला सञ्चालको सामुदायिक भवन निर्माण				३००	क्रमागत
३१.	तनहुँ जिल्ला आँबुखैरेनी छिम्केश्वरी क्षेत्रको गुरु योजना अनुसार भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने				५००	क्रमागत
३२.	तनहुँ जिल्ला मिल्नुङ्ग ६ अहालेस्थित वृद्धाश्रम परिषर निर्माण तथा मर्मत सुधार कार्य				३००	क्रमागत
३३.	तनहुँ जिल्ला मिल्नुङ्ग गा.वि.स.मा देवीस्थान मन्दिर परिसर निर्माण तथा मर्मत सुधार कार्य				३००	नयाँ
३४.	तनहुँ जिल्ला आँबुखैरेनी गा.वि.स.वडा नं. ६ मा अधुरो वृद्धाश्रम पूरा गर्ने कार्य				२०००	नयाँ
३५.	बजार केन्द्रको भौतिक विकास योजना कार्यान्वयन तनहुँ कलेस्ती (बजार केन्द्र)				१५००	नयाँ
३६.	तनहुँ जिल्ला देवघाट गा.वि.स.२ मा श्री शया विष्णुधाम मन्दिर परिसर संरक्षण कार्य				३००	नयाँ
३७.	तनहुँ जिल्ला शुक्लागण्डकी न.पा. वडा नं. ५ मस्जिद परिसर निर्माण तथा मर्मत सुधार कार्य				३००	नयाँ
३८.	तनहुँ जिल्ला देवघाटस्थित गलेश्वर सन्यास आश्रम				३००	नयाँ

	परिसर निर्माण तथा मर्मत सुधार कार्य				
३९.	तनहुँ जिल्ला देवघाटस्थित हरिहर मन्दिर परिसर निर्माण तथा मर्मत सुधार कार्य				५०० नयाँ
	बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७९८३४ का जम्मा :				१२२००
१.	बजेट उपशीर्षक नं. :- ३४७९८६ P1				
२.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम :- सघन शहरी विकास कार्यक्रम				
४०.	नगरपालिकाको आवधिक योजना/भौतिक विकास योजना कार्यान्वयन गर्ने (व्यास न.पा. वडा नं. २,१० र ११ को मौजूदा सतह ढलको गुरुयाजना कार्यान्वयन) तनहुँ व्यास न.पा.				५००० क्रमागत
४१.	शुक्लागण्डकी न.पा. वडा नं. ४ र ५ पेट्रोलपम्पबाट बेलचौतारा मस्जिदसम्म नमुना मोटर मार्गमा नाली निर्माण तथा कालोपत्रे गर्ने कार्य १ कि.मी.				५००० नयाँ
४२.	शुक्लागण्डकी न.पा. वडा नं. १२, १४, १७ मा खड्गकाली मार्गमा नाली निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने कार्य २ कि.मी.				५००० नयाँ
	बजेट उपशीर्षक नं. : ३४७९८६ P1 को जम्मा				१५०००
	कूल जम्मा :				६७७००

३.९ नेपाल विद्युत प्राधिकरण

आ.व. २०७२/०७३ को ग्रामिण विद्युतिकरणको बजेट

तनहुँ जिल्लाका ४० गा. वि. स. र ३ न. पा. मध्य २४ गा. वि. स. र २ न. पा. यस केन्द्रमा पर्दछ

सि.नं.	न.पा./गा.वि.स. को नाम र वडा	निर्वाचन क्षेत्र नं.	अधुरो ग्रामिण विद्युतिकरण	अन्य ग्रामिण विद्युतिकरण	जम्मा अनुमानित बजेट (रु. हजारमा)
१	व्यास न.पा.	२	५००	४०००	४५००
२	जामुने गा. वि. स.	२		८००	८००
३	श्याम्घा गा. वि. स.	२		८००	८००
४	केशवटार गा. वि. स.	२		८००	८००
५	छाँग गा. वि. स.	२		५००	३००
६	भिरकोट गा. वि. स.	२	१०००	३०००	४०००
७	मनपाड गा. वि. स.	३		४००	४००
८	घाँसीकुवा गा. वि. स.	१		८००	८००
९	काहुँ शिवपुर गा. वि. स.	२		३५००	३५००
१०	बैदी गा. वि. स.	२	१०००	२०००	३०००
११	भानु गा. वि. स.	१		८००	८००
१२	रिस्ति गा. वि. स.	१		८००	८००
१३	बसन्तपुर गा. वि. स.	१		५००	५००
१४	पुर्कोट गा. वि. स.	१		५००	५००
१५	बन्दिपुर गा. वि. स.	१	४००	१०००	१४००
१६	मिलुङ गा. वि. स.	१		१२००	१२००
१७	वरभन्ज्याङ गा. वि. स.	१		६००	६००
१८	तनहुँसुर गा. वि. स.	१		७००	७००

१९	आँबु गा. वि. स.	१		१०००	१०००
२०	छिम्केश्वरी गा. वि. स.	१	५००	५००	१०००
२१	चोक चिसापानी गा.वि.स.	१		८००	८००
२२	रुपाकोट गा.वि.स.	१		८००	८००
२३	शतिश्वारा गा.वि.स.	१		५००	५००
२४	देउराली गा. वि. स.	१	१०००	०	१०००
२५	छिपछिपे गा. वि. स.			२०००	२०००
	जम्मा		४४००	२८३००	३२५००

कैफियत: धरमपानि; भिरकोट; काहुँशिवपुर;बैदी; छिपछिपे गा. वि. स. मा नया
HT, LTलाइन विस्तार गर्नु पर्ने

क्षेत्रिय कार्यालय, पोखरा
लेखनाथ वितरण केन्द्र, तालचोक

आ.व. २०७२/०७३ अधुरो, अन्य (एच.टी./ एल.टी लाईन विस्तार टान्सफर्मर जडान तथा सुधार)
ग्रामीण विद्युतीकरणको कार्यक्रम

जिल्ला : तनहुँ

क्रसं	गाविस, नपा	अन्य	अधुरो	जम्मा
१	किहुँ ७ हुक्का	५००	०	१५००
२	किहुँ ७ बोमा	४५०	०	
३	गजरकोट डूमीवेशी	५५०	०	
४	घिरिङ देउराली	१०५०	११५०	२२००
५	घिरिङसुन्धारा	१३५०	७५०	२१००
६	अरूणोदय, ६ तथा अन्य छुटपुट, अरूणोदय ९ रूहू तिनघरे	४५०	३५०	८००
७	भिमाद माभकटार, वागटार दमैडाडा	४५०	२५०	७००
८	कोटदरबार १,२,३	३५०	२००	९५०
९	कोटदरबार ८,९ गोठादी	१५०	२५०	
१०	साभूड. भगवतीपुर ६ मान्फा	५५०	१५०	२२५०
११	साभूड. भगवतीपुर ९ खिला	८५०	३५०	
१२	साभूड. भगवतीपुर ८ अर्चलकोट	२००	१५०	
१३	साभूड. भगवतीपुर बुढाकोट ३ मोचावारी, मोहरीया	३५०	२००	५५०
१४	माभकोट ७	२५०	१००	२०००
१५	माभकोट ४,५,६ नवापानी, बराहापानी	३५०	१५०	
१६	माभकोट ८ जलौदी	२००	१००	
१७	माभकोट सिरुङ	३००	५५०	
१८	राईपुर गाविस	४५०	३५०	८००
१९	दुलैगौडा छुटपुट	४५०	५५०	१०००
२०	ढोरफिदी ७ तालवेसी धारी	४५०	३५०	३४००
२१	ढोरफिदी मान्द्रे मिनमखानी	४५०	३५०	
२२	ढोरफिदी ३ पाटन डिल	३५०	२५०	
२३	ढोरफिदी ३ मुस्ताङ क्याम्प टोल	१५०	३५०	
२४	ढोरफिदी प्रगती टोल	४५०	२५०	
२५	खैरेनीटार छुटपुट	६५०	५५०	
२६	फिरफिरे गाविस छुटपुट	४५०	५५०	१०००
२७	भानुमति गाविस छुटपुट	६५०	४५०	११००
२८	छाड साउनेपानी	३५०	२५०	६००
	कुल जम्मा ६ हजारमा	१३२००	८९५०	२२१५०

३.१० जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सब डिभिजन कार्यालय नं.२, कास्की पोखरा

आ.व.०७२।०७३ को बार्षिक कार्यक्रम

जिल्ला : तनहुँ

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	गा.वि.स.। न.पा.	बार्षिक लक्ष्य		प्रस्तावित बजेट रु.हजारमा		जम्मा	प्रस्तावित बजेट मध्ये श्रोत व्यहानै निकाय	
			इकाई	परिणाम	चालु	पूँजीगत		सरकारी	गै.स.स.
क)	प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रम								
१	जिग्दी खोला तटबन्ध	भिमाद १	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
२	ब्याङ्दी खोला तटबन्ध बुङचास पुच्छार खेत	ढोरफिर्दी ६	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
३	तल्लोडिही तटबन्ध	भानु ६	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
४	मादी नदी नियन्त्रण	कलेस्ती	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
५	बाङ्खोला नियन्त्रण डहरे	शुक्लागण्डकी न.पा.१३	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
६	मादी नदी नियन्त्रण चुरेखोल्सी दोभान	व्यास ५ र ११ को सिमाना	वटा	एक	०	१५००	१५००	१५००	
७	सागरे नदी नियन्त्रण	सागर ८	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
८	सागे खोला नियन्त्रण	व्यास ८	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
९	मादी नदी नियन्त्रण हत्तेरीफाँट	व्यास न.पा.	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१०	चुँदी खोला तटबन्ध चन्द्रावती देखि बाङ्गरहसम्म		वटा	एक	०	५००	५००	५००	
११	नाउदी खोला नियन्त्रण तथा भोलुडे पुल संरक्षण	रुपाकोट २	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१२	कुलाङ खोला नियन्त्रण	किहुँ २	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१३	रिस्ती खोला नियन्त्रण (बगुवा)	रिस्ती	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१४	कजवे खेत तटबन्ध, जिग्दी खोला नियन्त्रण	भिमाद	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१५	चिती खोला नियन्त्रण	चोक चिसापानी	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१६	चुँदी खोला नियन्त्रण	भानु ३	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१७	डमडरे खोला नियन्त्रण	चोक चिसापानी	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१८	करस्याङ्दी खोला नियन्त्रण	मिर्लुङ ५	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
१९	फाउदी खोला नियन्त्रण	बसन्तपुर ३	वटा	एक	०	१०००	१०००	१०००	
२०	घुमाउने पुलमाथी	शुक्लागण्डकी न.पा.१६	वटा	एक	०	१५००	१५००	१५००	
२१	बराहचौर तटबन्ध	राङ्पुर २	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
२२	सेती नदी नियन्त्रण	भिमाद बजार	वटा	एक	०	१५००	१५००	१५००	
२३	सेती नदी नियन्त्रण	दुलेगौडा	वटा	एक	०	१५००	१५००	१५००	

२४	क्याडदी खोला नियन्त्रण	राइपुर	वटा	एक	०	१५००	१५००	१५००	
२५	क्याडदी खोला नियन्त्रण	फिर्दी	वटा	एक	०	१५००	१५००	१५००	
२६	क्याडदी खोला नियन्त्रण	भिमाद	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
२७	कुलाड खोला नियन्त्रण	गजरकोट	वटा	एक	०	१०००	१०००	१०००	
२८	पिरुड खेला नियन्त्रण	माभकोट	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
२९	जिग्दी खोला नियन्त्रण	भिमाद	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
३०	जिग्दी खोला नियन्त्रण	अरुणोदय	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
३१	कुम्ले खोला तटबन्ध	खैरेनीटार	वटा	एक	०	१०००	१०००	१०००	
३२	मान्दे खोला तटबन्ध	शुक्लागण्डकी न.पा.१२	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
३३	सागरे नदी नियन्त्रण	शुक्लागण्डकी न.पा.१७	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
३४	सागे खोला नियन्त्रण	भनपाड ८	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
३५	नाउदी खोला नियन्त्रण	रुपाकोट २	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
		जम्मा				२५०००	२५०००	२५०००	
ख)	गुरुयोजनामा आधारित प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रम								
	नारायणी नदी नियन्त्रण (देवघाट तिर्थ स्नान स्थल)		वटा	एक	०	१००००	१००००	१००००	
		जम्मा				१००००	१००००	१००००	
ग)	पहिरो व्यवस्थापन कार्यक्रम								
	मोहरिया फुदीखोला पहिरो नियन्त्रण	बन्दिपुर ६ माप्रीवेसी	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	ढोरबराह पहिरो नियन्त्रण	ढोरफिर्दी ७	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	अल्छी चौपारी पहिरो नियन्त्रण		वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	नादड पहिरो संरक्षण	वरभन्ज्याड	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
		जम्मा				२०००	२०००	२०००	
घ)	टार बजार संरक्षण कार्यक्रम								
	मालेबगर बस्ती संरक्षण	भिमाद १	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	त्रिभुवन क्याम्पस संरक्षण	मानेचौका रुपाकोट २	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	जनजागृती मा.वि.संरक्षण	चोक १	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	अकला मन्दिर संरक्षण	आबु खैरेनी	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	पोखरीथोक बस्ती संरक्षण	क्यामिन ६	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	साँखे बजार संरक्षण	ढोरफिर्दी ८	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
	वर खोला नियन्त्रण, जरेवर बजार	राइपुर	वटा	एक	०	५००	५००	५००	
		जम्मा				३५००	३५००	३५००	
		कुल जम्मा				४०५००	४०५००	४०५००	

खण्ड ४. आर्थिक विकास समिति

४.१ जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, तनहुँ

आ.ब. २०७२/०७३ को लागि कार्यक्रम तथा बजेट विवरण

क्र.स.	कार्यक्रम	आयोजनाको अपेक्षित उपलब्धि	आयोजना	पकेट क्षेत्र	मुख्य कृयाकलाम	आयोजनाको बजेट	कैफियत
अ	पुजिगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु						
१	भवन निर्माण					२७६०.०	
२	फर्निचर खरिद					२००.०	
३	मेशीनरी औजार					२००.०	
	जम्मा पुजिगत खर्च					३१६०.०	
आ	चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु						
१	व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम						
		थप ५० हे. नयाँ बगैचामा स्थापना हुने, २५० हे. मा पुराना बगैचा सुदृढ भइ हाल भएको ५७०० मे.टन बाट थप ३०० मे.टन उत्पादन बढ्ने	व्यवसायीक फलफूल विकास आयोजना - सुन्तलाजात फलफूल विकास कार्यक्रम	वैदी, धरमपानी, छिपछिपे, जामुने, छाङ्ग, भिरकोट, तनहुँसुर पो.भ., बन्दिपुर, बरादी, अरुणोदय, राइपुर, वरभञ्ज्याङ्ग, क्यामिन, कोटा, भानु	५०% अनुदानमा विरुवा वितरण, औजार उपकरण अनुदानमा वितरण, समस्या निदान अभियान, नर्सरी सुदृढिकरण, पुरानो बगैचा सुदृढिकरण, नयाँ नर्सरी स्थापना, साना सिँचाई, ढुवानी स्क्रिन हाउस निर्माण आदि।	३३००.०	अन्य निकाय सँग सहकार्य हुने
		,२५ हे.बाट थप ५ हे विस्तार हुने, ३४ मे.ट उत्पादनबाट ४५ मे.ट पुर्याउने	मत्स्य विकास आयोजना	आँबुखैरेनी, व्या.न.पा, जामुने, छाङ्ग, ढोरफिदी, दुलेगौडा, भानुमती, रुपाकोट, सतिस्वारा, भिमाद, सेपावगैचा, घाँसीकुवा	माछा भूरा ढुवानी, पोखरी निर्माण अनुदान, सर्पको पासो अनुदानमा वितरण, तालिम	१४००.०	

		महको १५ मे.टन बाट २० मे.टन उत्पादन पुऱ्याउने, च्याउमा २१ मे.ट उत्पादनबाट ३० मे.ट उत्पादनमा बृद्धि हुने ।	मौरी तथा च्याउ विकास आयोजना	दुलेगौडा, जामुने, क्यामिन ढोरफिर्दी, पुर्कोट, वरभञ्ज्याङ्ग, घिरिङ्ग सुन्धारा, चन्द्रावती, देवघाट, रानीपोखरी, व्या.न.पा, थर्पु, भिमाद,वन्दीपुर, खेरनी, छिम्केश्वरी, थप्रेक	२५ प्रतिशत अनुदानमा मौरी घर वितरण, ५०% अनुदानमा अन्य उपकरण वितरण, तालिम, प्रदर्शन, तथ्याङ्क संकलन, च्याउ घर निर्माण तथा सामाग्री ,आदि ।	१०००.०	
		थप १५ हेक्टर क्षेत्रफलमा व्यवसायिक तरकारी खेती भई उत्पादकत्वमा ९.४६ मे.टन बाट ११.० मे.टन प्रति हेक्टरमा पुऱ्याउने ।	व्यवसायीक तरकारी विकास आयोजना	अरुणोदय, भिमाद, ढोरफिर्दी, दुलेगौडा, खैरेनीटार, , थर्पु ,व्यास न.पा. , सेपावगैँचा घासीकुवा , आँबुखैरेनी, वन्दिपुर , क्यामिन, पुर्कोट, मिल्जुङ्ग, काँह, चन्द्रावती	प्लाष्टिक घर ५०% अनुदानमा वितरण गर्ने, तरकारी विउमा अनुदान, स्थलगत घुम्ति, जिल्ला स्तर कृषक तालिम, आई.पि.एम. कृषक पाठशाला संचालन गर्ने, , प्रस्तावमा आधरित कायकम, ब्लकमा तरकारी उत्पादन प्रदर्शन, यूवा कृषकहरुलाई सहयोग कार्यक्रम आदि ।	१७००.०	
		उत्पादकत्वमा १२.७ मे.टन बाट १३.० मे.टन प्रति हेक्टरमा पुऱ्याईने,	नगदे बाली विकास आयोजना- अदुवा कार्यक्रम	अरुणोदय, भिमाद, वैदी, माभकोट, भिरकोट, साभुङ्ग, रानीपोखरी,राम्जाकोट, कोटदरवार	समस्या निदान अभियान, उत्पादन प्रदर्शन, गोष्ठी संचालन, ५०% अनुदानमा मेशिन वितरण, सेलार स्टोर निर्माण, सामाग्री ढुवानी आदि ।	७२९.५	
		कृषिमा यान्त्रिकरण भई उत्पादकत्वमा बृद्धि हुने । साथै कृषकहरुको खेती खर्चमा न्यूनिकरण भई आमदानी बृद्धि हुने ।	कृषि यान्त्रिकरण आयोजना	सूबै क्षेत्र तथा गा.वि.स.	अनुदानमा पावर टीलर, सिडविन, स्प्रेयर, सिकेचर, पूनिङ्ग स, थैसिङ्ग मेशिन आदि वितरण, तालिम ।	१५००.०	
२	खाच्च तथा पोषण सुरक्षा कार्यक्रम	धान १० हेक्टर, मकै १० हेक्टर, गहुँ २ हेक्टर र मुसुरो २ हे. मा वीज बृद्धि गरि ४५ मे.टन प्रमाणित वीउ उत्पादन गर्ने , धानको उत्पादकत्व ३.३ बाट ३.८ मकै २.८ बाट २.९ मे.ट, गहुँ १.९ बाट २.३, मे.ट पुऱ्याउने, बाली सघनता २३५% बाट २५०% पुऱ्याउने	सघन बाली तथा विजबृद्धि आयोजना	चन्द्रावती, धरमपानी, अरुणोदय, ढोरफिर्दी, रानीपोखरी, थर्पु, क्यामीन, सेपावगैँचा, पुर्कोट, वरादी, केशवटार, रिस्ती,	५०% अनुदानमा मुल वीउ वितरण गर्ने, ५०% अनुदानमा वीउ प्रशोधन उपकरण वितरण गर्ने, खेत बारी निरिक्षण तथा वीउ प्रमाणिकरण गर्ने, स्थलगत घुम्ति, जिल्ला स्तर तालीम संचालन गर्ने, सिडकिट वितरण गर्ने, ५०% अनुदानमा वीउ वितरण गर्ने, स्थलगत प्रदर्शन आदि ।	८००.०	

३	गरिवी निवारण तथा रोजगारी कार्यक्रम	१०००० कृषकहरुलाई सेवा टेवा पुग्ने, तथ्याङ्क अद्यावधिक हुने, कृषकहरुको कृषि प्रविधि र पहुँचमा वृद्धि भै आय स्तर तथा पोषण अवस्थामा सुधार हुने र गरिवी न्यूनिकरणमा सहयोग पुग्ने	कृषि प्रविधि प्रसार तथा सेवा टेवा आयोजना —दलित लक्षित कार्यक्रम — महिला लक्षित कार्यक्रम	सबै क्षेत्र तथा गा.वि.स.	ब्लकमा तरकारी उत्पादन, खाद्यान्न बालीको बीउ किट वितरण, तालिम (स्थलगत, से.के.स्तर, जिल्लास्तर), अनुदानमा औजार उपकरण वितरण, प्रदर्शन, युवा लक्षित प्रोत्साहन कार्यक्रम, गोष्ठी, बाली संरक्षण सेवा, विभिन्न सूचना मूलक कार्यक्रम (पोष्टर पम्प्लेट प्रकाशन, स्थानीय एफ.एम तथा रेडीयो बाट कृषि कार्यक्रम प्रसारण, पाक्षिक मुल्य संकलन, वार्षिक कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका प्रकाशन, प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन) बाली कटानी, पि.सि.पि.एस. गोष्ठी, अन्तर जिल्ला बजारिकरण कृषक भ्रमण, गोष्ठी, प्रस्तावमा आधारित कार्यक्रम, लिची खेती आदि ।	२८००.०	महिला, दलित तथा जनजाति र युवा लक्षित कार्यक्रम
४	कृषि जैविक विविधताको संरक्षण तथा वातावरण अनुकूलन कार्यक्रम	स्थानीय जातहरु मध्ये कुनै एक बालीलाई प्रवर्धनको लागि अगाडि बढाउने । ५ हे. क्षेत्रफलमा प्राङ्गारीक खेती विस्तार गर्ने	कृषि जैविक विविधता संरक्षण एवं प्राङ्गारीक खेती प्रवर्द्धन आयोजना	बुद्धिसिं मार्ग, दुलेगौडा, पुर्कोट, व्यास न.पा., क्यामिन, आँबु	स्थलगत घुम्ति, आई.पि.एम. कृषक पाठशाला संचालन, भकारी सुधार तथा मूत्र संकलन कार्यक्रम, भर्मिकम्पोष्ट सेडमा अनुदान, अनुदानमा प्लाष्टिक ड्रम वितरण आदी । जोखिममा परेका बालीका जातहरुको सहकार्यमा अध्ययन तथा संरक्षण, जलवायु तथ्यांक संकलन, जैविक सिटकट वितरण, जैविक विविधता तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम संचालन (वातावरण दिवस मनाउने), स्थानीय एफ.एम.बाट जैविक विविधता सम्बन्धि सूचना प्रवाह गर्ने ।	५००.०	
	जम्मा					१३७२९.५	
क	प्रशासनिक बजेट	२००४०.५					
ख)	कार्यक्रम बजेट जम्मा	१३७२९.५					
ग)	पुजिगत बजेट	३१६०.०					
घ)	कुल प्रस्तावित बजेट	३६९३०.०					

कार्यक्रमको नाम : जिल्ला विकास कोष

कृषि विकास कार्यक्रम (जिल्ला कृषि विकास कार्यालयसंगको सहकार्यमा), बजेट सिलिङ : २० लाख

क्र.सं	कार्यक्रम	स्थान	कूल बजेट रु.हजारमा	कैफियत
१	व्यवसायिक तरकारी खेती	पोखरीभञ्ज्याङ (व्यास १४) काहूशिवपुर, भिरकोट, राम्जाकोट	५००१०	
२	फलफुल खेती (केरा, सुन्तला)	व्यास १०, क्यामिन ९, श्याम्घा ९	३००१०	
३	मौरी पालन	रिस्ती, भानु, बरभञ्ज्याङ, घांसीकुवा, बन्दीपुर न.पा., भिरकोट, राम्जाकोट	३००१०	
४	अदुवा हलेदो	रुपाकोट, ३ नं इलाका, काहूशिवपुर सबै वडा, छाड, मनपाड	३००१०	
५	अर्गानीक खेती	बरभञ्ज्याङ १, नागनागिनी, काहूशिवपुर ८, भिमाद	३००१०	
६	भकारो सूधार कार्यक्रम	भानुमती, छाड, मनपाड, थप्रेक, जामुने, व्यास ६,७, ८	२००१०	
७	कफि खेती	रुपाकोट, चोकचिसापानी	१००१०	
कूल जम्मा			२०००१०	

खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य योजना (Food Security Response Plan)

तनहु जिल्ला स्थित खाद्य सुरक्षाका क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवालाहरूको प्रतिनिधित्वमा गठित जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जाल (District Food Security Network)ले समग्र जिल्लाको खाद्य सुरक्षाको स्थिति विगतमा अर्धवार्षिक तथा हाल चौमासिक रुपमा विश्लेषण गर्ने परिपाटी बसालेको छ । यसरी आवधिक अनुगमनबाट प्राप्त तथ्यहरूलाई आधारमानी खाद्य सुरक्षाका कार्यक्रममा पहिचान गरी योजनामा समावेश तथा कार्यान्वयन गर्ने प्रकृत्यामा संस्थागत भए मात्र खाद्य सुरक्षाका उद्देश्य दीगो रुपमा प्राप्त गर्न सकिने तथ्यलाई मध्यनजर गरी खाद्य सुरक्षा अनुगमनका तथ्यगत सूचनाबाट प्राप्त जानकारीहरूलाई मुख्य आधार मानी यो खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य योजना (Food Security Response Plan) निर्माण गरिएको छ । यस खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य योजना (Food Security Response Plan)लाई आव २०७२/२०७३ मा सम्बद्ध निकायहरूको समन्वयमा कार्यान्वयनमा विषेश जोड दिईने छ ।

प्रतिकार्य वा क्रियाकलापको नाम	गाविस/समुदायको नाम	लक्षित समुदाय	अनुमानित लक्षित जनसंख्या	सञ्चालन हुने सक्ने समय	अनुमानित लागत (हजारमा)	सहयोगी संस्था (स्रोत)	अनुगमन गर्ने संस्था/निकाय
क) उत्तरी जीविकोपार्जन क्षेत्र (दुलेगौडा, थप्रेक, स्याम्घा, क्यामिन, रिस्ति, रुपाकोट, चोक चिसापानी, पुरकोट, बन्दिपुर, मिल्डुङ, सतिस्वारा, भानु, बसन्तपुर, तनहुसुर, बरभञ्ज्याङ, व्यास, न.पा., मनपाड, खैरुनीटार, भिमाद, छाड, जामुने, घांसीकुवा, केशवटार, पोखरीभञ्ज्याङ, आंठु खैरेनी, धरमपानी)							
कृषि सामाग्री वितरण	यस क्षेत्रको १० गा.वि.स	दलित/जनजाति/अन्य	१५०००	२०७२/०७३	३०००.०	जि.वि.स, गा.वि.स, जि.कृ.वि.का, गै.स.सं	जि.कृ.वि.का.को संयोजकत्वमा अन्य कार्यालयहरु
स्वास्थ्य उपचार केन्द्र	,, १० गा.वि.सहरु	दलित/जनजाति/अन्य	१००००	२०७२/०७३	३५००	जि.वि.स, जि.ज.का.,	जि.ज.का.
प्लाष्टिक टनेल निर्माण	,, १६ गा.वि.सहरु	दलित/जनजाति/अन्य	१६०००	२०७२/०७३	८००.०	जि.कृ.वि.का., जि.वि.स, न.पा,	जि.कृ.वि.का.

						गा.वि.स	
सिलाई बुनाई तालिम	,, १६ गा.वि.सहरु	दलित/जनजाति/अन्य	४००	२०७२/०७३	८०००.०	घरेलु न.पा, जि.वि.सा	घरेलु न.पा, जि.वि.सा गा.वि.स
घरेलु उद्योग स्थापना	,, ४ गा.वि.स र ३ न.पा.	दलित/जनजाति/अन्य	७०००	२०७२/०७३	५००.०	घरेलु न.पा, जि.वि.स, गै.स.स	घरेलु न.पा, जि.वि.सा गा.वि.स
हाट बजार स्थापना	,, ४ गा.वि.स र ३ न.पा.	दलित/जनजाति/अन्य	७०००	२०७२/०७३	३५००.०	जि.कृ.वि.का, घरेलु न.पा, जि.वि.स, गै.स.स, साना उद्योग	जि.कृ.वि.का, न.पा, जि.वि.स, उ.वा.संघ
जलवायु जोखिम संबन्धी तालिम	२६ गा.वि.स	दलित/जनजाति/अन्य	२६००	२०७२/०७३	६५०.०	हरियो वन, जि.भू.सं का., जि.वि.स, न.पा.	जि.व.का., जि.भू.सं का, गै.स.स
पूर्ण सरसफाइ तालिम	२६ गा.वि.स	दलित/जनजाति/अन्य	२६००	२०७२/०७३	६५०.०	जि.वि.स, गा.वि.स, न.पा, ने.र.सो, गै.स.स, जि.खा.पा.का	जि.वि.स, गा.वि.स, जि.खा.पा.का
पशुपालन तालिम	२६ गा.वि.स	दलित/जनजाति/अन्य	२६००	२०७२/०७३	६५०.०	जि.प.से.का, जि.वि.स, गै.स.स,	जि.प.से.का, जि.वि.स
स्थलगत अध्ययन अवलोकन भ्रमण	३ न.पा तथा ५ गा.वि.स	दलित/जनजाति/अन्य	४००	२०७२/०७३	१०००.०	जि.वि.स, गा.वि.स, न.पा,	गा.वि.स, न.पा,
कम्पोष्ट तथा प्राङ्गरीक मल, सिंचाइ तालिम	२६ गा.वि.स	दलित/जनजाति/अन्य	६५०	२०७२/०७३	२००	जि.कृ.वि.का गा.वि.स, न.पा,	जि.कृ.वि.का गा.वि.स, न.पा,
संचार कार्यक्रम	२६ गा.वि.स	दलित/जनजाति/अन्य	६५०	२०७२/०७३	३००	जि.वि.स, गा.वि.स, न.पा,	जि.वि.स, न.पा तथा साभेदार संस्था
ख) पश्चिम जीविकोपार्जन क्षेत्र (फिरफिरे, राइपुर, ढोरफिर्दि, भानरमति, अरुणोदय, किहुं, माभकोट, रिसिडरानीपोखरी, कोटदरबार, साभुभगवतिपुर, धिरिडसुन्धारा, गजरकोट, राम्जाकोट)							
अर्गानिक तरकारी खेती संचालन	माभकोट, गजरकोट, किहुं	दलित/जनजाति/विपन्न समूह	७५	२०७२/०७३	३००	जि.कृ.वि.का गा.वि.स, जि.वि.स	जि.कृ.वि.का गा.वि.स, जि.वि.स
च्याउ खेती	माभकोट, भिमाद, ढोरफिर्दि	आय कम भएका स्थानिय समूह	९०	२०७२/०७३	३००	जि.कृ.वि.का गा.वि.स, जि.वि.स	जि.कृ.वि.का गा.वि.स, जि.वि.स
होमस्टे कार्यक्रम	किहुं, कोटदरबार, धिरिङ्ग	जनजाती	७५ घर धुरी	२०७२/०७३	४५०	जि.वि.स, उ.वा.संघ, पर्यटन बोर्ड	जि.वि.स, पर्यटन बोर्ड
सिंचाइ कुलो निर्माण तथा सुधार	गजरकोट, राम्जाकोट	स्थानिय कृषक	३००	२०७२/०७३	६००	जि.भू.स.का., सि.डि.का, जि.वि.स., कृ.वि.का	जि.भू.स.का., सि.डि.का, जि.वि.स., कृ.वि.का
प्लाष्टिक पोखरी निर्माण	किहुं, अरुणोदय	स्थानिय कृषक	२५०	२०७२/०७३	५००	जि.वि.स., कृ.वि.का, गा.वि.स	जि.वि.स., कृ.वि.का, गा.वि.स
खोला किनारा तटबन्धन कार्यक्रम	गजरकोट, राम्जाकोट	स्थानिय कृषक	१५०	२०७२/०७३	९००	जि.भू.स.का., सि.डि.का, जल उत्पन्न प्र.नि.का.	जि.भू.स.का., सि.डि.का, जल उत्पन्न प्र.नि.का.
खानेपानी मुहान संरक्षण	भिमाद, गजरकोट	स्थानिय समूह	२५०	२०७२/०७३	५००	जि.भू.स.का.जि.वि.स, गा.वि.स, जि.खा.पा. का	जि.भू.स.का.जि.वि.स, गा.वि.स, जि.खा.पा. का
साप्ताहिक हाट बजार (२ हाट बजार)	अरुणोदय, भिमाद	स्थानिय समूह	१००	२०७२/०७३	२००	जि.कृ.वि.का, जि.प.से.का, उ.वा.संघ	जि.कृ.वि.का, जि.प.से.का, उ.वा.संघ

व्यावसायिक बाखा पालन (१० फार्म)	भानुमति, साभु भगवतिपुर	स्थानिय कृषक	५०	२०७२/०७३		जि.प.से.का, गा.वि.स,	जि.प.से.का, गा.वि.स,
कृषक स्तर बाखा पालन तालिम (३ गाटा)	भानुमति, साभु भगवतिपुर	स्थानिय कृषक	५०	२०७२/०७३	१२०	जि.प.से.का, गा.वि.स,	जि.प.से.का, गा.वि.स,
ग) दक्षिण जीविकोपार्जन क्षेत्र (छिछिपे, बैदी, कोटा, छिम्केश्वरी, भीरकोट, देभघाट, देउराली, काहशीवपुर)							
अदुवा वाली जातीय परीक्षण प्रदर्शन	सवै गा.विं.स	स्थानिय कृषक	४८०	२०७२/०७३	४०	जि.कृवि.का,गा.वि.स, जि.वि.स.,	जि.कृवि.का,गा.वि.स, जि.वि.स.,
मदिरा संबन्धी जनचेतना मूलक डकुमेन्टी प्रदर्शन	सवै गा.विं.स	लक्षित समुदाय	८००	२०७२/०७३	२४	गा.वि.स, जि.वि.स., आमा समुह, यूवा समुह	आमा समुह, यूवा समुह
मकै वीड उत्पादन (८ हेक्टर)	सवै गा.विं.स	कृषक तथा कृषक समुह	१६०	२०७२/०७३	३२	जि.कृवि.का,, कृषक समुह	जि.कृवि.का
सिलाई कटाइ तालिम (१ पटक)	सवै गा.विं.स	लक्षित समुदाय	१२०	२०७२/०७३	६००	गा.वि.स, जि.वि.स., घरेलु	गा.वि.स, जि.वि.स., घरेलु
मुडा बनाउने तालिम (१ पटक)	सवै गा.विं.स	लक्षित समुदाय	१२०	२०७२/०७३	४८०	जि.वि.स., घरेलु	गा.वि.स, जि.वि.स., घरेलु
मैन बत्ती बनाउने तालिम (१ पटक)	सवै गा.विं.स	लक्षित समुदाय	१२०	२०७२/०७३	४८०	गा.वि.स., घरेलु	गा.वि.स., घरेलु
सेन्ताला प्रशोधन तालिम (८ पटक)	सवै गा.विं.स	लक्षित समुदाय	१६०	२०७२/०७३	४००	जि.कृवि.का, घरेलु	जि.कृवि.का, घरेलु
वाली पदर्शन कार्यक्रम (३२ रोपनी)	सवै गा.विं.स	स्थानिय कृषक	१९२०	२०७२/०७३	१९२	गा.वि.स, जि.वि.स., जि.कृ.वि.का	गा.वि.स, जि.वि.स., जि.कृ.वि.का
पोषण संबन्धी डकुमेन्टी प्रदर्शन	सवै गा.विं.स	स्थानिय कृषक	८००	२०७२/०७३	१६०	जि.स्वा.का, जि.वि.स, गा.वि.स	गा.वि.स स्वास्थ्य समुह, आमा समुह
लि. सिंचाइ कार्यक्रम	सवै गा.विं.स	स्थानिय कृषक	१६००	२०७२/०७३	१६००	जि.वि.स,	जि.वि.स,
बाखापालन	सवै गा.विं.स	स्थानिय कृषक	८	२०७२/०७३	१२०	जि.प.से.का., गा.वि.स	जि.प.से.का., गा.वि.स
कच्ची सडक निर्माण (१०० कि.मि.)	सवै गा.विं.स	स्थानिय जनता		२०७२/०७३	२००००	जि.वि.स, सडक का.	डि.स.का, जि.वि.स
विद्युत विस्तार	सवै गा.विं.स	स्थानिय जनता	१६०००	२०७२/०७३	८००००	ने.वि.प्रा., जि.वि.स, गा.वि.स	ने.वि.प्रा., जि.वि.स, गा.वि.स
अग्निसो खेती (१६ हे.)	सवै गा.विं.स	स्थानिय जनता	२४०	२०७२/०७३	३२०	जि.व.का, जि.भू.स.का	जि.व.का, जि.भू.स.का

४.२ जिल्ला पशु सेवा कार्यालय तनहूँ

आ.व.०७२/७३ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम

आयोजनाको नाम : ब.शी.नं. ३१२८०३३ पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम

सि.नं	कार्यक्रम विवरण	ईकाई	वार्षिक लक्ष	वार्षिक बजेट
अ	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	सेवा केन्द्र तथा कार्यालय भवन निर्माण			
२	सेवा केन्द्र तथा कार्यालय भवन मर्मत सुधार	पटक	१	४००१०
३	प्रयोगशाला तथा डिस्पेन्सरी व्यवस्थापन सुदृढिकरण	पटक	१	२००१०
४	सेवा केन्द्रको पुर्वाधार व्यवस्थापन (कुर्ची, टेबुल/दराज/कार्पेट आदि) खरिद	पटक	१	३५०१०
५	फोटोकपि मेसिन खरिद	संख्या	१	१५०१०
६	भिडियो क्यामारा खरिद	संख्या	१	१००१०
७	माइक्रोस्कोप खरिद	संख्या	३	१५०१०
८	वर्डिजो मेसिन खरिद	संख्या	४	१००१०
क	पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			४४५०१०
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
	पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम			
१	पशु उत्पादन कार्यक्रम			
१.१	पशु आहार विकास			
	हिउदे घाँस (जै, बर्सिम, भेज) खरिद वितरण	हेक्टर	२५	१७५१०
	बर्षे घाँस (टिओसेन्टी, बाजरा, सुडान आदि) खरिद वितरण	हेक्टर	१५	७५१०
	बहुवर्षे घाँस बीउ खरिद तथा वितरण (स्टाईलो, ज्वाईन्ट भेच आदि)	हेक्टर	१५	५०१०
	बहुवर्षे घाँस स्लिप/कटिङ्ग खरिद तथा वितरण (नेपियर, मुलाटो, सुम्भा सेटेरिया, पासपालम, बादामे, ग्वाटेमाला आदि)	हेक्टर	१५	१५०१०
	डालेघाँस (किम्बु, इपिल, राईखन्यू आदि) वेर्ना खरिद वितरण	हजार	२०	२००१०
	घाँस तथा वीउ उत्पादन श्रोत केन्द्र स्थापना-२ वटा			
	हिउदे तथा बर्षे घाँसको वीउ खरिद वितरण	हेक्टर	२	१०१०
	डालेघाँस नर्सरी स्थापना (किम्बु, इपिल, बडहर, राईखन्यू आदि)	संख्या	२	५०१०
	मल खरिद ढुवानी अनुदान	संख्या	२	२०१०
	सिंचाई व्यवस्थापनको लागि अनुदान	संख्या	२	२०१०
	कार्यालय कम्पाउण्डमा नमुना घाँस, नर्सरी प्लट स्थापना	पटक	३	१००१०
१.२	पशु प्रजनन सेवा			
	कृत्रिम गर्भाधान सेवा	संख्या	७०००	३५०१०
	उन्नत रांगो खरिद ढुवानी अनुदान	संख्या	५	७५१०
	प्रजनन बोका/थुमा खरिद वितरण	संख्या	२०	१४०१०
१.३	पशुपंक्षी श्रोत विकास कार्यक्रम			
१.३.१	व्यवसायोउन्मुख पशुपालन फार्म सपोर्ट			

	गाईभैसी गोठ निर्माण सुधार सहकार्य	संख्या	१०	४००१०
	भेंडावाखा पालन खोर निर्माण सुधार सहकार्य	संख्या	१५	३७५१०
	बंगुर पालन खोर निर्माण सुधार सहकार्य	संख्या	१०	३००१०
१.३.२	व्यवसायिक पशुपालन फार्म सुदृढिकरण			
	डेरी फार्म सुदृढिकरण सहकार्य	संख्या	५	५००१०
	वाखापालन खोर निर्माण सुधार सहकार्य	संख्या	५	३७५१०
	बंगुर पालन खोर निर्माण सुधार सहकार्य	संख्या	५	४००१०
१.३.३	जैविक विविधताको संरक्षण, सम्बर्द्धन र उपयोग			
	च्वाँचे (सुँगुर) संरक्षण कार्यक्रम सहकार्य २ वटा समुह/समितिमा			
	समुह गठन तथा च्वाँचे संरक्षण वारे अभिमुखिकरण तालिम/गोष्ठी १ दिने	पटक	२	२०१०
	च्वाँचेको खोर व्यवस्थापन सहकार्य	संख्या	२०	५०१०
	च्वाँचेको पाठी खरिद सहकार्य	संख्या	४०	६०१०
	प्रजनन् सुधारको लागि भाले खरिद सहकार्य	संख्या	२	८१०
	खोप तथा परजिवि नियन्त्रण	पटक	२	१०१०
	स्थानिय कुखुरा संरक्षण श्रोत विकास कार्यक्रम सहकार्य २			
	समुह गठन तथा स्थानिय कुखुरा संरक्षण वारे अभिमुखिकरण गोष्ठी/तालिम १ दिने	पटक	२	२०१०
	खोर व्यवस्थापन सहकार्य	संख्या	२०	५०१०
	पोथी खरिद सहकार्य (५महिना माथिको)	संख्या	२००	५०१०
	भाले खरिदको लागि सहकार्य	संख्या	२०	१०१०
	खोप तथा परजिवि नियन्त्रण	पटक	२	२१०
१.३.४	मासुको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम १			०१०
	समुह गठन तथा पाडा पालन सम्बन्धि अन्तरक्रिया गोष्ठी	पटक	१	१५१०
	पाडा खरिद ढुवानी अनुदान	संख्या	२०	२४०१०
	ट्याग खरिद	संख्या	४०	४१०
	घाँस विउ वेर्ना वितरण	पटक	२	१०१०
	खोप तथा परजिवि नियन्त्रण	पटक	२	१०१०
१.३.५	सामुदायिक स्तरमा बाखा श्रोत केन्द्र स्थापना कम्तिमा ५० घरधुरी २ स्थानमा			०१०
	समुह समिति गठन तथा परिचालन	पटक	१	३०१०
	स्थलगत तालिम अभिमुखिकरण २ दिने	पटक	१	६०१०
	खोर सुधार निर्माण कोष स्थापना अनुदान	पटक	१	५६०१०
	प्रजनन् बोका खरिद अनुदान	संख्या	२	२८१०
	घाँसको विउ वेर्ना वितरण	पटक	२	४०१०
	खोप, आन्तरिक तथा बाह्य परजीवी नियन्त्रण	पटक	२	२०१०
	अनुगमन तथा अभिलेख व्यवस्थापन	पटक	२	२०१०
१.३.६	कृषक समुह, सहकारी र निजि फार्म फलोअप सपोर्ट तथा यान्त्रिककरण कार्यक्रम			
	व्यवसायिक किसानको लागि उन्नत नश्लका गाई/भैसी ढुवानी अनुदान	संख्या	५०	१००१०
	गोठे मल व्यवस्थापनको लागि एक पाडग्रे ठेला गाडी खरीद वितरण	संख्या	१०	१५०१०
	पिग क्याचर खरिद वितरण	संख्या	१०	५०१०
	Debeaking machine खरिद सहकार्य	संख्या	१	१५१०

	Jet Spray machine खरिद सहकार्य	संख्या	५	१००१०
	च्याफकटर खरिद सहकार्य	संख्या	५	७५१०
	दाना पिस्ने ग्राइन्डर खरिद सहकार्य	संख्या	२	८०१०
	हार्वेष्टर खरिद सहकार्य	संख्या	५	४०१०
	Milking machine खरिद सहकार्य	संख्या	२	१५०१०
	कुखुराको चल्ला वितरण हुवानी	संख्या	३०००	१०१०
२	पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	पटक	३	६००१०
२.१	उपचार सेवा			
	मेडिकल उपचार	संख्या	२००००	
	माईनर सर्जिकल उपचार	संख्या	१००००	
	गाईनोकोलोजीकल उपचार	संख्या	५००	
२.२	प्रयोगशाला सेवा			
	गोबर परीक्षण	संख्या	९०००	
	पिशाव परीक्षण	संख्या	५०	
	दुध परीक्षण	संख्या	१००	
	शव परीक्षण	संख्या	१००	
२.३	नमुना संकलन तथा प्रेषण	संख्या	१००	
२.४	रोग नियन्त्रण सेवा			
	पशुपंक्षी खोप (HS/BQ/FMD/Swine fever/ARV/ND/IBD) तथा परजिवि नियन्त्रण	संख्या	२००००	५०१०
२.५	बर्ड फ्लु सर्भिलेन्स तथा रिपोर्टिङ्ग	पटक	१२	३६१०
२.६	इपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ्ग	पटक	१२	०१०
३	पशुसेवा तालिम तथा प्रसार कार्यक्रम			
३.१	जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम			
	पशु स्वास्थ्य तथा बांभोपन निवारण/घुमिन्त सेवा शिविर	पटक	२	१५०१०
	जुनोटिक रोग नियन्त्रण (कुकुर विरालोमा बन्ध्याकरण शिविर तथा भ्याक्सिनेसन)	पटक	१	८०१०
	स्थानीय रेडियो, पत्रपत्रिकाहरुमा सूचनामुलक सन्देश प्रसारण, ब्रोसर छपाई, होर्डिङ बोर्ड आदि	पटक	१२	१२०१०
	World Rabies day, world veterinary day, world animal day मनाउने	पटक	३	३०१०
	जुनोसिस रोग सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम	पटक	१८	४९१०
३.२	जिल्ला स्तर कृषक तालिम ३ दिने			
	आधारभुत गाईभैसी पालन तालिम	पटक	१	६५१०
	आधारभुत बाखा पालन तालिम	पटक	१	६५१०
	आधारभुत बंगुर पालन तालिम	पटक	१	६५१०
	आधारभुत कुखुरा पालन तालिम	पटक	१	६५१०
३.३	क्षेत्रीय तथा केन्द्रिय स्तर तालिम			
	कृषक स्तर तालिम १ हप्ते			
	व्यवसायिक बंगुरपालन तालिम	जवान	२	९१०
	व्यवसायिक कुखुरापालन तालिम	जवान	२	९१०
	व्यवसायिक गाईभैसी पालन तालिम	जवान	२	९१०
	व्यवसायिक बाखापालन तालिम	जवान	२	९१०
	घाँसेवाली वीड वेर्ना उत्पादन तालिम	जवान	२	९१०
	स्वच्छ दुध उत्पादन तथा दुग्धपदार्थ विविधिकरण तालिम	जवान	२	९१०

	सहायकस्तर कर्मचारी तालीम			
	GIS तालिम १ हप्ते	जवान	१	७०
	Field epidemiology तालिम १ हप्ते	जवान	२	१२०
	प्रस्ताव लेखन तालिम १ हप्ते	जवान	२	१२०
	पशु प्रजनन प्रणालिको विकृति सुधार तालिम १ हप्ते	जवान	१	६०
	ग्रा.प.स्व.का. रिफ्रेसर तालिम २ हप्ते	जवान	१	९०
३.४	बैठक/अन्तरक्रिया/गोष्ठी/भ्रमण कार्यक्रम			
	जिल्ला स्तरिय पशु विकास कार्यदल बैठक	पटक	३	४५०
	जिल्ला स्तरिय पशु विकास कार्यदल भ्रमण ३ दिने	पटक	१	४००
	सरोकारवालाहरूसंग स्वच्छ मासु र दुध उत्पादन, प्रशोधन र उपभोग बारे अन्तरक्रिया गोष्ठी	पटक	१	३५०
	व्यवसायिक पशुपालक कृषकसँग अन्तरक्रिया गोष्ठी	पटक	१	३५०
	सामुदायिक पशु प्रजनन केन्द्र तथा पशु आहार केन्द्र संचालक सरोकारवालासंग अन्तरक्रिया गोष्ठी	पटक	१	३५०
	Paravet संग New trends in veterinary diagnosis and treatment सम्बन्धी अन्तरक्रिया गोष्ठी	पटक	१	२५०
	सेवाकेन्द्र स्तर योजना तर्जुमा गोष्ठी	संख्या	१८	४९०
	जिल्ला स्तर योजना तर्जुमा गोष्ठी	पटक	१	१५०
	जिल्लास्तर चौमासिक प्रगति समिक्षा गोष्ठी	पटक	३	३००
	क्षेत्रीयस्तर चौमासिक प्रगति समिक्षा गोष्ठी	पटक	३	१५०
	प्राविधिक स्तर अन्तरजिल्ला अवलोकन भ्रमण ५ दिने	पटक	१	१८००
	कृषक स्तर अन्तरजिल्ला अवलोकन भ्रमण ३ दिने	पटक	१	१२००
४	पशुपंक्षी बजार प्रबर्द्धन कार्यक्रम			
	चिलिड भ्याट (५०० लि.) खरिद सहकार्य	संख्या	२	२०००
	जेनेरेटर खरिद सहकार्य	संख्या	२	१५००
	Milk Analyzer खरिद सहकार्य	संख्या	२	१५००
	मासु पसल सुधार	संख्या	५	२५००
	बधस्थल सुधार	संख्या	२	२०००
	पशुपंक्षी तथा पशुजन्य पदार्थको बजार मुल्य सुचना संकलन तथा प्रेषण	पटक	३	१५०
५	अन्य कार्यक्रम			
५.१	Website नविकरण तथा व्यवस्थापन	पटक	१	२५०
५.२	सेवा केन्द्र स्तरिय प्रोफाइल तयार	पटक	१८	४८०
५.३	जिल्ला प्रोफाइल सहित वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन	पटक	१	५००
६	नियमन कार्यक्रम			
६.१	सहकार्यका कार्यक्रमहरु अनुगमन तथा व्यवसायिक फार्म (गाई, भैंसी, बाखा, बंगुर, कुखुरा) अभिलेख तयार गर्ने	पटक	३	१८०
६.२	भेटेरिनरी निरीक्षण (औषधीपसल, मासुपसल, जैविकपदार्थ भण्डार, ह्याचरी)	पटक	३	१८०
६.३	सार्वजनिक सुनुवाई	पटक	२	७००
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			९९२९०
ग	कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा (क+ख)			१३५७९०
घ	उपभोग खर्च			१३९४८०
ङ	कार्यालय संचालन खर्च			३०१००
च	कूल जम्मा खर्च (ग+घ+ङ)			३०५३७०

४.३ सहकारी डिभिजन कार्यालय, तनहुँ

आ. व. ०७२/७३ का लागि कार्यक्रम तथा बजेट

छरिएर रहेका पूँजीलाई एकत्रित गर्ने, उक्त पूँजीलाई उत्पादनमूलक एवं रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने कार्यमा प्रयोग गर्ने र ठूलो समुदायलाई एकैपटक आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक रूपमा समृद्ध बनाउने उद्देश्यका साथ स्थापित सहकारीहरू हालसम्म यस जिल्लामा ३५३ वटा (जिल्ला संघ, विषयगत संघ र प्रारम्भिक सहकारी) पुगेका छन् जुन संख्या छिमेकी जिल्लाहरू गोरखाको भन्दा केही कम एवं लमजुङको तुलनामा बढी हो । कार्य प्रकृतिको हिसावले यस जिल्लामा कृषि, दुग्ध उत्पादक, कफी उत्पादक, तरकारी तथा फलफूल उत्पादक एवं बहुउद्देश्यीय प्रकृतिका संस्थाहरू समेत संचालित छन्, जुन राज्यको समेत प्राथमिकताका क्षेत्रहरू हुन् । यसै गरि यस जिल्लामा हालसम्म ४५ वटा सहकारीहरू महिलाद्वारा मात्र संचालित छन् भने ग्रामिण स्तरमा दलित, जनजाति एवं पिछडिएका जातजातिद्वारा समेत सहकारीहरू संचालित छन् । यसप्रकार लक्षित वर्गहरूको स्वतःस्फूर्त प्रयासमा स्थापित सहकारीहरूलाई तालिम एवं विभिन्न सचेतनाका कार्यक्रमहरू मार्फत सशक्त एवं सक्षम तुल्याउनुपर्ने आवश्यकता महशुस भएको छ । यसकारण लक्षित वर्गबाट संचालित एवं उत्पादनमूलक क्षेत्रमा रहेका सहकारीहरूको योजना निर्माणको क्षमता बढाउन, व्यवस्थापकिय क्षमता बढाउन, वैज्ञानिक ढंगले लेखा राख्ने क्षमताको विकास गर्न एवं उनीहरूलाई प्रोत्साहित तुल्याई सहकारी मार्फत विकासको मूलप्रवाहमा ल्याउनका निमित्त लक्षित वर्गमा निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरूको आवश्यकता महशुस गरि डिभिजन सहकारी कार्यालय कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गर्दछ :

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यक्रम संचालन गरिने सहकारीको प्रकृति	परिमाण	अवधि	सहभागी संख्या	बजेट (रु हजारमा)
१	आधारभूत लेखापालन तालिम	सबै प्रकृतिका	३	६ दिने	२५ जना	३×६० = २४०
२	सहकारी व्यवस्थापन तालिम	दलित, आदिवासी/जनजाति एवं अन्य लक्षित वर्गद्वारा संचालित सहकारीहरू	२	६ दिने	२५ जना	२×६० = १६०
३	पूर्व सहकारी शिक्षा तथा सहकारीकरण कार्यक्रम	गरिबीको रेखामुनि रहेका लक्षित वर्ग र समूहहरूको लागि	६	१ दिने	२५ जना	६×२५ = १५०
४	व्यवसायिक योजना निर्माण तालिम	कृषि, दुग्ध एवं तरकारी, फलफूल सहकारीहरू	२	३ दिने	२५ जना	२×३५ = ७०
५	सहकारी सचेतना तालिम	सबै प्रकृतिका सहकारी संस्थाका संचालक एवं व्यवस्थापक	५	२ दिने	२५ जना	५×३५ = १७५
६	अन्तर जिल्ला सहकारी भ्रमण	कृषि, दुग्ध एवं तरकारी, फलफूलका सहकारीहरू	१			१००
७	सहकारी अनुगमन	सबै सहकारीहरू	५०	आ.अ.		१००
८	विद्युतिय संचार माध्यम मार्फत सहकारी सम्बन्धि जागरण कार्यक्रम संचालन	आम जनता एवं सहकारीकर्मीहरू		हप्तामा एक पटक		५०
जम्मा						१०४५

४.४ घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, तनहुँ

आ. व. ०७२/७३ का लागि कार्यक्रम तथा बजेट

आ.व. ०७२/७३ को वार्षिक कार्यक्रम -जिल्लास्तर		रु.हजारमा					
क्र.सं.	कार्यक्रम	इकाई	संख्या	प्रस्तावित बजेट			संचालन स्थल
				चालु	पूजिगत	कुल बजेट	
१	उच्चमी विकास कार्यक्रम(उ. त. तथा रो. श्रृजना)	जना	१००	११६०	०	११६०	मागको आधारमा
	हाउस वाईरिड तालिम ४५ दिने	जना	१०	१२०		१२०	
	मोवाईल मर्मत तालिम ३ महिने	जना	१०	१६०		१६०	
	ढाका बुनाई तालिम ३ महिने	जना	१०	१८०		१८०	
	मोटरसाईकल मर्मत तालिम ३ महिने	जना	१०	१५०		१५०	
	मौरीपालन तालिम ७ दिने	जना	२०	१६०		१६०	
	बूटिक तालिम २ महिने	जना	१०	१२०		१२०	
	ड्रेस डिजाईन तालिम ३ महिने	जना	१०	१८०		१८०	
	मेवा तथा फर्सिको जाम जेली १५ दिने	जना	१०	९०		९०	
२	उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रम :-	जना	१००	५००	०	५००	मागको आधारमा
३	ढाका बस्तु विकास तथा सिप अभिवृद्धि कार्यक्रम	जना	६०	१५७०		१५७०	दमौलीमा
४	औद्योगिक वातावरण मैत्रि प्रवर्द्धन तथा प्रशिक्षार्थी रोजगार कार्यक्रम			५२५		५२५	मागको आधारमा
क)	प्रवर्द्धन परामर्श	चालु	चालु	५०		५०	मागको आधारमा
ख)	उद्योग प्रवर्द्धन समन्वय बैठक	पटक	३	६०		६०	कार्यालयमा
ग)	रेडियो कार्यक्रम (औद्योगिक सचेतना)	पटक	१२	४०		४०	एफ एम हरुवाट
घ)	उद्योग तथा बाणिज्य प्रशासन	चालु	चालु	५०		५०	कार्यालयमा
ङ)	उद्योगहरुको अनुगमन	वटा	५०	१००		१००	जिललाभरी
च)	विषयगत व्यवसाय स्थापनाको लागि					०	मागको आधारमा
	-पुर्वप्रशिक्षार्थी अन्तरक्रिया	पटक	३	७५		७५	३ निर्वाचन क्षेत्रमा
	-प्रशिक्षार्थी अनुगमन	पटक	१	५०		५०	जिल्लाभरी
छ)	कार्यक्रम समिक्षा तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी :-	पटक	१	४०		४०	सदरमुकाममा
ज)	शाखा कार्यालय अनुगमन तथा निरीक्षण	पटक	४	६०		६०	शाखाकार्यालयहरु
झ)	वार्षिक पुस्तिका र ब्रोसर प्रकाशन	पटक	२	५०		५०	
झ)	गोष्ठी तथा अन्तरक्रिया						
	औद्योगिक सचेतना र बौद्धिक संपती संरक्षण	पटक	२	१००		१००	दमौलीमा
७)	पूजिगत सुधार	निर्माण			५००	५००	कार्यालयको
९)	सवारी साधन खरिद (मोटरसाईकल)	थान	१		२००	२००	कार्यालयको लागी
१०)	उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण	जिल्ला	१		४००	४००	मागको आधारमा
११)	फर्निचर खरिद	पटक	१		३०	३०	कार्यालयको लागी
१२)	प्रशासनिक खर्च	चालु	चालु	३०००	०	३०००	
	कुल जम्मा			६९०५	११३०	७९८५	
१	तालिम हलभवन निर्माण (थप कार्यक्रम)	निर्माण			४५००	४५००	दमौलीमा
	कुल जम्मा			६९०५	५६३०	१२४८५	

बजेट उप शिर्षक नं.३०७१२३(चालु खर्च) MED-PA आ.व. २०७२/७३							(रु. हजारमा)
क्र.सं.	कार्यक्रम	इकाई	संख्या	प्रस्तावित बजेट			संचालन स्थल
				चालु	पजिगत	कुल बजेट	
१	साम्फा सुविधा केन्द्रको भौतिक निर्माण	वटा	३		१०००	१०००	
२	स्तरउन्नतीको लागी उद्यमीलाइ प्रविधि प्रदान	पटक	६०		६००	६००	
३	पावरप्वाइन्ट र फाटो कपी मेसिन खरिद	थान	२		२००	२००	
४	कार्यक्रम अनुगमन, निरिक्षण र प्रतिवेदन	जना	११	१००		१००	
५	वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरी केन्द्र तथा मंत्रालयमा पठाउने	जना	१	२०		२०	
६	जिल्ला उद्यम विकास समितिको बैठक र सदस्यहरुवाट अनुगमन तथा योजना तर्जुमा	पटक	१	१००		१००	
७	योजना तर्जुमा गोष्ठी	वटा	१	१००		१००	
८	१ जना EDF तह २	वटा	१	२४०		२४०	
९	केन्द्रले उपलब्ध गराएको सुचिका आधारमा प्रस्तावकहरु संग प्रसताव आहवान गरी छनौट तथा संमौता गर्ने	पटक	१	५०		५०	
१०	प्रतिस्पर्धामा नया उद्यमी सिर्जना गर्ने क) वजारश्रोत संभाव्यता अध्ययन ख) सभागितामुलक ग्रामिण लेखाजोखाको कार्य गर्ने ग)समुह निर्माण तथा क्षमता अभिवृदी घ) उद्यमसिलता विकास तालिम संचालन ड) सिपमुलक तालिम संचालन च) कर्जा प्रवाह गर्न सहयोग र सहजीकरण छ) व्यवसाय विकास परामर्श सेवा तथा वजार विस्तार ज) उपयुक्त प्रविधिमा सहयोगको लागी सहजीकरण	जना	१५०	३३००		३३००	देवघाट, वरभन्ज्या ड,माफक टो र अरुणोदय
११	लघु उद्यमीहरुलाई मेला महोत्सवमा सहभागीताको लागी स्टल सहयोग	जना	२०	३००		३००	
१२	उद्यमीहरुलाई अन्तरजिल्ला अवलोकन भ्रमण	जना	२०	२००		२००	
१३	लघु उद्यमीहरुलाई जिल्ला भित्र अवलोकन भ्रमण	जना	२०	२००		२००	
१४	उद्यमीहरुका लागी स्तरोन्नती र पुर्नताजगी तालिम	जना	१००	१०००		१०००	
१६	साम्फा सुविधा केन्द्र निर्माणमा सहयोग र सहजिकरण (बैठकसंचालन,रणनिति तर्जुमा र हस्तान्तरण)	जना	३	७५	०	७५	
१७	वजार सम्बन्ध निर्माण र उत्पादन प्रवर्द्धनमा सहयोग (प्याकेजिड,लेभलिड,दर्ता र प्रचार प्रसार)	जना	२५	२००		२००	
१८	कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	जना	४	५०		५०	
१९	कार्यलय संचालन खर्च	संचालन	गर्ने	८०		८०	
२०	कार्यक्रमको जम्मा			५९३५	१८००	७७३५	

४.५ कृषि सामग्री कम्पनी लि. उपशाखा कार्यालय दमौली

आ.व.२०७२।०७३ को लागि मलखादको लक्ष्य तथा कार्यक्रम विवरण ।

सि.नं	विवरण	इकाइ	०७०।७१ को यथार्थ प्रगति	०७१।७२ को वार्षिक लक्ष्य	०७१।७२ पौष सम्मको प्रगति	०७१।७२ माघ देखि आषाढ सम्मको अनुमानित प्रगति	जम्मा अनुमानित प्रगति	२०७२।७३ को प्रस्तावित वार्षिक कार्यक्रम
१	युरिया	मे.टन	१,२१७.९००	१,५००.०००	५१५.१००	९८४.९००	१,५००.०००	३,०००.०००
२	डि.ए.पी.	" "	४५७.१००	५००.०००	७८.३००	४२१.७००	५००.०००	१,०००.०००
३	पोटास	" "	४६.५००	५०.०००	१३.३५०	३६.६५०	५०.०००	६०.०००
४	भर्मिकम्पोष्ट	" "	२८.९२५	५०.०००	७.२५०	४२.७५०	५०.०००	१००.०००
	जम्मा	" "	१,७५०.४२५	२,१००.०००	६१४.०००	१,४८६.०००	२,१००.०००	४१६०.०००

आ.व.२०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रमको चौमासिक विभाजन विवरण ।

सि.नं	विवरण (ग्रसमा)	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य	चौमासिक विभाजन		
				प्रथम चौमासिक लक्ष्य	दोश्रो चौमासिक लक्ष्य	तेश्रो चौमासिक लक्ष्य
१.	युरिया	मे.टन	३,०००.०००	१,०००.०००	८००.०००	१,२००.०००
२.	डि.ए.पी.	" "	१,०००.०००	३००.०००	२००.०००	५००.०००
३.	पोटास	" "	६०.०००	१५.०००	१५.०००	३०.०००
४.	भर्मिकम्पोष्ट	" "	१००.०००	१०.०००	४५.०००	४५.०००
	जम्मा	" "	४,१६०.०००	१,३२५.०००	१,०६०.०००	१,७७५.०००
	न्युटेन्समा					
	एन.	मे.टन	१,५६१.५००	५१४.१५०	४०४.६७५	६४२.६७५
	पि.	" "	४६०.५००	१३८.०५०	९२.२२५	२३०.२२५
	के.	" "	३७.५००	९.१५	९.६७५	१८.६७५
	जम्मा	" "	२,०५९.५००	६६१.३५०	५०६.५७५	८९१.५७५

तनहुं र लमजुङ. जिल्लाको लागि लक्षित गरी प्रस्तावित कार्यक्रम तयार गरिएको ।

४.६ पर्यटन विकास

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गत कार्यान्वयन हुने पर्यटन विकास सम्बन्धी योजनाहरू

बजेट सिलिड: १ करोड

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	परिमाण	नतिजा	बजेट रु हजारमा
१ खोज तथा अध्ययन अनुसन्धान				
१.१	समग्र जिल्लाको पर्यटकीय सम्पदाको पुस्तक प्रकाशन(Tourism Product of Tanahun)	३०० प्रति	तनहुँ जिल्लाको पर्यटकीय सम्पदाहरूको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	२००
२.होमस्टे व्यवस्थापन				
२.१	होमस्टे विकास कार्यक्रम(रघु, थप्रेक, हिलेखर्क ,तनहुँसुर मिछ्लुङ्ग,टुटेपानी,रामकोट, छापथोक,दगाम,भुजिकोट)	१०गाउँ	स्थानीय समुदायको आर्थिक सामाजिक एवं सांस्कृतिक सशक्तिकरण	६००
२.२	नमूना होमस्टे विकास कार्यक्रम			५००
३. पदमार्ग सर्भे तथा पूर्वाधार विकास				
३.१	बन्दीपुर-दमौली पदमार्ग सर्भे एवं पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१	पर्यटक संख्यामा वृद्धि, गरिवी निवारण, ग्रामीण पर्यटन प्रवर्द्धन	३००
३.२	वुद्ध शान्ती पदमार्ग(Great Himalayan Trial) को तनहुँ खण्ड-Sub Trial to Tanahun, Detail Survey	१	राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरूको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	५००
३.३	कोलढुङ्गा, वेरेढुङ्गा हुँदै राम्चे पदमार्ग (सिंढी निर्माण) व्यास न.पा.हुँदै तनहुँसुर	१	पर्यटकहरूको आवत जावतमा उल्लेखनीय वृद्धि	५००
३.४	ऋषिङ्ग रानीपोखरी क्षेत्र पर्यटन पूर्वाधार कार्यक्रम		पर्यटकहरूको आवत जावतमा उल्लेखनीय वृद्धि	३००
३.५	मिर्लुङ्गकोट पर्यटन पूर्वाधार विकास		पर्यटकहरूको आवत जावतमा उल्लेखनीय वृद्धि	६००
४. धार्मिक एवं सांस्कृतिक धरोहर संरक्षण एवं विकास				
४.१	कोटाको घण्टाचुली मन्दिर निर्माण	१	ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	३००
४.२	थानीको थान मन्दिर वसन्तपुरमा विश्राम स्थल(पाटी) निर्माण	१	मन्दिरको थप व्यवस्थापन, आकर्षण, श्रद्धालु भक्तालुहरूको सुविधामा विस्तार	३००
४.३	छिम्केश्वरी मन्दिर निर्माण	१	पर्यटक संख्यामा वृद्धि, ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	५००
४.४	शिवालय मन्दिर संरक्षण,गजरकोट ५		पर्यटक संख्यामा वृद्धि, ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.५	शिव मन्दिर घिरिङ्गसुन्दारा		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.६	थानीथान मन्दिर पार्टी निर्माण भानु ४		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.७	गलेखाम कोटभैरवी मन्दिर पूर्वाधार विकास कार्यक्रम श्याम्घा		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.८	महादेवथान मन्दिर संरक्षण पुरानगाउँ, सतिश्वारा		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.९	आँधिमूल मन्दिर संरक्षण वन्दिपुर		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.१०	जामे दर्गा मस्जिद सतिश्वारा समजुर		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००

४.११	बौद्ध गुम्वा बन्दिपुर		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.१२	ढोरवाराही मन्दिर संरक्षण कार्यक्रम		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
४.१३	छान्दिवाराही सुविधा विस्तार कार्यक्रम		ग्रामीण एवं धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन	१००
५. ऐतिहासिक एवं पुरातात्विक सम्पदाको संरक्षण				
५.१	तनहुँसुर दरवार क्षेत्र पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१	ऐतिहासिक पर्यटकीय सम्पदाको विकास, पर्यटकहरुको आगमनमा उल्लेखनीय वृद्धि	५००
५.२	भानु शान्ती निकुञ्जको गुरुयोजना कार्यान्वयन	१	ऐतिहासिक पर्यटकीय सम्पदाको विकास, पर्यटकहरुको आगमनमा उल्लेखनीय वृद्धि	५००
५.३	छिम्केशवरी गुरुयोजना कार्यान्वयन		ऐतिहासिक पर्यटकीय सम्पदाको विकास	५००
५.४	गोकुल पार्क निर्माण राइपुर ६		साहित्यिक पर्यटन विकास	२००
५.५	२००वर्ष पुरानो भिमादको साङ्गले पुल संरक्षण		पुरातत्विक संपदा संरक्षण	२००
६ मानव शंसाधन तथा संस्थागत विकास				
६.१	जलविहार तालिम १५ दिन	२० जना	रोजगारिमा वृद्धि	३००
६.२	पर्यटक गाईड तालिम ७ दिन	२५ जना	रोजगारिमा वृद्धि	२००
६.३	होमस्टे तालिम १० दिन	४० जना	होमस्टे विकासमा सहयोग, ग्रामीण पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा	३००
७. प्राकृतिक सौन्दर्य तथा जैविक विविधता				
७.१	मिलिनियम गुफा सुविधा विस्तार कार्यक्रम (फिरफिरे)	१	पर्यटक संख्यामा वृद्धि, राष्ट्रिय एवं अन्तराष्ट्रिय जगतमा प्रचारप्रसार	३००
७	सिद्ध गुफा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अरुणोदय/भिमाद			२००
७.२	चमेरे गुफा पूर्वाधार विकास व्यास ४	१	पर्यटक संख्यामा वृद्धि, गुफाको थप प्रचार प्रसार	२००
८. पर्यटकीय सेवा तथा पूर्वाधार विकास				
८.१	सांस्कृतिक संग्रहालय निर्माण व्यास १० दमौली	१	कला र संस्कृतिको संरक्षण, पर्यटक संख्यामा वृद्धि, प्रचारप्रसार	४००
८.२	पर्यटन सूचना केन्द्र सुविधा विस्तार बन्दिपुर	१	सूचनाको व्यवस्थापन, पर्यटकीय सचेतनामा अभिवृद्धि	२००
कुल जम्मा				१००००

पर्यटन विकास सम्बन्धी केन्द्रमा माग गरिने योजनाहरुको विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	परिमाण	नतिजा	अनुमानित लागत रु हजारमा	माग गरिएको निकाय
	भानु जन्मस्थल विकास कार्यक्रम			नियमित	केन्द्र
	देवघाट क्षेत्र विकास कार्यक्रम			नियमित	केन्द्र
१. खोज तथा अध्ययन अनुसन्धान					
१.१	सिद्धगुफा क्षेत्र पर्यटन गुरुयोजना निर्माण तथा पूर्वाधार विकास विमलनगर			५०००	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
२	होमस्टे व्यवस्थापन				
२.१	होमस्टे विकास कार्यक्रम(रघु,	१४ गाउँ	स्थानीय समुदायको आर्थिक	५०००	मन्त्रालय,प

	थप्रेक, हिलेखर्क, तनहुँसुर मिछ्लुङ्ग, टुटेपानी, रामकोट, छापथोक, दगाम, भुजिकोट, रानागाउँ, पुलिमराङ्ग, घडेरी, दुवुङ्ग)		सामाजिक एवं सांस्कृतिक सशक्तिकरण		र्यटन बोर्ड,
३	पदमार्ग सभै तथा पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम				
३.१	बुद्ध शान्ती पदमार्ग(Great Himalayan Trial) को Fiddler Trial मनाङ्ग-लमजुङ्ग-तनहुँ- श्याङ्गजा-पाल्पा हुँदै लुम्बिनी सम्मको-, Detail Survey	१	राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरुको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	२५००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड र टान
३.२	सतिकोट पर्यटन विकास पूर्वाधार निर्माण किहुँ १२४		राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरुको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	१०००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड
३.३	दगाम भुजिकोट गलेखाम पर्यटन पूर्वाधार विकास		राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरुको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	१०००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड
३.४	ऋषिङ्ग रानीपोखरी क्षेत्र पर्यटन पूर्वाधार कार्यक्रम		राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरुको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	१०००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड
३.५	मिर्लुङ्गकोट पर्यटन पूर्वाधार विकास		राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरुको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	१०००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड
४.	धार्मिक एवं सांस्कृतिक धरोहर संरक्षण एवं विकास				
४.१	तनहुँसुर ऐतिहासिक पर्यटन संग्राहलय निर्माण		राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरुको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	२५००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड
४.२	समग्र जिल्लाको मूर्त एवं अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदाहरुको विकास तथा अभिलेखीकरण		राष्ट्रको पर्यटकीय सम्पदाहरुको प्रचार प्रसार भई आन्तरिक एवं वाह्य पर्यटक आगमन संख्यामा वृद्धि	१५००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड युनेस्का
५.	ऐतिहासिक एवं पुरातात्विक सम्पदाको सम्बर्द्धन				
५.१	तनहुँसुर दरवार निर्माण, तनहुँसुर	१	ऐतिहासिक पर्यटकीय सम्पदाको विकास, पर्यटकहरुको आगमनमा उल्लेखनीय वृद्धि	२५००	मन्त्रालय
५.२	भानु शान्ती निकुञ्जको गुरुयोजना कार्यान्वयन	१	ऐतिहासिक पर्यटकीय सम्पदाको विकास, पर्यटकहरुको आगमनमा उल्लेखनीय वृद्धि	२५००	मन्त्रालय, पर्यटन बोर्ड
५.३	छिम्केश्वरी गुरुयोजना कार्यान्वयन		ऐतिहासिक पर्यटकीय सम्पदाको विकास	२५००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड
५.४	छिम्केश्वरी जैविक विविधता संरक्षण क्षेत्र		ऐतिहासिक पर्यटकीय सम्पदाको विकास र जैविक विविधता संरक्षण	२५००	मन्त्रालय/प र्यटन बोर्ड

६.	मानव संसाधन तथा संस्थागत विकास				
६.१	तनहुँ पर्यटन विकास समितिको संस्थागत विकासका लागि सहयोग कार्यक्रम		पर्यटन सूचना तथा जानकारीहरुको विकास	५००	नेपाल प.बोर्ड
७.	प्राकृतिक सौन्दर्य तथा जैविक विविधता				
७.१	शहिद पार्क पुलिमराङ्ग		पर्यटकीय सुविधाको विस्तार भै पर्यटक आगमनमा वृद्धि	२५००	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
७.२	शुक्लागण्डकी रक गाडेन विकास कार्यक्रम		पर्यटकीय सुविधाको विस्तार भै पर्यटक आगमनमा वृद्धि	२५००	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
८.	पर्यटकीय सेवा तथा पूर्वाधार विकास				
८.१	भ्यू टावर निर्माण मिल्डुङ्कोट	१	पर्यटक संख्यामा वृद्धि, प्राकृतिक सम्पदाहरुको दृश्यावलोकन, राष्ट्रिय एवं अन्तराष्ट्रिय जगतमा प्रचारप्रसार	२५००	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
८.२	भ्यूटावर निर्माण काहुँडाँडा	१	पर्यटक संख्यामा वृद्धि, प्राकृतिक सम्पदाहरुको दृश्यावलोकन, राष्ट्रिय एवं अन्तराष्ट्रिय जगतमा प्रचारप्रसार	२५००	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
८.३	पर्यटन वसपार्क निर्माण विमलनगर	१	पर्यटकीय यातायातका साधनहरुको उचित व्यवस्थापन	२५००	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
८.४	सामुदायिक भवन निर्माण, हिलेखर्क	१		१५ लाख	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
८.५	कालीगण्डकीमा पर्यटन विकासको सम्भाव्यता अध्ययन				मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड
८.६	नवलपरासी घुमारीघाटको दृश्यलाई पर्यटकीय उपयोग गर्न राम्जाकोटमा विशेष पर्यटकीय कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।			२५ लाख	मन्त्रालय/पर्यटन बोर्ड

खण्ड ५. सामाजिक विकास समिति

५.१ जिल्ला शिक्षा कार्यालय, तनहुँ

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम

सि.नं.	कार्यक्रम /क्रियाकलाप	एकाई	आव २०७२/७३ को बजेट				लाइन आइटम
			भौतिक परिमाण	इकाइ लागत	भार	बजेट	
	निरन्तर सञ्चालित कार्यक्रमहरू						
	क. पुँजीगत खर्च (३५०८०३४)				०.१९	५५०	-
२	विद्यालय शिक्षामा पहुँचको सुनिश्चितता				०.१९	५५०	-
२.३	भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रम				०.१९	५५०	-
२.३.१	जि.शि.का. तथा क्षेत्रीयको लागि फर्निचर	जिल्ला/ क्षेत्र	१.०	१५०.०	०.०५	१५०	२९,३११
२.३.२	जि.शि.का. भवन निर्माण	जि.शि.का.			-	-	२९,२२१
२.३.३	जिल्ला शिक्षा कार्यालय तथा क्षेत्रीय भवन मर्मत	जिल्ला/ क्षेत्र	१	२००.०	०.०७	२००	२९,२२१
२.३.४	मोटरसाइकल खरीद	जिल्ला/ क्षेत्र	-	१८०.०	-	-	२९,४११
२.३.५	बैकल्पिक उर्जाको व्यवस्थापन	जिल्ला/ क्षेत्र	१	१००.०	०.०३	१००	२९,५११
२.३.६	कम्प्युटर, स्क्यानर तथा प्रिन्टर खरीद (डिटिप्रिन्टर आवश्यक भएकोमा डिटिप्रिन्टर)	जिल्ला/ क्षेत्र	१	१००.०	०.०३	१००	२९,५११
२.३.७	जिल्ला शिक्षा कार्यालय भवनका लागि जग्गा खरीद	जिल्ला/ क्षेत्र			-	-	२९,१११
	१. पुँजीगत कार्यक्रम खर्चको जम्मा				०.१९	५५०	-
	ख. चालु खर्च (३५०८०३३)				९९.८१	२९५,६९७	-
१	प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा	-			५.६८	१६,८३८	-
१.१	पुरानो बालविकास केन्द्र				४.६९	१३,८८०	-
१.१.१	सहयोगी कार्यकर्ताको लागि पारिश्रमिक (हिमाली)	जना		४१.६	-	-	२६,४१२
१.१.२	सहयोगी कार्यकर्ताको लागि पारिश्रमिक (अन्य)	जना	३४७	३९.०	४.५७	१३,५३३	२६,४१२
१.१.३	शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्च	केन्द्र	३४७	१.०	०.१२	३४७	२६,४१२
१.२	नयाँ बालविकास केन्द्र				०.२४	७०५.००	-
१.२.१	सहयोगी कार्यकर्ताको लागि पारिश्रमिक (हिमाली)	जना		१०	-	-	२६,४१२
१.२.२	सहयोगी कार्यकर्ताको लागि पारिश्रमिक (अन्य)	जना	१५	३९.०	०.२०	५८५	२६,४१२
१.२.३	स्थापना खर्च	केन्द्र	१५	१.०	०.०१	१५	२६,४१२
१.२.४	शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्च	केन्द्र					२६,४१२

			१५	१.०	०.०१	१५	
१.२.५	सहयोगी कार्यकर्ताको लागि तालिम	जना	१५	६.०	०.०३	९०	२२,५१२
१.३	सहयोगी कार्यकर्ता पुनर्ताजगी तालिम	जना	३४७	२.९	०.३४	१,००६	२२,५१२
१.४	अभिभावक शिक्षा १-६ मोडुल नमूना परीक्षण (५ जिल्ला)	मोडुल		२००.०	-	-	२२,५१२
१.५	कक्षा १ का कक्षाशिक्षक र प्रधानाध्यापकका लागि ECED सम्बन्धी तालिम	जना	१,२६९	०.८	०.३३	९७५	२२,५१२
१.६	नेटवर्कको बैठक सञ्चालन	जिल्ला र क्षेत्र	१	१२.०	०.००	१२	२२,५१२
१.७	स्रोतकेन्द्रस्तरमा स.का.हरुबीच अर्धवार्षिक सिकाइ आदान प्रदान कार्यशाला १ दिने	जना	३४७	०.८	०.०९	२६०	२२,५१२
२	विद्यालय शिक्षामा पहुँचको सुनिश्चितता	-			४०.१५	११८,९२९	-
२.१	आधारभूत शिक्षा	-			२.८७	८,४९७	-
२.१.१	आधारभूत शिक्षाका लागि बैकल्पिक कार्यक्रम	-			०.२५	७२७.०	-
२.१.१.१	पुराना अनौपचारिक प्राथमिक शिक्षा कार्यक्रम (FSP)	केन्द्र			०.०९	२५२	-
२.१.१.१.१	सहयोगी कार्यकर्ताको लागि पारिश्रमिक (नयाँ स्थापना)	केन्द्र	३	३९.०	०.०४	११७	२६,४१२
२.१.१.१.२	सहयोगी कार्यकर्ताको लागि पारिश्रमिक (दोस्रो र तेस्रो)	केन्द्र	३	३९.०	०.०४	११७	२६,४१२
२.१.१.१.३	सिकाइ सामग्री र सञ्चालनका लागि मातृ विद्यालयमार्फत कक्षा केन्द्रलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थीका आधारमा)	विद्यार्थी	६०	०.३	०.०१	१८	२६,४१२
२.१.१.२	खुला विद्यालय (कक्षा ६-८) तह एक र दुई (निरन्तर सञ्चालन भैरहेको)	केन्द्र			-		-
२.१.१.२.१	स्रोत शिक्षकका लागि पारिश्रमिक	जना		५७.६	-	-	२६,४१२
२.१.१.२.२	प्रधानाध्यापकका लागि भत्ता	जना		६.०	-	-	२६,४१२
२.१.१.२.३	सहायक कर्मचारीको पारिश्रमिक	जना		७.२	-	-	२६,४१२
२.१.१.२.४	विद्यार्थीका लागि सामग्री खर्च	केन्द्र		१०.०	-	-	२६,४१२
२.१.१.२.५	विद्यालयका लागि मसलन्द खर्च	केन्द्र		५.०	-	-	२६,४१२
२.१.१.२.६	शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्च	केन्द्र		५.०	-	-	२६,४१२
२.१.१.२.७	प्रत्येक विद्यार्थीलाई पाठ्यपुस्तक पहुँचको सुनिश्चितता गर्न पुस्तकालय व्यवस्थापनका लागि विद्यालयलाई सहयोग (तह एक र दुई)	केन्द्र		२०.०	-	-	२६,४१२
२.१.१.३	अनौपचारिक प्रौढ (गृहणी) विद्यालय (कक्षा १-८)	केन्द्र	५	९०.०	०.१५	४५०	२६,४१२
२.१.१.४	घुम्ती विद्यालय सञ्चालन	विद्यालय		३५०.०	-	-	२६,४१२
२.१.१.५	विद्यार्थी भर्ना, निरन्तरता र उपलब्धि सुधार कार्यक्रम	जिल्ला र क्षेत्र	१	२५.०	०.०१	२५	२२,५१२

२.१.२	समाहित शिक्षा कार्यक्रम				१.४२	४,१९९	-
२.१.२.१	स्रोत कक्षा सञ्चालन	कक्षा	१०	८३.०	०.२८	८३०	२६,४१२
२.१.२.२	स्रोत कक्षाका लागि व्यवस्थापन सामग्री अनुदान	कक्षा	१०	१०.०	०.०३	१००	२६,४१२
२.१.२.३	लोखाजोखा केन्द्र सञ्चालन	केन्द्र	१	५०.०	०.०२	५०	२६,४१२
२.१.२.४	अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (कक्षा १-८)	जना	७८३	४.०	१.०६	३,१३२	२७,२११
२.१.२.५	अतिरिक्त क्रियाकलापसम्बन्धी कार्यक्रम संचालन	जिल्ला	१	३७.०	०.०१	३७	२२,५१२
२.१.२.६	बहिरा स्रोतकक्षा विद्यालयका शिक्षकहरुका लागि तालिम	विद्यालय	१	५०.०	०.०२	५०	२२,५१२
२.१.३	लैंगिक विषयसंग सम्बन्धित व्यवस्थापन खर्च (बालिका शिक्षाको क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरुको प्रोफाइल तयारी तथा सम्प्रेषण र बालिका शिक्षा सञ्जालको सवलीकरण समेत)	जिल्ला र क्षेत्र	१	१०.०	०.००	१०	२२,५१२
२.१.४	अनिवार्य आधारभूत शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन (आधारभूत शिक्षाको सुनिश्चितताका लागि विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका, विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थीका लागि शैक्षिक कार्यक्रम/सडक बालबालिका/एड्स प्रभावित बालबालिका/बालमैत्री कक्षाकोठा सुधार कार्यक्रमसमेत)	गाविस	१७	५०.०	०.२९	८५०	२२,५१२
२.१.५	अनिवार्य आधारभूत शिक्षा कार्यक्रमको सघन कार्यान्वयन		-	१५०.०	-	-	२२,५१२
२.१.६	राउटे, बादि, मुसहर, चेपाङ लगायत पछाडि परेका वर्गका बालबालिकाहरुका लागि विशेष शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन		१७	१०.०	०.०६	१७०	२२,५१२
२.१.७	आधारभूत धार्मिक विद्यालयहरुलाई अनुदान सहयोग (गुरुकुल/आश्रम, मदरसा, गुम्बा/विहार)	विद्यालय	१४	३५७.०	०.८६	२,५४१	२६,४१२
२.२	माध्यमिक शिक्षा				१.३१	३,८८२	-
२.२.१	माध्यमिक शिक्षाका लागि बैकल्पिक कार्यक्रम				०.६५	१,९१६	-
२.२.१.१	खुला विद्यालय (कक्षा ९-१०)सञ्चालनका लागि अनुदान	विद्यालय	१	११०.०	०.०४	११०	२६,४१२
२.२.१.२	विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय ६ , बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय ६)	विद्यालय					२६,४१२
२.२.१.३	प्रौढ (गृहणी) महिलाका लागि माध्यमिक शिक्षा (कक्षा ९-१०)	केन्द्र		९०.०			२६,४१२
२.२.१.४	धार्मिक माध्यमिक विद्यालय (गुरुकुल, मदरसा, आश्रम, गुम्बा र विहार) लाई अनुदान सहयोग	विद्यालय	३	६०२.०	०.६१	१,८०६	२६,४१२

२.२.२	कक्षा ६ र ७ को पाठ्यक्रम अभिमुखीकरण	जना	३२२	३.०	०.३३	९६६	२२,५१२
२.२.३	कक्षा ९-१० सञ्चालन भैरहेका ५ वटा खुला विद्यालयको स्तरोन्नति	विद्यालय		११०.०	-	-	२६,४१२
२.२.४	एसएलसीमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने सामुदायिक विद्यालयहरूलाई न्यून नतिजा ल्याउने विद्यालयहरूसँग सहकार्य गर्न प्रोत्साहन अनुदान	विद्यालय	२	५००.०	०.३४	१,०००	२६,४१२
२.३	भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रम				३५.९७	१०६,५५०	-
२.३.१	नयाँ कक्षाकोठा निर्माण (PMEC नपुगेका तथा समुदायद्वारा व्यवस्थापन भएका विद्यालयलाई समेत) नियमित	कक्षाकोठा	९६	३७५.०	१२.१५	३६,०००	२६,४२३
२.३.२	नयाँ कक्षाकोठा निर्माण (PMEC नपुगेका तथा समुदायद्वारा व्यवस्थापन भएका विद्यालयलाई समेत) दुर्गमका लागि	कक्षाकोठा		४००.०	-	-	२६,४२३
२.३.३	विद्यालय भवन निर्माण	भवन	१२	१,०००.०	४.०५	१२,०००	२६,४२३
२.३.४	विद्यालय भवन निर्माण (आ.व. २०७०/७१ को क्रमागत)	भवन	५	१,४००.०	२.३६	७,०००	२६,४२३
२.३.५	विद्यालय भवन मर्मत	भवन	११	५००.०	१.८६	५,५००	२६,४२३
२.३.६	विद्यालय भुकम्पिय सुरक्षा कार्यक्रम	विद्यालय	-	१,५००.०	-	-	२६,४२३
२.३.७	कक्षाकोठा पुनर्स्थापना तथा फर्निचर व्यवस्थापन	विद्यालय	७४	२००.०	५.००	१४,८००	२६,४२३
२.३.८	विद्यालयहरूको वातावरणीय सुधार	विद्यालय	८२	२५०.०	६.९२	२०,५००	२६,४२३
२.३.९	छात्रा शौचालय निर्माण (PMEC नपुगेका विद्यालयका लागि)	ओटा	३५	२५०.०	२.९५	८,७५०	२६,४२३
२.३.१०	स्रोतकेन्द्र भवन मर्मत	ओटा	१०	२००.०	०.६८	२,०००	२६,४२३
२.३.११	प्राकृतिक विपत्मा परेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई तत्कालीन पुनर्निर्माण			-	-	-	२६,४२३
३	साक्षरता तथा निरन्तर शिक्षा				१.८३	५,४११	-
३.१	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र मार्फत आय आर्जन कार्यक्रम				०.७१	२,०९२	-
३.१.१	ऋण तथा वचतका लागि तालिम	समूह	७०	३.१	०.०७	२१५	२६,४१२
३.१.२	विषयगत तालिम	समूह	७०	१६.८	०.४०	१,१७७	२६,४१२
३.१.३	सिडमनी	समूह	७०	१०.०	०.२४	७००	२६,४१२
३.२	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र मार्फत साक्षरोत्तर शिक्षा कार्यक्रम				१.१२	३,३२०	-
३.२.१	स्वयंसेवकका लागि तालिम	जना	३००	२.०	०.२०	५८६	२६,४१२

३.२.३	स्वयंसेवक प्रोत्साहन भत्ता	जना	३००	६.०	०.६१	१,८००	२६,४१२
३.२.४	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र मार्फत निरीक्षण	क्लस्टर	३०	७.५	०.०८	२२५	२६,४१२
३.२.५	स्टेशनरी खर्च	जना	६,०००	०.१	०.२०	६००	२६,४१२
३.२.६	दुवानी खर्च	कक्षा	३००	०.२	०.०२	६०	२६,४१२
३.२.७	पाठ्यपुस्तक	जना	७००	०.१	०.०१	३८	२६,४१२
३.२.८	सामुहिक खाता तथा बचत तथा ऋण पासबुक छपाई र वितरण	प्रति	७००	०.०	०.००	११	२२,५१२
४	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि				११.७२	३४,७२४	-
४.१	विद्यालयहरूलाई अनुदान सहयोग				०.७४	२,२०२	-
४.१.१	नयाँ पहिचान भएका बहुकक्षा शिक्षण सञ्चालनका लागि विद्यालयहरूको व्यवस्थापन गर्न शैक्षिक सामग्री खरीदका लागि अनुदान सहयोग	विद्यालय	१५	५०.०	०.२५	७५०	२६,४१२
४.१.२	पुराना बहुकक्षा शिक्षण सञ्चालन भएका विद्यालयहरूको व्यवस्थापन गर्न शैक्षिक सामग्री खरीदका लागि अनुदान सहयोग	विद्यालय	४	१०.०	०.०१	४०	२६,४१२
४.१.३	बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि नयाँ पहिचान भएका विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री खरीदका लागि अनुदान	विद्यालय	४	५०.०	०.०७	२००	२६,४१२
४.१.४	बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन भएका विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री खरीदका लागि अनुदान	विद्यालय	४	५०.०	०.०७	२००	२६,४१२
४.१.७	कर्णाली अञ्चल दिवा खाजा कार्यक्रम (ECD र कक्षा १-५)	विद्यार्थी		३.०	-	-	२६,४१२
४.१.८	तोकिएका १४ जिल्ला समेतमा दिवा खाजा कार्यक्रम (ECD र कक्षा १-५ का विद्यार्थी कोटाका आधारमा)	विद्यार्थी		२.४	-	-	२६,४१२
४.१.९	विद्यार्थी मूल्याङ्कन तथा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको सुदृढीकरण (कक्षा १ मा नयाँ भर्नाको लागि)	विद्यार्थी	७,४६५	०.१	०.१३	३७३	२६,४१२
४.१.१०	कक्षा ८ को परीक्षा सुदृढीकरण तथा सञ्चालन	विद्यार्थी	६,३८७	०.१	०.२२	६३९	२२,५१२
४.१.११	पढाइ सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम	जिल्ला		-	-	-	२२,५१२
४.२	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)		३१,६९१		१.८१	५,३७२	-
४.२.१	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	७,४६५	०.१	०.३४	९९५	२६,४१२
४.२.२	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा २ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	५,५९९	०.१	०.२४	७२१	२६,४१२

४.२.३	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ३ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	५,८५५	०.२	०.३१	९२५	२६,४१२
४.२.४	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ४ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	६,२८४	०.२	०.४४	१,२९०	२६,४१२
४.२.५	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	६,४८८	०.२	०.४९	१,४४२	२६,४१२
४.३	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)		१९,५५२		२.५०	७,३९५	-
४.३.१	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ६ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	६,७११	०.४	०.८५	२,५१०	२६,४१२
४.३.२	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ७ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	६,४५४	०.४	०.८३	२,४७३	२६,४१२
४.३.३	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	६,३८७	०.४	०.८१	२,४११	२६,४१२
४.४	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ९-१० मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)		१०,८११		१.५८	४,६८२	-
४.४.१	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा ९ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	६,४४०	०.४	०.९६	२,८५६	२६,४१२
४.४.२	निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १० मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	४,३७१	०.४	०.६२	१,८२५	२६,४१२
४.५	निःशुल्क पाठ्यपुस्तक समेत निःशुल्क शिक्ष प्रदान गर्नका लागि विद्यालयहरूलाई अनुदान (प्रति विद्यार्थी एकाइ लागतका आधारमा कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत सबै छात्रा तथा दलित विद्यार्थीका लागि)	विद्यार्थी	३,७०७	१.०	१.२५	३,७०७	२६,४१२
४.६	विद्यालयलाई प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका Flash II का आधारमा)	विद्यार्थी			-	२.९७	८,८००
४.६.१	आधारभूत तह	विद्यार्थी	३००	६.०	०.६१	१,८००	२६,४१२
४.६.२	माध्यमिक तह	विद्यार्थी	१,०००	७.०	२.३६	७,०००	२६,४१२
४.७	जिल्लालाई अनुदान सहयोग				०.७८	२,३११	-

४.७.१	Flash report, FMR report ,Status report, Teachers records update/तयारी तथा प्रकासन र प्रबोधिकरण	क्षेत्र/ जिल्ला	१	३३०.०	०.११	३३०	२२,५१२
४.७.२	Flash Data Verification and Reporting	स्रोतकेन्द्र	१७	५.०	०.०३	८५	२२,५१२
४.७.३	पत्रकार, शिक्षकका पेशागत संघ संस्थाहरु, NGOs, CBOs र शिक्षक अभिभावक संघसँगको सहभागितामा जिल्लास्तरमा कार्यक्रम अभिमुखीकरण तथा प्रकाशन	जिल्ला र क्षेत्र	१	११८.०	०.०४	११८	२२,५१२
४.७.४	क्षेत्र तथा जिल्लामा पाठ्यक्रम समितिको व्यवस्थापन खर्च	क्षेत्र/ जिल्ला	१	१५.०	०.०१	१५	२२,५१२
४.७.५	प्राप्त उपलब्धिका आधारमा जिल्ला शिक्षा अधिकारी, विद्यालय निरीक्षक, स्रोतकेन्द्र तथा स्रोतव्यक्ति र शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहन	क्षेत्र/ जिल्ला	६०	२.०	०.०४	१२०	२२,५१२
४.७.६	शिक्षण सिकाइका लागि शिक्षकद्वारा गरिने कार्यमूलक अनुसन्धानका लागि मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन तयारी	क्षेत्र र जिल्ला	१	२०.०	०.०१	२०	२२,५१२
४.७.७	कार्यमूलक अनुसन्धान सम्बन्धी शिक्षक अभिमुखीकरण	जना	१,६८५	०.८	०.४४	१,२९४	२२,५१२
४.७.९	कक्षा ८ को उपलब्धी मापन तथा परीक्षण कार्यक्रम (NASA)अन्तरगत Test Administration Cost	विद्यार्थी	-	०.१	०.०८	२४९	२२,५१२
४.७.१०	Markers/Scrutinizers का लागि ३ दिने अभिमुखीकरण (५वटा क्षे.शि.नि मा)	जना		३.५	-	-	२२,५१२
४.७.११	कक्षा ८ को Item Bank निर्माण (प्रत्येक ८ विषयको ३-३ सेटका दरले)	जना	४०	२.०	०.०३	८०	२२,५१२
४.७.१२	अंग्रेजी मौखिक परीक्षाका Monitor हरुका लागि २ दिने तालिम	जना	-	१.५	-	-	२२,५१२
४.८	गुणस्तरीय शिक्षाका लागि विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धी वेसलाईन एवं प्रक्षेपण योजना अद्यावधिक	स्रोतकेन्द्र	१७	१५.०	०.०९	२५५	२२,५१२
५	शिक्षक शिक्षा तथा विकास				२.६२	७,७४७	-
५.१	स्रोतकेन्द्रबाट आधारभूत तह कक्षा १-५ को शिक्षकको पेसागत विकास मोड्युल (१० दिने) सञ्चालन	जना	१,५३८	४.०	२.०८	६,१५२	२२,५१२
५.२	अगुवा स्रोतकेन्द्र र शैताकेबाट आधारभूत तह कक्षा ६-८ को शिक्षकको पेसागत विकास मोड्युल (१० दिने) सञ्चालन			५.०	-	-	२२,५१२

५.३	आधारभूत तहमा बहुभाषिक विद्यार्थीहरु अध्ययन गर्ने कक्षामा शिक्षण गर्ने र विषयका रुपमा विभिन्न मातृभाषा शिक्षण गर्ने शिक्षकहरुका लागि टिपिडीको आवश्यकता पुरा गर्ने गरी १० दिने पेसागत क्षमता विकास तालिम सञ्चालन	जना		४.४	-	-	२२,५१२
५.४	आधारभूत तहमा अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षण गर्ने शिक्षकका लागि परीक्षणको रुपमा १० दिने तालिम सञ्चालन	जना		४.०	-	-	२२,५१२
५.५	शैताके र अगुवा स्रोतकेन्द्रबाट आधारभूत तहमा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन र पाठ्यक्रम कार्यान्वयनका विषय केन्द्रित टिपिडी खाकामा शिक्षक तालिम			४.०	-	-	२२,५१२
५.६	शैताके/अगुवा स्रोतकेन्द्रबाट माध्यमिक तहको शिक्षकको पेसागत विकास मोड्युल (१० दिने) सञ्चालन	जना		५.०	-	-	२२,५१२
५.७	शैताकेबाट उच्च माध्यमिक तहका कक्षा ११ र १२ का शिक्षकहरुका लागि १० दिने तालिम			१५.०	-	-	२२,५१२
५.८	सँस्थागत विद्यालयका शिक्षक तालिमका लागि १ हप्ते प्रशिक्षक प्रशिक्षण			१५	-	-	२२,५१२
५.९	नवप्रवेशी शिक्षक तालिमका लागि अभिमुखीकरण		३१०	२	०.२१	६२०	२२,५१२
५.१०	निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहका शिक्षकहरु (कम्प्युटर सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुबाट) लाई आवश्यकता अध्ययनका आधारमा ICT क्षमता विकास सम्बन्धी Customized Training Package (१० दिन सम्मको) सञ्चालन ETC र अगुवा स्रोतकेन्द्रबाट			-	५.०	-	२२,५१२
५.११	विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरुलाई शिक्षण गर्ने स्रोत शिक्षकका लागि टिपिडी खाकामा तालिम सञ्चालन	जना		१५.०	-	-	२२,५१२
५.१२	परम्परागत विद्यालय (गुम्बा, मदर्सा, गुरूकूल) का शिक्षकहरुका लागि टिपिडी खाकामा मिलनेगरी तालिम सञ्चालन	जना		१५.०	-	-	२२,५१२
५.१३	शारीरिक शिक्षा तथा सिर्जनात्मक कला सम्बन्धी १० दिने पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालन			-	१५.०	-	२२,५१२
५.१४	मातृभाषा र बहुभाषिक शिक्षक तालिमका लागि १२ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण			१५.०	-	-	२२,५१२
५.१५	निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन पाठ्यक्रम सम्बन्धमा १२ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण			१५.०	-	-	२२,५१२

५.१६	शिक्षकको पेसागत विकास मोड्युल सञ्चालनका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण (१२ दिने) सञ्चालन	जना		१५.०	-	-	२२,५१२
५.१७	प्रअहरुका लागि ३० दिने नेतृत्व क्षमता विकास तालिम (संस्थागत विद्यालय समेत) सञ्चालन (शैताके बाट)	जना		१५.०	-	-	२२,५१२
५.१८	उच्चमाध्यमिक तहका कक्षा ११ र १२ का प्रधानाध्यापकका लागि क्षमता विकास तालिम सञ्चालन			२०.०	-	-	२२,५१२
५.१९	शिक्षकका पेसागत संघ संस्थाका पदाधिकारीहरुलाई नेतृत्व विकास तालिम सञ्चालन	जना		१०.०	-	-	२२,५१२
५.२०	स्रोत व्यक्तिका लागि सेवा कालिन तालिम सञ्चालन / अगुवा स्रोत केन्द्र (१० दिने) (शैताकेमा सञ्चालन हुने)	जना		२०.०	-	-	२२,५१२
५.२१	शैक्षिक तालिम केन्द्रबाट अगुवा स्रोतकेन्द्रमा स्रोतव्यक्ति, रोष्टरद्वारा सञ्चालन गरिएका टिपीडि/ प्रअ तालिम पश्चात् स्थलगत प्राविधिक सहायता (Technical Backstopping)			५.०	-	-	२२,५१२
५.२२	जिशिकाबाट तालिम हव क्लष्टरमा टिपीडि/प्रअ तालिम लगायतका गतिविधिको स्थलगत प्राविधिक अडिट र तालिम समन्वय समितिद्वारा अनुगमन लगायत टिपीडि मोड्यूल सामग्री अनुमोदन कार्य सञ्चालन		१	६०.०	०.०२	६०	२२,५१२
५.२३	तालिम हवहरुमा सञ्चालन हुने टिपीडी लगायतका तालिम सञ्चालन कार्यमा तत्कालिक सुधार ल्याउन एवम् संस्थागत प्रभावकारीतामा प्रत्यक्ष बढोत्तरी ल्याउन कार्यमूलक अनुसन्धान सञ्चालन	केन्द्र	१७	५०.०	०.२९	८५०	२२,५१२
५.२४	वि.नि./स्रोतव्यक्ति/रोष्टर/प्रशिक्षकहरुका लागि अनलाइन/ अफलाइन पेसागत विकास कोर्सका (३ महिनासम्मको) कार्यक्रम सञ्चालन	जना	१	१५.०	०.०१	१५	२२,५१२
५.२५	शैक्षिकको भौतिक सुविधा सुदृढीकरण एवम् मर्मत सम्भार योजना बमोजिम कार्य सञ्चालन	केन्द्र		२००.०	-	-	२२,५१२
५.२६	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सुधार गर्न मार्गदर्शन एवम् आवश्यक सूचना प्रवोधीकरणका लागि उपयोगी हुने गरी न्युजलेटर प्रकाशन	केन्द्र	१	५०.०	०.०२	५०	२२,५१२
५.२७	शैताके बाट वार्षिक रुपमा आधारभूत र माध्यमिक तहको गरी जम्मा ६ ओटा नमुना टिपीडी मोड्युल सामग्री सवै तालिम हवहरुको प्रयोगका लागि छपाई र वितरण	केन्द्र		२००.०	-	-	२२,५१२

५.२८	अनलाइन सन्दर्भ सामग्रीहरुको डकुमेन्टेशन, सान्दर्भिक पुस्तकहरु खरिद, कम्प्युटरमा आधारित सञ्चालन प्रविधि सुचारु लगायत विधिहरुबाट पुस्तकालय सुदृढीकरण कार्य सञ्चालन	केन्द्र	-	-	-	२२,५१२	
५.२९	टिपिडी लगायत प्रअ तालिम कार्यान्वयनबाट प्राप्त क्षेत्रीय तालिम नतीजासम्बन्धी जिशिका/क्षेशिनि सहित सबै सरोकार समूह समक्ष समीक्षा गोष्ठी सञ्चालन	केन्द्र	-	-	-	२२,५१२	
५.३०	सेवाक्षेत्र भित्रका अन्य शैताकेहरु/अगुवास्रोतकेन्द्र सम्मिलित वार्षिक कार्ययोजना तयारी गोष्ठी सञ्चालन तथा क्षेत्रीय टिपिडी योजना अध्यावधिक कार्य सञ्चालन र सेवा प्रवाह सुधार योजना	केन्द्र	-	-	-	२२,५१२	
५.३१	कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्च	केन्द्र	-	-	-	२२,५१२	
५.३२	शैक्षिक तालिम केन्द्र क मार्फत कार्यमूलक अनुसन्धान सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण	जना	-	-	-	२२,५१२	
५.३३	प्रस्तावनाको आधारमा शैक्षिक तालिम केन्द्रले पेश गरेको वार्षिक रणनीतिक योजनामा पेश गरेको शीर्षक अन्तर्गतका अन्य कार्यक्रमका लागि		-	-	-	२२,५१२	
६	प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि क्षमता अभिवृद्धि				१.७१	५,०६६	-
६.१	विद्यालयको व्यवस्थापकीय क्षमता सुधार तथा सुशासनका लागि सरोकारवालाहरु (विव्यस, शिअस, गाशिस, स्रोकेव्यस, प्रअ लगायतका स्थानीय संघसंस्थाका प्रतिनिधीहरु) का लागि लेखा व्यवस्थापन, भौतिक सुविधा विस्तार, विपद् व्यवस्थापन, विसुयो, गाशियो, सामाजिक परीक्षण लगायतका विद्यालय व्यवस्थापन सम्बन्धी ३ दिने क्षमता विकास तालिम	विद्यालय	२,४३२	१.८	१.४८	४,३७८	२२,५१२
६.२	विद्यालयगत शिक्षक दरबन्दी मिलान कार्यको सहजीकरणका लागि सरोकारवालाहरूसँग सम्बाद, सहकार्य र प्रतिवेदन	जिल्ला	१	६०.०	०.०२	६०	२२,५१२
६.३	GIS मा आधारित विद्यालय नक्साङ्कन	विद्यालय	-	१.०	-	-	२२,५१२
६.४	IEMIS व्यवस्थापन, छात्रवृत्तिको अभिलेख व्यवस्थापन तथा स्थानीय स्तरको क्षमता विकास		१	२४८.०		२४८	२२,५१२
६.५	अतिरिक्त क्रियाकलाप मार्फत विद्यार्थी प्रतिभाको खोजी (क्षेत्रियस्तर र जिल्लास्तर) ४ विधा	विद्यार्थी	४	५०.०	०.०७	२००	२२,५१२

६.६	अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय (गृहिणी) हरुका लागि एसएलसी र कक्षा ८ मा पास भएका विद्यार्थी संख्याका आधारमा अनुदान	विद्यार्थी	-	-	-	-	२२,५१२
६.७	शैक्षिक सुधारकालागि जिल्लास्तरमा सञ्चारमाध्यमको उपयोग	जिल्ला र क्षेत्र	१	८०.०	०.०३	८०	२२,५१२
६.८	शैक्षिक प्रदर्शनी	जिल्ला	१	१००.०	०.०३	१००	२२,५१२
७	विद्यालय व्यवस्थापन तथा अनुगमन				४.४४	१३,१४३	-
७.१	जिल्लाहरु				२.९६	८,७७०	-
७.१.१	जिल्ला तथा क्षेत्रबाट गरिने अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	जिल्ला	१	६६०.०	०.२२	६६०	२२,६११
७.१.२	योजना तथा कार्यक्रम तयारी र अद्यावधिक (ASIP/AWPB, DEP, VEP)	जिल्ला र क्षेत्र	१	१६२.०	०.०५	१६२	२२,५१२
७.१.३	शैक्षिक बुलेटिन तथा शैक्षिक समाचार मासिक प्रकाशन	जिल्ला	१	५०.०	०.०२	५०	२२,५१२
७.१.४	जिल्ला तथा क्षेत्रमा इमेल, इन्टरनेट तथा Antivirus software व्यवस्थापन	जिल्ला	१	६०.०	०.०२	६०	२२,५१२
७.१.५	स्रोतव्यक्तिको सट्टामा रहने शिक्षक, इन्जिनियर र सव इन्जिनियरहरुका लागि तलब	जना	२०	२७३.०	१.८४	५,४६०	२१,१११
७.१.६	स्रोतव्यक्तिको सट्टामा रहेका शिक्षक, इन्जिनियर र सवइन्जिनियरको लागि स्थानीय भत्ता	जना			-	-	२१,११२
७.१.७	जिल्ला शिक्षा कार्यालय तथा क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालयहरुमा रहेका चालकहरुको लागि पारिश्रमिक सुविधा	जना	१	१५६.०	०.०५	१५६	२१,१११
७.१.८	विद्यालय निरीक्षक, स्रोतव्यक्ति, इन्जिनियर र सव इन्जिनियरहरुका लागि फिल्ड भत्ता	जना	२९	३६.०	०.३५	१,०४४	२१,११४
७.१.९	जिल्लाको प्रस्तावका आधारमा प्रवर्तनात्मक क्रियाकलापका लागि जिल्लाहरुलाई अनुदान सहयोग र क्षे.शि.नि.बाट जिल्लाहरुको स्तर निर्धारणका आधारमा दिइने प्रोत्साहन अनुदान सहयोग समेत	जिल्ला र क्षेत्र	१	२५०.०	०.०८	२५०	२२,५१२
७.१.१०	अगुवा स्रोतकेन्द्रहरुका लागि व्यवस्थापन खर्च	केन्द्र	-	८०.०	-	-	२६,४१२
७.१.११	कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्च	जिल्ला र क्षेत्र	१	५००.०	०.१७	५००	२२,५१२
७.१.१२	मर्मत सम्भार खर्च (उपकरण समेत)	जिल्ला तथा क्षेत्र	१०	२०.०	०.०७	२००	२२,२१२
७.१.१३	शिक्षकको व्यक्तिगत अभिलेख डिजीटाइजेशन तथा तलवी प्रतिवेदन तयारी	जना	३,९५२	०.१		१४८	२२,५१२

७.१.१४	जिल्ला पाठ्यपुस्तक अनुगमन समितिको बैठक संचालन र पाठ्यपुस्तक अनुगमन तथा अद्यावधिक	जिल्ला र क्षेत्र	१	१५.०	०.०१	१५	२२,५१२
७.१.१५	विद्यार्थी अभिलेख व्यवस्थापन (नामनामेसी कम्प्युटर इन्ट्री, प्रमाणीकरण तथा प्रकाशन) (Student ID)	विद्यार्थी	६५,७६१	०.०	०.०२	६६	२२,५१२
७.२	स्रोतकेन्द्र				०.४४	१,३००	-
७.२.१	स्रोतकेन्द्र तथा निरीक्षण क्षेत्रको सुदृढीकरण तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	वटा	२६	५०.०	०.४४	१,३००	२२,५१२
७.३	विद्यालय				१.०१	२,९८३	-
७.३.१	समुदायमा व्यवस्थापन जिम्मा लिएका विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन अनुदान	विद्यालय	१०	१००.०	०.३४	१,०००	२६,४१२
७.३.२	लेखा परिक्षणका लागि विद्यालयलाई अनुदान	विद्यालय	५१४	१.०	०.१७	५१४	२६,४१२
७.३.३	समुदायमा व्यवस्थापन भएका विद्यालयहरूको क्षमता अभिवृद्धि	विद्यालय	१०	४०.०	०.१४	४००	२२,५१२
७.३.४	व्यवस्थापन जिम्मेवारीका लागि सहजीकरण कार्यक्रम	जिल्ला र क्षेत्र	१	७५	०.०३	७५	२२,५१२
७.३.५	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक गर्न विद्यालयलाई अनुदान	विद्यालय	५१४	१.०	०.१७	५१४	२६,४१२
७.३.६	विद्यालय गाभ्ने तथा तह घटाउने विद्यालयहरूको व्यवस्थापकीय क्षमता सुदृढीकरण सहायता	वटा	१४	२०.०	०.०९	२८०	२२,५१२
७.३.७	एकीकृत माध्यमिक शिक्षा कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थापकीय क्षमता विस्तार (नमूना परीक्षण कक्षा ९-१२)	जिल्ला र क्षेत्र	१	२००.०	०.०७	२००	२२,५१२
७.४	क्षे.शि.नि.हरुवाट वित्तिय र सामाजिक लेखा परीक्षणको नमूना परीक्षण र प्रतिवेदन	क्षेत्र	-	-	-	-	२२,५१२
७.५	क्षे.शि.नि.मार्फत Financial tracking (प्राप्त बजेट सदुपयोग र खर्च व्यवस्थापन) र प्रतिवेदन	जिल्ला	-	-	-	-	२२,५१२
७.६	जिल्ला तथा क्षेत्रका राम्रा अभ्यासहरूको पहिचान, प्रकाशन र प्रशारण	जिल्ला र क्षेत्र	१	५०.०	०.०२	५०	२२,५१२
७.७	जिल्ला तथा क्षेत्रस्तरका विभिन्न समिति तथा कार्यदल सञ्चालन खर्च	जिल्ला र क्षेत्र	१	२५.०	०.०१	२५	२२,५१२
७.८	भौतिक सुविधा विस्तारका लागि सञ्चालन खर्च	जिल्ला	-	-	-	-	२२,५१२
७.९	जिल्ला शिक्षा अधिकारी तथा कार्यक्रम अधिकृतका लागि एकीकृत ASIP/AWPB तयारी तथा क्षेत्रीय प्रगति समीक्षा कार्यशाला	क्षेत्र	-	-	-	-	२२,५१२
७.१०	शैक्षिक सुशासन तथा वित्तीय व्यवस्थापन सुधार कार्यशाला	क्षेत्र	-	-	-	-	२२,५१२

७.११	एसएलसी परीक्षा केन्द्रका केन्द्राध्यक्षका लागि एक दिने अभिमुखीकरण	केन्द्र	३०	०.५	०.०१	१५	२२,५१२
८	प्रोत्साहन तथा सहयोग	-			९.६४	२८,५६१	-
८.१	आधारभूत शिक्षा	-			५.४५	१६,१५१	-
८.१.१	कक्षा १-८ मा अध्ययनरत सबै दलित विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	१२,६१४	०.४	१.७०	५,०४६	२७,२११
८.१.२	कक्षा १-८ मा अध्ययनरत सबै छात्राहरुका लागि छात्रवृत्ति (कर्णाली प्याकेज कक्षा १-१० समेत)	छात्रा	२७,११४	०.४	३.६६	१०,८४६	२७,२११
८.१.३	आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूहका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (२२ जनजाती तथा सिमान्तकृत समूह, मुक्त कर्मैया, वादी, हलिया, चरुवाका सन्ततिलाईसमेत)	विद्यार्थी	५२०	०.५	०.०९	२६०	२७,२११
८.२	माध्यमिक शिक्षा				४.१९	१२,४१०	-
८.२.१	सहीदका छोराछोरीहरुका लागि छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	-	२४.०	-	-	२७,२११
८.२.२	मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	-	-	-	-	२७,२११
८.२.३	मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रावास सञ्चालन खर्च	विद्यार्थी	-	३०.०	-	-	२६,४१२
८.२.४	द्वन्द्व पिडित छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	३०	१३.१	०.१३	३९३	२७,२११
८.२.५	हिमाली छात्रावासका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (दुर्गम)	विद्यार्थी	-	३०.०	-	-	२७,२११
८.२.६	फिडर छात्रावासका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	-	३०.०	-	-	२७,२११
८.२.७	नमूना विद्यालयका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	-	६०.०	-	-	२७,२११
८.२.८	हिमाली आवासिय विद्यालय छात्रावासका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	-	३०.०	-	-	२७,२११
८.२.९	हिमाली छात्रावास सञ्चालन खर्च	विद्यार्थी	-	१०.०	-	-	६,४१२
८.२.१०	फिडर छात्रावास व्यवस्थापन सञ्चालन खर्च	विद्यार्थी	-	१०.०	-	-	२६,४१२
८.२.११	नमूना विद्यालय व्यवस्थापन सञ्चालन	विद्यार्थी	-	-	-	-	२६,४१२
८.२.१२	हिमाली आवासिय विद्यालय छात्रावास सञ्चालन खर्च	विद्यार्थी	-	१०.०	-	-	२६,४१२
८.२.१३	माध्यमिक शिक्षा छात्रवृत्ति (कक्षा ६-१०)	विद्यार्थी	१,६८८	१.७	०.९७	२,८७०	२७,२११
८.२.१४	दलित छात्रवृत्ति (कक्षा ९-१०)	विद्यार्थी	१,९६०	०.५	०.३३	९८०	२७,२११
८.२.१५	अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा ९-१०)	विद्यार्थी	१३९	२.५	०.१२	३४८	२७,२११
८.२.१६	लोपोन्मुख तथा अति सिमान्तकृतका लागि छात्रवृत्ति (मुक्त कर्मैया, हलिया, चरुवा र वादीका सन्ततिलाई समेत)	विद्यार्थी	-	१.७	-	-	२७,२११
८.२.१७	लक्षित समूहलाई उच्च माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विज्ञान विषयका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	विद्यार्थी	४	३०.०	०.०४	१२०	२७,२११
८.२.१८	विज्ञान विषयका उ.मा.वि.का लागि सघन कार्यक्रम	विद्यार्थी	-	-	-	-	२६,४१२

८.२.१९	ICT plan का आधारमा विद्यालयहरुमा internet connectivity, ICT based education सञ्चालन र जोडकोषको आधारमा कम्प्युटर सहयोग	विद्यालय	२५	१४०.०	१.१८	३,५००	२६,४१२
८.२.२०	जोडकोषको आधारमा स्रोतकेन्द्र तथा विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा सञ्चालनका लागि सहयोग	विद्यालय	४०	१००.०	१.३५	४,०००	२६,४१२
८.२.२१	कार्यसम्पादन सम्झौता गरिएका विद्यालयलाई मूल्याङ्कनका आधारमा प्रोत्साहन अनुदान	विद्यालय	४	५०.०	०.०७	२००	२६,४१२
९	विद्यालयहरुलाई PCF का आधारमा Non Salary अनुदान सहयोग		७१,७६१		२२.०४	६५,२७८	-
९.१	शिक्षण क्रियाकलाप सुधारका लागि शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्च (न्यूनतम ५ मध्ये ३ वटा P MEC नपुग भएका विद्यालयलाई समेत)				४.१५	१२,२८८	-
९.१.१	प्रारम्भिक बालविकास कक्षा	विद्यार्थी	६,०००	०.१२	०.२४	७२०	२६,४१२
९.१.२	प्राथमिक तह	विद्यार्थी	३१,६९१	०.१५	१.६०	४,७५४	२६,४१२
९.१.३	निम्न माध्यमिकतह	विद्यार्थी	१९,५५२	०.१७	१.१२	३,३२४	६,४१२
९.१.४	माध्यमिक तह (लक्षित समूह समेत)	विद्यार्थी	१०,८११	०.२२	०.८०	२,३७८	२६,४१२
९.१.५	उच्च माध्यमिक तह	विद्यार्थी	३,७०७	०.३०	०.३८	१,११२	२६,४१२
९.२	विद्यालय सञ्चालन मसलन्द				३.२६	९,६६०	-
९.२.१	प्रा.वि. तह	विद्यालय	३३६	१५.०	१.७०	५,०४०	२६,४१२
९.२.२	नि.मा.वि. तह	विद्यालय	७२	२०.०	०.४९	१,४४०	२६,४१२
९.२.३	मा.वि. तथा उ.मा.वि. तह	विद्यालय	१०६	३०.०	१.०७	३,१८०	२६,४१२
९.३	विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन खर्च	विद्यालय	५१४	८४.३	१४.६३	४३,३३०	६,४१२
	२. चालु कार्यक्रम खर्चको जम्मा				९९.८१	२९५,६९७	-
	३. कूल चालु तथा पुजीगत खर्चको जम्मा १+२				१००.००	२९६,२४७	-
	४. उपभोग खर्च				-	-	-
	५. कार्यालय सञ्चालन खर्च				-	-	-
	६. कुल जम्मा खर्च ३+४+५				१००.०	२९६,२४७	-

आ.व. ०७२/७३ का लागि विभिन्न जि.वि.स.का १३ वटा इलाकाबाट निर्णय भई आएका विद्यालय भौतिक सुधार सम्बन्धी प्राथमिकतामा परेका कार्यक्रमहरुको विवरण

समुह क

क्र.सं.	विद्यालयको नाम ठेगाना	कार्यक्रमको नाम
१	जनता प्रा.वि.व्यास ९	भवन निर्माण
२	सरस्वती उ.मा.वि.मिल्लुड	भवन निर्माण

३	बुद्ध जयन्ति प्रा.वि.चोक	बाहिरी वातावरण
४	मनकामना सामूदायिक विद्या मन्दिर भानू ६	भवन निर्माण
५	इन्द्रवती प्रा.वि.आंबू ९	फर्निचर
६	बालकेश नि.मा.वि.छिपछिपे	बाहिरी वातावरण
७	बाल विकास उ.मा.वि.भिरकोट	भवन निर्माण
८	बाल शिक्षा भवन विस्तार पल्ट्याड	भवन निर्माण
९	बाल निकेतन नि.मा.वि. माभकोट ५	भवन निर्माण
१०	रघू मा.वि.	भवन निर्माण
११	राजपुर मा.वि.राईपुर	भवन निर्माण
१२	रत्न मा.वि.मनपाड	भवन निर्माण
१३	महेन्द्र मा.वि.जामूने १	भवन निर्माण

समुह ख

क्र.सं.	विद्यालयको नाम ठेगाना	कार्यक्रमको नाम
१	केशवटार प्रा.वि. केशवटार	भवन निर्माण
२	प्रभात मा.वि.तनहंसूर	भवन निर्माण
३	राष्ट्रिय मा.वि.रुपाकोट मयाखू ६	भवन निर्माण
४	अमरज्योति मा.वि.घांसीकूवा	भवन निर्माण
५	इन्द्रदेवी नि.मा.वि. छिम्केश्वरी	भवन निर्माण
६	कालिका मा.वि.देवघाट	भवन निर्माण
७	सरस्वती नि.मा.वि.भिरकोट	भवन निर्माण
८	शिव सरस्वती मा.वि.	भवन निर्माण
९	चन्द्रज्योति उ.मा.वि.घिरिड ४	भवन निर्माण
१०	पृथ्वी मा.वि.किहू	भवन निर्माण
११	जनशिशू कल्याण नि.मा.वि.फिरफिरे	भवन निर्माण
१२	सरस्वती उ.मा.वि.थप्रेक	भवन निर्माण
१३	क्यामिन उ.मा.वि.क्यामिन	भवन निर्माण

समुह ग

क्र.सं.	विद्यालयको नाम ठेगाना	कार्यक्रमको नाम
१	जनजागृति गंगा मा.वि.व्यास १३	भवन निर्माण
२	मनोहर उ.मा.वि.पूकोट	भवन निर्माण
३	अरुण मा.वि. बन्दीपूर २	भवन निर्माण
४	कृष्ण प्रा.वि. देउराली २ रतनपूर	बालविकास केन्द्र निर्माण
५	कालिगंगा मा.वि. बैदी	भवन निर्माण
६	सिद्ध नि.मा.वि.	भवन निर्माण
७	दीपक मा.वि.	भवन निर्माण
८	सरस्वती नि.मा.वि. गजरकोट ६	कम्पाउण्ड निर्माण
९	शारदा प्रा.वि. शूक्लागण्डकी १२	भवन निर्माण

१०	जनप्रकाश प्रा.वि. छाड २	भवन निर्माण
११	उदय उ.मा.वि.व्यास ८	भवन निर्माण

समुह घ

क्र.सं.	विद्यालयको नाम ठेगाना	कार्यक्रमको नाम
१	चण्डी नि.मा.वि.व्यास ४	भवन निर्माण
२	कृष्णालय प्रा.वि.रिस्ती	भवन निर्माण
३	आदर्श सरस्वती मा.वि.बरभञ्ज्याड	भवन निर्माण
४	चण्डेश्वरी प्रा.वि.आंबू ९	भवन निर्माण
५	कालिगण्डकी नि.मा.वि.कोटा ३	भवन निर्माण
६	शहिदगंगा उ.मा.वि.काहूँ	भवन निर्माण
७	श्रृङ्ग मा.वि. गोठादी	भवन निर्माण
८	लक्ष्मी प्रा.वि.गजरकोट	भवन निर्माण
९	तालवेसी उ.मा.वि.शूक्लागण्डकी १६	भवन निर्माण
१०	अमरज्योति प्रा.वि.शूक्लागण्डकी १	भवन निर्माण
११	राधा उ.मा.वि.जामुने ४	भवन निर्माण

समुह ड

क्र.सं.	विद्यालयको नाम ठेगाना	कार्यक्रमको नाम
१	सितला प्रा.वि. व्यास १४	बाहिरी वातावरण
२	बसाहस्थान मा.वि.सतिस्वारा ६	भवन निर्माण
३	भैरव प्रा.वि.बन्दीपूर २	भवन निर्माण
४	सयपत्री प्रा.वि.छिम्केश्वरी ३	भवन निर्माण
५	शूक्ला मा.वि.काहूँ	बाहिरी वातावरण
६	कालिका प्रा.वि.साभूड ५	छाना मर्मत
७	अक्लादेवी प्रा.वि.घिरिड १	भवन निर्माण
८	आधारभूत मा.वि.राईपूर ३	भवन निर्माण
९	प्रभा नि.मा.वि.मनपाड ७	भवन निर्माण

समुह च

क्र.सं.	विद्यालयको नाम ठेगाना	कार्यक्रमको नाम
१	सुर्योदय प्रा.वि.आंबू १	बाहिरी वातावरण
२	दीपक नि.मा.वि.काहूँ	भवन निर्माण
३	कोष प्रा.वि.माभकोट	भवन निर्माण
४	रजस्थल प्रा.वि.शूक्लागण्डकी	भवन निर्माण
५	अर्चलथूम प्रा.वि.शूक्लागण्डकी ९	भवन निर्माण

वैकल्पिक

क्र.सं.	विद्यालयको नाम ठेगाना	कार्यक्रमको नाम
१	शिव मा.वि. केशवटार ९	बाहिरी वातावरण

२	बाल मन्दिर मा.वि.	भवन निर्माण
३	त्रिभुवन उ.मा.वि. रुपाकोट	भवन निर्माण
४	जय मंगल प्रा.वि. बसन्तपुर	वाहिरी वातावरण
५	मनोहर उ.मा.वि.पुर्कोट	वाहिरी वातावरण
६	कर्मदा मा.वि. पुर्कोट	वाहिरी वातावरण
७	हिमालय मा.वि.भानू	भवन निर्माण
८	विकास ज्योति प्रा.वि. छिम्केश्वरी	वाहिरी वातावरण
९	बज्रयोगिनी मा.वि. देवघाट	भवन निर्माण
१०	आदर्श उ.मा.वि. वैदी	भवन निर्माण
११	देवेश्वरी प्रा.वि.	भवन निर्माण
१२	गोर्खाकालिका नि.मा.वि. छिपछिपे	जस्तापाता
१३	शहिदगंगा उच्च मा.वि. काहुं	भवन निर्माण
१४	लाली गुरांश प्रा.वि.	भवन निर्माण
१५	अम्मर नि.मा.वि.	वाहिरी वातावरण
१६	गणेश प्रा.वि.	वाहिरी वातावरण
१७	राधा नि.मा.वि.	फर्निचर
१८	सृजना प्रा.वि.साभूड	भवन निर्माण
१९	अजम्बरी प्रा.वि.	भवन निर्माण
२०	दिपज्योति प्रा.वि.	भवन निर्माण
२१	कामधून नि.मा.वि.	भवन निर्माण
२२	कोष प्रा.वि. माभकोट	कोठा थप
२३	बालकल्याण नि.मा.वि. माभकोट	२ कोठे भवन
२४	पार्वती प्रा.वि. घिरिङ	२ कोठे भवन
२५	गूदीभञ्ज्याङ प्रा.वि. गजरकोट	४ कोठे भवन
२६	राष्ट्रिय मा.वि. घिरिङ	४ कोठे भवन
२७	वेद कालिका प्रा.वि.	भवन निर्माण
२८	सरस्वती मा.वि.	भवन निर्माण
२९	खैरेनीटार उ.मा.वि.	कोठा थप
३०	पार्वती प्रा.वि. छाङ	वाहिरी वातावरण
३१	अकला नि.मा.वि.	भवन निर्माण
३२	उदय उ.मा.वि.व्यास	भवन निर्माण
३३	राधा उ.मा.वि. जामूने	भवन निर्माण
३४	विजय नि.मा.वि. जामूने	भवन निर्माण
३५	जनगणपति नि.मा.वि. जामूने	भवन निर्माण
३६	क्यामिनकोट मा.वि. क्यामिन	भवन निर्माण
३७	सोमाजन प्रा.वि.क्यामिन	भवन निर्माण
३८	पञ्चज्योति प्रा.वि.क्यामिन	भवन निर्माण

५.२ जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, तनहुँ

आ.व. २०७२/७३ को वार्षिक कार्यक्रम

रकम रु हजारमा

क्र.सं.	विवरण (Activities)	इकाई	आगामी आ.व. (२०७२/७३) को लागि प्रस्तावित वजेट	वृद्धि भएको प्रतिशत	कैफियत
---------	--------------------	------	--	------------------------	--------

कार्यक्रम : प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा (जनस्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकीहरू)
वजेट उपशीर्षक नं. ३७००१४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा					
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
१	अनुगमन तथा मुल्यांकन खर्च		२६	८.३३	२२६११
२	इन्धन		७७	१०.००	२२२११
३	कार्यालय सम्बन्धी खर्च		४४०	१०.००	२२३११
४	तलब		४०२६०	१०.००	२११११
५	पानी तथा बिजुली		१०४	९.४७	२२१११
६	पोषाक		९९६	९.९६	२११२१
७	विविध		५	०.००	२२७११
८	भ्रमण खर्च		९९	१०.००	२२६१२
९	संचार सेवा		४९	७.८९	२२११२
१०	संचालन तथा मर्मत सम्भार		९९	१०.००	२२२१२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			४९९७९	९.९९	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा (क+ख)			४९९७९	९.९९	
४. उपभोग खर्च			५७५	९.९४	
५. कार्यालय संचालन खर्च			१६५	१०.००	
६. कूल जम्मा खर्च			४२७९९	९.९९	

कार्यक्रम: एड्स तथा यौनरोग नियन्त्रण कार्यक्रम

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०११४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा					
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
१	जिल्ला एड्स समन्वय समितिबाट जिल्ला स्तरको लिडरशिप एण्ड गोभरनेन्स विकास (४.४ आई देखि ४.४ डब्लु सम्म) जिल्ला स्तरमा		५२	८.३३	२२५२२
२	२ र ३ वटा एच आई भी सेवा भएका अस्पतालको कार्यक्रम संचालन खर्च (२.१ एच र २.१ जे ए) जिल्ला स्तरमा		१५	७.१४	२२५२२
३	अस्पतालमा ए आर टि र एच टि सी अपरेसनल स्पोर्ट (३.१ आई र ३.१ एक्स १) जिल्ला स्तरमा		१६९	९.७४	२२५२२
४	एचआईभी तथा एसटीआई सम्बन्धी स्थानीय स्तरमा स्वास्थ्य शिक्षा,सुचना सामग्री तयार गर्ने (७५ जिल्लाको लागि)		१९	१०.००	२२५२२
५	एस आई सिस्टम सपोर्ट (४.२ ए आर र ४.२ ए एस सम्म) जिल्ला स्तरमा		३३	१०.००	२२५२२

६	पि एच सी स्तर मा यौन रोग जाँच र उपचार सेवा स्तरीकरण तथा विस्तार गर्ने (२.३पि र २.३ टि) जिल्ला स्तरमा	३	०.००	२२५११
७	पि एच सीमा एच टि सि र पि एम टि सि टी सेवा संचालन (२.१ एन) जिल्ला स्तरमा	११	१०.००	२२५२२
८	सी बि पी एम टि सी टि जिल्लाहरुको वर्थीनिंग केन्द्रकस स्वास्थ्य कर्मि हरुको लागि तालिम (२.१ टि) जिल्ला स्तरमा	५०	८.७०	२२५११
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		३४४	९.२१	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)		३४४	९.२१	
४. उपभोग खर्च		०	०	
५. कार्यालय संचालन खर्च		०	०	
६. कूल जम्मा खर्च		३४४	९.२१	

कार्यक्रम: स्वास्थ्य प्रयोगशाला सेवा
वजेट उपशीर्षक नं. ३७०१२६

१. पूँजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
१	जिल्ला अस्पताल र प्रा.स्वा.के.हरुमा रिएजेन्ट्स र किट्स खरिद गरि ल्याव संचालन गर्ने।	१३७	९.६०	२२५३१
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		१३७	९.६०	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)		१३७	९.६०	
४. उपभोग खर्च			०	
५. कार्यालय संचालन खर्च			०	
६. कूल जम्मा खर्च		१३७	९.६०	

कार्यक्रम: स्वास्थ्य कर कोषबाट सञ्चालित कार्यक्रम
वजेट उपशीर्षक नं. ३७०१२७

१. पूँजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
क	निरिक्षक (सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी) सँग समन्वय गरी जिल्ला स्वास्थ्य/जनस्वास्थ्य कार्यालयले संचालन गर्ने कार्यक्रमहरू			
१	सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण र नियमन गर्ने ऐन, २०६८ बमोजिमका सार्वजनिक स्थलहरुको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीबाट अनुगमन तथा निरीक्षण कार्य	पटक	४४	∞
२	सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण र नियमन गर्ने कानून कार्यान्वयन वारे सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा जिल्ला स्तरीय निरीक्षण रणनीति सम्बन्धी बैठक	पटक	१९	∞
३	प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको प्रमुख आतिथ्य र समन्वयमा जिल्ला स्थित सार्वजनिक स्थलका व्यवस्थापकहरु सहभागीहुने कार्यक्रम समिक्षा	पटक	३६	∞

४	निरिक्षक (सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी) को निरिक्षण कार्यक्रम प्रशासनिक खर्च (मसलन्द, स्टेशनरी, इन्धन आदि)	पटक	५	∞	
ख	जिल्ला स्वास्थ्य/जनस्वास्थ्य कार्यालय स्वयंले संचालन गर्ने कार्यक्रम		०	∞	
५	नसर्ने रोग रोकथाम तथा सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण र नियमन गर्ने कानुन कार्यन्वयन वारे चेतना अभिवृद्धि गर्न गा.वि.स. स्तरमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम	पटक	२०५	∞	
६	नसर्ने रोग रोकथाम तथा सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण र नियमन गर्ने कानुन कार्यन्वयन वारे चेतना अभिवृद्धि गर्न स्थानीय एफ.एम. हरुवाट सन्देश प्रसारण गर्ने	पटक	१६	∞	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)			३२५	∞	
४. उपभोग खर्च					
५. कार्यालय संचालन खर्च					
६. कूल जम्मा खर्च			३२५	∞	

कार्यक्रम : ग्रामिण सामुदायिक जनस्वास्थ्य, आधारभूत स्वास्थ्य तथा नमूना स्वास्थ्य गांउं कार्यक्रम वजेट उपशीर्षक नं. ३७०१३८

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा					
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
१	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ स्थापना तथा संचालन अनुदान		१३३७	९.९५	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			१३३७	९.९५	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)			१३३७	९.९५	
४. उपभोग खर्च				०	
५. कार्यालय संचालन खर्च				०	
६. कूल जम्मा खर्च			१३३७	९.९५	

कार्यक्रम: राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार कार्यक्रम (जिल्लास्तर)
वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०२

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
१	जिल्ला स्वास्थ्य शिक्षा श्रोत केन्द्रको लागि मल्टीमिडिया प्रोजेक्टर खरीद		८२	९.३३	२९५११
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			८२	९.३३	
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
२	छापा सञ्चार माध्यममा स्वास्थ्य सन्देश प्रकाशन		१७६	१०.००	२२५२२
३	नसर्ने रोगहरू रोकथामको लागि सचेतना कार्यक्रम		८८	१०.००	२२५२२
४	बर्थिङ सेन्टर हुने स्वास्थ्य संस्था ब्यबस्थापन समितीहरूलाइ प्रजनन स्वास्थ्य र अन्य विषयहरूमा अभिमुखीकरण		२२	१०.००	२२५२२
५	वातावरणीय तथा पेशागत स्वास्थ्य र सरसफाई (पानी र खाना शुद्धीकरण, हात धुने प्रबर्धन तथा सरसफाई) सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम		७४	८.८२	२२५२२
६	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम		३५२	१०.००	२२५२२
७	स्थानीय आवश्यकता अनुरूप स्वास्थ्य शिक्षा सामग्री पाम्पलेट उत्पादन/छपाई		४९	८.८९	२२५२२
८	समुदायमा स्वास्थ्य सेवा प्रबर्धन अन्तरक्रिया कार्यक्रम		४४०	१०.००	२२५२२
९	स्वास्थ्य शिक्षा सामग्रीहरू स्वास्थ्य संस्थामा वितरण		२२	१०.००	२२५२२
१०	स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमको सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन		६०	९.०९	२२६११
११	स्वास्थ्य सम्बन्धी एफ.एम.रेडियो कार्यक्रम वा सन्देश उत्पादन, प्रशारण		३९६	१०.००	२२५२२
१२	स्वास्थ्य सम्बन्धी दिवसहरू (स्वास्थ्य सेवा दिवस, विश्व स्वास्थ्य दिवस, विश्व हात धुने दिवस, विश्व धुमपान दिवस) मनाउने		४४	१०.००	२२५२२
१३	सामुदायिक स्वास्थ्य प्रबर्धन अभियान		६६	१०.००	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			१७८९	९.८९	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)			१८७१	९.८६	
४. उपभोग खर्च				०	
५. कार्यालय संचालन खर्च				०	
६. कूल जम्मा खर्च			१८७१	९.८६	

कार्यक्रम: एजिस्वाका (एकिकृत प्रजनन स्वास्थ्य तथा महिला स्वास्थ्य कार्यक्रम)

बजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा					
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
१	प्रजनन स्वास्थ्य समन्वय समितिको चौमासिक बैठक		१६	६.६७	२२५२२
२	PoP को लागि silcon ring पेशरी खरिद		२२	१०.००	२२५२२
३	अब्स्टेटिक फिस्टुला र पाठेघर खस्ने रोगीको स्क्रिनिंग तथा रिंगपेशरी लगाउने र अपरेशन गर्नुपर्नेको लिष्टींग गर्ने (नेपाल भरी ४५६०० जना)		६५४	९.९२	२२५२२
४	अस्पताल तथा SBA Training Site एवं प्रा स्वा के मा २४ घण्टा प्रसुती सेवा संचालन गर्न करारमा अ०न०मी० नियुक्ति		४६४६	९.९९	२२४११
५	अस्पताल तथा SBA Training Site एवं प्रा स्वा के मा २४ घण्टा प्रसुती सेवा संचालन गर्न करारमा स्टाफ नर्स नियुक्ति		२२४	९.६०	२२४११
६	आइ.यु. सि डी. सेवा प्रदान		६९	९.६६	२२५२२
७	आमा सुरक्षा कार्यक्रम सेवा प्रदान शोधभर्ना तथा यातायात खर्च		२६६२	१०.००	२७१११
८	आमा सुरक्षा कार्यक्रम सेवा प्रदान शोधभर्ना तथा यातायात खर्च		१५१६	१०.००	२७१११
९	आमा सुरक्षा कार्यक्रमको लागि रक्तसंचार सेवा		९९	१०.००	२७१११
१०	इम्प्लान्ट सेवा		५९	९.२६	२२५२२
११	किशोर किशोरी कार्यक्रम नयां विस्तार		५११	९.६९	२२५२२
१२	गैर सरकारी संस्था वा सेवा प्रदायक टीम करार गरी २४ घण्टा सिडओसी सेवा संचालन		२६४०	१०.००	२२४११
१३	गर्भवती तथा सुत्केरी उत्प्रेरण सेवा (4th ANC)		५५०	१०.००	२७१११
१४	गाँउ घर क्लिनिक मार्फत प्रजनन स्वास्थ्य सेवा प्रदान		९७	६.९९	२२५२२
१५	जिल्ला अस्पताल र सो भन्दा तलका सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रसुति हुने सुत्केरी तथा नवजात शिशुलाई न्यानो झोला (लुगा सेट)		१६७१	९.९९	२७१११
१६	प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको जिल्ला देखि Facility हरु सम्म अनुगमन (पटक)		१४६	९.६३	२२६११
१७	परिवार नियोजन स्थायी बन्ध्याकरण		१०१३	९.९९	२२५२२
१८	परिवार स्वास्थ्यका कार्यक्रम सम्बन्धि फर्म, फरमेट, अनुसूची, BPP action card, पार्टोग्राफ लगायतको छपाइ		४४	१०.००	२२५२२
१९	म स्वा स्व से अर्धवार्षिक समीक्षा बैठक (२ पटक)		९६१	९.९५	२२५२२
२०	म स्वा स्व से कोषमा प्रति गा वि स रु १०००० का दरले थप रकम उपलब्ध गराउने (गा०वि०स०)		५०६	१०.००	२६४१२
२१	म स्वा स्व से दिवस मनाउने (जिल्ला, गा०वि०स० हरुमा)		४६	९.०९	२२५२२
२२	म स्वा स्व से हरुलाई दीर्घकालीन सेवाका लागि सम्मानजनक बिदाइ (जना)		५५	१०.००	२२५२२

२३	म स्वा स्व से हरुलाइ पोशाक भत्ता		२२७७	१०.००	२११२१
२४	म०स्वा०स्वा०से० को डाटा वेश अपडेट		६	०.००	२२५२२
२५	मेडिकल गर्भपतनको लागि औषधी खरिद (प्याकेट)		२२५	९.७६	२२५२२
२६	लामो अवधिको जन्मान्तरको लागि स्याटेलाइट सेवा		१३४	९.८४	२२५२२
२७	वन्ध्याकरण घुम्ती शिविर अगावै म०स्वा०से०सँग छलफल		८२	९.३३	२२५२२
२८	स्कूलमा किशोर किशोरी मेत्री सूचना केन्द्र स्थापना		१४३	१०.००	२२५२२
२९	सुक्ष्म योजनावाट औल्याईएका समस्याहरुको समाधान गर्न गरिने कार्यक्रमहरु		६६०	१०.००	२२५२२
३०	स्टाफ नर्स/अनमीहरु लाई क्लिनिकल अपडेट		३५७	९.८५	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			२२३१७	९.९६	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)			२२३१७	९.९६	
४. उपभोग खर्च			०	०	
५. कार्यालय संचालन खर्च			१७०	९.६८	
६. कुल जम्मा खर्च			२२४८७	९.९६	

कार्यक्रम : एजिस्वाका (एकीकृत बाल स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम)

बजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा					
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
१	खोप महिना (वैशाख) संचालन (सुक्ष्म योजना, सबै वच्चाको सूचीकरण र निमन्त्रणा कार्ड समेत वितरण)		४९	८.८९	२२५२२
२	पूर्ण खोप गा.वि.स. घोषणा कार्यक्रम		११०	१०.००	२२५१२
३	भ्याक्सिन तथा खोप सामग्रीको ढुवानी		५३१	९.९४	२२५३१
४	भ्याक्सिनको कोल्डचेन व्यवस्थापन गर्न प्रयोग गरिने फ्रिज, रेफ्रिजेरेटर संचालनको लागी इन्धन		३१९	१०.००	२२३१४
५	भ्याक्सिनको गुणस्तर कायम राख्न ढुवानीकर्ता (कार्यालय सहयोगी) ले अपनाउनुपर्ने सावधानीबारे २ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम		२३३	९.९१	२२५१२
६	भिटामिन ए क्याप्सुल आम वितरण कार्यक्रमका लागि म.स्वा.से. परीचालन खर्च (२ चरण कार्तिक र वैशाख)		८३०	९.९३	२२५२२
७	भिटामिन ए क्याप्सुल आम वितरण कार्यका लागि सोधभर्ना स्वरूप सामग्री (कैची) खरिद		१३	८.३३	२२५२२
८	बालस्वास्थ्य कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण		४७८	९.८९	२२५२२
९	स्तनपान संरक्षण तथा संवर्द्धन सप्ताह (अगष्ट १ देखि ७) संचालन		३३	१०.००	२२५२२
१०	सेवा करार अ.हे.ब., अ.न.मी., (खोप सेवा कार्यक्रम संचालनको लागी)		३९६	१०.००	२२४१२
११	सीविआइएमएनसीआइ कार्यक्रम संचालन		३०३६	१०.००	२२५१२
१२	सीविआइएमएनसीआइ रेकर्डिंग, रिपोर्टिंग फारम उत्पादन तथा वितरण		५५	१०.००	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			६०८३	९.९६	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)			६०८३	९.९६	
४. उपभोग खर्च			०	०	
५. कार्यालय संचालन खर्च			१०२	९.६८	
६. कुल जम्मा खर्च			६१८५	९.९६	

कार्यक्रम : एजिस्वाका (जनसंख्या कार्यक्रम)

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
१	अस्पतालमा एकदार संकट व्यवस्थापन केन्द्र संचालन	११००	१०.००	२६४१२
२	उप स्वास्थ्य चौकिको लागि जनसंख्या व्यवस्थापन अभिमुखिकरण कार्यक्रम	१६५	१०.००	२२५२२
३	जनसंख्या सूचना तथा शिक्षा सागाग्री तयारि, छपाइ तथा वितरण	५५	१०.००	२२४११
४	जेष्ठ नागरिक सचेतना कार्यक्रम	११०	१०.००	२२५२२
५	जि.ज.स.ले पहिचान गरेका प्रमुख जनसांख्यिक समस्याको समाधान कार्यक्रम	१६५	१०.००	२२५२२
६	जिल्ला जनसंख्या सूचना केन्द्र अध्यावधिक कार्यक्रम	२२	१०.००	२२५२२
७	जिल्ला जनसंख्या समितिको बैठक तथा समिक्षा	५५	१०.००	२२५२२
८	जिल्ला जनसांख्यिक प्रोफाईल अध्यावधिक तथा प्रकाशन	८८	१०.००	२२४११
९	जिल्ला जेसी कार्य समुहको बैठक तथा अर्ध वार्षिक समिक्षा	५५	१०.००	२२५२२
१०	जिल्लावाट साथी शिक्षा कार्यक्रम लागु भएका विद्यालयमा गरिने अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यक्रम	३३	१०.००	२२५२२
११	वैदेशिक रोजगारमा जाने युवा युवतीहरूलाई सचेतना मुलक कार्यक्रम	८२	९.३३	२२५२२
१२	विधालय केन्द्रित साथि(दोतरि) शिक्षाका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१६५	१०.००	२२५२२
१३	विधालयस्तरमा किशोरकिशोरीलक्षित साथी शिक्षा कार्यक्रम	२६४	१०.००	२२५२२
१४	विश्व जनसंख्या दिवस	२७	८.००	२२५२२
१५	स्थानियस्तरका रेडियो , एफ.एम.वाट जनसंख्या सम्बन्धि सन्देश प्रशारण	५५	१०.००	२२५२२
१६	सेवाप्रदायक (स्वास्थ्य कर्मि)हरूका लागि लैगिकहिंसा सम्बन्धी अभिमुखिकरण	८२	९.३३	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		२५२३	९.९३	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)		२५२३	९.९३	
४. उपभोग खर्च			०	
५. कार्यालय संचालन खर्च			०	
६. कूल जम्मा खर्च		२५२३	९.९३	

कार्यक्रम: एजिस्वाका (इपिडेमिलोजी, औलो, कालाजार नियन्त्रण तथा प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन)

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				

१	औलो रोग ग्रसित क्षेत्रहरूमा शंकास्पद औलो रोगी पत्ता लगाई रक्त नमुना संकलन गरी उपचार तथा केशको निगरानी गर्ने	१९८	१०.००	२२५२२
२	महामारी तथा प्रकोपका लागि आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधी खरिद गरी बफर स्टक राख्ने	४४	१०.००	२२५३१
३	महामारी तथा विपद् पूर्वतयारी, सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन, रेपिड रेस्पान्स टीम परिचालन	२४२	१०.००	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		४८४	१०.००	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)		४८४	१०.००	
४. उपभोग खर्च		०	०	
५. कार्यालय संचालन खर्च		१८	५.८८	
६. कूल जम्मा खर्च		५०२	९.८५	

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४ कार्यक्रम : एजिस्वाका (कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम)

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
१	उपेक्षित वर्ग, दलीत, जनजाती समूहहरू तथा तथा लैंगिक समावेशीकरण (कुष्ठरोग कार्यक्रममा पहुँच पुर्‍याउन प्रभावितको संलग्नतामा सहभागी मूलक कार्यक्रम)	४८	९.०९	२२५२२
२	कार्यक्रम सुपरीवेक्षण, रेखदेख तथा अनुगमन	४२	७.६९	२२५२२
३	चर्मरोग शीवीर	८३	९.२१	२२५२२
४	नियमित उपचार पुरा गर्ने विरामीको लागि यातायात खर्च (प्रति विरामी रु. १ हजार)	२५	८.७०	२७१११
५	विरामी तथा छिमेकीको पारिवारिक परीक्षण (३०, १५, १०)	११	१०.००	२२५२२
६	विरामीको परिवार परीक्षण गर्न आउंदा जाँदाको लागि यातायात खर्च (विरामी परिवार रु. तराइ, ६००, पहाड, ८००, हिमाल, १०००)	३४	९.६८	२२५२२
७	विश्व कुष्ठरोग दिवसको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम (जिल्ला)	१५	७.१४	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		२५८	८.८६	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)		२५८	८.८६	
४. उपभोग खर्च			०	
५. कार्यालय संचालन खर्च			०	
६. कूल जम्मा खर्च		२५८	८.८६	

कार्यक्रम : एजिस्वाका (व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा अस्पताल नि.सु)

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
--	--	--	--	--

१	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय तनहुँको भवन निर्माण			
२	दमौली अस्पतालभवनको कम्पाउण्ड वाल निर्माण			
३	दमौली अस्पतालभवनको नर्सिङ्ग क्वार्टर निर्माण			
४	दमौली अस्पतालभवनको स्टाफ क्वार्टर निर्माण			
५	गजुरे स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
६	केशवटार स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
७	खैरेनिटार स्वास्थ्य चौकी, दुलेगौडाको भवन निर्माण			
८	वैदी स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
९	घाँसिकुवा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१०	गजरकोट स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
११	भानुमती स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१२	देवघाँट स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१३	देवघाँट धाममा प्रा.स्वा.के.को स्थापना			
१४	देउराली स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१५	किहुँ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१६	केशवटार स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१७	भानु स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१८	चोक चिसापानी स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
१९	रिस्ती स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२०	श्याम्घा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२१	खैरेनीटार स्वास्थ्य चौकी (उदीनढुँगा) भवन निर्माण			
२२	फिरफिरे स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२३	राइपुर स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२४	माझकोट स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२५	घिरिंग सुन्धारा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२६	राम्जाकोट स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२७	रिसिंग रानीपोखरी स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२८	कोटदरबार स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
२९	छिस्केस्वरी स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
३०	कोटा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
३१	तनहुँसुर स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
३२	पोखरीभन्ज्यांग स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
३३	काहुँशिवपुर स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
३४	जामुने स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			
३५	दुम्सिचौर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण			

गोर्खा भवन कार्यालय मार्फत निर्माण हुने ।

गोर्खा भवन कार्यालय मार्फत निर्माण हुने ।

गोर्खा भवन कार्यालय मार्फत निर्माण हुने ।

३६	तल्लीपोखरी सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण				
३७	गङ्गौली टार सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण				
३८	रानीटार सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई व्यास ६ स्थापना एवं भवन निर्माण				
३९	फुलवारी सामुदायिक अस्पताल भवन को भौतिक सुधार				
४०	थर्पु स्वास्थ्य चौकीको प्रा.स्वा.के. को रुपमा स्तरवृद्धी				
४१	क्यामिन गा.वि.स. १ कलेस्ती बजारमा स्वास्थ्य चौकी स्थापना एवं भवन निर्माण				
४२	श्याम्घा गा.वि.स. ४ शिशाघाटमा स्वास्थ्य चौकी स्थापना एवं भवन निर्माण				
४३	गजरकोट ६ मा, सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई स्थापना एवं भवन निर्माण				
४४	भिरकोट स्वास्थ्य चौकी भवनको मर्मत सुधार एवं पक्की कम्पाउण्ड वाल निर्माण				
४५	साभुंग स्वास्थ्य चौकी भवनको लागि एम्बुलेन्स खरिद				
४६	छिपछिपे ५ मा, सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई स्थापना एवं भवन निर्माण				
४७	आँबुखैरेनी गा.वि.स. मा २५ शैयाको अस्पताल स्थापना एवं भवन निर्माण				
४८	भानु ४ खातिथोकमा, स्वास्थ्य चौकी स्थापना एवं भवन निर्माण				
४९	बसन्तपुर ३ रम्घाटारमा स्वास्थ्य चौकी स्थापना एवं भवन निर्माण				
५०	सतिस्वॉरा स्वास्थ्य चौकी भवनको लागि एम्बुलेन्स खरिद				
५१	कुर्कुर्दी सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण				
५२	बन्दिपुर अस्पताल ओपिडी भवनको मर्मत सुधार		२०००		
५३	दमौली अस्पताल भवनको प्लासेन्टा पिट निर्माण		५००		
५४	दमौली अस्पतालमा अस्पताल जन्य फोहरमैला विसर्जनको लागि ईन्सिनरेटर निर्माण		१०००		
५५	खैरेनिटार स्वास्थ्य चौकी, दुलेगौडाको सेतिनदी पट्टिको साईडमा पक्की कम्पाउण्ड वाल निर्माण		२००		
५६	ज्यामरुक स्वास्थ्य चौकी भवनमा रिटेनिङ्गवाल निर्माण		३००		
५७	नयाँ निर्माण भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा बिजुली जडान तथा मिटर फिटिङ		१५७४	९.९९	२९६११

५८	तालिम गोष्ठी संचालनका लागि Multimedia Projector खरिद		१००		
५९	अनलाईन रिपोर्टिंग सञ्चालनका लागि सोलार पावर मर्मत सुधार		१००		
६०	अनलाईन एचएमआइएस रिपोर्टिंग २ अस्पताल र २६ स्वास्थ्य चौकी सम्म विस्तार कम्प्युटर सहित प्रिन्टर, मोडेम, यूपियस र पेन ड्राइभ खरिद ।		४०००		
६१	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय र मातहतका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा भएको कम्प्युटर, फोटोकपी मेसिन, प्रिन्टर आदीको मर्मत सुधार		५००		
६२	प्लासिन्टा पिट निर्माण		११०	१०.००	२९६११
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			१०३८४	५७८.२५	
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू					
६३	५० शैया सम्मका जिल्ला अस्पतालहरूलाई सुदृढीकरण तथा सेवा संचालन गर्न विभिन्न क्रियाकलाप		४१८०	१०.००	२२५२२
६४	अस्पतालको फोहर मैला व्यवस्थापन तथा सर सफाईका लागि परामर्श सेवा द्वारा कर्मचारी राख्ने		१५८	९.७२	२२४११
६५	एकिकृत सुपरीवेक्षण		२६२	९.६२	२२६११
६६	एच एम आई एस तालिम नयाँ एवं छुट भएका कर्मचारीहरूको लागीमात्र		११०	१०.००	२२५१२
६७	एच एम आई एस फारामहरू छपाई		६६	१०.००	२२५२२
६८	एच.एम.आई.एस. का लागि इमेल इन्टरनेट वेभ होस्टिंग अध्यावधिक र एण्टिभाइरस खरिद समेत जिल्ला तथा क्षेत्र		७४	८.८२	२२५२२
६९	जिल्ला एव क्षेत्र स्तरीय स्वास्थ्य पाश्चित्र सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार अस्पताल समेत		१२१	१०.००	२२५२२
७०	जिल्ला तथा क्षेत्रमा भएका कम्प्युटर, फोटोकपी, फ्याक्स, स्क्यानर, एल सी डी प्रोजेक्टर जस्ता उपकरण मर्मत तथा सञ्चालनका साथै डाटा ईन्ट्री समेत गर्न व्यक्ति सेवा करारमा लिने		२००	३४४.४४	२२४११
७१	जिल्ला भित्र रिभ्यू र रिपोर्टिंग गर्ने		११५५	१०२.६३	२२५२२
७२	जिल्लास्तरीय योजना, अनुगमन तथा समिक्षा: (क) गत आ.व.को, (ख) प्रथम चौमासिक अवधिको र योजना तर्जुमा गोष्ठी, (ग) दोश्रो चौमासिक अवधिको		११३७	९.९६	२२५२२
७३	प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकी हरूमा सूचना व्यवस्थापनका लागि ईन्टरनेट संचालन योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन (जनस्वास्थ्य विश्लेषण) का लागि जिल्लामा तथ्यांकीय सूक्ष्म अध्ययन तथा विश्लेषण		१३००	२५००.००	२२५२२
७४	स्वास्थ्य संस्थामा गुणस्तर सुधार प्रणाली स्थापना सम्बन्धी विभिन्न क्रियाकलाप (वेष्ट डस्टविन, गुणस्तर भिजिट, भाइरेक्स खरिद सहित अन्य)		८९	९.८८	२२५१२
७५	स्वास्थ्य संस्थामा गुणस्तर सुधार प्रणाली स्थापना सम्बन्धी विभिन्न क्रियाकलाप (वेष्ट डस्टविन, गुणस्तर भिजिट, भाइरेक्स खरिद सहित अन्य)		२४७	९.७८	२२५२२
७६	हेल्थ जिआईएसका सूचनाहरू अद्यावधिक		२७	८.००	२२५१२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			९१२६	३९.३१	

३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)	१९५१०	१४९.४०	
४. उपभोग खर्च		०	
५. कार्यालय संचालन खर्च	५६१	१०.००	
६. कूल जम्मा खर्च	२००७१	१३३.६०	

कार्यक्रम : एजिस्वाका (आपूर्ति)

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
१	वेब बेस एल. एम. आइ. एस. र इन्भेन्टरी सिस्टम संचालनका लागि सेवा खरिद	१२६	९.५७	२२४१२
२	आपूर्ति ब्यवस्थापन कार्यक्रमको सुपरिवेक्षण	३३	१०.००	२२६११
३	औषधि, औजार उपकरण तथा अन्य सामग्री रिपयािकड तथा ढुवानी गर्ने कार्य	६०५	१०.००	२२५२२
४	ढुवानीका साधन, कार्यालय सामान तथा अन्य औजार उपकरण मर्मत	११०	१०.००	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		८७४	९.९४	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)		८७४	९.९४	
४. उपभोग खर्च			०	
५. कार्यालय संचालन खर्च			०	
६. कूल जम्मा खर्च		८७४	९.९४	

कार्यक्रम : एजिस्वाका (प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा पुनर्जागरण कार्यक्रम)

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०४

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
१	जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम	८२	९.३३	२७१११
२	जिल्ला अस्पताल प्रास्वाके स्वाचौ तथा उप स्वाचौमा दर्ता शुल्क वापत अनुदान	१७२७	१०.००	२६४१२
३	जिल्ला अस्पताल=जिल्ला जनस्वास्थ्य मातहतका संस्थाहरूलाई औषधि खरिद	३३००	१०.००	२२५३१
४	निशुल्क स्वास्थ्य सम्बन्धी OPD टिकट लगायत रिपोर्टिङ फारम छपाइ तथा वितरण	१४८	९.६३	२२५२२
५	पछाडी परेका (ड्याग गा वि स मा विशेष स्वास्थ्य कार्यक्रम	८२	९.३३	२२५२२
६	लक्षित समुहका लागि प्रेषण कार्यक्रम	३३	१०.००	२७१११
७	शहरी मस्वासे पोषाक भत्ता	२८६	१०.००	२११२१
८	शहरी महिला स्वयंसेविका कोष अनुदान	११	१०.००	२६४१३

९	शहरी महिला स्वास्थ्यस्वयं सेविका अर्धवार्षिक समिक्षा गर्ने	९९	१०.००	२२५२२
१०	शहरी महिला स्वास्थ्यस्वयं सेविका दिवस मनाउने	२७	८.००	२२५२२
११	स्थापना भएका नगर स्वास्थ्य केन्द्र संचालन अनुदान (१२८)	३४३	९.९४	२२५२२
ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		६९३८	९.९६	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)		६९३८	९.९६	
४. उपभोग खर्च		०	०	
५. कार्यालय संचालन खर्च		०	०	
६. कूल जम्मा खर्च		६९३८	९.९६	

कार्यक्रम : क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (जिल्लास्तर)

वजेट उपशीर्षक नं. ३७०८०६

१. पूंजीगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
क. पूंजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				
२. चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरू				
१	क्षयरोग बल्लिइ पुन उपचार मा आएका क्षयरोगी हरुको लागि उपचार अबधी भर पोशण खर्च	१२७	९.४८	२६४१२
२	कार्यक्रम संचालन तथा रेकर्डिंग र रिपोर्टिङको फर्म फरमेट फोटोकपी तथा आवश्यक सामग्री खरिद	१३	८.३३	२२५२२
३	चौमासिक रूपमा कार्यक्रम अनुगमन मूल्यांकन तथा एच एम आइ एस संग टीवी डाटा मिलान गोष्ठी	६७१	१०.००	२२५२२
४	जिल्ला देखी उपचार केन्द्र सम्म अनुगमन तथा मूल्यांकन (डट्स पिपिएम पाल माइक्रोस्कोपी सेन्टरका समेत कार्यक्रम समेत	२४७	९.७८	२२५२२
५	जिल्ला स्टोर बाट क्षयरोग उपचार केन्द्रहरूमा औषधी, ल्याव केमिकल एवं स्लाइड तथा अन्य आवश्यक सामग्री इमर्जेन्सि दुवानि खर्च	७७	१०.००	२२५२२
६	जिल्ला स्तर मा आइ इ सि सामग्री उत्पादन र बितरण (होर्डिङ बोर्ड, पोस्टर पम्प्लेट आदि)	२७	८.००	२२५२२
७	जिल्लामा डाटा बेस तयारी तथा ब्यवस्थापन खर्च	९	०.००	२२५२२
८	टिवि कार्यक्रम फोकल पर्सनले अनुगमन, मूल्यांकन गरि एचएमआइएस रिपोर्ट संग टिवि रजिष्टर मिलान गर्ने	६६	१०.००	२२५२२
९	डट्स सेन्टर स्तरमा एच एम आइ एस प्रणालिमा डाटा समायोजन गर्न नियमित चौमासिक डट्स वर्कसपमा एक दिन थप गरी तालिम संचालन	१००	९.८९	२२५२२
१०	दर्ता भएका ब्याक्टेरीयोलोजिकलिन कनफर्म बिरामीहरूको घर घर मा महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका र आमा समुह परिचालन गरी परिवारका अन्य सदस्य लाई क्षयरोग परिक्षण गराउने	१८७	१०.००	२२५२२
११	विश्व क्षयरोग दिवस मनाउने २४ मार्च	२३	९.५२	२२५२२
१२	स्लम / पिचडिएका बर्ग / ढुङा कुटने / धेरै जनसन्ख्या भएका गाउँ / होस्टेल र अन्य अधिक जोखिम मा रहेका जनसन्ख्या आदी मा केश डिटेक्सन बढाउने (माइक्रोस्कोपी क्याम्प)	२२१	९.९५	२२५२२

ख. चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा	१७६८	९.८१	
३. कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)	१७६८	९.८१	
४. उपभोग खर्च	०	०	
५. कार्यालय संचालन खर्च	०	०	
६. कूल जम्मा खर्च	१७६८	९.८१	

आ.व. २०७२/७३ को वार्षिक कार्यक्रम समरी
(बजेट तर्जुमा संग सम्बन्धित आर्थिक कार्यविधि नियम २१(१) बमोजिमको फाराम)

बजेट शिर्षक	कार्यक्रम	Activities	आगामी वर्ष को (२०७२/७३) लागि प्रस्तावित बजेट	वृद्धि भएको प्रतिशत	कैफियत
३७००१४	प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा (जनस्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य केन्द्र, चौकी तथा उपचौकीहरू)	१०	४२७१९	९.९९	
३७०११४	एड्स तथा यौनरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	८	३४४	९.२१	
३७०१२६	स्वास्थ्य प्रयोगशाला सेवा	१	१३७	९.६०	
३७०१२७	स्वास्थ्य कर कोषबाट सञ्चालित कार्यक्रम	६	३२५	∞	
३७०१३८	ग्रामिण सामुदायिक जनस्वास्थ्य, आधारभूत स्वास्थ्य तथा नमूना स्वास्थ्य गांउं कार्यक्रम	१	१३३७	९.९५	
३७०८०२	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार कार्यक्रम (जिल्लास्तर)	१३	१८७१	९.८६	
३७०८०४	एजिस्वाका (एकीकृत प्रजनन स्वास्थ्य तथा महिला स्वास्थ्य कार्यक्रम)	३०	२२४८७	९.९६	
"	एजिस्वाका (एकीकृत बाल स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम)	१२	६१८५	९.९६	
"	एजिस्वाका (जनसंख्या कार्यक्रम)	१६	२५२३	९.९३	
"	एजिस्वाका (इपिडेमियोलोजी, औलो, कालाजार नियन्त्रण तथा प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन)	३	५०२	९.८५	
"	एजिस्वाका (कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम)	७	२५८	८.८६	
"	एजिस्वाका (व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा अस्पताल नि.सु)	१४	२००७१	१३३.६०	
"	एजिस्वाका (आपूर्ति)	४	८७४	९.९४	
"	एजिस्वाका (प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा पुनर्जागरण कार्यक्रम)	११	६१३८	९.९६	
"	एजिस्वाका (जम्मा)	९७	५९०३८	३४.०८	
३७०८०६	क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (जिल्लास्तर)	१२	१७६८	९.८१	
	कूल जम्मा	१४८	१०७५३९	२२.४३	

५.३ महिला तथा बालबालिका कार्यालय, तनहुँ

आ.व. २०७२/०७३ को कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाई	आ.व. २०७२/७३ को लक्ष्य		
			बार्षिक		
			परिमाण	भार	बजेट
अ	पुजिगत खर्च खर्च शिर्षकबाद संचालन हुने कार्यक्रमहरु				
क)	कार्यालय सुविधा				
१	कार्यालय भवन निर्माण	पटक	१		६२००
ख.	कार्यालय उपकरण				
१	फर्निचर तथा फिक्चर्स	पटक	१		४७६
	कार्यालयको लागि (गाडी) यातायातको साधन	वटा	१		
२	कम्प्युटर र अन्य मेशिनरी सामान	पटक	१		१००
	जम्मा				६७७६
आ.	चालु खर्च शिर्षकबाट संचालन हुने क्रियाकलापहरु				
क	लक्षित महिलाको पहिचान र समुहीकरण				
१	समुह गठन र परिचालन				
१.१	साविक गा.वि.स.का नया वडा तर्फ	समुह	९०		४५
१.२	साविक गा.वि.स.का पुराना वडातर्फ	समुह	३०		१५
२	समिति गठन र परिचालन(निगरानी समुहसमेत)				
२.१	साविक गा.वि.स.का नया वडा तर्फ	समिती	१५		७५
२.२	निगरानी समुह गठन	समुह	१५		३०
ख	व्यक्तित्व विकासका प्रारम्भिक प्रशिक्षण				
३	समुह सदस्यहरुको लागि अनुशिक्षण ,१ दिने गाउंस्तर				
३.१	साविक गा.वि.स.का नया वडातर्फ	जना	४५०		१७५
३.२	साविक गा.वि.स.का पुराना वडा तर्फ	जना	१८०		७२
४	आधारभुत तालिम,३ दिने जिल्लास्तर	जना	१२०		७०४
ग..	संस्थागत विकास र सहभागिता				
५	मौजुदा संस्थाको सांगठिनक सुदृढिकरण				
५.१	नभएका वा निस्क्रिय समुहको गठन वा पुनरगठन	समुह	६०		३०
५.२	नभएका वा निस्क्रिय समिती गठन वा पुनरगठन (निगरानी समुह समेत)	समिती	१०		५०
५.३	पुराना वडामा निस्क्रिय सदस्यलाई अनुशिक्षण	जना	३००		३५०
६	नेतृत्व तथा संस्थागत विकास तालिम,५ दिने जिल्लास्तर	जना	५०		२४०
७	सशक्तिकरण सहकार्य तालिम,३ दिने गाउंस्तर(महिला संस्थालाई अनुदान)	संस्था	४५०		५२५
८	अन्तरपुस्ता सरोकार विश्लेषण कार्यशाला,३ दिने गाउंस्तर(महिला संस्थालाई अनुदान)	संस्था	४५०		५२५
९	महिला सहकारी संस्था मार्फत अभियान,२ दिने(कानुनी सचेतना अभियान, कार्यक्रम,जन्मदत्ता विवाह दर्ता अभियान,पोषण,खोप,गर्भपरिक्षण आदि)	संस्था	१०		१०००
१०	महिला संस्थाको अवस्था विश्लेषण तथा रणनितिपत्र तर्जुमा कार्यशाला,३ दिने गाउंस्तर	पटक	३		१०५

११	रेखांकन भ्रमण				
११.१	अन्तरसंस्था भ्रमण,५ दिने	जना	४०		१९०
१२	महिला संस्था समितिका अध्यक्ष माझ चौमासिक अन्तरक्रिया ३ दिने जिल्लास्तर	पटक	३		१५०
१३	महिला सहकारी संस्थाको योजना तर्जुमा गोष्ठी	संस्था	३०		१५०
१४	सहकारी लेखापालन तालिम,७ दिने जिल्लास्तर	जना	४०		२७०
१५	महिला संस्थालाई भवन निर्माण अनुदान	संस्था	६		९००
घ	महिला समिती प्रारम्भ अन्तरगत व्यावसायिक समुह विकास				
१६	सीप तथा व्यावसायिकता विकास तालिम				
१६.१	३ दिने गाउस्तर	जना	२००		३५०
१७	व्यवसाय स्थापना खर्च अनुदान प्रतिव्यक्ति रु ३ हजार	जना	२००		६००
१८	एकल महिलालाई सीप विकास तालिम,५ दिने	जना	२०		९६
१९	एकल महिलालाई व्यवसाय स्थापना खर्च अनुदान प्रतिव्यक्ति रु ३ हजारका दरले	जना	२०		६०
२०	महिला सहकारी संस्थाका सदस्यलाई डाइभिड्ड तालिम	जना	५		१५०
२१	स्थलगत प्राविधिक निरीक्षण परामर्श तथा पुर्न अभ्यास	पटक	७		३५
२२	साभा व्यावसायिक सेवाका लागि महिला संस्थालाई बहुउपयोगी कार्यक्रम अनुदान(विरुवा व्याड संकलन केन्द्र प्रशोधन,संचय,माछापुखरी निर्माण व्यावसायिक किटपालन गृह,कार्यशाला ढवानीका साधन ,नश्ल सुधार प्राविधिक रेखदेख	संस्था	३		४५०
ड.	बाल अधिकारको प्रवर्धन				
२३	गा.वि.स. स्तरिय बालमंच गठन	गा.वि.स	१०		१००
२४	गाउबालसंरक्षण समिती गठन	गा.वि.स	१०		१००
२५	बालअधिकार संरक्षण र प्रवर्धन तालिम,३ दिने गाउस्तर	स्थान	१७		१७०
२६	उत्कृष्ट बालबालिकालाई सम्मान तथा पुरस्कार (निर्वाचन क्षेत्र अनुसार)	जना	६		३०
२७	बालक्लब विच अन्तरक्रिया कार्यक्रम	पटक	३		१००
२८	विपदमा परेका बालबालिकाहरुको उद्धार तथा पुर्नस्थापना	पटक	१		१००
२९	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय बाल दिवस	पटक	२		३०
च.	लैंगिक हिंसा निवारण				
३०	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको जिल्ला कार्यसमितीलाई अनुदान				
३०.१	गाविसस्तरीय मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार समिती गठन	गा.वि.स	६		६०
३०.२	गाविसस्तरीय मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार समिती र जनप्रतिनिधिलाई अनुशिक्षण,२ दिने गा.वि.स स्तरमा	पटक	६		१५०
३०.३	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धमा सचेतना जगाउने होडिड बोर्ड स्थापना	स्थान	५		५०

३०.४	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्धको जिल्ला कार्यसमितिको बैठक	पटक	३	६०
३१	घरेलु हिंसाबाट प्रभावित महिलाका लागि महिला संस्थाको समन्वयमा सुरक्षित अल्पकालीन आश्रय सहितको सेवा केन्द्र संचालन	संजाल	१	६००
छ	मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा			
३२	संजाल सदस्यहरुविच अन्तरक्रिया अन्तरक्रिया, १ दिने जिल्लास्तर	पटक	२	५०
३३	लैंगिक सम्पर्क व्यक्ति र सूचीकृत संस्थाका पदाधिकारीलाई मूलप्रवाहीकरण सम्बन्धी तालिम,३ दिने	जना	२५	६०
३४	मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितीको बैठक	पटक	३	९०
३५	मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितीका सदस्यबाट संयक्त अनुगमन	पटक	१	५०
३६	जिल्लास्थित राजनैतिक दलका नेतृव वर्गलाई कानुनी सचेतना	जना	५०	१२०
ज	सामाजिक परिचालन			
३७	सामाजिक परिचालिकाको प्रोत्साहन भत्ता र चाडवाड खर्च	महिना	१०८	५४०
३८	परिचालिका भ्रमण तथा बैठक खर्च	पटक	१२	७८
३९	कार्यक्षेत्रका प्रत्येक वडामा चौमासिक साथ सम्पर्क, समुह विस्तार,समुह कार्यमा संयोजन सहजीकरण एवं श्रोत सेवा	पटक	११३	४५०
झ	सूचना शिक्षा र संचार			
४०	कार्यक्रमको प्रभावकारिता बारे डकुमेन्टी तयार	पटक	१	१००
४१	स्थानिय रेडियोहरुमा चेतनामुलक संदेश प्रसारण	पटक	१	१००
४२	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा महिला संस्थाको तुलनात्मक विवरणीका प्रकाशन	पटक	१	५०
४३	दिवसिय कार्यक्रम			
४४	अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवस	पटक	१	३०
४५	अन्य अन्तर्राष्ट्रिय दिवस तथा अभियान	पटक	४	४०
४६	इमेल,इन्टरनेट पहुच	पटक	१२	३०
४७	अनुगमन तथा मुल्यांकन(सामाजिक परिचालिका भएका गा.वि.स तर्फका नियमित अनुगमन समेत)	पटक	५१	२०४
	जम्मा चालुखर्च अर्न्तगत			१०८८४
	पूजीगत खर्च अर्न्तगत			६७७६
	कुल जम्मा			१७६६०
	उपभोग खर्च			३७६८
	कुल जम्मा			२१४२८

लैंगिक हिंसा निवारणका लागि महिला संस्थाको एकिकृत विकास कार्यक्रम तर्फ आ.व २०७२/७३ को बार्षिक कार्यक्रम

क्र.स	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाई	आ.व.२०७२/७३ को	कैफियत
			लक्ष्य वार्षिक	

			परिमाण	भार	वजेट	
अ	पूजिगत खर्च खर्चशिर्षकबाट संचालन हुने कार्यक्रमहरु					
१	कम्प्यूटर र अन्य मेशिनरी सामान	पटक	१		१००	
२	सोलार निर्माण	पटक	१		१००	
३	भिडियो क्यामेरा	पटक	१		१००	
४	मर्मत तथा संभार	पटक	१		२०	
	जम्मा				३२०	

आ.	चालूखर्च शिर्षकबाट संचालन गरिने कार्यक्रम					
क	सांगठनिक सूदृढिकरण तथा व्यक्तित्व विकासका प्रारम्भिक प्रशिक्षण नयां प्रारम्भ					
१	समूह गठन र बचत परिचालन					
१.१	तह १ का गा.वि.स तर्फ	समूह	४८		२४	
१.२	तह ३ का गा.वि.स तर्फ	समूह	६		३	
२	समिति गठन र बैठक संचालन					
२.१	तह १ का गा.वि.स तर्फ	समिति	८		४०	
३	निगरानी समूह गठन र नियमित सेवा					
३.१	तह १ का गा.वि.स तर्फ	समूह	१६		१६	
३.२	तह ३ का गा.वि.स तर्फ	समूह	९		१८	
४	समूह सदस्यहरुको लागि अनुशिक्षण ३ दिने गाउस्तर					
४.१	तह १ का गा.वि.स तर्फ	जना	२४०		२८०	
४.२	तह ३ का गा.वि.स तर्फ	जना	३०		३५	
५	महिला सशक्तिकरण सम्बन्धी (महिला संस्था वा समितीलाई अनुदान)	जना	६०		७०	
६	अन्तरपुस्ता	जना	६०		७०	
ग	निरन्तर प्रयास					
७	समूह गठन र बचत परिचालन	समूह	६		३	
८	समिति गठन र बैठक संचालन	समिति	१		५	
९	निगरानी समूह गठन र नियमित सेवा	समूह	१		२	
१०	समूह सदस्यहरुको लागि अनुशिक्षण ,३ दिने गाउस्तर	जना				
१०.१	तह १ को गा.वि.स तर्फ	जना	३०		३५	
घ	रणनीतिक पून अभिमूखीकरण					
११.	सहकारी संस्था दर्ता र व्यवस्थापन	संस्था	३		६०	
१२	महिला संस्थाका संचालक समितीका अध्यक्ष एवं सदस्य सचिवलाई नेतृत्व तथा संस्थागत विकास तालिम ,५ दिने जिल्लास्तर	जना	५०		२४०	
□	सामूदायिक संरक्षण एवं सम्प्रेषण सेवा					
१३	लैंगिक हिंसा निवारण जिल्ला संयोजन समितीको बैठक	पटक	३		४५	
१४	महिला संस्था समितिका अध्यक्ष,व्यवस्थापन,कर्मचारी तथा निगरानी समूहका संयोजकलाई समूदायमा आधारित संरक्षण प्रणालीको अनुशिक्षण,५ दिने जिल्लास्तर	जना	१००		४८०	
१४	महिला संस्था मार्फत प्रभावित सहायता कार्य संचालन अनुदान	संस्था	१		२०	
च.	सामाजिक परिचालन,सहजीकरण र अभिलेखीकरण					
१५	गाउ पारालिगल समितिका सदस्यहरुविच समिक्षा बैठक,१ दिने	पटक	२		३०	
१६	जिल्ला कानूनी सहायता समितीको बैठक	पटक	२		२०	
१७	लैंगिक हिंसा सम्बन्धी सरोकारवालाविच अन्तरक्रिया कार्यक्रम	पटक	१		२०	
१८	निगरानी किताब तथा मास्केवारी फाराम छुपाइ	पटक	१		२०	
१९	प्रत्येक वडामा ासिक साथ सम्पर्क समूह विस्तार समूह कार्यमा संयोजन सहजीकरण एवं श्रोत सेवा	पटक	६६		१९८	

छ	एकिकरणको क्रममा रहेका साविकका पारालिगल समितीको सेवा निरन्तरता				
२०	कार्य संचालन	पटक	१४०		७०
	जम्मा				१८०४

५.४ जिल्ला बाल कल्याण समिति, तनहुँ

आ.व. २०७२/०७३ को कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं.	योजना/कार्यक्रमको नाम	सञ्चालन गरिने क्षेत्र	बाधित क्षेत्र	परिमाण	बजेट रु हजारमा
१	तनहुँमा बालबालिकाहरुको स्थिती पत्र प्रकाशन ।	जिल्ला भरी	सबै बालबालिका	१ पटक	७५
२	तनहुँ बाल आवाज प्रकाशन ।	जिल्ला भरी	सबै बालबालिका	१ पटक	४५
३	बाल अधिकार तथा संरक्षण सम्बन्धी रेडियो कार्यक्रम ।	जिल्ला भरी	३ वटा F.M रेडियो	वार्षिक	१२०
४	जोखिममा परेका बालबालिकाहरुलाई पुनःस्थापना, हेरचार तथा औषधी उपचारमा सहयोग ।	जिल्ला भरी	जोखिममा परेका समुहहरु	निरन्तर	७५
५	जिल्ला बाल मञ्चको बैठक तथा कार्यक्रम सञ्चालन ।	बाल मञ्च	जिल्ला बाल मञ्च	६ पटक	१२५
६	गाविस स्तरमा बाल क्लबहरुको संस्थागत क्षमता विकास तालिम ।	१० गा.वि.स	सम्बन्धित गाविस	१ पटक	१८५
७	सरोकारवालाहरुको बैठक ।	सरोकारवाला		६ पटक	२०
८	जिल्ला बालकल्याण समितिको वेबसाईट निर्माण तथा सञ्चालन			१ पटक	२५
९	गाउँ बाल संरक्षण समिति गठन तथा क्षमता अभिवृद्धी तालिम ।	१० गा.वि.स	सम्बन्धित गाविसहरु		१२५
१०	बाल यौन दुर्व्यवहार सम्बन्धी अभिमुखिकरण ।	१० गा.वि.स	सम्बन्धित गाविसहरु		१३५
११	जन्मदत्ता अभियान ।	२ गा.वि.स		२	१०
१२	गाउँ विकास समितिका पदाधिकारीहरुलाई बालबालिका लक्षित कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी अभिमुखीकरण ।	१० गाविस		१	१३५
१३	विभिन्न बालबालिका सम्बन्धी दिवस तथा समारोह ।	जिल्लाभरी		५	१००
१४	विद्यालय भर्ना अभियानमा सहयोग	२ गाविस	सम्बन्धित गाविस	१	१०
१५	जिल्ला बाल कल्याण समितिमा बाल मैत्री पुस्तकालयको सञ्चालन ।	जिवाकस भवन	जिल्लाभरी	१	२५०
१६	Transit home निर्माण (Temporary Safety Net)	जिवाकस भवन	जिल्ला भरी	१	१००
१७	गाउँ बाल संरक्षण समितिलाई निर्माण एवं सहयोग ।	८ गाविस		८	८०
१८	कार्यक्रम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण ।	जिल्लाभरि		निरन्तर	६०
१९	लक्षित वर्गको बजेट सम्बन्धी गाविस सचिवलाई तालिम		सम्बन्धित गाविस	१ पटक	२५
२०	बाल श्रम सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन ।	जिल्लाभरि	सम्बन्धित गाविस	१ पटक	१००

२१	वाल श्रम सम्बन्धी स्थानीय स्तरमा अनुशिक्षण ।	६ गाविस	सम्बन्धित गाविस	१ पटक	२००
२२	SLC मा सर्वेउत्कृष्ट लाई पुरस्कृत ।	जिल्ला भरी	जिल्ला भरी	१ पटक	१५
२३	वालवालिकाहरुलाई शैक्षिक सहयोग ।	जिल्ला भरी	जिल्ला भरी	१ पटक	३०
२४	वाल श्रम सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन ।	६ गाविस	सम्बन्धित गाविस	१ पटक	२००
२५	श्रमिक वालवालिकाहरुका लागि वैकल्पिक कक्षा सञ्चालन ।	जिल्ला भरी	जिल्ला भरी	निरन्तर	१२०
२६	प्रशासनिक खर्च ।				६००
	जम्मा				२९७५

५.५ नाम्लो नेपाल

आ.व. २०७२/०७३ को कार्यक्रम तथा बजेट

क्र. सं.	कार्यक्रम विवरण	पहिलो त्रै.	दोश्रो त्रै.	तेस्रो त्रै.	चौथो त्रै.	जम्मा रकम
क)	शैक्षिक कार्यक्रम					
१	छात्रवृत्ति कार्यक्रम	२०,०००।००	१०,०००।०	१०,०००।०	२०,०००।०	६०,०००।०
ख)	आय आर्जन मूलक कार्यक्रम (सहकारी मार्फत)					
१	ढाका बुनाई सहयोग	५१,९९९।००	५१,९९९।००	५१,९९९।००	५१,९९९।००	२०७,९९६।००
२	ढाकाको लागी कच्चा पदार्थ सहयोग	७,०००।००	७,०००।००	७,०००।००	७,०००।००	२८,०००।००
३	व्यवसायिक सम्बन्ध विस्तार		२,५००।००		२,५००।००	५,०००।००
४	सिलाई मेशिन तालिम तथा मेशिन मर्मत		१०,०००।००	१०,०००।००		२०,०००।००
५	अदुवा प्रशोधन कार्यक्रम तथा तालिम	१८,०००।००	१८,०००।००	१८,०००।००	१८,०००।००	७२,०००।००
	कूल जम्मा रकम रु.	७८,५९९।००	९९,४९९।००	९६,९९९।००	९९,४९९।००	३,७४,५९६।००

साभुङ्ग भगवतीपुर गा.वि.स. मा २०७२/०७३ सालको लागी प्रस्तावित कार्यक्रमहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

१) विद्यालय सुधार तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम

क) विद्यालय सुधार तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं. ६ स्थित श्री कामधेनु निम्न माध्यमिक विद्यालयमा तथा वडा नं. ७ स्थित श्री सरस्वती माध्यमिक विद्यालयमा शिक्षक तालिम, शैक्षिक सामग्रीहरु सहयोग गर्ने योजना रहेको छ ।

ख) श्री कामधेनु निम्न माध्यमिक विद्यालय अन्तर्गत का ४ जना गरिव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरु लाई छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने योजना रहेको छ ।

२) खाने पानि तथा सरसफाई

उक्त गा.वि.स.को वडा नं ८ केन्द्रित गरी सोलार पम्पिङ्ग सिस्टम बाट खानेपानी परियोजना सम्पन्न गरि टोल टोलमा खानेपानी सञ्चालन गर्ने कार्य सम्पन्न भईसकेको र यस वर्ष ती टोलहरुमा स्वच्छ पिउनेपानी का लागी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने योजना रहेको छ ।

३) आय आर्जन मूलक कार्यक्रम

क) उक्त गा.वि.स.मा रहेको महिला, पिछडिएका तथा उत्साहित वर्गलाई शिप मूलक क्रियाकलापहरु- ढाका बुनाई, सिलाई कटाई का लागी साभुङ्ग भगवतीपुर लघु उद्योग सहकारी मार्फत सञ्चालन भईरहेका कार्यक्रमहरु लाई निरन्तरता दिने योजना रहेको छ ।

ख) अदुवा प्रशोधन कार्य विस्तार गर्ने उद्देश्यले अदुवा मा रहेको तेल तथा अन्य पदार्थ को जाँच का लागी प्रयोगशालामा पठाइने छ र त्यस को नतिजा प्रशोधन व्यवसाय का लागी सकारात्मक देखिएमा अदुवा प्रशोधन का लागी सहयोग गर्ने योजना रहेको छ ।

४) क्षमता अभिवृद्धि तालिम

क) उक्त गा.वि.स.मा रहेको महिला, पिछडिएका तथा उत्साहित वर्गलाई शिप मूलक क्रियाकलापहरु- ढाका बुनाई, सिलाई कटाई का लागी साभुङ्ग भगवतीपुर लघु उद्योग सहकारी मार्फत सञ्चालन भईरहेका कार्यक्रमहरु सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि का लागी थप तालिमको योजना रहेको छ ।

ख) ढाका तथा सिलाई कटाई सम्बन्धि नयाँ सदस्यहरुलाई तालिम दिने योजना रहेको छ ।

५.६ रिसेड

आ.व. २०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित कार्यक्रम तथा बजेट

साभेदार संस्था/निकायहरू : म.बा.स.क.मन्त्रालय/म.बा.कार्यालय/जि.वि.स./न.पा./गा.वि.स., नेपाल अपाङ्ग मानव अधिकार केन्द्र, आई.एन.एफ/पि.एफ.आर, एफ.एम रेडियोहरु

सवाल	कार्यक्रमले संबोधन गर्ने सवाल र कृयाकलापहरू	लाभान्वित क्षेत्र	लाभान्वित जनसंख्या	परिमाण	इकाई	बजेट रु (०००)
स्वास्थ्य (Health)	प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम : जस्तै अपाङ्गताको कारण र न्यूनिकरण सम्बन्धी जनचेतना	समुदायहरू	२७०	९	पटक	
	रोकथाममुलक : जनचेतना, खोप कार्यक्रम, गर्भवतीको स्वास्थ्य जाँच,	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	१००	१०	पटक	५०
	उपचार सेवा : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्वास्थ्य परीक्षण, अपाङ्गता पहिचान, औषधी, शल्यक्रिया, फिजीयोथेरापी वा अन्य थेरापी सेवा आदि	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१०	१०	जना	१००
	गृहभेट सेवा, परामर्श, संचार, गमनशीलता, स्वयं हेरचाह, सिकाई	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१०	१०	जना	५
	सहायक सामग्री निर्माण वा खरिद तथा वितरण तथा सहयोगीको व्यवस्था	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५०	५०	जना	२५०
	क्याम्पवाट सेवा	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू				०
	मासिक क्लिनिक सञ्चालन	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१००	१२	पटक	५०
शिक्षा (Education)	विद्यालय सचेतना कार्यक्रम/भर्ना अभियान	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	३००	१०	पटक	१००
	प्रारम्भीक बाल विकास वा शिशु कक्षामा भर्ना गराउने कार्यक्रम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	अनौपचारिक शिक्षा वा शाक्षरता अभियान वा यस्तो अभियानमा समावेश गराएको	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	श्रोतकेन्द्र स्तरीय सचेतना कार्यक्रम	विद्यालयका प्र.अ.	५१४	१७	पटक	८५
	प्राथमिक तहमा भर्ना (कक्षा १ देखी ५ सम्म)	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	निम्न माध्यमिक तहमा भर्ना	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	माध्यमिक तथा उच्च शिक्षामा भर्ना	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	जीवनपर्यन्त शिक्षा, खुल्ला शिक्षा	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	प्राविधिक शिक्षा तथा तालिम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०

	शैक्षिक छात्रवृत्ति	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	विद्यालयमा अपाङ्गता मैत्री वातावरण निर्माण सम्बन्धी काम (कतिवटा काम सम्पन्न) जस्तै र्याम्प, अपाङ्गता मैत्री कक्षाकोठा, शौचालय आदि	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५	१	वटा	०
	विशेष शिक्षामा भर्ना	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१०	१०	जना	०
	शैक्षिक सामाग्री सहयोग	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५०	५०	जना	२५०
जीवनयापन (Livelihood)	अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सीप विकास तथा व्यवसायिक तालिम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	३०	१	पटक	२००
	स्वरोजगारमा सघाउ पुर्याउने काम : जस्तै ऋण सहयोग, विउ पुँजी उपलब्ध गराउने आदि	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	२	२	जना	१०
	सस्तो व्याजमा ऋण लिन सहजीकरण	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	आर्थिक सेवामा पहुँच स्थापित गर्न सघाउ पुर्याएको : जस्तै बैंक, वित्तीय संस्था तथा विमा सेवा, विभिन्न प्रकारका छुट सुविधाहरू आदि मा पहुँच वढाएको	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१२०	१०	वटा	५०
	विभिन्न रोजगारी दिने संस्थामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई रोजगारी उपलब्ध गराउन सहजीकरण गरेको	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			वटा	०
	सामाजिक सुरक्षा भत्ता दिलाउनको लागि सहजीकरण	„	१००		जना	५०
	विभिन्न रोजगारीका अवसरहरू सम्बन्धी सूचना प्रवाह (जस्तै आरक्षण, विशेष प्राथमिकता आदि)				पटक	०
	जीवनयापन सम्बन्धी अन्य	„	१००			९००
शसक्तिकरण (Empowerment)	स्वावलम्बी समूहहरूको निर्माण, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विभिन्न संघ संगठन र निकायहरूमा सहभागिता	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१०	१	वटा	०
	सामाजिक परिचालन : अपाङ्गताको सवालमा व्यक्ति परिवार र समुदाय र स्थानीय निकायलाई सकृय र जिम्मेवार बनाउने कार्यक्रमहरू	सरोकारवालाहरू	३०	१	पटक	३
	राजनैतिक शसक्तिकरण : मतदानको अधिकार दिलाउने, आफ्नो आवश्यकताको वारेमा आफैँ निर्णय गर्न पाउने, स्थानीय स्तरमा विभिन्न निर्णय प्रक्रियाहरूमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सहभागिता गराउने कार्यक्रम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१००	१०	पटक	२०
	नेतृत्व, जनपैरवी, समूह वा संस्था व्यवस्थापन, प्रस्ताव लेखन आदि सम्बन्धी तालिम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू		१२	पटक	१००
	सांकेतिक भाषा, गमनशीलता, ब्रेललिपी, स्वर तथा बोलाई र सहायक सामग्री प्रयोग सम्बन्धी तालिमहरू, बौद्धिक अपाङ्गता भएकाहरूलाई भाषा तथा संचारमा पहुँच	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	७०	३	पटक	३७०
	अभिभावकहरूलाई क्षमता विकास तालिम तथा संगठित गराउने कार्यक्रमहरू	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१५०	१०	पटक	५०
	अपाङ्गता मैत्री वातावरण निर्माण : जस्तै भौतिक संरचना अपाङ्गता मैत्री बनाउने आदि	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५	१	वटा	०
	मतदाता शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम	„	२००	१३	वटा	०
	अपाङ्गता परिचयपत्र/जन्मदर्ता/नागरिकता/मतदाता परिचयपत्र उपलब्ध गराउने कार्यक्रमहरू	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१००		जना	१५०
	शसक्तिकरण सम्बन्धी अन्य :					०

सामाजिक (Social)	अपांगता भएका व्यक्तिमाथि हुने विभेद अत्याचार र मानवअधिकार हनन विरुद्ध कानूनी संरक्षण, कानूनी उपचार आदि दिइएको भए	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			जना	०
	धार्मीक कार्यक्रम, स्थानीय मेलापर्व, चाडवाड, भोजभतेर आदिमा अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई समावेश गराउने किसिमका कार्यक्रम				पटक	०
	अपांगता सम्बन्धी पुराना सामाजिक मान्यताहरूलाई समाजवाट हटाउन संचालित कार्यक्रम	सरोकारवालाहरू	२००	२०	पटक	१०
	अपांगता भएका व्यक्तिहरूको वैवाहिक तथा पारिवारीक जीवनलाई प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरू				पटक	०
	अपांगता भएका व्यक्तिहरूको खेलकुद तथा मनोरञ्जनमा सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५०	१	पटक	१००
	अपांगता भएका व्यक्तिहरूको प्रतिभा प्रस्फुटन गराउने वा प्रतिभालाई अवसर दिलाउने वा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यहरू				पटक	०
	परिवार भित्र अपांगता भएका व्यक्तिहरूको हैसियतलाई समान बनाउने उद्देश्यले संचालित कार्यक्रम				पटक	०
	व्यक्तिगत सहयोगीको व्यवस्था				जना	०
	सामाजिक सम्बन्धी अन्य :					०
	गा.वि.स./न.पा. स्तरमा लाग्ने जम्मा रकम					२९३०
जिल्ला स्तरका कार्यक्रम	अभिमुखीकरण	गाविसका सचिवहरू	५०	१	पटक	२०
	स्वास्थ्य शिविर	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५०	२	पटक	४०
	मासिक क्लिनिक सञ्चालन	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	६०	१२	महिना	१८
	मस्तिष्क पक्षघात भएका बालबालिकाहरूको लागि दिवा हेरचाह केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	मस्तिष्क पक्षघात भएका बालबालिकाहरू	१०	२४०	दिन	५०
	पि.आर.टी. सामाग्री खरिद	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	६०	५२	हप्ता	५
	श्रोतकेन्द्र/सूचना केन्द्र सञ्चालन र संकलन	सरोकारवालाहरू	१५०			१५।५
	अपाङ्गता सबाल रेडियो कार्यक्रम सञ्चालन	सरोकारवालाहरू	३०००			२००
	मर्यादित भाषा सम्बन्धी होर्डिङ्ग बोर्ड	सरोकारवालाहरू	१५०	१०	स्थान	८०
	सडक नाटक प्रदर्शन	सरोकारवालाहरू	१०००	२०	स्थान	१८०
	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	७००	२०	स्थान	६०
	विद्यालयका व्यवस्थापन समूह र शिक्षकहरूलाई अभिमुखीकरण	वि.व्य.स र शिक्षकहरू	५०००	२०	वटा	१००
	अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणमा सहजीकरण	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५००	१०	पटक	३०
	संस्थाको जनशक्ति विकास र तालिम		२		जना	२०
	राष्ट्रिय, क्षेत्रीय सभा गोष्ठीमा सहभागिता		६		पटक	१०
	सि.वि.आर. कार्यक्रम कार्यक्रम समन्वय समितिको बैठक खर्च			६	पटक	५
	अनुगमन तथा निरीक्षण			१०	पटक	१२
	कोष स्थापना, निरन्तरता कोष परिचालन, आर्थिक					५०

	श्रोत पहिचान र सहयोग संकलन					
	जिल्ला स्तरको कार्यक्रममा लाग्ने जम्मा रकम					८९६
व्यवस्थापन	विवरण		महिला	पुरुष	अपांगता	०
	संस्थामा पूर्णकालिक तलवी कर्मचारीको संख्या					०
	संस्थामा आंशिक तलवी कर्मचारीको संख्या					०
	संस्थामा स्वयंसेवीको रुपमा कार्यरत व्यक्तिको संख्या		३	५	८	२२५
	संस्थामा व्यवस्थापन वा नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको संख्या		२	३	५	०
	संस्थामा लेखा राख्ने विषयमा तालिम प्राप्त व्यक्तिको संख्या		१	१	२	०
	मानवश्रोत व्यवस्थापन जम्मा रकम					२२५

गा.वि.स./न.पा. स्तरमा लाग्ने जम्मा रकम	२,९३०,०००
जिल्ला स्तरको कार्यक्रममा लाग्ने जम्मा रकम (मन्त्रालय/जिविस/अन्य निकायमा प्रस्तावित)	८९६,०००
मानवश्रोत व्यवस्थापन जम्मा रकम (संस्थाको आन्तरीक श्रोत तथा अन्य निकायमा प्रस्तावित)	२२५,०००
जम्मा	४०,८१,०००

५.७ ग्रामीण सशक्तिकरण समाज दमौली तनहूँ नेपाल

आर्थिक वर्ष :२०७२ /२०७३ को कार्यक्रम तथा बजेट विवरण

सहयोगी निकाय : हेफर इन्टरनेशनल नेपाल

क्र.सं	आयोजनाको प्रमुख कार्यहरु	लाभान्वित क्षेत्र	लाभान्वित जनसंख्या	ईकाई	परिमाण	वार्षिक विनियोजित बजेट रु.		कुल जम्मा रु.
						प्रशासनिक खर्च रु.	कार्यक्रम खर्च रु.	
१	प्रशासनिक खर्च रु.					१,५०४,९२८.००		१,५०४,९२८.००
२	कार्यक्रम खर्च							
	पशु विमा कोष	साभुङ्ग भगवतिपुर गा.वि.स	६०	वटा	६०		३६,०००.००	३६,०००.००
	बीउ वितरण (तरकारी)		१४३१				२४२,७५७.००	२४२,७५७.००
	बीउ वितरण (घाँस)		१४३१	एरिया	१३५०		९७,०००.००	९७,०००.००
	जिल्ला भित्र र बाहिरको तालिममा सहभागिता			पटक	१		७०,०००.००	७०,०००.००
	परियोजना क्षेत्रको भ्रमण र यातायात			पटक	१		१०,०००.००	१०,०००.००
५	बिबिध तालिम खर्चहरु							
	सहयोगि टोलि परिचालन						७५,०००.००	७५,०००.००
	कर्मचारी तालिम यातायात तथा भ्रमण						१०,०००.००	१०,०००.००
	परियोजना कर्मचारी खाना, खाजा र यातायात खर्च						७५,०००.००	७५,०००.००
६	प्राबिधिक सेवा तथा मुल्यांकन खर्च							-
	गा.वि.स स्तरिय समन्वय समितीको बैठक		८०	पटक	४		२०,०००.००	२०,०००.००
	जिल्ला स्तरिय फिल्ड अनुगमन	१	१५	पटक	१		२५,०००.००	२५,०००.००
	परियोजना व्यवस्थापन समिती छलफल	४					१२,०००.००	१२,०००.००
	जे.टी.ए. परिचालन	१					२२९,३२०.००	२२९,३२०.००
	ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता परिचालन	३		महिना	१२		९०,०००.००	९०,०००.००
	जम्मा					१,५०४,९२८.००	९९२,०७७.००	२,४९७,००५.००

जिल्ला विकास समितिको कार्यालय / वातावरण, ऊर्जा तथा जलवायु परिवर्तन शाखा तनहुँको सहयोगमा सञ्चालन भएको सुधारिएको चुलो कार्यक्रम अर्न्तगत								
२	प्राबिधिक सहयोग खर्च							५०९,६००.००
	गा.वि.स स्तरिय समन्वय बैठक तथा Action committee गठन		१९४	वटा	५			१३८,०००.००
	गा.वि.स स्तरीय Action committee बैठक		३१	वटा	३०			९०,०००.००
	व्यवहार परिवर्तत गोष्ठि		३८८	वटा	४०			१३८,०००.००
	व्यवसायीक समुह विकास कोष जम्मा		१०३०		१०००			१००,०००.००
	सुधारिएको चुलो कार्यक्रमको जम्मा रकम रु						-	९६७,६००.००
	जम्मा बार्षिक वजेट					१,५०४,९२८.००		१,९५९,६७७.००
								३,४६४,६०५.००

**५.८ ग्रामीण सशक्तिकरण समाज दमौली तनहुँ नेपाल/क्षेत्रीय सेवा केन्द्र
आगामी आर्थिक वर्ष २०७२/२०७३ को लागि कार्यक्रम तथा वजेट विवरण**

क्र.सं	योजना वा कार्यक्रमको नाम	प्राथमिकताक्रम	आयोजनास्थल	क्षमता	लाभान्वित घरधुरी	अनुमानित लगानी र प्रस्तावित श्रोत					आयोजना को अवस्था	
						समुदाय		जिविस	गाविस	केन्द्र (AEPC/ NRREP)		जम्मा
						नगद	श्रमदान					
क	पूर्वाधार											
१	सौर्य खानेपानी आयोजना											
१	काफ्ले ग्रामीण सौर्य खानेपानी योजना		घिरिङ्ग सन्धारा - ४		५०	१५८,९५०.०	६१५,११२.०			१,६२५,०००.०	२,७९९,०६३.०	निर्माणार्थि धन
२	लिम्दी ग्रामीण सौर्य खानेपानी योजना		घिरिङ्ग सन्धारा - २		४८	९६,०००.००	३३६,२६२.०			१,६१२,५००.०	२,४९४,७६२.०	निर्माणार्थि धन
३	चापादी ग्रामीण सौर्य खानेपानी योजना		घिरिङ्ग सन्धारा - ७		३३	२८२,१६०.००	६३२,९०३.०			१,५८२,५००.०	२,७९७,५६३.०	निर्माणार्थि धन

४	भुर्रलुगदी ग्रामीण सौर्य खानेपानी योजना		भिरकोट -		४६	२७०,६५४.०	६९५,६४२.०			१,६१५,०००.०	३,१८१,२९७.०	निर्माणार्थि धन
५	धारा खोला ग्रामीण ग्रामीण सौर्य खानेपानी योजना		बैदी -९		३३	१५५,०००.०	६०८,२५५.०			१,५७७,५००.०	२,८४०,७५५.०	निर्माणार्थि धन
६	कृङ्ग खोला ग्रामीण ग्रामीण सौर्य खानेपानी योजना		गजरकोट - ४		७४					-	-	सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न
२	ढाड खोला लघु जलविद्युत आयोजना		केशवटार -२, धरमपानी -१	१६.५ कि.वा	११५					३,९००,०००.०	३,९००,०००.०	सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न
३	उत्पादन मूलक ऊर्जा प्रयोग कम्पोनेन्ट											
	वर्षा खोला ल.ज विद्युत मर्मत		कोटा २	२३	२५०		२२५,३२५.०			१००,०००.०	३२५,३२५.०	
	चाँप खोला ल.ज विद्युत मर्मत		कोटा १	१४	१७०		२२५,३२५.०			१००,०००.०	३२५,३२५.०	
	छेराङ्ग खोला ल.ज विद्युत मर्मत		बैदि ४	३५	२९०		५६८,२४०.०			११०,०००.०	६७८,२४०.०	
	विभिन्न सम्पन्न लघु जलविद्युत अयोजनाहरुमा उद्यम स्थापना गर्ने											
४	ग्रामीण ऊर्जा सेवाको लागी गरिवोन्मुख सार्वजनिक तथा निजि साभेदारी (५ पी)											
	सामुदायिक सौर्य विद्युतीकरण		बैदी २ र ३		१५०							सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न
						९६२,७६४.००	३,९०७,०६४.०			१२,२२२,५००.०	१९,३४२,३३०.०	

५.९ गैरसरकारी संस्था समन्वय समिति (NGO Network) तनहुँ

आ.व.२०७२/०७३ को लागि कार्यक्रम

१. हरियो वन कार्यक्रम, चितवन अन्नपूर्ण ल्याणस्केप/सेती नदि, सुखौराखोला उप जलाधार क्षेत्र तनहुँ

क्र.स	कृयाकलाप	लागत	भौगोलिक कार्यक्षेत्र
१	सुधारिएको चुल्हो ११५० वटा	९,२०,०००.००	बन्दीपुर न.पा, केशवटार, जामुने, छाङ्ग र मनपाङ्ग
२	चोरी शिकारी नियन्त्रणको लागि गस्ती	१,१२,६००.००	बन्दीपुर र देवघाट
३	विद्यालय स्तरीय ईको क्लव गठन र परिचालन	४,३७,८०४.००	१९ विद्यालय
४	वनमा आश्रित समुदायकोलागि दिगो आय आर्जन कार्यक्रम (घुम्ती कोष)	३,३४,५००.००	बन्दीपुर र व्यास न.पा, (पोखरीभञ्ज्याङ्ग)
५	अनुगमन	२२,६००.००	
६	सामुदायिक अनुकुलन योजना (४ वटा स्किम)	७,८०,२६२.००	सुखौरा उपजलाधार क्षेत्र
७	वातावरण सुधार (भकारो सुधार)	४,००,०००.००	सुखौरा उपजलाधार क्षेत्र
८	वृक्षारोपण	१,५०,०००.००	सुखौरा उपजलाधार क्षेत्र
९	हरित उद्यम विकास सहयोग	२,००,०००.००	देवघाट
१०	प्रशासनिक	२,८९,३६९.००	
जम्मा		३६,४७,१३५.००	

२. दुग्ध उत्पादन (व्यावसायिक पशुपालन) को लागि घाँस र प्रविधि सहयोग

गा.व.वि.स : क्यामिन, पुरकोट, आँवु, बन्दिपुर, व्यास न.पा. शुक्ल गण्डकी न.पा.

क्र.स.	कृयाकलाप विवरण	अनुमानित लागत (रु)
१	किसानहरुको लागि तालिम (सफा दुध उत्पादन, तथा आधाभूत तालिम)	३,५०,०००.००
२	दुग्ध सहकारी संस्थाहरुको सवलिकरण (सुशासन, समावेशीकरण आदि)	१,००,०००.००
३	यूवा प्याराभेट, एगोभेटहरुको क्षमता वृद्धि बारे कार्यक्रम	२,५०,०००.००
४	उन्नत जातको घाँस उत्पादन र वितरण सहयोग	७,००,०००.००
५	गोठ सुधार सहयोग	८,००,०००.००
६	प्रविधि सहयोग (चाफकटर, जेनेरेटर, चिलिङ्गभ्याट, मिल्क एनालाईजर र संकलन केन्द्रको लागि सामान-किसान तथा दुग्ध सहकारीहरु संग सहकार्य)	२०,००,०००.००
७	अनुगमन तथा निरीक्षण	५०,०००.००
८	समिक्षा	५०,०००.००
९	प्रशासनिक र व्यवस्थापन खर्च	५,००,०००.००
जम्मा		४८,००,०००.००

३. छोटो दुरीको भोलुङ्गेपुल निर्माण (१२० मि) समुदायमा आधारित

क्र.स.	विवरण	लागत	कैफियत
१	कम्तिमा ७ वटा पुल निर्माण	Design तथा estimate को आधारमा ।	DDC/SDC-TBSU बाट सहयोग र सहकार्य

जम्मा: बजेट रु ८४,४७,१३५.०० + भोलुङ्गे पुल (प्राविधिक र सामाजिक खर्च मात्र)

५.१० महिला शक्ति विकास केन्द्र नेपाल

आ.व. २०७२/०७३ को कार्यक्रम

क्र.सं.	कृयाकलाप	स्थान	बजेट रु.
१	महिला नेतृत्व विकास तालिम	आँबुखैरेनी	५६६४००
	महिला हिंसा तथा सचेतना	पोखरीभन्ज्याङ्ग	
	महिला नेतृत्व विकासमा सकारात्मक सोच सम्बन्धि तालिम	काहुँशिवपुर	
	जेण्डर तालिम	व्यास	
	समुह सुदृढीकरण तालिम		
२	विद्यार्थीहरुलाई अभिमुखिकरण कक्षा	आँबुखैरेनी	९६०००
		पोखरीभन्ज्याङ्ग	
		काहुँशिवपुर	
		व्यास	
३	क्षेत्रीय तथा केन्द्रीयस्तरका महिला नेतृत्व विकास कार्यक्रम	क्षेत्रीय संयोजक १ जना	(बजेट श्रोतकेन्द्र)
	क्षेत्रीय संयोजक तथा कोर लिडरहरुको लागि आवश्यकता अनुसार तालिम	कोर लिडर ४ जना	
	क्षेत्रीय संयोजक तथा कोर लिडरहरुका लागि बैठक, समीक्षा गोष्ठी		
	क्षेत्रीय संयोजक तथा कोर लिडरहरुका लागि पुर्नताजगी तालिम		
४	गा.वि.स.स्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम	आँबुखैरेनी	६००००
		पोखरीभन्ज्याङ्ग	
		काहुँशिवपुर	
		व्यास	
५	आयआर्जन सम्बन्धी कार्यक्रम – गाउँ महिला समुहलाई	आँबुखैरेनी	१७३२२२३
		पोखरीभन्ज्याङ्ग	
		काहुँशिवपुर	
		व्यास	
६	रेडियो कार्यक्रम महिला आवाज मादिसेती एफ एम १०५.८ मेगाहर्जबाट प्रशारण हरेक दोश्रो र चौथो शुक्रवार साँझको ७:३० देखि ८:०० बजेसम्म	जिल्ला भरी	३९६००
		जम्मा	२४९४२२३

५.११ सहयोगी हातहरुको समूह (सहास) नेपाल

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम

१७ पौष, २०७१ देखि १६ पौष, २०७२ (सन् २०१५)

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य गतिविधि	लक्षित समुदाय (वर्गिकरण र संख्या)	अवधि	कार्यक्रम हुने गा.वि.स.हरु	प्रस्तावित बजेट	कार्यक्रमको क्षेत्र	कैफियत
						रकम (रु)		
१.					जम्मा रु.	५,७८,०००।००		
१.१	स्थानीय प्रयासमा जीविकोपार्जन सुधार परियोजना	समूह सचेतना तथा व्यवस्थापन तालिम	८० जना	२ दिन	कोटा, वैदी, छिपछिपे र बन्दिपुर २, ८, ९, १०, ११	१००००	सशक्तीकरण तथा संस्थागत विकास	४ वटा
१.२		समूहको वार्षिक कार्ययोजना समीक्षा र तर्जुमा गोष्ठि	८० जना	२ दिन		१००००		४ वटा
१.३		नेतृत्व विकास तालिम	४० जना	२ दिन		१००००		२ वटा
१.४		लेखा व्यवस्थापन तालिम	४० जना	२ दिन		१००००		२ वटा
१.५		गा.वि.स. स्तरीयमा सरोकारवालाहरुको संयुक्त अनुगमन	४० समूह	१ दिन		१००००		४ वटा
१.६		अन्तर समूह वा गा.वि.स.स्तरमा अवलोकन भ्रमण	४० समूह	१ दिन		१००००		४ वटा
१.७		लैङ्गिक, महिला कानूनी अधिकार, खाद्य अधिकार, बाल अधिकार सचेतना तालिम	३० जना	३ दिन		२५०००		१ वटा
१.८		असल सिकाईको व्यवस्थापन, लेखन र दस्तावेजिकरण सीप विकास तालिम	४० जना	२ दिन		२५०००		२ वटा
१.९		सामाजिक विकास सहजकर्ता सहयोग	४ जना	१ वर्ष		४६८०००		
२.					जम्मा रु.	१,७५,०००।००		
२.१		गा.वि.स. स्तरीय समीक्षा गोष्ठि	१२० जना	१ दिन		२००००	संजाल तथा सम्बन्ध विस्तारका क्रियाकलाप	४ वटा
२.२		जिल्ला स्तरीय समीक्षा गोष्ठि	३० जना	१ दिन		२५०००		१ वटा
२.३		सरोकारवाला समन्वय बैठक	३० जना	१ दिन		१००००		२ वटा
२.४		अवलोकन भ्रमण/अध्ययन भ्रमण	३० जना	१ दिन		३००००		१ वटा
२.५		जिल्ला स्तरीयमा सरोकारवालाहरुको संयुक्त अनुगमन	४० समूह			१००००		१ वटा
२.६		गा.वि.स. स्तरीय मूल समिति अवधारणा तालिम	८० जना	२ दिन		२००००		४ वटा
२.७		मूल समितिलाई संस्थागत विकास तालिम	८० जना	२ दिन		३००००		४ गा.वि.स.
२.८		अन्तर गा.वि.स.स्तरीय समूह अन्तरक्रिया बैठक	३९ समूह	१ दिन		१००००		४ गा.वि.स.
२.९		गा.वि.स. तथा जि.वि.स.को एकिकृत योजना तर्जुमा गोष्ठिमा सहभागी		४ वटा		०		४ गा.वि.स.
२.१०		विशेष दिवस मनाउने (नारी दिवस तथा तिज)	३९ समूह	१ दिन		१००००		४ गा.वि.स.
२.११		क्रियाकलापको प्रचार प्रसार	३९ समूह			१००००	४ गा.वि.स.	
३.					जम्मा रु.	५,००,०००।००		
३.१		घर बगैँचा तालिम	४० जना	२ दिने		१००००	खाद्य सुरक्षाका क्रियाकलाप	२ वटा
		प्रविधि	४० जना			२००००		१ गा.वि.स.
३.२		संकलन केन्द्र निर्माण	३ गा.वि.स.	१ वटा		५००००		३ गा.वि.स.

३.३		महिलाहरुको परिश्रम घटाउनका लागि मकै छोडाउने मेसिन	२ समूह	२ वटा		१००००		२ गा.वि.स
३.४		प्राङ्गरीक खेती प्रवर्द्धनका लागि थलो (गोठ) सुधार	४० जना	४० वटा		१०००००		४ गा.वि.स
३.५		नर्सरी स्थापना (कृषि वन तथा गैर काष्ठ वन पैदावार) तालिम	२० जना	२ दिने		१००००		४ गा.वि.स
		प्रविधि	२ जना			१००००		४ गा.वि.स
३.६		अर्ध व्यवसायिक तरकारी खेती तालिम	३० जना	२ दिन		१००००		४ गा.वि.स
		प्रविधि	३० जना			१५०००		४ गा.वि.स
३.७		कृषि उपज प्रशोधन तथा बजारीकरण तालिम	२० जना	३ दिने		१००००		४ गा.वि.स
		प्रविधि	४ जना			२००००		४ गा.वि.स
३.८		कृषि उत्पादनको प्रवर्द्धन र बजारीकरणका लागि सरोकारवालाहरुको गोष्ठि	४० जना	१ दिने		१००००		४ गा.वि.स
३.९		अन्न बाली तथा कोसेबालीको परिक्षण	४० जना			१००००		४ गा.वि.स
३.१०		कृषि मेला प्रदर्शनमा सहकार्य		१ वटा		१००००		४ गा.वि.स
३.११		प्राङ्गरीक खेती प्रवर्द्धन तालिम (गड्यौला खेती, जैविक विषादी, कम्पोष्ट मल, गोबरमल व्यवस्थापन)	४० जना	२ दिने		१००००		२ वटा
३.१२		भिरालो जमिन व्यवस्थापन तालिम र प्रविधि	४० जना	२ दिने		१००००		२ वटा
३.१३		परिक्षणका लागि फलफूलका विरुवा (भुई स्याउ, किवी)	२० जना			१००००		२ गा.वि.स
३.१४		पशु स्वास्थ्य शिविर	२०० जना	२ दिने		२००००		२ गा.वि.स
३.१५		अगुवा कृषक तालिम	४ जना	३ दिन		१५०००		४ गा.वि.स
		प्रविधि	४ जना			२००००		४ गा.वि.स
३.१६		कन्य च्याउ खेती तालिम र प्रविधि	४० जना	२ वटा		१००००		२ गा.वि.स
३.१७		सुधारिएको पानी घट्ट निर्माण	३० घर	१ वटा		१५०००		१ गा.वि.स
३.१८		खेर जाने वा फोहोर पानी संकलन र सदुपयोग	८ घर	८ वटा		२००००		४ गा.वि.स
३.१९		बीउ बैंकको नमूना प्रदर्शनी स्थल		१ वटा		०		
३.२०		वर्षाको पानी संकलनका लागि प्लाष्टिक पोखरी निर्माण	१० घर	२ वटा		२५०००		२ गा.वि.स
३.२१		साना सिंचाई योजना निर्माण तथा मर्मत	२० घर	१ वटा		५००००		१ गा.वि.स
४					जम्मा रु.	५,४५,०००।००		
४.१		फलफूल विरुवा (लिची, आँप, सुन्तला)	२० जना	१००० वटा		२५०००	आय आर्जनका क्रियाकलाप	४ वटा
४.२		कफी नर्सरी स्थापना र बजारीकरण सचेतना तालिम	४० जना	२ दिने		१००००		४ गा.वि.स
४.३		माछाको भुरा	४ जना			५०००		४ गा.वि.स

४.४		नगदे बाली खेती (अदुवा/बेसार/अकबरे खोर्सानी)	४ जना			१५०००		४ गा.वि.स
४.५		साना किसानका लागि साना पशुपंक्षी पालन	१२ जना			१२००००		४ गा.वि.स
४.६		मौरी पालन तालिम	२० जना	३ दिन		१५०००		४ गा.वि.स
		प्रविधि	२ जना	४ वटा		२००००		४ गा.वि.स
४.७		नस्ल सुधारका लागि उन्नत बोका	४ समूह	४ वटा		४००००		४ गा.वि.स
८.८		प्लाष्टिक घर निर्माण	४ जना	४ वटा		२००००		४ गा.वि.स
४.९		गैर कृषिमा आधारित साना व्यवसाय	८ जना			४००००		४ गा.वि.स
४.१०		मसला पिस्ने मिल	२ समूह			१००००		२ गा.वि.स
४.११		व्यवसाय विकास योजना तालिम	२० जना	३ दिन		१५०००		४ गा.वि.स
४.१२		पशु स्वास्थ्य कार्यकता तालिम	१ जना	३५ दिन		५००००		१ गा.वि.स.
५						जम्मा रु.	३,८५,०००।००	
५.१		भाँडा धुने स्ल्याव निर्माण	४० घर	४० वटा		४००००		४ गा.वि.स.
५.२		खानेपानी योजना मर्मत/निर्माण	३० घर	२ वटा		१०००००		२ गा.वि.स.
५.३		स्रोत सुधार	१० घर	१ वटा		२५०००		१ गा.वि.स.
५.४		वर्षादको पानी संकलन घैटो निर्माण सहयोग	५ घर	२ वटा		३००००		१ गा.वि.स.
५.५		सुधारीएको चूलो निर्माण तालिम	४० जना	२ दिने		१००००		२ गा.वि.स.
५.६		स्वास्थ्य तथा पोषण तालिम	४० जना	२ दिन		१००००		४ गा.वि.स.
५.७		स्वास्थ्य सरसफाई सचेतना अभियान	४०० जना	१ दिन		१००००		४ गा.वि.स.
५.८		विद्यालय शिक्षण	२५० जना	८ वटा		०		४ गा.वि.स.
५.९		सरसफाई सचेतना नाटक र पपेट सो	२०० जना	४ वटा		०		४ गा.वि.स.
५.१०		विद्यार्थीलाई व्यक्तिगत सरसफाई सामग्री वितरण	२०० जना	४ वटा		१००००		४ गा.वि.स.
५.११		साना जलविद्युत् योजना निर्माण सहकार्य	५० घर	१ वटा		५००००		१ गा.वि.स.
५.१२		सरसफाई सचेतना कार्यक्रम प्रवर्द्धन	४ गा.वि.स.			१००००		४ गा.वि.स.
५.१३		विशेष दिवस मनाउने (विश्व हात धुने दिवस)	२०० जना	१ वटा		१००००		४ गा.वि.स.
६						जम्मा रु.	३,०५,०००।-	
६.१		फरक क्षमता भएका विद्यार्थीलाई छात्रवृद्धि सहयोग	१२ जना			२००००		४ गा.वि.स
६.२		विद्यालय भवन मर्मत	३०० जना	२ वटा		५००००		२ गा.वि.स
६.३		शैक्षिक सामग्री तथा फर्निचर सहयोग	३०० जना	२ वटा		५००००		२ गा.वि.स

६.४		गरिव विद्यार्थीलाई घुम्टि कोष	२ जना			१००००		२ गा.वि.स	
६.५		बृक्षारोपण (एक विद्यार्थी १ बिरुवा)	२०० जना			५०००		२ गा.वि.स	
६.६		बालबालिकाको सिकाई अनुभव आदान प्रदान	४० जना	२ वटा		१००००		२ गा.वि.स	
६.७		पूर्ण सरसफाईका लागि शिक्षक, अभिभावक, व्यवस्थापन समिति, विद्यार्थीको भूमिका विषयक गोष्ठी	२०० जना	४ वटा		१००००		४ गा.वि.स.	
६.८		अतिरिक्त क्रियाकलाप	१५० जना	१ वटा		१००००		४ गा.वि.स.	
७						जम्मा रु.	१,६५,०००।००	अन्य	
७.१		जोखिममा परेकालाई तत्कालिन राहत				१०,०००		४ गा.वि.स.	
७.२		संजाल संस्था				५,००,०००			
						जम्मा रु.	५,१०,०००।००		
						जम्मा कार्यक्रम बजेट	२६,१८,०००।००		
						जम्मा प्रशासनीक बजेट	६,३५,४००।००		
						जम्मा परियोजना बजेट	३२,५३,४००।००		
क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य गतिविधि	लक्षित समुदाय (वर्गिकरण र संख्या)	अवधि	कार्यक्रम हुने गा.वि.स.हरु	प्रस्तावित बजेट रकम रु.	कार्यक्रमको क्षेत्र	कैफियत	
१	चुदी खोला जलाधार क्षेत्रका समुदायको पर्यावरणिय स्वास्थ्य तथा जलवायु परिवर्तनको सहनशिलताका लागि जिविकोपार्जन विविधता परियोजना, तनहुँ	बाखा वितरण	७५ घरधुरी		चोक चिसापानी, बरभञ्ज्याङ्ग र मिल्नुङ्ग गा.वि.स.	२१,६७,९००।-	आय आर्जन	३०० वटा	
२		बोका वितरण	७५ घरधुरी			१,८६,०२४।-		१८ वटा	
३		घाँस र डाले घाँसको प्रवर्द्धन (खरीद र ढुवानी)	७५ घरधुरी			६२,०००।-		३००० वटा	
४		घाँस बीउ वितरण (खरीद र ढुवानी)	७५ घरधुरी			४४,१००।-			
५		औषधी उपचार	७५ घरधुरी			३१,५१६।-		३१८ वटा	
६		डिपिङ्ग टंकी निर्माण	७५ घरधुरी			९०,०००।-		६ वटा	
७		जिल्ला स्तरीय परियोजना अभिमुखिकरण गोष्ठी	२५ जना	१ दिन		१५,२००।-	क्षमता विकास र समन्वय		
८		गा.वि.स.स्तरीय परियोजना अभिमुखिकरण गोष्ठी	२५ जना	१ दिन		१७,४००।-			
९		आधारभूत सर्वेक्षण	७५ घर			७५०।-			
१०		बाखा पालन तालिम	७५ घरधुरी	३ दिन		८५,४२५।-		३ वटा	
११		गा.वि.स.स्तरीय प्रगति समिक्षा गोष्ठी	७५ जना	१ दिन		१२,१५०।-			
१२		जिल्ला स्तरीय प्रगति समिक्षा गोष्ठी	२५ जना	१ दिन		१४,९५०।-			
१३		अनुगमन र मूल्याङ्कन				३९,४००।-			
१४		कार्यालय सामग्री खरीद (ल्यापटप, प्रिन्टर, क्यामेरा, टेबल, दराज, कुर्ची, हवाईट बोर्ड, नोटिस् बोर्ड)				१,३८,८००।-		कार्यालय संचालन र व्यवस्थापन	
१५		आन्तरीक तथा बाह्य लेखा परिक्षण				५६,४५४।-			
१६		प्रशासनिक खर्च (कर्मचारी तलव, भत्ता, कार्यालय भाडा, टेलीफोन, विद्युत आदि)				६,७३,६१८।-			
					जम्मा रु.	३६,३५,६८७।-			
					कूल जम्मा रु.	६८,८९,०८७।-			

५.१२ छिम्केश्वरी मेलमिलाप किसान (छिम्केकी) समाज, तनहुँ

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट
१७ पौष, २०७१ देखि १६ पौष, २०७२ (सन् २०१५)

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य गतिविधि	लक्षित समुदाय (वर्गिकरण र संख्या)	अवधि	कार्यक्रम हुने गा.वि.स.हरु	प्रस्तावित बजेट	कार्यक्रमको क्षेत्र	कैफियत	
						रकम (रु)			
१.	संस्थागत विकास र शसक्तिकरण					जम्मा रु.	१,०४,५२०।	संस्थागत विकास शसक्तिकरण	
१.१	स्थानीय प्रयासमा जीविकोपार्जन सुधार परियोजना	गा.वि.स. स्तरीय वार्षिक समिक्षा गोष्ठी	२५ जना	१ दिन	आँबुखैरेनी, छिम्केश्वरी, देवघाट र देउराली			४ वटा	
१.२		जिल्ला स्तरीय वार्षिक समिक्षा गोष्ठी	३० जना	१ दिन				१ पटक	
१.३		लैङ्गीक सचेतना,महिला कानुनी अधिकार तालिम	४० जना	२ दिन				२ वटा	
१.४		गाविस योजना तर्जुमा चरण प्रक्रिया र स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन बारे जानकारी गोष्ठी	७२ जना	२ दिन				४ पटक	
१.५		कार्यकारणी समितिको बैठक	९ जना	१ दिन				७ पटक	
१.६		समिक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक	१७ जना	१ दिन				१ पटक	
१.७		साधारण सभा	३० जना	१ दिन				१ पटक	
१.८		संजाल संस्था अध्ययन भ्रमण						बजेट नभएको	
१.९		लेखा परिक्षण							
१.१०		सम्पर्क तथा समन्वय,नविकरण,अनुगमन							
१.११	मूल समिती र संजालको लागी नेतृत्व विकास,रिपोर्टिङ,समूह परिचालन र व्यवस्थापन तालिम	४० जना	२ दिन		२ वटा				
१.१२	मिडीया कभरेज								
२.	खाद्य सुरक्षा					जम्मा रु.	१,०२,०००।	खाद्य सुरक्षा	
२.१		एकिकृत घरबगैचा व्यवस्थापन तालिम र प्रविधी	४० जना	२ दिन				४ वटा	

२.२		कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापना						१ वटा
२.३		प्राडगारीक खेती प्रबर्द्धनको लागी थलो सुधार	१६ किसान					१६ वटा
३.		आय आर्जन			जम्मा रु.	४७,३००।		
३.१		व्यवसायिक तरकारी खेती प्रबर्द्धनको लागी प्लाष्टिक घर	३ जना					३ वटा
३.२		उन्नत बाखा पालन प्रबर्द्धनका लागी ब्याड बोका						२ वटा
३.३		आयआर्जनका लागी माछापोखरी र मौरी						३ समुह
३.४		नगदे बाली व्यवस्थापन						
४.		स्वास्थ्य सरसफाई र वातावरण			जम्मा रु.	६६,५७६।		
४.१		खानेपानी योजना मर्मत	१० घर					१ वटा
४.२		भाँडा माभ्ने स्ल्याव निर्माण	३६ घर					
४.३		स्वास्थ्य सरसफाईका अभियान र चेतनामुलक कार्यक्रम(पुर्ण सरसफाई कार्यक्रम)						
५.		शिक्षा तथा जनचेतना			जम्मा रु.	२९,६००।		
५.१		बिद्यालय सहयोग (शैक्षिक सामाग्री, फर्निचर, छाना आदि)	१०० जना					४ वटा
५.२		छात्रवृत्ति सहयोग	८ जना					
६		कर्मचारी र प्रशासन			जम्मा रु.	१,५०,००४।		
६.१		कर्मचारी व्यवस्थापन	१ जना					१
६.२		कार्यालय व्यवस्थापन	१ कोठा					१
						कुल जम्मा रु.	५,००,०००।	

५.१३ कोपिला नेपाल

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं	परियोजनाको नाम	क्रियाकलाप	कार्यक्रम संख्या	लाभान्वित संख्या	लागत
१	महिला र बालबालिकाका लागि मनोसामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	बालबालिकाका लागि विद्यालय सहयोग सामग्री वितरण	१	१५० जना	१८९०००.००
		अन्तराष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस मनाउने	१	६०० जना	१२०००.००
		आयआर्जन तालिम समूह सदस्यका लागि	१	१५० जना	१३८०००.००
		आयआर्जनमा सहयोग	१	५० जना	२५००००.००
		नेतृत्व विकास तालिम	१	१५ जना	३९७५०.००
		संस्था व्यवस्थापन कोपिला स्वावलम्बन समूह सदस्यका लागि	१	२५ जना	२५८७५.००
		वचन तथा ऋण व्यवस्थापन तालिम कोपिला स्वावलम्बन समूह सदस्यका लागि	१	१८ जना	५५६५०.००
		क्षेत्रिय बैठक	१	३० जना	११२०००.००
		नमूना विद्यालयहरुका लागि प्याड वितरण कार्यक्रम	१	८ वटा विद्यालयका लागि	४७२५०.००
		समन्वय बैठक	२		
२	यातना पिडीतका लागि समष्टिगत सहयोग कार्यक्रम	मानसिक उपचारमा सहयोग	१२ महिना	८ जना	८९१००.००
		कानूनी उपचारमा सहयोग	आवश्यकता अनुसार	५ जना	१३२००.००
		अन्य उपचारमा सहयोग	आवश्यकता अनुसार	५ जना	१९८००.००
		समूह बैठक खर्च	मासिक रुपमा	३ वटा २५ जना	६६०००.००
		समूहको रणनीति योजना तर्जुमा तालिम	१ वटा	१८ जना	५५२००.००
		सरकारी निकायसंग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	१ वटा	६५ जना	२९७००.००
		आयआर्जनमा सहयोग	१	२० जना	८२५००.००
		समन्वय बैठक	२	१५ जना	२००००.००
		समुदाय सचेतीकरण कार्यक्रम	१	१२०	४००००.००
३	विद्यालय सहयोग कार्यक्रम	स्वयम सेवक शिक्षकका लागि सहयोग	१३ महिना ५०००.००	१	६५०००.००
		शैक्षिक सामग्री सहयोग	१ पटक	सबै बालबालिका लागि	५००००.००
जम्मा अनुमानित खर्च विवरण यस प्रकार रहेको छ ।					१४०००२५.००

१. महिला र बालिकाका लागि मनोसामाजिक सुरक्षा माथी समावेश गरीएको ७२।७३ को परियोजनाहरुको बजेट आगामी वर्ष असार मसान्तसम्मको हो ।

२. यातना पिडीतका लागि समष्टिगत सहयोग कार्यक्रमको ७२।७३ पौष महिनासम्मको मात्र समावेश गरीएको छ ।

नोट : आगामी असार मसान्त पछि तनहुँ जिल्लामा गाविस थप गर्ने योजना रहेको छ ।

५.१४ तनहुँ सहयोगी समुह, तनहुँ

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्र	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	प्राथमिकताक्रम	आयोजना स्थल गा.वि.स. तथा न.पा. वडा)	आयोजनाको किसिम	लाभाञ्चित संख्या						लैंगिक रुपमा लाभाञ्चित (महिला, पुरुष वा दुवै)	अनुमानित लगानी र प्रस्तावित श्रोत बजेट						
						दलित	जनजाती	मधेसी	मुस्लिम	अन्य	जम्मा		जि.वि.स	गा.वि.स, न.पा.	विषयगत निकाय	केन्द्र सरकार	अन्तराष्ट्रिय दातृ संस्था	जम्मा	
१.	एच.आई. भी	एच.आई.भी. र एड्स रोकथाम तथा हेरचाह र सहयोग कार्यक्रम	एच.आई.भी संक्रमित व्यक्ति र उनीहरूको परिवार	९ गा.वि.स. र १ नगरपालिका	नियमित सन्चालनमा रहेको	६३	१०६	०	३	४१	२१३	महिला ९३	एच.आई.भी संक्रमितहरूको लागि हेरचाह						५००,०००।-
												पुरुष १२०							
२.	लान्छाना र भेदभाव	हाम्रो हात समुदायको साथ	समुदायमा एच.आई.भी संक्रमित तथा प्रभावित व्यक्ति तथा बालबालिकाहरु	तनहुँ जिल्ला	नया	३१०	१५००	०	४०	६५०	२५००	महिला १५००	१,०००,०००।-		०	०	०	१,०००,०००।-	

५.१५ मस्तिष्क पक्षघात स्वाबलम्बन समुह, नेपाल काठमाण्डौं

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट

क्र स	क्रियाकलाप तथा कार्यक्रमहरू	लाभान्वित क्षेत्र	लाभान्वित जनसंख्या	परिमाण	इकाई	बजेट	जिम्मेवारी
१	गृहभेट कार्यक्रम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	८०	५००	पटक	०/-	एसजिसिपी
२	परिवार सचेतना कार्यक्रम	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू एवं अभिभावकहरू	८०	५००	पटक	०/-	एसजिसिपी
३	सचेतना कार्यक्रम	शिक्षक र विद्यार्थी समुदायहरू	१६०	५	पटक	४५००/-	एसजिसिपी
४	सचेतना कार्यक्रम	१० वटा श्रोतकेन्द्रका प्र.अ. हरुको लागि	३००	१०	पटक	१००००/-	एसजिसिपी एवं रिसेड
५	अभिमुखीकरण	समुदायका आमा, स्वास्थ्य कार्यकर्ता, गाविसका सचिव	२००	७	पटक	८५००/-	एसजिसिपी
६	अभिमुखीकरण तथा अन्तरक्रिया	सरोकारवालाहरू	५०	१	पटक	५०००/-	एसजिसिपी एवं रिसेड
७	विद्यालय भर्ना कार्यक्रम	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरू	५	१	पटक	२५००/-	एसजिसिपी
८	विद्यालय सहयोग	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरू	१५	१	पटक	५०००/-	एसजिसिपी
९	उपचार सेवा लिन पठाउने	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१०	१०	पटक	८०००/-	एसजिसिपी एवं अन्य
१०	सहायक सामग्री वितरण	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	२०		पटक	८००००/-	एसजिसिपी एवं अन्य
११	प्राथमिक पुनर्स्थापना सेवा तथा परामर्श केन्द्र (मासिक क्लिनिक दमौलि)	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	१००	१२	पटक	९०००/-	एसजिसिपी एवं रिसेड
१२	गाउँ सरोकार समितिका पदाधिकारीहरूलाई संस्थागत विकास सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम	अपाङ्गता भएका व्यक्ति र परिवार	२५	१	पटक	२५००/-	एसजिसिपी रिसेड
१३	फ्लेक्स बोर्ड	समुदाय तथा सरोकारवाला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र परिवार		१०	वटा	७५००/-	एसजिसिपी
१४	घुम्ति स्वास्थ्य शिविर	अपाङ्गता भएका व्यक्ति र		२	पटक	२४०००/-	एसजिसिपी एवं

		परिवार					अन्य
१५	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस	समुदाय तथा सरोकारवाला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र परिवार		१	पटक	१०००/-	एसजिसिपी
१६	अपाङ्गतामैत्री भौतिक निर्माणमा सहजिकरण	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू		१५		५४००/-	एसजिसिपी एव अन्य
१७	अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणमा सहजीकरण	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू				४०००/-	एसजिसिपी एव अन्य
१८	संस्थाको जनशक्ति विकास र तालिम					८०००/-	एसजिसिपी
१९	राष्ट्रिय, क्षेत्रीय सभा गोष्ठिमा सहभागिता					५५००/-	एसजिसिपी
२०	जिल्ला कार्यक्रम समन्वय समिति बैठक			३	पटक	३५००/-	एसजिसिपी
२१	अनुगमन तथा निरीक्षण	सरोकारवाला		१५	पटक	६५००/-	एसजिसिपी
२२	कियर सेन्टर स्थापना	सिपि बच्चाहरू	८			७००००/-	एसजिसिपी एव अन्य
२३	अभिभावक स्वावलम्बन समुह बैठक	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र अभिभावक		१२	पटक	०/-	एसजिसिपी
२४	प्राथमिक पुनर्स्थापना सेवा तथा परामर्श केन्द्र (मासिक क्लिनिक बन्दिपुर)	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू	५०	१२	पटक	१५०००/-	एसजिसिपी एव रिसेड
२५	विशेषज्ञ सहितको शिविर	सिपि बच्चाहरू	३०	२	पटक	६५०००/-	एसजिसिपी
	जम्मा					३,५०,४००/-	

अक्षररूपी तीन लाख पचास हजार चार सय मात्र ।

नोट : कार्यक्रममा लाग्ने बजेट स्वम संस्था स्थानिय साभेदार संस्था तथा गाविसहरु संग सहकार्य गरि कार्य गरिनेछ ।

५.१६ सेतो गुराँस बालविकास सेवा तनहुँ

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.स.	कार्यक्रम	स्थल		लागत	लगत व्यहोर्ने निकाय	लाभान्वितघरधुरी / जनसंख्या	भौतिक प्रगतिको अवस्था
		गा.वि.स.	वडा नं.				
१.	एकिकृत सर्वाङ्गण बालविकास(गर्भावस्था देखि ५ वर्ष उमेर समूहका) बारे स्पष्ट पार्ने ।	३ न.पा. र ६ गा.वि.स		रु.२,७०,०००। (३००००X९ स्थान)	स्थानिय निकाय,महिला तथाबालबालिका कार्यालय,स्वास्थ्य कार्यालय तथा सम्बन्धित गैसस	२७० जना स्थानिय तहका राजनैतिक दल तथा सामाजिक अगुवाहरु	एकिकृत प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गरेका हुनेछन ।
२.	प्रारम्भिक बालविकास श्रोतकेन्द्र मर्मत ,तालिम तथा प्याकेज( )कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछ ।	व्यास न.पा.	२	रु७,७६,२२०।- (जि.शि.का मार्फत रु.१५००००। व्यासन.पा. रु.१०००००। संस्थाबाट रु५२६२२० ।)	अभिभावक जि.शि.का ,जि.वि.स,व्यास न.पा.,अध्यायनकर्ताहरुबाट	६२ जना बालबालिका तथा तिनीहरुका परिवार ,२००जनास्थलतग तालिम केन्द्र (जिल्लातह ,क्षेत्रिय तथा राष्ट्रिय तहको)	अभिभावकशिक्षा घरमा आधारित बालविकास कार्यक्रम, प्रवेशद्वारकेन्द्र, बालविकासकेन्द्र, बाल क्लव ,शैक्षिक सामग्री निर्माण तथा वितरण,भवन मर्मत
३.	प्रारम्भिक बालविकास अभिमुखिकरण तथा एक डोको खेलौना कार्यक्रम सञ्चालन	घाँसीकुवा गा.वि.स.	गा.वि.स स्तरमा	२०००।	घाँसीकुवा गा.वि.स	३० जना गृभिणी तथा ५ वर्षमूनिकाबालबालिकाका अभिभावक	५वर्षमूनिका बालबालिकाहरुले घरमा नै स्थानिय सामग्रीबाट खेल खेलेका हुनेछन् ।
४.	प्रा.बालविकास श्रोत केन्द्रकाबालबालिकाकालाई प्राथमिक औषधी एवं स्वास्थ्य परिक्षण	जिल्लास्तरमा	२	रु१५०००। (सामग्री तथा निःशुल्क परिक्षण सहयोग)	जिल्ला स्वस्थ्य कार्यालय र सेतोगुराँस बालविकास सेवा	६२ जना बालबालिका तथा सहजकर्ताहरु	स्वस्थ्य परिक्षण ,प्राथमिक उपचार वाकास , स्वास्थ्य बालबालिका ।
५.	प्रारम्भिक उमेरका शिशुहरुका लागी उत्प्रेरणामूलक कार्यक्रम (खडै ,खेल्दै अन्तर्क्रिया गर्दै) १ हजार सुनौलो दिन	६ गा.वि.स तथा ३ न.पा.		९०००।	महिला सहकारी तथा महिला तथा बालबालिका कार्यालय ,स्थानिय निकाय , सस्था	सम्बन्धित क्षेत्रका १८० जना गृभिणी तथा २वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाको अभिभावकलाई अभिमुखिकरण	महिला सहकारीमा आवद्ध भएका गृभिणी महिला तथा ५ वर्ष उमेरसम्मका बालबालिकाको आमाहरुले आफना सन्तानलाई उत्प्रेरणात्मक क्रियाकलाप गर्नेछन् ।
६.	बाल विकास केन्द्र सहजकर्ता नयाँ कोटा तालिम/पुनर्ताजगी तालिम				जि.शि.का.		
७.	बालविकास केन्द्रमा	जिल्लाभरि	जिल्ला	२०००।	जि.शि.का	२९४० जना ३,४ वर्षका	३४७ वटा बालविकास केन्द्रका २९४०

	बालबालिका भर्ना अभियान कार्यक्रममा सहयोग				तनहुँ, बालविकासकेन्द्र, सेतोगुराँस बालविकास सेवा	बालबालिका	जना बालबालिका भर्ना हुनेछन् ।
८.	विभिन्न दिवसहरु : राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय बालअधिकार दिवस, अपाङ्गता दिवस, नारी दिवस, सेतो गुराँसको जन्मदिन ... मनाउने)	जिल्लास्तरमा	जिल्लास्तरमा	२५०००।	सम्बन्धित निकाय		राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अभियान तथा दिवसबाट प्रचार प्रसार हुनेछ ।
९.	प्रारम्भिक बालविकासको - उमेरगत महत्वका बारेमा) प्रचार प्रसार	जिल्लाभरि	जिल्लाभरि	४५०००।	जि.वि.स., तनहुँ संचार माध्यम.	जिल्लाका श्रोताहरु	जिल्लाका श्रोताहरुबाट सुन्नेछन
१०.	बालविवास केन्द्रको न्यूनतम मापदण्ड र गुणस्तरका लागी पैरवी	व्यास न.पा.	२	२०००।	संस्था	६२ जना अभिभावक	६२ जना अभिभावकले बालविकास केन्द्रका बालबालिकालाई गुणस्तर अभिवृद्धिमा सहयोग गर्नेछन् ।
११.	संस्थाको चौधौ साधारण सभा सञ्चालन,	व्यास न.पा.	दमौली	२५,०००।	संस्था	५४ जना आजिवन तथा साधारण सदस्य	कार्यक्रमको समिक्षा तथा भावी कार्यक्रम तथा निती नियम पास दिगोपनाको सुनिश्चितता
१२.	संस्थागत एवं मानविय श्रोत विकास, संस्थाको website खोल्ने साथै प्रशासनिक खर्च	व्यास न.पा.	दमौली	४४,०००।	संस्था	५ जना स्टाफ तथा ८ जना समिति	प्रारम्भिक बालविकास श्रोत केन्द्र व्यवस्थापन

संस्थाको आन्तरिक श्रोतबाट गर्न सकिने रकम : रु ६,२२,२२०।

जिल्लास्तरबाट माग गरिएको रकम : रु. ७,१०,०००।

जम्मा : रु. १३२२२२०

कार्यक्रमको उद्देश्य :

- १ : प्रारम्भिक बालविकास कार्यक्रम सम्बन्धी सचेतना पैरवी तथा वकालत गर्ने ।
  - २ : प्रारम्भिक बालविकास कार्यक्रमको विकास, विस्तार, प्रबर्द्धन तथा सम्बर्द्धनका लागि सेवा प्रदान गर्ने ।
  - ३ : प्रारम्भिक बाल विकासको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने ।
  - ४ : संस्थागत दिगोपनाको सुनिश्चितता गर्ने ।
  - ५ : संस्थागत क्षमता विकास गर्ने । (प्रारम्भिक बाल विकासको अध्ययन र अनुसन्धान)
  - ६ : सहयोगी सञ्जालको निर्माण, विकास र विस्तार गर्ने ।
- यस आ.व मा सञ्चालन गरिने कार्यक्रम, सञ्चालित स्थान, कार्यक्रमबाट लाभान्वित हुने संख्या, इकाई वा पटक साथै अनुमानित लागतलाई संस्थाको रणनीतिक योजना अनुसार उल्लेख गरिएको छ । निम्न उल्लेखित कार्यक्रमहरुमा सम्बन्धित दातृनिकायबाट स्वीकृत साथै अनुदानका लागी माग गरिएको कार्यक्रम विवरण समेत सम्लग्न गरिएको छ ।

५.१७ पपुलेसन सर्भिसेज इन्टरनेशनल)पीएसआई (नेपाल महिला स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम तनहुँ

कार्यक्षेत्र

नेपालका विभिन्न ५० वटा जिल्लामा संचालित महिला स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम पोखरा क्षेत्रीय कार्यालय अन्तर्गत पश्चिमान्चल विकास क्षेत्रका कास्की, पर्वत, बागलुंग, तनहुँ, लामजुंग, स्याङ्गजा, पाल्पा गुल्मी, नवलपरासी, रुपन्देही र कपिलवस्तु जिल्लामा संचालित छ। तनहुँ जिल्लामा विभिन्न १० वटा निजी स्वास्थ्य संस्था मार्फत दुलेगौडा, खैरेनी, ढोरफिर्दी, भिमाद, मिल्गु, श्याम्घा, जामुने, रायपुर, र ब्यास नगरपालिका मा संचालन मा रहेको छ।

लक्षित समूह

महिला स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमले १५ देखि ४९ वर्ष सम्मका विवाहित महिलाहरूलाई लक्षित गरि परिवार नियोजन तथा औषधी बाट गरिने सुरक्षित गर्भपतन सेवामा पहुँच विस्तार गर्ने।

कार्यक्रमको अपेक्षित उपलब्धिहरु २०७१/२०७२

क्र.स	विवरण / सूचक	अपेक्षित संख्या
१.	प्रजनन उमेर का विवाहित महिलालाई अन्तरव्यैक्तिक संचार को माध्यमबाट जानकारी गराउने) घरदैलो सम्पर्क(	५७५९ जना
२.	आईयुसिडी सेवा को लागि प्रेषण गर्ने महिला	२०२० जना
३.	आईयुसिडी सेवा प्रयोग गर्ने महिला	६७३ जना
४.	आईयुसिडी आधारभूत तालिम प्राप्त सेवा प्रदायक) नयाँ(	६ जना
५.	समुदाय स्तरीय वकालत बैठक	२४ वटा
६.	व्यवहार परिवर्तनका लागि संचार कार्यक्रमहरु	४ वटा
७.	जिल्ला कार्यक्रम सल्लाहकार समिति गठन तथा बैठक	२ पटक
८.	जिल्ला जन-स्वास्थ्य समन्वय बैठक	१० पटक
९.	गा.वि.स स्तरीय समन्वय बैठक	४ पटक

कृयाकलाप तथा रणनितीहरु

उपरोक्त लक्ष्य तथा उद्देश्य पुरा गर्नको लागि निम्न कृयाकलापहरु अबलम्बन गरिने छः

- परिवार नियोजनका साधन तथा अन्य प्रजनन स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित स्रोत र साधनलाई सामाजिक बजार शास्त्रको माध्यम बाट सर्वशुलभ गराउने।
- नेपाल सरकार तथा निजी स्वास्थ्य संस्था मार्फत सेवा प्रदायक को संख्या वृद्धि गरि गुणस्तरीय सेवाको विस्तार गर्ने। यसकोलागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्ने।
- समाज मा विभिन्न अन्तरव्यैक्तिक तथा आम संचार अभियान संचालन गरि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।
- गा.वि.स, जिल्ला तथा क्षेत्रीय स्तरमा समन्वय गरि कार्यक्रम संचालन गर्ने।
- सम्पूर्ण सुरक्षित गर्भपतन सेवा उपलब्ध भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गर्भपतनको लागि प्रयोग हुने औषधि) Medabone (को आपूर्ति सहज बनाउने।

क्रस	गतिविधिहरु	इकाइ	लक्ष्य/ संख्या	अनुमानित बजेट	कैफियत
------	------------	------	-------------------	---------------	--------

१	वानी परिवर्तन संचार (Behaviour Change Communication) सडक नाटक, प्रदर्शनी, इस्टल गीत कविता	वटा	४	४०,०००.००	
२	अन्तरवैयक्तिक संचार/घरदैलो/दिदी पारिश्रमिक	वटा	१४४	४६०,८००.००	
३	भलाकुसारी	वटा	४२	८,४००.००	
४	वकालत बैठक समुदाय स्तर (Advocacy)	वटा	२१	२६,२५०.००	
५	वकालत बैठक जिल्ला स्तर (Advocacy)	वटा	१	१९,०००.००	
६	दिदी-सामाजिक परिचालक अभिमुखिकरण ८ जनालाई	वटा	१	३५,०००.००	
७	दिदी-सामाजिक परिचालक पुनर्ताजकी तालिम १० जनालाई	वटा	१	२५,०००.००	
८	स्वास्थ्य मेला (CSD)	वटा	२	१६,०००.००	
९	गुणस्तर मापन स्वास्थ्य मेला (QACSD)	वटा	३३	२६४,०००.००	
१०	दिदी बैठक	वटा	२४	११५,२००.००	
११	प्रोभाइडर बैठक/आधारभुत आयूसिडी रिफ्रेसर तालिम	वटा	१	३५,०००.००	
१२	आधारभुत आयूसिडी तालिम (Basic IUCD)	वटा	१		
१३	RHCC meeting	वटा	१	५,०००.००	
१४	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय सँग समन्वय बैठक	वटा	६	३७,८००.००	
१५	जिल्ला परियोजना सल्लाहकार समिति बैठक	वटा	२	१६,०००.००	
			जम्मा बजेट	१,१०३,४५०.००	

५.१८ नेपाल सहभागीमूलक कार्य समूह (नेपान) Nepal Participatory Action Network (NEPAN)

नेपानले HelpAge International Nepal को सहयोगमा ज्येष्ठ नागरिक परियोजना अन्तरगत तनहुँ जिल्लाका भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गाविसहरूमा Strengthening Active Ageing in Nepal-Livelihood Component(SAAN) परियोजना मार्फत तनहुँ जिल्लामा संचालन गरिने आ.ब. ०७२/०७३ का कार्यक्रम

क्र.सं.	कृयाकलाप	लागत	भौगोलिक कार्यक्षेत्र
१	व्याक्तिगत आयआर्जन व्यावसाय सञ्चालनका लागि घुम्ती कोष रकम अनुदान	४ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
२	संयुक्त व्यावसाय सञ्चालनका लागि आयआर्जन घुम्ती कोष रकम अनुदान	४ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
३	घुम्तीकोष ऋण परिचालन रकम	२ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
४	ज्येष्ठ नागरिक एवं परिवारका सदस्यलाई व्यावसाय सञ्चालनका लागि तालिम	२ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
५	ज्येष्ठ नागरिक समुहका लागि सहकारी स्थापना	२ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
६	ज्येष्ठ नागरिकका लागि लेखा व्यवस्थापन तालिम	२ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
७	ज्येष्ठ नागरिक दिवस कार्यक्रम	२० हजार	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
८	स्वास्थ्य उपचार शिविर सञ्चालन कार्यक्रम (स्वास्थ्य शिविर र आँखा शिविर)	१ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
९	उत्पादित सामानको बजार व्यवस्थापन कार्यक्रम	५० हजार	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
१०	ज्येष्ठ नागरिकका लागि विपद व्यवस्थापन तालिम कार्यक्रम	१ लाख	भानु, सतिस्वारा, तनहुँसुर र रिसिङ्गरानी पोखरी गा.वि.स.
११	अर्धवार्षिक जिल्ला स्तरिय बैठक (२ पटक)	२० हजार	जिल्ला स्तरिय
१२	संयुक्त अनुगमन तथा निरीक्षण कार्यक्रम	३० हजार	जिल्ला स्तरिय
१३	वार्षिक समिक्षा कार्यक्रम	३० हजार	जिल्ला स्तरिय
१४	प्रशासनिक र व्यवस्थापन खर्च	७ लाख	कर्मचारी र यातायात खर्च
कुल अनुमानित वार्षिक रकम रु.		२६ लाख ४० हजार	

५.१९ जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, तनहूँ

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट

रकम रु. हजारमा

क्र.सं.	क्रियाकलाप विवरण	गरिवी	वातावरण	लैङ्गिक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			नि.स्वा.से	रा.वि.ल	खरिद	कैफियत
						परिमाण	भार	बजेट				
१	२	३		४	५	६	७	८	१८	१९	२०	२१
क) पूँजिगत खर्च अन्तरगत कार्यक्रम												
१	जि आ. स्वा के तथा आयुर्वेद औषधालयको लागी फर्निचर खरिद	२		३	पटक	१	२.६५	२७१				२९३११
२	योगाभ्यास तथा पंचकर्म हल निर्माण (क्रमागत)	२		३	गोटा	१	९.७८	१०००				२९२२१
	औषधि निर्माण शाला भवन				गोटा	१	१५.६५	१६००				२९२२१
३	आयुर्वेद संस्थाहरुको कम्पाउण्डवाल निर्माण र तारवार	२		३	गोटा	३	१७.६१	१८००				२९६२१
४	आयुर्वेद संस्थाहरुको लागी कम्प्युटर ल्यापटप , प्रोजेक्टर ,प्रिन्टर आदी खरिद	२		३	पटक	१	६.८५	७००				२९५११
५	रोग निदान तथा उपचारको लागी अस्पताल जन्य उपकरण खरिद	२		३	पटक	१	०.९८	१००				२९५११
	पूँजिगत खर्च अन्तरगतको जम्मा	२		३			५३.५२	५४७१				
ख) चालु खर्च अन्तरगत कार्यक्रम												
	आयुर्वेद											
७	पूर्वकर्म (स्नेहन,स्वेदन) कार्यक्रम	२		२	थान	३	२.९३	३००				
८	पुनर्वताजकिय तालिक वैद्य । कविराजको लागी	२		२	जना	२३	१.९६	२००				
९	औषधि तथा अन्य समान ढुवानी	२		२	पटक	२	०.९८	१००				
१०	जिल्ला आयुर्वेद केन्द्रमा चूर्ण औषधि निर्माण	२		२	केजी	३००	२.४५	२५०				
११	गाउघर । शहरी क्लिनिक नसर्ने रोग व्यवस्थापन	२		२	थान	८	७.८३	८००				

	कार्याक्रम											
१२	प्रथामिक उपचार औषधी खरिद	२		२	गोटा	१	१.४७	१५०				
१३	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रमा तथा औषधालयका लागी औषधी खरिद	२		२	गोटा	१	८.८०	१००				
१४	जेष्ठ नागरिकलाई निःशुल्क स्वास्थ्य संरक्षणात्मक पंचकर्म रसायन योग सेवा(जि.आ.स्वा.के तथा आ.औको लागी)	२		२	थान	२	३.९१	४००				
१५	आयुर्वेद । ऐन नियम सम्बन्धि पुस्तक खरिद	२		३	पटक	१	०.०५	५				
१६	निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन	१		२	गोटा	२	२.९३	३००				
१७	आयुर्वेद संस्थाको लागी इन्टनेट संचालन खर्च				पटक	३	०.२१	२१				
१८	सूचना संप्रेषण कार्यक्रम				पटक	३	०.२९	३०				
१९	नमुना जडीबुटी उद्यान/संरक्षण				पटक	३	०.७८	८०				
२०	जडीबुटी संबन्धि जनचेतना मुलक कार्यक्रम				पटक	१	०.२९	३०				
२१	परामर्श सेवा				पटक	३	२.९३	३००				
२२	पराम्परागत स्वास्थ्य कर्मी सँग छलफल तथा तथ्यांक संकलन				वटा	११	१.०८	११०				
२३	स्तनपायी आमाहरुका लागी दुग्धवर्धक औषधी वितरण(जि.स्वा.के तथा आ.औको लागी)	१			जना	१५३	१.१२	११५				
२४	बिद्यालय शिक्षा कार्यक्रम (प्रति संस्था ३ विद्यालय)	२		२	गोटा	११	२.१५	२२०				
२५	राष्ट्रिय आरोग्य दिवस मनाउने	२		२	गोटा	११	०.२९	३०				
२६	जिल्ला स्तरिय समिक्षा एवं योजना तर्जुमा गोष्ठी	२		३	गोटा	१	०.४९	५०				
२७	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन	२		३	गोटा	४१	०.८०	८२				
२८	निःशुल्क दर्ता शुल्क अनुदान	१		२	संस्था	११	२.९३	३००				
	आयुर्वेद जम्मा						४६.६९	४७७३				
	ख) चालु खर्च अन्तरगत कार्यक्रमको जम्मा						४६.६९	४७७३.००				
	ग) कुल कार्य खर्च (क+ख)						१००	१०२४४				
	घ) उपभोग खर्च											
	ङ) कार्यालय संचालन खर्च							३३३				
	कुल जम्मा						१००	१०५७७				

५.२० Asian Human Rights and Culture Development Forum (Asian Forum)

Budget allocation for (HOST Project)" under Joint Migration and Development Initiative (JMEDI) funded by European Commission and Swiss Development Cooperation, the Project led by UNDP in partnership with IOM, UNHCR, ILO, UNFPA, UNITAR and the UN Women.

भानु गा.वि.स. स्थित राना गाउँमा होमस्टे विकास कार्यक्रम

S.N.	Description of Activities	Unit	No. of units	Unit rate (in NPR)	Budget of Tanahun
A. Activities					
1.	Forming of the management committee	meeting	2	29,050.00	29,050.00
2.	Base line survey at both the village	study	2	102,000.00	102,000.00
3.	Monthly rent and set up cost for Information and communication center	center	2	56,300.00	56,300.00
4.	Home stays Registration cost	per unit	2	20,000.00	20,000.00
5.	Coordination meetings with the local government authorities and the tourism entrepreneurs	meeting	4	33,300.00	66,600.00
6.	Monitoring and evaluation from central committee	visit	8	75,000.00	300,000.00
7.	Training on the hospitality management to 30 individuals from each village	training	2	162,600.00	162,600.00
8.	Refresher Training on the hospitality management to 30 individuals from each village	training	2	108,800.00	108,800.00
9.	Exposure visits to Sirubari Home stay and Ghale gaun home stay to 20 individuals from each village	visit	2	276,400.00	276,400.00
10.	Exchange visits to Ranagau of Tanahun, Kalabang of Kaski and Betini & Namki of Gorkha	visit	3	215,400.00	323,100.00
11.	Training on the cleanliness, sanitation and hygiene to 30 individuals from each village	training	2	46,400.00	46,400.00
12.	Training on local tourist guide (3 weeks training , 20 participants)	training	1	576,100.00	288,050.00
13.	Training on the financial planning and management to 20 individuals from each village	training	2	82,600.00	82,600.00
14.	Training and open workshop on the cultural management will be conducted at the village.	training	2	54,400.00	54,400.00
15.	Training on the organic garden farming	training	2	76,500.00	76,500.00
16.	Awareness program on the environment friendly habits	event	2	76,500.00	76,500.00
17.	Press meet for the promotions of the home stay facilities	event	4	20,000.00	40,000.00
18.	Promotional signs and boards	number	20	8,000.00	80,000.00
19.	Coordination meetings with the government officials and the tourism entrepreneurs-District/ Central level	meeting	4	96,900.00	193,800.00
20.	Organizing the Festival (15 ASAR in Pumdi and Bhanu Jayanti in Bhanu)	event	2	150,000.00	150,000.00
21.	Awareness program on the foreign employment	event	2	76,500.00	76,500.00
22.	End line Study/Evaluation	study	2	102,000.00	102,000.00

	Project activities subtotals				2,746,600.00
B. Equipment					
23.	Camera	Per Unit	2	20,000.00	20,000.00
24.	Infrastructural support for formation of home stays in the households (Furnishing materials only)	per unit	40	26,850.00	537,000.00
	Equipment subtotals				557,000.00
D. Other					
25.	Develop and printing of Pamphlets, Brochures, flyers, documentary etc.	lump sump	1.00	270,000.00	135,000.00
26.	Printing of final project report	Per Unit	500.00	150.00	37,500.00
	Other subtotals				72,500.00
Total Amount					3,476,100.00

५.२१ नौलो घुम्ती

आ.व. ०७२।७३ को वार्षिक कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	लक्षित वर्ग	संख्या	बजेट		सहयोगी निकाय
				चालु	पुजीगत	
१.	एच.आई.भि. तथा यौन रोग रोकथाम उपचार तथा हेरचाह कार्यक्रम	एच.आई.भि. तथा यौन रोग सम्बन्धी जानकारी, परामर्श, परीक्षण तथा उपचार सेवा, एचआईभी संक्रमितहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र सामुदायिक सचेतना गरी जम्मा	३५०० जना	४९७२४३	४४७५९८६	यू.एस.एड./एफ.एच.आई. ३६०

खण्ड ६. वन तथा वातावरण समिति

६.१ जिल्ला वन कार्यालय, तनहुँ

आ.व. २०७२/०७३ को कार्यक्रम तथा बजेट

१. सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक बजेट रु.
अ	पुजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	दिगो तथा वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन			
१.१	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह गठन	वटा	१०	३००००
१.२	सामुदायिक वन कार्ययोजना तयारी तथा हस्तान्तरण	वटा	१०	५००००
१.३	सामुदायिक वनको वन कार्ययोजना पुनरावलोकन	वटा	५०	२५००००
१.४	सामुदायिक वन व्यवस्थापन स्थलगत अभ्यास	समूह	१६	२२५०००
२	वनको दिगो उपयोग			
२.१	अग्निसो रोपण	हजार	१००	३०००००
२.२	एक सामुदायिक वन एक उद्यम विकास कार्यक्रम	समूह	४	२०००००
३	वन क्षेत्रको सुशासन			
३.१	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको अनुगमन र निरीक्षण	वटा	५८०	३४८०००
३.२	उत्कृष्ट सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह पुरस्कार	जिल्ला	१	२००००
४	उपयुक्त वातावरणको सृजना			
४.१	मेशिनरी खरिद			
४.२	जि.पि.एस. खरिद	वटा	४	१४००००
४.३	कम्प्युटर खरिद	वटा	२	९००००
४.४	सा.व. व्यवस्थापनको तथ्याड.क अद्यावधिक	पटक	१	४००००
	पुजिगत खर्च अन्तर्गतका जम्मा			१६९३०००
आ	चालु खर्च शिर्षक अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	दिगो तथा वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन			
१.१	सामुदायिक वन व्यवस्थापन अनुदान (वस्तुगत र नगद)	समूह	८	२०००००
२	वनको दिगो उपयोग			
२.१	हरित रोजगारमुखी उद्यम विकास (लघु उद्योग विकास सहयोग) अनुदान	प्याकेज	२	२०००००
३	वन क्षेत्रको सुशासन			
३.१	रेकर्ड किपिङ्ग, सुशासन तथा लेखा सुदृढिकरण कोचिङ्ग	पटक	४	८००००
३.२	गैरकाष्ठ वनपैदावार व्यवस्थापन तालिम	पटक	१	५००००
३.३	इलाका/सेक्टर स्तरीय सामुदायिक वन अन्तक्रिया तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी	पटक	९	९००००
३.४	वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी (जिल्लास्तर)	पटक	१	२५०००
३.५	बांस निगालोबाट सामाग्री निर्माण तालिम	पटक	१	४००००
४	उपयुक्त वातावरणको सृजना			
४.१	जिल्लाबाट संचालन भएका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरुको वार्षिक प्रगति पुस्तिका प्रकाशन	वटा	१	५००००

४.२	प्रचार प्रसार कार्यक्रम	जिल्ला	१	१०००००
४.४	राष्ट्रिय वन महोत्सव र वन वातावरण र जैविक विविधता सम्बन्धी दिवस समारोह	पटक	१	३००००
५	कार्यक्रम अनुगमन तथा भ्रमण खर्च			
५.१	अनुगमन खर्च			७००००
५.२	भ्रमण खर्च			४५०००
	चालु शिर्षक अन्तर्गतका जम्मा			९८००००
	चालु तथा पुजिगत कार्यक्रमहरुको जम्मा			२६७३०००
६	कार्यालय संचालन खर्च			२६००००
	कुल जम्मा			२९३३०००

कवुलियती वन तथा पशु विकास कार्यक्रम

सि.नं.	कार्यक्रम विवरण	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य	बजेट रु.
अ	पुजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	दिगो तथा वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन			
१.१	डालेघाँसको विउ खरिद, रोपण तथा वितरण	प्याकेज	३	१५०००१००
१.२	कवुलियती वन समूहमा उत्पादित विरुवा खरिद	हजार	१०	१०००००१००
२	वनको दिगो उपयोग तथा बजारीकरण			
२.१	फलफूल तथा आयमुलक विरुवा खरिद तथा वितरण	हजार	५	१०००००१००
२.२	गै.का.व.पै. विरुवा खरिद वितरण (निगालो, बाँस, तेजपात, ओखर, अम्रिसो आदि)	हजार	५	५००००१००
२.३	एक कलस्टर एक उत्पादन : अम्रिसो, भूईकटहर, अलैची, बाँस तथा अन्य गैकावपै	कलस्टर	१	५००००१००
३	वन क्षेत्रको सुशासन			
३.१	पुरानो समूहको कवुलियती वन क्षेत्र व्यवस्थापन अनुदान	समूह	१	२००००१००
३.२	उत्कृष्ट कवुलियती वन समूह पुरस्कृत गर्न	जिल्ला	१	१५०००१००
३.३	सामाजिक परिचालन सेवा (समूह परिचालनको लागि अनुदान सहयोग)	समूह	५	४८००००१००
३.४	सामाजिक परिचालन सुपरिवेक्षण (जिल्ला सुपरभाइजरबाट)	जिल्ला	१	१८००००१००
३.५	अनुगमन, मूल्यांकन र सफल कार्यहरुको संकलन तथा पुस्तिका प्रकाशन (जिल्ला)	पटक	१	२५०००१००
४	उपयुक्त वातावरणको सृजना			
४.१	ग्रामिण पूर्वाधार/भू-संरक्षण सामाग्री सहयोग	सेट	१	५००००१००
	पुजिगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			१०८५०००१००
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	दिगो तथा वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन			
१.१	कवुलियत वन समूह गठन	वटा	१०	१०००००१००

१.२	कवुलियती वन कार्ययोजना तयारी	वटा	१०	१०००००१००
१.३	कवुलियती वन कार्ययोजना नवीकरण	वटा	१०	७००००१००
१.४	जग्गा विकास तालिम	पटक	१०	१०००००१००
२	वन क्षेत्रको सुशासन			
२.१	जिल्ला कार्यक्रम समन्वय समितिको वार्षिक समिक्षा	पटक	१	२००००१००
२.२	जिल्ला कार्यक्रम समन्वय/जिल्ला वन समन्वय समितिको समन्वय बैठक	पटक	३	१००००१००
२.३	जिल्ला समन्वय कार्यालय बैठक	पटक	३	६०००१००
२.४	क्लष्टर लेभल योजना तयारी गोष्ठी	पटक	१०	२००००१००
२.५	वन व्यवस्थापन तालिम किसान (स्थलगत) २ दिने	पटक	५	५००००१००
२.६	सामाजिक परिचालक तथा जिल्ला सुपरभाइजरको द्वैमासिक बैठक	पटक	६	१२०००१००
२.७	समूह स्तरीय सहभागितामूलक अनुगमन	पटक	५	१५०००१००
२.८	संयुक्त अनुगमन (जिल्लास्तरीय सरोकारवालाहरुको)	पटक	१	२००००१००
२.९	अमृसो व्यवस्थापन तथा प्रशोधन तालिम	गोटा	१	५००००१००
३.०	उपयुक्त वातावरणको सृजना			
३.१	सरोकारवालाहरुलाई खोरिया क्षेत्र पुर्नस्थापना अवलोकन भ्रमण	पटक	१	४००००१००
३.२	खोरिया पुर्नस्थापनाको श्रव्य दृश्य तयारी तथा प्रशारण	गोटा	१	६००००१००
४	कार्यक्रम अनुगमन मूल्यांकन खर्च	जिल्ला	१	१८००००१००
	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			८५३०००१००
	चालु तथा पुजिगत कार्यक्रम खर्च जम्मा			१९३८०००१०
५	कार्यालय संचालन खर्च			१५००००१०
	कूल जम्मा खर्च			२०८८०००१०

राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम

सि.नं.	कार्यक्रम विवरण	इकाई	वार्षिक परिमाण	बजेट रु.
अ	पुजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	सुशानमुखी व्यवस्थापन			
१.१	वन्यजन्तु संरक्षण र सुराकी व्यवस्था	जिल्ला	१	७००००
१.२	वन्यजन्तु अपराध, सूचना, दशी प्रमाण संकलन, अनुसन्धान र मुद्दा दायरी	जिल्ला	१	५५०००
१.३	जिल्ला वन क्षेत्र समन्वय समिति (DFCC) स्थापना तथा संस्थागत	जिल्ला	१	२०००००
१.४	वन डढेलो प्रतिरोध पूर्व तयारी तथा नियन्त्रण व्यवस्थापन	जिल्ला	१	११००००
१.५	वन सुरक्षा योजना कार्यान्वयन			

१.५.१	अतिक्रमण तथा चोरी निकासी नियन्त्रणका लागि जनशक्ति परिचालन	जिल्ला	१	११००००
१.५.२	चोरी शिकारी नियन्त्रण तथा राहत	जिल्ला	१	१०००००
१.५.३	चोरी कटानी नियन्त्रण	जिल्ला	१	२२००००
१.५.४	वन्यजन्तु संरक्षण तथा अपराधको सूचना संकलन	जिल्ला	१	२५०००
१.६	वन्यजन्तु सप्ताह दिवस	जिल्ला	१	१००००
१.७	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन			
१.७.१	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सन्जाल निर्माण	इलाका	१	१००००
१.७.२	सचेतनामूलक होर्डिङ.ग बोर्ड तथा भित्ते लेखन	जिल्ला	१	५००००
१.७.३	वन्यजन्तु संरक्षण शिक्षा कार्यक्रम (सा.व.उ.स, आमा समूह, क्लव स्तरीय)	जिल्ला	३	३००००
२	इलाका भवनमा तला थप	इलाका	१	५०००००
	कुल जम्मा			१४९००००

वृक्ष सुधार, वृक्षारोपण तथा निजी वन कार्यक्रम

सि.नं.	कार्यक्रम विवरण	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य	बजेट रु.
अ	पुजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	विरुवा उत्पादन, वृक्षारोपण तथा निजी वन कार्यक्रम			
१.१	विरुवा उत्पादन (रुख प्रजाति, जडीबुटी तथा गैरकाष्ठ)	हजार	१००	६०००००
१.२	नर्सरी मर्मत तथा स्तर सुधार	गोटा	४	१२००००१०
१.३	वृक्षारोपण (पलांस, हर्रो, वर्रो, अमला, वेल आदी)	हेक्टर	१०	२०००००१००
१.४	ग्रेहकाष्ठ वन पैदावारमा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम (सिप्लीघान वृक्षारोपण)	हेक्टर	५	५००००१००
१.४.१	सिप्लीघान विरुवा उत्पादन	गोटा	५००००	३०००००१००
१.५	टिमुर प्रवर्धन कार्यक्रम (कटिङ्ग उत्पादन, ५००० हजार किसानलाई वितरण)	गोटा	१००००	१०००००१००
१.५.१	टिमुर वृक्षारोपण (२५०० कटिङ्ग प्रति हेक्टर गरी २ हेक्टर वृक्षारोपण)	हेक्टर	२	४००००१००
२	वन दशक कार्यक्रम			
२.१	एक नगर अनेक उद्यान कार्यक्रम			
२.१.१	नगरपालिकामा उद्यान विकास स्थापना	प्याकेज	२	२०००००१०
२.१.२	निजी वन संजाल गठन तथा संस्थागत सहयोग	जिल्ला	१	५००००१००
२.१.३	निजी वन दर्ता प्रोत्साहनका लागि प्राविधिक सहयोग	वटा	१५	७५०००१००
२.१.४	निजी वन प्रोत्साहन पुरस्कार (अनुगमन मूल्यांकन र प्रतिवेदन समेत)	जिल्ला	१	११००००१००
२.१.५	नर्सरी नाइके तालिम	पटक	१	२०००००१००
३	कार्यालय संचालन खर्च	जिल्ला	१	४००००१०
	पुंजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा			२२६५०००१०

आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु			
१	विरुवा उत्पादन, वृक्षरोपण तथा निजी वन कार्यक्रम			
१.१	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई विरुवा उत्पादन अनुदान वस्तुगत र नगद	हजार	१०	६००००१०
१.२	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन खर्च	जिल्ला	१	६००००१०
१.३	भ्रमण खर्च	जिल्ला	१	४००००१०
१.४	विविध खर्च	जिल्ला	१	१००००१०
१.५	इन्धन खर्च	जिल्ला	१	५००००१०
१.६	मेशिनरी उपकरण मर्मत	जिल्ला	१	२००००१०
१.७	कार्यालय सम्बन्धि खर्च	जिल्ला	१	२००००१०
२	वन दशक कार्यक्रम			
२.१	निजी वन दर्ता गर्न लाग्ने राजश्व खर्च (४००० प्रति वन)	वटा	१५	६००००१०
२.२	निजी वन प्रवर्द्धनात्मक प्रोत्साहन (प्रचार प्रसार सामाग्री प्रकाशन)	जिल्ला	१	२०००००१०
२.३	स्कूल वन हरियाली कार्यक्रम	जिल्ला	३	१५००००१०
	चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमका जम्मा			६७००००१०
	चालु तथा पुजिगत कार्यक्रमका कुल जम्मा खर्च			२९५५०००१०

वन प्रशासन

सि.नं	वजेट शिर्षक नं	शिर्षक	वजेट रु
१	२११११	तलव	१५१२४०००
२	२२५११	कर्मचारी तालिम	५०००
३	२१११९	अन्य भत्ता	२५०००
४	२११२१	पोशाक	३९००००
५	२११२२	खाद्यान्न	२००००००
६	२२१११	पानी तथा विजुली	२८०००
७	२२११२	संचार महशुल	२५०००
८	२२१२१	घर भाडा	६०००
९	२२२११	इन्धन	६००००
१०	२२२१२	सं तथा मर्मत संहार	२५०००
११	२२२१३	बिमा	१२०००
१२	२२३११	का.स. संचालन खर्च	११००००
१३	२२४११	अन्य सेवा परामर्श	५०००००
१४	२२५२२	कार्यक्रम खर्च	१२०००
१५	२२६११	अनुगमन मुल्याङ्कन खर्च	३५०००
१६	२२६१२	भ्रमण खर्च	४५०००
१७	२२७११	विविध	७०००
१८	२६४११	सा.नि.स. चालु अनुदान	१२०००
		कुल जम्मा	१८४२१०००

कार्यक्रम तथा वजेट सारांश (आ.व. २०७२।७३)

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	वार्षिक वजेट		जम्मा
		चालु	पूजागत	
१	सामुदायिक वन विकास	१२४००००	१६९३०००	२९३३०००
२	कवुलियती वन तथा पशु विकास	१००३०००	१०८५०००	२०८८०००
३	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन	००००	१४९००००	१४९००००
४	वृक्ष सुधार, वृक्षारोपण तथा निजी वन	६३००००	१७४५०००	२३७५०००
५	वन प्रशासन	१८४२९०००	०००	१८४२९०००
	कुल जम्मा	२१२९४०००	६०९३०००	२७३०७०००

६.२ जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय, तनहुँ

कार्यक्रम: जिल्ला भू-संरक्षण कार्यक्रम (ब.उ.शि.नं ३२९८०४)

(बजेट रु. हजारमा)

क्र.सं.	कार्यक्रमको विवरण	इकाई	परिमाण	वार्षिक वजेट	कार्यक्रम संचालन स्थान	कैफियत
पूजागत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू						
१	भू-उपयोग विकास					
१.१	उपजलाधार प्राथमिकिकरण	गोटा	१	१००	जिल्लास्तर	
२	पानी /सेडिमेण्ट व्यवस्थापन					
२.१	प्राकृतिक प्रकोप रोकथाम					
२.१.१	गल्लिछ/पहिरो उपचार	गोटा	६	९००	रुपाकोट ४, छिपछिपे २, कोटा १, चोकचिसापानी ४, ७, केशवटार	
२.१.२	(बायोइन्जि.) खोला/खहरे किनारा संरक्षण	कि.मी.	८	१६००	केशवटार-६, घांसिकुवा-३,६,, गजरकोट-६, अरुणोदय-९, राईपुर-३, छाङ्ग-९, जामुने-७, ९	
२.२	पानी श्रोत संरक्षण					
२.२.१	पानी मुहान संरक्षण	गोटा	३	३७५	रिस्ती, बन्दिपुर, व्यास	
२.२.२	संरक्षण पोखरी, तालतलैया संरक्षण कार्यक्रम	स्थान	२	२५०	सतिस्वारा, मिल्नुङ्ग	
३	भूमि उत्पादकत्व संरक्षण					
३.१	कृषि वन मैत्री खेतवारी संरक्षण	हेक्टर	१०	१५०	भानु, व्यास, क्यामिन	
३.२	क्षतिग्रस्त भूमि पुनरुत्थान	हेक्टर	१०	२५०	रानीपोखरी-७,	
३.३	फलफूल/घांस/जडिबुटी विरुवा वितरण	समूह	१०	१६०	विभिन्न समूहमा	
३.४	विरुवा उत्पादन (हजारमा)	गोटा	३०	२१०	कार्यालय नर्सरी	
४	विकासका पूर्वाधार संरक्षण					
४.१	(बायोइन्जि.) सडक पाखो संरक्षण	कि.मी.	३	५७०	बन्दिपुर-२, बरभञ्ज्याङ्ग, आबुं	
४.२	सिंचाइ कूलो संरक्षण	कि.मी.	३	६००	क्यामिन-२, सतिस्वारा-९, कोटदरवार-८	
५	सामुदायिक भू-संरक्षण					
५.१	साभेदारी भू-संरक्षण कार्यक्रम	स्थान	५	७५०	भानु, व्यास, शुक्लागण्डकी,	

					देवघाट, भिमाद	
५.२	साना जलाधार संरक्षण प्रदर्शन	गोटा	१	३००	व्यास नपा	
५.३	विपन्न वर्गको लागि आयमूलक संरक्षण कार्यक्रम	घरधुरी	४०	१६०		
६	फर्निचर खरिद	गोटा	३	२५	कार्यालय प्रयोजन	
७	मेशिन औजार खरिद	गोटा	१	५०	कार्यालय प्रयोजन	
८	संरक्षण कार्यको व्यवस्थापन रेखदेख	स्थान	३	१५०		
पूजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				६६००		
चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु						
१	भवन मर्मत/कम्पाउण्ड वाल मर्मत	गोटा	१	६०	कार्यालय परिसर	
२	कार्यक्रम अनुगमन तथा भ्रमण खर्च	पटक	२५	६५	कार्यक्रम अनुगमन	
चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				१२५		
चालु र पूजिगत खर्चको जम्मा				६७२५		
उपभोग खर्च				३०८५		
कार्यालय संचालन खर्च				४४७		
कूल जम्मा				१०२५७		

कार्यक्रम: सामुदायिक विकास तथा वन जलाधार संरक्षण आयोजना (ब.उ.शि.नं ३२९८०५)

क्र.सं.	कार्यक्रमको विवरण	इकाई	परिमाण	वार्षिक बजेट	कार्यक्रम संचालन स्थान	कैफियत
पूजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु						
१	पानी /सेडिमेण्ट व्यवस्थापन					
१.१	प्राकृतिक प्रकोप रोकथाम					
१.१.१	गल्छि/पहिरो उपचार	गोटा	३	४५०	कोटदरवार, भगवतीपुर ५, माभकोट	
१.१.२	(बायोइन्जि.) खोला/खहरे किनारा संरक्षण	कि.मी.	३	४५०	राम्जाकोट ५,८, भिरकोट १, रुपाकोट ७	
२	भूमि उत्पादकत्व संरक्षण					
२.१	फलफूल/घांस/जडिबुटी विरुवा वितरण	समूह	५	८०	रानीपोखरी, भगवतीपुर	
२.२	विरुवा उत्पादन (हजारमा)	गोटा	३०	२१०	खैरेनीटार नर्सरी	
३	सामुदायिक भू-संरक्षण					
३.१	साभेदारी भू-संरक्षण कार्यक्रम	स्थान	४	५७६	रानीपोखरी, माभकोट, राइपुर १, जामुने ७	
३.२	विपन्न वर्गको लागि आयमूलक संरक्षण कार्यक्रम	घरधुरी	३०	१२०	राम्जाकोट, कोटदरवार	
४	सामुदायिक श्रोत व्यवस्थापन योजना कार्यान्वय	वडा	३६	३६००	रिसिङ्ग रानीपोखरी, साभुङ्ग भगवतीपुर, राम्जाकोट, कोटदरवार ४ वटा गाविसहरु	
५	सामुदायिक उत्प्रेरक	व्यक्ति	४	४८०		
६	फर्निचर खरिद	गोटा	४	४०		
७	मेशिन औजार खरिद	गोटा	२	६०		
८	संरक्षण कार्यको व्यवस्थापन रेखदेख	स्थान	३	१२५		
पूजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				६१९१		

चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू						
१	समूह परिचालन तथा सशक्तिकरण					
१.१	संरक्षण शिक्षा अभियान	संस्था	३	४५	जिल्लास्तर	
१.२	आयमूलक । कम खर्चिलो भू संरक्षण प्रविधि तालिम	व्यक्ति	५०	२००	कार्यक्रममा आवद्ध समूह सदस्यहरूलाई	
१.३	जलाधार अवधारणा गोष्ठी	पटक	१	३०	फिल्डस्तर गोष्ठी	
१.४	संरक्षण दिवस । समारोह	पटक	२	२५	जिल्लास्तर	
१.५	समूह तथा कोष व्यवस्थापन तालिम	व्यक्ति	२५	७५	कार्यक्रममा आवद्ध वसस पदाधिकारीहरूका लागि	
१.६	समन्वय गोष्ठी	पटक	२	६५	जिल्लास्तर-१ र फिल्डस्तर-१	
१.७	संरक्षण महिला तालिम	व्यक्ति	२०	६०	समूहका महिला सदस्यहरू	
१.८	संरक्षण प्रचार प्रसार सामाग्री	प्रति	१०००	७५	जिल्लास्तर	
१.९	जलवायु परिवर्तन सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम	पटक	३	१२०	कार्यक्रममा आवद्ध समूह सदस्यहरूलाई	
२	संरक्षण पार्श्वचित्र प्रकाशन	पटक	१	६०		
३	कार्यक्रम सम्बन्धी अनुगमन खर्च	पटक	१४०	५४०	कार्यक्रम अनुगमन	
४	विविध			४०		
चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				१३३५		
चालु र पूजिगत खर्चको जम्मा				७५२६		
कार्यालय संचालन खर्च				६५०		
कूल जम्मा				८१७६		

मिति २०७१/१०/२६ र २७ गते सम्पन्न विषयगत समितिको बैठकमा पेश भएका इलाका स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठीबाट छनौट भइ आएका योजना तथा कार्यक्रमहरूको पुन मूल्यांकन गरी वन तथा वातावरण समितिले जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय, तनहुंको नियमित वार्षिक कार्यक्रमबाट सम्बोधन गर्ने गरी आगामी आ.व.२०७२/०७३ का लागि पहिचान गरिएका योजनाहरूको सूची निम्नअनुसार रहेको छ ।

१. केशवटार-६, रुम्से हस्ती सुडे जलबाराही मन्दिर तटबन्ध
२. पानी मुहान संरक्षण - रिस्ति गाविस
३. परम्परागत पोखरी संरक्षण - सतिस्वारा, मिल्नुङ्ग, तनहुंसुर गाविस
४. रुपाकोट-४ थरिको पंधेरो खोल्सी, बोक्से खोलामा छेकबांध
५. बन्दिपुर-२, हुस्लाड मार्ग घरकोट पहिरो नियन्त्रण - (हरियो वन कार्यक्रम मार्फत फेकोफनले गर्ने)
६. घासिकुवा-३, ६ सिसा खोला किनारा संरक्षण
७. आंबुखैरेनी-३, एकले फांट तटबन्धन - (हरियो वन कार्यक्रम मार्फत फेकोफनले गर्ने)
८. छिपछिपे-२, ९, ७ गाविस आवागमन गर्ने बाटोको पहिरो नियन्त्रण
९. कोटा-१, भुजेलगाऊं पहिरो नियन्त्रण
१०. राम्जाकोट-५, ८ नौबिसे बांध तटबन्धन
११. भिरकोट-१, ज्वाला खोला तटबन्धन
१२. कोटदरबार गाविस-ज्यामिरे माई मन्दिर कम्पाउण्ड पहिरो नियन्त्रण
१३. भगवतीपुर-५, ७, ८ मानपुर वस्ती संरक्षणका लागि पहिरो नियन्त्रण
१४. माभ्रकोट गाविस- मालेबगर विरौटा कुलोको पहिरो नियन्त्रण
१५. गजरकोट-६ कुविन्दे खोला तटबन्धन
१६. अरुणोदय - ९, रघु मा.वि. तटबन्धन

१७. राईपुर गाविस-३, क्याङ्गदी खोला साँखेफाँट तटबन्ध गर्ने
१८. छाङ्ग-९ हिरामणी प्रा.वि. भवन छेउ सेतीगण्डकी तटबन्धन
१९. जामुने-९ र व्यास-६,८ सिमा सांगेखोला तटबन्धन
२०. क्यामिन-२, माभ्रफाँट चिन्ते खेतको कूलो संरक्षण

वैकल्पिक योजनाहरू

२१. केशबटार गाविस - थानीमाई मन्दिर तटबन्धन
२२. सतिस्वारा-९, कात्तिकेचौर कूलो संरक्षण
२३. चोकचिसापानी - ७, वस्ती संरक्षण कार्यक्रम
२४. रूपाकोट-७, लौसे खोला संरक्षण तटबन्धन
२५. चोकचिसापानी-४, पहिरो नियन्त्रण लौडारी भञ्ज्याङ
२६. रिसिङ्ग रानीपोखरी-७, खानीगाऊं तटबन्धन र बृक्षारोपण
२७. रिसिङ्ग रानीपोखरी-९, बुदुवा तल्लो कूलो संरक्षण
२८. कोटदरवार-८, बदारे कूलो संरक्षण
२९. माभ्रकोट-९, अल्छी चौतारी पहिरो नियन्त्रण
३०. राईपुर-१, जुडीखेत तटबन्ध
३१. जामुने-७, साङ्गदे खोला तटबन्धन

केन्द्रमा शिफारिस गर्ने भनि विषयगत समितिबाट प्रस्ताव गरिएका योजनाहरू निम्नअनुसार छन् ।

१. बुल्दी खोला शवदहस्थल सम्म तटबन्ध गर्ने, व्यास नगरपालिका क्षेत्र - ५० लाख बजेट
२. कलेस्ती, चुंदी र रिस्ती खोलाको सहायक खोला खोल्सी संरक्षण तटबन्ध - ५५ लाख बजेट
३. चितीखोला, फाउदी खोला, तेलकाकस्ती खोला, खहरे खोला तटबन्ध पुर्कोट गाविस - २० लाख बजेट
४. लुङ्गटेलफाँट आगेखोला तटबन्ध गर्ने, चोकचिसापानी-२,६,७ - ५ लाख बजेट
५. बैदी गाविस - ४,५ फुसेपानी खोलामा तटबन्धन - १५ लाख बजेट
६. देवघाट गाविस - २,४ मर्भलखोला तटबन्धन - १५ लाख बजेट
७. भिमाद गाविस-१, २ सेतीनदी तटबन्धन - ५ करोड बजेट
८. भिमाद र भानुमती गाविस - क्याङ्गदी खोला नियन्त्रण (गुर्योजना) - २ करोड बजेट
९. किहुँ गाविस -८, पृथ्वी मा.वि. तटबन्धन - २५ लाख बजेट
१०. रिस्ती खोला तथा सहायक खहरे नियन्त्रण कार्यक्रम - ५० लाख बजेट
११. माभ्रकोट-९, अल्छी चौतारी पहिरो नियन्त्रण - १० लाख बजेट
१२. घिरिङ्ग सुन्धारा गाविस - गोफा खोला तटबन्धन - १० लाख बजेट
१३. भिमाद-१, जिदीखोला सिसौघारी तटबन्धन - ३० लाख बजेट
१४. शुक्लागण्डकी न.पा.- सेती सुरौदी तटबन्धन
१५. राईपुर-१, जरेवर ढुङ्गढुङ्गे फाँट कटान नियन्त्रण
१६. शुक्लागण्डकी न.पा. - कोत्रे देखि म्याग्दे दोभान तटबन्धन

खण्ड ७. विविध

७.१ वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना

स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ को तफा ३१ मा व्यवस्था भएबमोजिम यस जिल्लाको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना देहाय बमोजिमको तालिका अनुसार सम्पन्न गरिनेछ।

क्र.सं.	कार्यक्रम	समय तालिका
१.	चालु आर्थिक वर्षको वार्षिक कार्यतालिका (खरिद योजना सहित) निर्माण र स्वीकृति	श्रावण मसान्त भित्र
२.	वार्षिक कार्यतालिका अनुसार उपभोक्ता समितिको गठन र सम्झौता, ठेक्कापट्टा वा अन्य प्रक्रियाबाट आयोजना कार्यान्वयन र कार्यारम्भ आदेश	वार्षिक कार्ययोजना अनुसार कार्तिक मसान्त भित्र
३.	आयोजना सम्पन्न गर्ने अवधि	जेष्ठ मसान्त भित्र
४.	जाँचपास र फरफारक	आयोजना सम्पन्न भएको ३० दिन भित्र
५.	आगामी आर्थिक वर्षको कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा परिषद्बाट पारित गर्ने	गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाले पौष मसान्त भित्र र जिल्ला विकास समितिले फागुन मसान्त भित्र

७.२ समन्वय र विकास साभेदारी

यस जिल्ला अन्तर्गत व्यास नगरपालिका र ४० वटा गा.वि.स.हरु रहेका छन्। जिल्लामा आफ्नो क्षेत्रभित्र संचालन तथा कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम वा आयोजनामा प्रत्यक्ष रुपमा नगरपालिका तथा गा.वि.स.हरुसंग समन्वय गरी जिल्लामा रहेका विषयगत कार्यालयहरु, गैरसरकारी संघ/संस्थाहरु, अन्तर्राष्ट्रिय दातृ संस्थाहरु, सामुदायिक संघ/संस्था, नागरिक समाज, पेशागत संघ/संस्था, स्थानीय प्रशासन लगायत सबै सरोकारवालासंग समन्वय र साभेदारी गरी योजना कार्यान्वयनलाई जोड दिईएको छ।

साभेदारीमा संचालन हुने मुख्य कार्यक्रमहरु

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	जि.वि.स.का साभेदार निकाय
१	राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम (SNRTP)	स्थानीय पूर्वाधार तथा कृषि सडक विभाग (डोलिडार)
२	बैकल्पिक उर्जा कार्यक्रम	बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र
३	पूर्ण सरसफाइ अभियान	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, नगरपालिका, गा.वि.स.हरु, गै.स.स., पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना, युनिसेफ र दातृ निकायहरु
४	सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	सडक बोर्ड, स्थानीय पूर्वाधार तथा कृषि

		सडक विभाग (डोलिडार)
५	भोलुङ्गेपुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	TBSU, DOLIDAR
६	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, नगरपालिका, गा.वि.स.हरु, गै.स.स., पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना, यूनिसेफ र दातृ निकायहरु
७	साना सिंचाई, नदी नियन्त्रण तथा अन्य पूर्वाधार कार्यक्रम	भू-संरक्षण कार्यालय, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डिभिजन, पोखरा
८	स्थानीय सडक पुल कार्यक्रम	डोलिडार
९	ग्रामीण विद्युतिकरण कार्यक्रम	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, गा.वि.स.
१०	कृषि विकास कार्यक्रम	कृ.वि.मन्त्रालय, जि.कृ.वि.का., जि.प.से.का., गा.वि.स., सहकारी, गै.स.स.
११	पर्यटन विकास कार्यक्रम	सं.प. तथा ना.उ. मन्त्रालय, पर्यटन बोर्ड, जिल्ला पर्यटन विकास समिति तनहुँ
१२	प्रकोप व्यवस्थापन कार्यक्रम	गृह मन्त्रालय, रेडक्रस सोसाईटि, प्राकटीकल एक्सन तथा अन्य गै.स.स.हरु
१३	विद्यालय/क्याम्पस भवन निर्माण	भारतीय दूतावास
१४	गरिव संग विश्वेश्वर कार्यक्रम	गा.वि.स.
१५	गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, न.पा., गा.वि.स., गै.स.स.
१६	यूवा साभेदारी विकास कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, जिल्ला खेलकुद विकास समिति, गै.स.स.

७.३ अनुगमन योजना

जिल्लामा संचालित कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको फरफारक गर्नु पूर्व विभिन्न चरणमा अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन हुने आयोजनाहरुलाई कार्यस्थलमा नै सरोकारवाला उपभोक्ताहरुको उपस्थितिमा सार्वजनिक परीक्षण भैसकेपछि मात्र अन्तिम भुक्तानी दिने व्यवस्थालाई अनिवार्य गरिएको छ । ठेक्का प्रणालीबाट संचालन हुने आयोजनाहरुको अन्तिम विल भुक्तानी हुनु पूर्व अनुगमनलाई अनिवार्य गरिएको छ । अनुगमनको लागि स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ को दफा ३३ (३) मा व्यवस्था भए बमोजिम जिल्ला सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति गठन गरिएको छ । उक्त समितिले जिल्ला विकास समिति, विषयगत कार्यालयहरु र गैरसरकारी संस्थाहरुका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुलाई विभिन्न चरणमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने र उक्त प्रतिवेदन उपर जिल्ला विकास समितिमा छलफल गरी पृष्टपोषण लिई नीतिगत तथा कार्यगत रुपमा सुधार गर्दै लगिनेछ ।

७.४ मूल्याङ्कन गरिने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम
क	जिल्ला विकास समिति
१	राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम (SNRTP)
२	सडक बोर्ड नेपाल
३	लक्षितवर्ग विकास कार्यक्रम
४	आर्थिक, सामाजिक एवं भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम
५	प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम
६	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम
७	साना सिंचाई, नदी नियन्त्रण तथा अन्य पूर्वाधार कार्यक्रम
८	भोलुङ्गेपुल क्षेत्रगत कार्यक्रम
९	स्थानीय सडक पुल कार्यक्रम
१०	ग्रामीण विद्युतिकरण कार्यक्रम
११	कृषि विकास कार्यक्रम
१२	पर्यटन विकास कार्यक्रम
ख	विषयगत कार्यालयबाट संचालित कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू
ग	गैरसरकारी संस्थाबाट संचालित कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू

७.५ मूल्याङ्कनका आधारहरू

- १) कार्यक्रम तथा आयोजनाको गुणस्तर
- २) कार्यक्रम तथा आयोजनाको परिमाण
- ३) कार्यक्रम तथा आयोजना सम्पन्न गर्न लाग्ने समय
- ४) कार्यक्रम तथा आयोजनाको लागत

खण्ड द. बजेट

द.१ आ.व. ०७२/०७३ को लागि आन्तरिक आयको दररेट

क) दुङ्गा, वालुवा विदेशा निकासी, जिल्ला निकासी, स्थानीय विकास शुल्क तथा अन्य विविध दररेट:-					
सि.न.	बिबरण	आ.व. २०७०/०७१ को	आ.व. ०७१/०७२ को लागि प्रस्तावित	आ.व. ०७२/०७३ को लागि प्रस्तावित	कैफियत
१	दुङ्गा, वालुवा, गिटी, ब्लक, स्लेट, मार्बल जिल्ला निकासी प्रति क्यूफिट	२१००	२१००	२१००	
२	भट्टामा प्रयोग गर्ने माटो वा मिस्कट जिल्ला निकासी प्रति क्यूफिट	०१२५	०१२५	०१२५	
३	निजी जग्गावाट दुङ्गा, वालुवा, गिटी, बोल्डर निकासी प्रति घ.मि.		५२१००	५२१००	
४	वालुवा, गिटी, विदेश निकासी निकासी प्रति ११.३३ घ.मि. सम्मको		१०००१००	१०००१००	
५	वालुवा, गिटी, विदेश निकासी वातावरण शुल्क प्रति ११.३३ घ.मि. सम्म		४४२१००	४४२१००	
६	सर्वे किसिमका दुङ्गा र स्लेट दुङ्गा कटिङ्ग उद्योगहरूवाट वातावरण संरक्षण शुल्क वापत प्रति उद्योग वार्षिक		१५०००१००	१५०००१००	
७	चिम्नी सहितको ईट्टा, उद्योगवाट वातावरण संरक्षण शुल्क वापत प्रति उद्योग वार्षिक		१५०००१००	२००००१००	
८	चिम्नी रहितको परम्परागत ईट्टा उद्योगवाट वातावरण संरक्षण शुल्क वापत प्रति उद्योग वार्षिक		१५०००१००	१००००१००	
९	सर्वे किसिमका ब्लक उद्योगवाट वातावरण संरक्षण शुल्क वापत प्रति उद्योग वार्षिक		१५०००१००	७५००१००	
१०	क्रसर उद्योगवाट वातावरण संरक्षण शुल्क वापत प्रति उद्योग		५००००१००	५००००१००	
११	स्थानीय विकास शुल्क (उद्योग कल कारखाना) वार्षिक			५००००१००	
१२	स्लेट दुङ्गा, दुङ्गा, वालुवा गिटी आदी खानीवाट आन्तरिक विक्री प्रति घन मिटर	५०१००	७०१००	७०१००	
१३	ईट्टा/ब्लक प्रति हजार	२५१००	२५१००	२५१००	
१४	सवारी साधन पटके कर:-				
१५	ठुलो वस, ट्रक	२५१००	२५१००	२५१००	
१६	मिनि वस, ट्रक र ट्रयाक्टर	१५१००	१५१००	१५१००	
१७	जिप, कार टेक्सी	१०१००	१०१००	१०१००	
ख) कार्यालयवाट गरिने सिफारिस दस्तुर तथा सेवा शुल्क:-					
१	ठेक्का पट्टा लाईसेन्स नविकरण	१०१०१००	१०१०१००	१०१०१००	
२	ठेक्का पट्टा लाईसेन्स नयाँ दर्ता	५०००१००	५०००१००	१००००१००	
३	नाता प्रमाणित (बैदेशिक प्रयोजनको लागि) संस्था दर्ता, नविकरण दस्तुर र खानेपानी मुलदर्ता निवेदन	५००१००	५००१००	५००१००	
४	मुल दर्ताको प्रमाण पत्र	१०००१००	१०००१००	२०००१००	
५	गैर सरकारी संस्था जिल्लामा कार्य गर्ने अनुमति	२०००१००	२०००१००	२०००१००	
६	उपभोक्ता समिति नविकरण सिफारिस	५००१००	५००१००	५००१००	
७	जिल्ला दररेट, प्रतिलिपी प्रमाणित र जनजाती सिफारिस	२००१००	२००१००	२००१००	
८	समिक्षाहल माडा प्रतिदिन	३०००१००	३०००१००	३०००१००	
९	सभाहल भाडा प्रतिदिन	२०००१००	२०००१००	२०००१००	
१०	सादा नक्शा जिल्ला/गा.वि.स.	५०१००	५०१००	५०१००	
११	हाल खाली रहेको जग्गाहरूको भाडा न्यूनतम प्रति र.फि.		८०१००	८०१००	
ग) कृषिजन्य पशुजन्य (दोपाय, चौपाय, हाड छाला तथा माछा) फलफुल तरकारी निकासीको दररेट					
	(क) दशपांग्रे ट्रक प्रति ट्रिप	रु. १०००१-			
	(ख) छपांग्रे ठुलो ट्रक प्रति ट्रिप-	रु. ८००१-			
	(ग) मिनि ट्रक प्रति ट्रिप-	रु. ६००१-			
	(घ) चारपांग्रे टाटा मोवाईल	रु. ४००१-			
	(ङ) डवल क्याविन प्रति जिप	रु. २००१-			
	(च) प्रति केट	रु. २१-			

वनजन्य तथा जडिबुटी निकासीको दररेट :-

सि.नं.	सामानको विवरण	इकाई	दर	कैफियत
(क)	ऊन (प्राकृतिक, कृत्रिम, जगर)	प्रति के.जी.	०११०	
(ख)	खोटो	प्रति के.जी.	०१५०	
(ग)	बाँस	प्रति गोटा	०१५०	
(घ)	सिसौ, साल (चट्टा, गोलिया, चिरान)	प्रति ट्रक	२००	
	अन्य काठ (चट्टा, गोलिया, चिरान)	प्रति ट्रक	१००	
(ङ)	सुर्तिको डण्ठल कतरन नसल	प्रति के.जी.	०११०	
(च)	सुली	प्रति के.जी.	०१०५	
(छ)	सालको वियां	प्रति के.जी.	११००	
(ज)	पत्थर कोइला	प्रति के.जी.	०१०५	
(झ)	भुस, पिना,	प्रति के.जी.	०११०	
(ञ)	खयर कत्था	प्रति के.जी.	०१२५	
जडिबुटीहरु				
क	जरा तथा गानो जाती	इकाई	दररेट रु. मा	कैफियत
१	निरमसि	के.जी.	१०१००	
२	जटामसि	के.जी.	२१५०	
३	कटकी जरा	के.जी.	२१००	
४	मुसली	के.जी.	११००	
५	कुरीलो	के.जी.	११००	
६	सतुवा जरा	के.जी.	११००	
७	पदम चाल	के.जी.	०१७५	
८	गामडोल	के.जी.	२१००	
९	भ्याकुर	के.जी.	२१००	
१०	सुगन्धवाल	के.जी.	२१००	
११	बोभो	के.जी.	११००	
१२	विष	के.जी.	०१५०	
१३	अदुवा	के.जी.	०१२५	
१४	दारु हल्दी	के.जी.	०१२५	
१५	सुगन्धा र चोद मरुवा	के.जी.	५१००	
१६	कुकुर तरुल र बनतरुल	के.जी.	०१३०	
१७	सेतक चिनी र कुकुर दाईनो	के.जी.	०१५०	
१८	वनलसुन	के.जी.	२१००	
१९	भूतकेश	के.जी.	११००	
२०	विषफेज	के.जी.	०१२०	
ख	काठको बोक्रा जाती			
१	अल्लो, सिस्नोको बोक्रा	के.जी.	०१५०	
२	अर्गेली	के.जी.	०१५०	
३	काउलो र परवन बोक्रा	के.जी.	०१२०	
४	दारको बोक्रा	के.जी.	०१२०	
५	लोक्ता	के.जी.	०१५०	
६	काफल	के.जी.	१०१००	
७	दतिवन	के.जी.	०१२०	
८	दालचिनी र सिन्कौली	के.जी.	११५०	
९	भोजपत्र	के.जी.	११००	
ग	पातपाति			
१	लोठ सल्ला	के.जी.	५१००	

२	तेजपात	के.जी.	०१२५	
३	धसिंधरे	के.जी.	०११०	
४	तुलसीपत्र	के.जी.	११००	
५	सुनपाती	के.जी.	०१५०	
घ	फल वा भूवा जाती			
१	जयन्ती फुल र द्रोण पुष्पि	के.जी.	०१२५	
२	नागेश्वर नारेश्वर	के.जी.	११००	
३	बुकी	के.जी.	०१५०	
४	गुरांस फुल	के.जी.	०१५०	
ङ	फल वा बीज जाती			
१	टिमु	के.जी.	१	
२	अमला	के.जी.	०१५	
३	रतिफल	के.जी.	१	
४	बरो	के.जी.	०१२५	
५	हरो	के.जी.	०१२५	
६	बनकरेला	के.जी.	०१५०	
७	इन्द्रायणी वियां	के.जी.	०१५०	
८	अलैची	के.जी.	०१५०	
९	पिपला र पिपली, सुरो	के.जी.	११००	
१०	नागबेली भयाऊ	के.जी.	३१००	
च	विरुवा जाती			
१	चिराईतो	के.जी.	२१००	
२	अमल वेद	के.जी.	११००	
३	मजिठो	के.जी.	०१५०	
४	भयाऊ	के.जी.	११००	
५	गुच्चि च्याउ	के.जी.	१०१००	
६	जिवन्ती र सुनगाभा	के.जी.	०१५०	
७	पाषण वेद	के.जी.	०१२५	
८	निगालो	के.जी.	२१००	
९	च्याउ साधारण	के.जी.	३१००	
१०	यासागुम्बा	के.जी.	१०००१००	
११	बज्रजन्ति	के.जी.	११००	
१२	रिद्धाफल	के.जी.	११००	
१३	रुद्राक्ष फल	के.जी.	११००	
१४	गुर्जा लहरा	के.जी.	११००	
१५	सिलाजित	के.जी.	६१००	
१६	खमद	के.जी.	०१२५	

सवारी साधन पटकेकर करको दर:

सि.नं.	विवरण	दर
१	ठुलो ट्रक, वस	२५१००
२	मिनि वस ट्रक र ट्रेक्टर	१५१००
३	जीप, कार टेम्पो, पावर टेलर	१०१००

८.२ जिल्लाको विकासका लागि भएको कूल आय विवरण

जिल्ला विकास समितिको कार्यालय

तनहुं, दमौली

आन्तरिक राजश्वको आ.व. ०७१/०७२ माघ सम्मको यथार्थ र आ.व. ०७२/०७३ को प्रस्तावित आय विवरण

सि.नं.	संकेत नंबर	आय शिर्षक	२०६९/०७० को यथार्थ	२०७०/०७१ को यथार्थ	०७१/०७२ को अनुमानित	०७१ माघ सम्मको यथार्थ आम्दानी	०७१ फागुन देखी ०७२ आषाढ सम्मको अनुमान	०७१/०७२ को संसोधित अनुमान	०७२/०७३ को अनुमानित
१	१.१.१	गत वर्षको जिम्मेवारी ग/४/४				९४३९४४३९			
	१.१.२	गतवर्षको जिम्मेवारी ग/४/३				२८२८११७१८५			
	१.१.३	गतवर्षको तहविल मौज्जात ग/४/३				११२०१००१००			
		जम्मा				३०३४५२९६१९६			
२	१.१	स्थानीय कर: (स्थानीय स्वायत्त शासन ऐनको दफा २१५ (२) मा व्यवस्था भए वमोजिम जिल्ला विकास समितिले आफुले निर्माण गरेको वा आफुलाई हस्तान्तरण भई आएका सडक, वाटो, पुल, सिंचई कुलो पोखरी आदीमा कर वापत प्राप्त हुने आय)							
	१.१.१	पूर्वाधार उपयोग कर							
	१.१.१.१	खैरेनीटार भिमाद मोटर मार्ग	४९५९००१००	१५४१७९२१००	१०५००००१००	४५१५५१००		१०५००००१००	१०६१०००१००
	१.१.१.२	ढोरवाराही मार्ग	४५०९००१००	७५०१००१००	७५०१००१००	६०००००१००		७५०१००१००	६०२०००१००
	१.१.१.३	बुद्धसिं मार्ग/केशवटार सुखौरा मार्ग			३०००००१००			३०००००१००	२०००००१००
		जम्मा	९४६८००१००	२२९१८१२१००	२१००१००१००	६४५१५५१००	०१००	२१००१००१००	१८६३००१००
	१.१.२	श्रोत उपयोग कर							
	१.१.२.१	ढुङ्गा,वालुवा, ईट्टा, माटो, स्लेट विच्छाउने ढुङ्गा जिल्ला निकासी कर	६३१४९४०१००		१००००००१००	०१००		१००००००१००	१८४००००१००
	१.१.२.२	गिट्टी, वालुवा, विदेश निकासी कर	२४५४३४४१००	३३२०८४३८१००	५००००००१००	१७९४४४०१००		५००००००१००	०१००
	१.१.२.३	वातावरण शुल्क		२१३१६९०१००	२५०००००१००	१०४३५९६१००	१००००००१००	२५०००००१००	१६०००००१००
	१.१.२.४	कृषि तथा पशुजन्य हाड छाला र वन जन्य जडीवुटी			०१००			०१००	१००००००१००
		जम्मा:-	८७९९२८४१००	३३२०८४३८१००	१७५०००००१००	२८३८०३६१००	१००००००१००	१७५०००००१००	२१००००००१००
३	१.२	सेवा शुल्क:							
	१.२.१	सभागृह/ समिक्षाहल भाडा शुल्क	१०८८१०१००	६००००१००	१०००००१००	४००००१००		६००००१००	१०००००१००
		जम्मा	१०८८१०१००	६००००१००	१०००००१००	४००००१००	०१००	६००००१००	१०००००१००
४	१.३	दस्तुर:-							

	१.३.३	निर्माण व्यवसायी अनुमति र नविकरण दस्तुर	१७२९००१००	१८१८४०१००	१७००००१००	१४५२७०१००	१७००००१००	१७००००१००		
	१.३.६	खानीदर्ता, नविकरण दस्तुर	०१००	०१००		०१००	०१००	०१००		
	१.३.७	गा.वि.स. बाट प्रमाणित घटना दर्ताका प्रमाणपत्रहरू प्रमाणित दस्तुर, संस्था दर्ता तथा नविकरण, अनुमति सिफारिसर दलित जनजाती सिफारिस दस्तुर	१३५६२९७००	९३५२३८१००	६५००००१००	६९६८२२१००	२०००००१००	६५००००१००		
	१.३.८	ठेक्कापट्टा टेण्डर फारम दस्तुर	१०१११४७००	२४७२१०१००	१७५०००१००	१३१४५०१००		१७५०००१००		
जम्मा:			२५४०३४४१००	१३६४२८८१००	९९५०००१००	९७३५४२१००	२०००००१००	९९५०००१००		
५	१.४	विक्रीबाट प्राप्त आय:- (खानीजन्य श्रोत ऐनको दफा २१८ बमोजिम जिल्ला विकास समितिले आफ्नो क्षेत्र भित्रका नदी नालाको गिट्टी, बालुवा, स्लेट माटो आदि विक्री गरेवापत प्राप्त हुने रकम ।)								
	१.४.१	ठोरफिर्दी सेतीनदी पुडीखोला घाट	४१७६०००१००	२०२३३६६३३	९०००००१००	६२४४००१००		९०००००१००	१९८००००१००	
	१.४.२	ठोरफिर्दी सेतीनदी तालवेसी घाट			३९००००१००			३९००००१००	८१०७००१००	
	१.४.३	ठोरफिर्दी सेतीनदी क्याङ्गदी दोभानघाट			३२००००१००			३२००००१००	११०००००१००	
	१.४.४	ठोरफिर्दी सेतीनदी किमलडाँडाघाट			६५००००१००			६५००००१००	१३५३०००१००	
	१.४.५	दुलेगौडा सेतीनदी हलेदीघाट			५८५०००१००			५८५०००१००	१३६५१००१००	
	१.४.६	दुलेगौडा सेतीनदी कसेरी १ नं. घाट			७१४०००१००			७१४०००१००	१६५००००१००	
	१.४.७	सेतीनदी कसेरी २ नं. घाट वडा नं. ७ र ८			२६००००१००			२६००००१००	५४१२००१००	
	१.४.८	दुलेगौडा सेतीनदी ढुण्डुरेघाट			४२१०००१००			४२१०००१००		
	१.४.९	भिमाद सेतीनदी सिस्नेरीघाट			७८००००१००			३७०९६००१००		७८००००१००
	१.४.१०	छाङ्ग सेतीनदी थाङ्गदी ३ नं. घाट			९०००००१००	९०००००१००	९९००००१००			
	१.४.११	छाङ्गपाटन घाट			१९००००१००	१९००००१००	८८००००१००			
	१.४.१२	सेतीनदी किल्वोकघाट जामुने				०१००	५०००००१००			
	१.४.१३	ऋषिङ्गपाटन घाट १ र २			३९००००१००	३९००००१००	११०००००१००			
	१.४.१४	ऋषिङ्गपाटन घाट ३				०१००	१५००००१००			
	१.४.१५	सेतीनदी कसेनीघाट माझकोट ९				०१००	१५००००१००			
	१.४.१६	मार्किचोक घाट	१४४०००१००		२०००००१००	२०७१३११००	२०००००१००			२२५०००१००
	१.४.१७	नारिनघाट			२५००००१००	२८५६५६१००	२५००००१००			२५५०००१००
	१.४.१८	कुडुलेघाट	४५४९५४१५०		५५००००१००	५६७९२०१००	५५००००१००	५७००००१००		
	१.४.१९	आमवोटे घाट १ र २			४२५०००१००	२९६२७०१००	४२५०००१००	३०००००१००		
	१.४.२०	बलिफाँट घाट					०१००	५०००००१००		
	१.४.२१	याम्पाफाँट घाट बन्दिपुर			२५००००१००		२५००००१००	२५००००१००		
	१.४.२२	मस्याङ्गदी नदी पुरकोट वेनीवगर घाट	२५१०००१००		२७५०००१००	६९७६४९१००	२७५०००१००	६८००००१००		

	१.४.२३	मादी/सेतीनदी काँहुशिवपुर घाट	३५०५००१००		२५००००१००	१५५१८५१००		२५००००१००	२५००००१००
	१.४.२४	शिसाघाट			५२००००१००			५२००००१००	४०००००१००
	१.४.२५	सेतीनदी वेलवासघाट पोखरीभञ्ज्याङ्ग						०१००	३०००००१००
	१.४.२६	कालीगण्डकी मैदीदोभान, भण्डारी, तिम्सिना, वेलघाट र सिन्धु पुछार घाट			०१००			०१००	५०००००१००
जम्मा			५३७६४५४५०	२०२३३६६३३५	९२२००००१००	१४१८३६१११००	०१००	९२२००००१००	१७७९००००१००
६	१.४.३	चलअचल सम्पत्ति विक्री						१००००१००	१००००१००
७	१.६	राजश्व वांडफांडवाट प्राप्त							
	१.६.१	रजिष्टेशन दस्तुर मालपोतवाट प्राप्त	१२८८७७०३१००	९७७९५६५१००	१३००००००१००	५३७५८२६१००	५००००००१००	११००००००१००	१२००००००१००
	१.६.३	जलविद्युत रोयल्टीवाट प्राप्त	९७०००००१००	२६००००००१००	२६००००००१००	०१००	६५००००००१००	६५००००००१००	२३००००००१००
	१.६.४	वनक्षेत्रका आय (१०%)	५०३२१००	०१००	५०००१००			५०००१००	५०००१००
जम्मा			२२५९२७३५१००	३५७७९५६५१००	३९००५०००१००	५३७५८२६१००	७०००००००१००	७६००५०००१००	३५००५०००१००
८	१.८	गाविस/नपावाट २५% प्राप्त मालपोत रकम	२९०३८७५६	२४७३१०१००	२५००००१००	१९४३७५००	२०००००१००	२५००००१००	२५००००१००
९	१.१०	विविध							
	१.१०.१	भाडा (चलअचल सम्पत्ति सटर जग्गावापतको भाडा) गत विगत वर्षको बक्यौता समेत	३७४७५५८१००	७५३१९५०१००	७००००००१००	२३१६१०६१००	५००००००१००	७००००००१००	६५०५३०८१००
	१.१०.२	धरौटी जफत र दण्ड जरिवाना		६५७८००१००	२५००००१००	३४१३३९१००	६०००००१००	२५००००१००	२५००००१००
	१.१०.३	पेशकी फिर्ता						०१००	०१००
	१.१०.५	अन्य आय (निर्धारित शिर्षक एकिन हुन नसकेको अन्य विविध किसिमका आय	४६२०२७५१००		४०००००१००			४०००००१००	५०००००१००
	१.१०.६	गत विगत वर्षको ठेक्का पट्टा बक्यौता प्राप्त			५०००००१००	०१००		५०००००१००	५०००००१००
जम्मा			८३६७८३३१००	८१८९७५०१००	८१५००००१००	२६५७४४५१००	५६०००००१००	८१५००००१००	७३०५३०८१००
कुल जम्मा			४८९९२६४८१२६	८३१६४५२९१३५	७७३२०१००१००	२६७३३०५२१००	७७०१००००१००	११४२९०१००१००	८४७५८३०८१००

८.३ जिल्लाको विकासका लागि भएको कूल विनियोजित बजेट

नेपाल सरकार

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, तनहुं ।

आ.व. २०७२/०७३ को लागि जि.वि.स. कोष चालु खर्च तर्फको अनुमानित व्यय विवरण ।

खर्च सकेत नं	खर्च शीर्षक	२०६९/७० को यथार्थ खर्च	०७०/०७१ को यथार्थ खर्च	आ.व. २०७१/०७२ को प्रस्तावित बजेट	आ.व.२०७१/०७२ को श्रावण देखि माघसम्मको यथार्थ खर्च	आ.व. २०७१/०७२ को फागुन देखि आषाढसम्मको अनुमानित खर्च	आ.व. २०७१/०७२ को शसोधित खर्च अनुमान	आ.व. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट
प्रशासनिक खर्च								
२११११	तलव							
	क. कर्मचारी तलव	३६४२०८०.२०	५३४१७६१.००	३८५००००.००	२७८७६०४.००	१८२७०९०.००	४६०००००.००	४७०००००.००
	ख. पदाधिकारी पारिश्रमिक	०.००	९७५००.००	२०००००.००	२००००.००	१८००००.००	२०००००.००	२०००००.००
२१११२	स्थानीय भत्ता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२१११३	महंगी भत्ता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२१६०००.००
२१११४	फिल्ड भत्ता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२१११९	अन्य भत्ता							
	क. कर्मचारी भत्ता	२८३७७६९.००	३२९९९९०.३३	३५०००००.००	२७०७९०३.००	१८४९२५०.००	४६०००००.००	३८४७०००.००
	ख. पदाधिकारी भत्ता	२०००००.००	९९६००.००	२०००००.००	०.००	२०००००.००	२०००००.००	२०००००.००
	ग. बैठक भत्ता	५५००००.००	५९९७००.००	५५००००.००	३६९४००.००	३३०६००.००	७०००००.००	७०००००.००
२११२१	पोशाक	३३७५००.००	३९००००.००	३५००००.००	०.००	३५३०००.००	३५३०००.००	३५३०००.००
२११२३	औषधि उपचार खर्च	०.००	०.००	१०००००.००	०.००	१०००००.००	१०००००.००	०.००

२२१११	पानी तथा विद्युत महशुल	३५००००.००	४९६६२७.३२	५०००००.००	२९४७४१.९०	३०५०००.००	६०००००.००	६०००००.००
२२११२	सञ्चार महशुल	३२८९९८.५४	२८८१६६.१६	४०००००.००	२६४९३३.९६	२२६०००.००	५०००००.००	५०००००.००
२२२११	इन्धन		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	क. इन्धन (पदाधिकारी)	५००००.००	१२८५८.२५	५००००.००	०.००	५००००.००	५००००.००	५००००.००
	ख. इन्धन (कर्मचारी)	४८३९२४.००	४९९६०८.००	५०००००.००	४९३०६७.००	७०००.००	५०००००.००	६०००००.००
२२२१२	संचालन तथा मर्मत सम्भार	६४५४७५.७३	६४९०४९.९०	६५००००.००	२४३०३०.१७	४०६०००.००	६५००००.००	७०००००.००
२२२१३	बीमा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१०००००.००
२२३११	कार्यालय सम्बन्धि खर्च		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	क. कार्यालय सम्बन्धि खर्च	१५०००००.००	१९९९१६३.७५	२००००००.००	१५६६०६८.५०	४३३९३२.००	२००००००.००	२२५००००.००
	ख. पुस्तक तथा सामग्री	९८७५.००	५५४७०.००	१०००००.००	१२९३२.००	८७०६८.००	१०००००.००	१०००००.००
२२३१४	इन्धन अन्य प्रयोजन	०.००	०.००	१००००.००		१००००.००	१००००.००	१००००.००
२२३२१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको सम्भार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०००००.००
२२४११	परामर्श खर्च	१००००.००	१७७४४०.००	१०००००.००	१०३००.००	८९७००.००	१०००००.००	१०००००.००
२२४१२	अन्य सेवा शुल्क		२१३९२.००	५००००.००		०.००	०.००	०.००
२२५११	कर्मचारी तालिम	६०००.००	०.००	५००००.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२२६११	अनुगमन मूल्यांकन खर्च	०.००	०.००	१०००००.००		१०००००.००	१०००००.००	१०००००.००
२२६१२	भ्रमण खर्च		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	क. कार्यक्रम भ्रमण खर्च (पदाधिकारी)	८४१०२.००	९८२१५.००	१०००००.००	०.००	१०००००.००	१०००००.००	१०००००.००
	ख. कार्यक्रम भ्रमण खर्च (कर्मचारी)	९९८९९०.००	९९८९८९.००	१००००००.००	९५८७१९.००	४१२८१.००	१००००००.००	१००००००.००
२२७११	विविध खर्च							
	क. सदस्यता शुल्क	११००.००	०.००	५००००.००	०.००	५००००.००	३००००.००	५००००.००
	ख. आर्थिक सहायता	१०००००.००	२६५००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	ग. सम्मान पुरस्कार	४८०००.००	२१०००.००	५००००.००	४०५०.००	४५०००.००	५००००.००	५००००.००

	घ. विविध खर्च	५४९४४९.९८	४९७३६२.४०	५०००००.००	४८९३२९.००	९९८६७९.००	६०००००.००	६०००००.००
२७२९९	कर्मचारी सन्तती छात्रवृत्ती	०.००	०.००	९६०००.००	९६०००.००	०.००	९६०००.००	९६०००.००
२८२००	फिर्ता खर्च (मु.अ.कर तथा अग्रीम आयकर)	०.००	०.००	०.००		०.००	०.००	दायित्व सृजना गरि दाखिला गरिने
	प्रशासनिक खर्च जम्मा	९२७३३२५६.४५	९५६७०३९३.९९	९५०५६०००.००	९०३९००७०.५३	६९०९६००.००	९७२३९०००.००	९७७२२०००.००
	कार्यक्रम खर्च							
२२५२९	क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी साभेदारी कार्यक्रम (विविध कार्यक्रम खर्च)							
	१) सरकारी निकायसंग कार्यक्रम संचालन	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२०००००.००
	२) पत्रकारिता संस्थागत विकास कार्यक्रम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०००००.००
	३) युवा तथा खेलकूद विकासका लागि कार्यक्रम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३०००००.००
	४) पर्यटन विकासका लागि कार्यक्रम (जिल्ला पर्यटन प्रवर्धन समितिमार्फत) संचालन	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	९८५००००.००
	५) कृषि/ पशु विकास विशेष कार्यक्रम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३००००००.००
	६) वन विकास विशेष कार्यक्रम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६०००००.००
	७) पूर्णसरसफाई कार्यक्रम		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०००००.००
	८) सार्वजनिक सुनुवाई संचालन	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	९५००००.००
	९) सामाजिक परिक्षण		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	९५००००.००
	१०) योजनाको प्रभाव अध्ययन	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२०००००.००
	११) जिल्ला परिषद सञ्चालन खर्च	३०५९३९.००	५८२७७९.५०	६५००००.००	२२२९००.००	४२७९००.००	६५००००.००	६५००००.००
	१२) वार्षिक योजना पुस्तिका प्रकासन	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	९०००००.००	९०००००.००
२९८९९	विशेष कोष (भैपरि आउने खर्च)							
	क) कर्मचारी कल्याण कोष	९२०००००.००	९३०००००.००	९५०००००.००	९५०००००.००	०.००	९५०००००.००	९८०००००.००
	ख) प्रकोप व्यावस्थापन विशेष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४०००००.००

	कोष							
	ग) क्षमता विकास कार्यक्रम (मा.शं.बि.कोष)	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४०००००.००
	घ) मर्मत संभार विशेष कोष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५००००.००
	ड.) वातावरण ब्यावस्थापन विशेष कोष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५००००.००
	च) गरिबि निवारण/सामाजिक परिचालन विशेष कोष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५००००.००
	छ) महिला विकास तथा बाल विकास विशेष कोष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५००००.००
	कार्यक्रम खर्च जम्मा	१५०५१३१.००	१८८२७७९.५०	२१५००००.००	१७२२१००.००	४२७९००.००	२२५००००.००	११००००००.००
	प्रशासनिक खर्च जम्मा	१२७३३२५६.४५	१५६७०३९३.११	१५०५६०००.००	१०३१००७०.५३	६९०९६००.००	१७२३९०००.००	१७७२२०००.००
	कूल जम्मा	१४२३६३८७.४५	१७५५३१७२.६१	१७२०६०००.००	१२०३२१७०.५३	७३३७५००.००	१९४८९०००.००	२८७२२०००.००

आ.ब. २०७०/०७१ को लागि जिल्ला बिकास कोष पूजीगत खर्च तर्फको ब्यय अनुमान ।

खर्च संकेत नं-	खर्च शीर्षक	२०६९/७० को यथार्थ खर्च	०७०/०७१ को यथार्थ खर्च	आ.ब. २०७१/०७२ को प्रस्तावित बजेट	आ.ब.२०७१/०७२ को श्रावण देखि माघसम्मको यथार्थ खर्च	आ.ब. २०७१/०७२ को फागुण देखि आषाढसम्मको अनुमानित खर्च	आ.ब. २०७१/०७२ को शसोधित खर्च अनुमान	आ.ब. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट
२९२२१	भवन निर्माण							
	क. कर्मचारी आवास गृह	१५१२६१४.८६	१३९९९६४.८४	१५०००००.००	४९९८९९.००	१५०००००.००	२००००००.००	२२०००००.००
	ख. सिटीहल निर्माण						१५०००००.००	०.००
२९२३१	पुजीगत सुधार खर्च- भवन							
२९३११	फर्निचर फिक्सर	०.००	०.००	५०००००.००	९५३४९.००	४०००००.००	५०००००.००	५०००००.००
२९४११	सवारी साधन	०.००	०.००	०.००	०.००	३०००००.००	४०००००.००	०.००
२९५११	मेसिनरी औजार		०.००	०.००	६५४००५.००	०.००	६५५०००.००	२०००००.००
	जम्मा	१५१२६१४.८६	१३९९९६४.८४	२००००००.००	१२४९२५३.००	२२०००००.००	१८५५५०००.००	२९०००००.००
२९६११	सार्वजनिक निर्माण खर्च							
	१) समपूरक कोष				०.००		०.००	०.००
	क) ग्रामिण सडक मर्मत कोष			५०००००.००	५०००००.००	०.००	५०००००.००	०.००
	ख) सडक बोर्ड				०.००		०.००	०.००
	ग) भोलुंगे पुल				०.००		०.००	०.००
	घ) LDF/DACAW				०.००		०.००	०.००
	ड) ग्रामिण उर्जा बिकास कार्यक्रम	५००००.००	५००००.००	५००००.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	२) सभाहल,खेलकूद,पार्क निर्माण गुरुयोजना	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	३) ग्रामिण सडक तथा पुलपुलेसा निर्माण सुधार	४९९७७३८.५३	११०२३१८६.०९	७६०००००.००	२८४२३७०.००	५४०००००.००	८००००००.००	९५०००००.००

	४) ग्रामिण सडकका लागी ह्युमपाईप खरिद	१२८००.००	१४९३४२.००	१५००००.००	०.००	१५००००.००	१५००००.००	०.००
	४) साना सिंचाइ निर्माण सुधार	१६५१५९.००	१७९५८९.८७	२०००००.००	११८०००.००	८२०००.००	२०००००.००	०.००
	५) ग्रामिण खानेपानी योजना पाईप खरिद		२५००००.००	६०००००.००	२१४३५७.७६	१००००००.००	१२०००००.००	१३०००००.००
	५) विधुतिकरण	४९७३४९.४४	१८२३५०.३१	२६०००००.००	९५०००००.००	०.००	५००००००.००	१७५०००००.००
	६) विविध	४९९८५५.००	१०९८५३६.००	१०००००.००	७८८०८.००	०.००	१०००००.००	०.००
	७) स्वागतद्वार निर्माण		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	८) सार्वजनिक शौचालय निर्माण		१०००००.००	५०००००.००	०.००	५०००००.००	५०००००.००	५०००००.००
	जम्मा	६२२२९०१.९७	१३०३३००४.२७	३५७०००००.००	१३२५३५३५.७६	७१३२०००.००	६०६५००००.००	२८८०००००.००
२९६२१	पूँजीगत सुधार खर्च- सार्वजनिक निर्माण							
	१) ग्रामिण सडक, पुलपुलेसा मर्मत सम्भार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३००००००.००
	२) साना सिंचाइ मर्मत सुधार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३०००००.००
	३) ग्रामिण खानेपानी योजना मर्मत सुधार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०००००.००
	जम्मा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३८०००००.००
२९७११	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श खर्च						०.००	
	१) सर्भेक्षण (भवन, पुल, सडक, खा.पा., सिंचाइ आदि)	१६८०००.००	०.००	२०००००.००	०.००	२०००००.००	१२०००००.००	१००००००.००
	२) प्रभाव अध्ययन खर्च (IEE समेत)	२४८२५०.००	०.००	४०००००.००	८७४२१०.००	०.००	११७५०००.००	२०००००.००
	३) Rural Road inventory तैयार गर्ने	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	४) विभिन्न गुरुयोजना तैयार गर्ने । खरेद योजना	०.००	२०००००.००	२०००००.००	०.००	०.००	२०००००.००	०.००
	५) जिल्ला पार्श्वचित्र	०.००	०.००	०.००	०.००		०.००	०.००

	६) जिल्ला गरिवी अनुगमन तथा वि.प्र. सञ्चालन गर्ने ।	२०००००.००	२०००००.००	२०००००.००	१९९५००.००	०.००	२०००००.००	२०००००.००
	७) पर्यटन गुरुयोजना तैयार गर्ने	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	८) आवधिक योजना तर्जुमा	०.००	४४५७८२.००	८०००००.००	३१९१५५.००	४८१०००.००	८०००००.००	०.००
	८) गरिवी नक्सांकन	०.००	२९८०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	९) श्रोत नक्सा नक्सांकन अद्यावधिक	०.००	०.००	६०००००.००	०.००	६०००००.००	६०००००.००	३०००००.००
	१०) सांगठानिक ढाँचा निर्माण	०.००	१७५०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	११) उत्तरदायित्व र पारदर्शिता अध्ययन खर्च							
	क) सार्वजनिक सुनुवाई (इबटा)	०.००	०.००	१०००००.००	३००००.००	७००००.००	१२००००.००	०.००
	ख) सामाजिक परिक्षण	०.००	०.००	०.००	१२१०००.००	०.००	१२१०००.००	०.००
	जम्मा	६१६२५०.००	१३१८७८२.००	२५०००००.००	१५४३८६५.००	१३५१०००.००	४४१६०००.००	१७०००००.००
२६३२१	स्थानीय निकायलाइ निशर्त पुजीगत अनुदान							
	गा.वि.स.तथा न.पा. अनुदान (३५ % फिर्ता समेत)	३३०५३६२.१६	५७४८०४५.५०	३५०००००.००	४११४०७८.००	२०००००.००	४४०००००.००	५८०००००.००
	जम्मा	३३०५३६२.१६	५७४८०४५.५०	३५०००००.००	४११४०७८.००	२०००००.००	४४०००००.००	५८०००००.००
२६३२२	स्थानीय निकायलाइ सशर्त पुजीगत अनुदान							
	क) ग्रामिण सडक तथा पुलपुलेसा निर्माण	०.००	०.००	१००००००.००	६३२००.००	१००००००.००	१००००००.००	१००००००.००
	ख) ग्रामिण सडक पुलपुलेसा मर्मत संभार	०.००		०.००	०.००	०.००	०.००	२५०००००.००
	जम्मा	०.००	०.००	१००००००.००	६३२००.००	१००००००.००	१००००००.००	३५०००००.००
२६४००	सामाजिक सेवा अनुदान							
२६४११	ज्ञ. शिक्षा क्षेत्र अनुदान							
	क) शैक्षिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१०९९९९९.९५	१५०७४२९.६४	१५०००००.००	१६०५७१०.००	०.००	१५०००००.००	१५०००००.००

	ख) उच्च शिक्षा विकास कोष (शै.सं.विकास)	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00	0.00
२६४११	२. स्वास्थ्य अनुदान (संस्था तथा व्यक्तिगत)							
	क) संस्थागत	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00	0.00
	ख) व्यक्तिगत	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00	0.00
	जम्मा	१०९९९९९.९५	१५०७४२९.६४	१५०००००.००	१६०५७१०.००	०.००	१५०००००.००	१५०००००.००
२६४१३	अन्य संस्थालाई पुजीगत अनुदान							
	क. अन्य सामाजिक क्षेत्र अनुदान	१२०००००.००	९०४१९४.००	९४४०००.००	१४३९७५.००	६५८०००.००	९४४०००.००	५०००००.००
	ख. ऐतिहासिक पुरातात्विक धार्मिक स्थल संरक्षण	०.००	०.००	२०००००.००	२४०००.००	१६८०००.००	२०००००.००	०.००
	जम्मा	१२०००००.००	९०४१९४.००	११४४०००.००	१६७९७५.००	८२६०००.००	११४४०००.००	५०००००.००
२२५२२	लक्षित समूह विकास कार्यक्रम (अन्य कार्यक्रम खच)							
	क) आदिवासी जनजाती	२००५००.००	५२००००.००	१२०००००.००	५००००.००	११५००००.००	१२०००००.००	०.००
	ख) दलित उत्थान	७२६०१.००	७७९६७५.००	७५००००.००	३००००.००	७२००००.००	७५००००.००	०.००
	ग) अपांग	८६१००.००	२७२४००.००	३०००००.००	३९६००.००	२६०४००.००	३०००००.००	०.००
	घ) जेष्ठ नागरिक, असहाय	४०८००.००	१५२०००.००	४५००००.००	२००००.००	४३००००.००	४५००००.००	०.००
	ड) महिला विकास	३६४०००.००	८९५०००.००	२००००००.००	४००००.००	१९६००००.००	२००००००.००	०.००
	च) लोपोन्मुख सिमान्तकृत	०.००	०.००	१०००००.००	०.००	१०००००.००	१०००००.००	०.००
	छ) बालबालिका	०.००	०.००	२००००००.००	३५०००.००	१९६५०००.००	२००००००.००	०.००
	ज) मुस्लिम समुदाय विकास	१००००.००	२०००००.००	३०००००.००	०.००	३०००००.००	३०००००.००	०.००
	जम्मा	७७४००१.००	२८११०७५.००	७१०००००.००	२१४६००.००	६८८५४००.००	७१०००००.००	७५०००००.००

22529	lfdtf clea[l\$;DaGwL ;fem]bf/L sfo{qmd -ljw sfo{qmd vr{							
	!_ ;/sf/L lgsfo;+u sfo{qmd ;+rfng	46000.00	50000.00	200000.00	200000.00	0.00	200000.00	0.00
	2 u)/ ;/sf/L lgsfo;+u sfo{qmd ;+rfng	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	#= kqsf/l/tf ;+:yfut lasf; sfo{qmd	397550.00	492380.00	400000.00	232406.00	167594.00	400000.00	0.00
	\$_ o'jf tyf v]ns"b lasf;sf nflu sfo{qmd	237000.00	218850.00	250000.00	107500.00	192500.00	300000.00	0.00
	%_ ko{6g lasf;sf nflu sfo{qmd - lhNnf ko{6g k]jw{g ;ldtfdkm{t_ ;+rfng	165000.00	300000.00	1150000.00	50000.00	1100000.00	1150000.00	0.00
	^_ afnd}qL sfo{qmd	463130.50	270000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	&_ dfnkf]t / gfkL	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	*_s[lif÷kz' lasf; ljz]if sfo{qmd	0.00	0.00	3000000.00	0.00	3000000.00	3000000.00	0.00
	(_ jg ljsf; ljz]if sfo{qmd	0.00	0.00			0.00	0.00	0.00
	!)_ uf=lj;=sf] a]?h' clen}v cWofjlws ug]{	0.00	0.00	200000.00	0.00	200000.00	200000.00	0.00
	hDdf	1308680.50	1331230.00	5200000.00	589906.00	4660094.00	5250000.00	0.00
29811	laz]if sf]if -e}kl/ cfpg] k'hLut vr{						0.00	0.00
	s_ k]sf]k Aofj:yfkg laz]if sf]if	0.00	83000.0000	200000.00	199456.00	544.00	200000.00	0.00
	v_ lfdtf ljsf; sfo{qmd -	294720.00	817000.00	300000.00	0.00	300000.00	300000.00	0.00

	df=z+=la=sf]if _							
	u_ dd{t ;+ef/ laz]if sf]if	0.00	26603.00	50000.00	0.00	50000.00	50000.00	0.00
	3_ :yfgLo lasf; sf]if	0.00	0.00	50000.00	0.00	50000.00	50000.00	0.00
	a_ jftfj/Of Aofj:yfkg laz]if sf]if	0.00	0.00	50000.00	0.00	50000.00	50000.00	0.00
	च) गरिवि निवारण/सामाजिक परिचालन विशेष कोष	0.00	0.00	५००००.००	०.००	५००००.००	५००००.००	०.००
	छ) महिला विकास तथा बाल विकास विशेष कोष	0.00	५०००.००	५००००.००	०.००	५००००.००	५००००.००	०.००
	जम्मा	२९४७२०.००	९३९६०३.००	७५००००.००	९९९४५६.००	५५०५४४.००	७५००००.००	०.००
	कुल जम्मा	९६३३४५३०.४४	२८९८५३२८.२५	६०३९४०००.००	२३००९५७८.७६	२४८०५०३८.००	९०४७६५०००.००	५६००००००.००

क. आ.ब.२०७२/०७३ को चालु/पूजीगत तर्फको अनुमानित आय ब्यय विवरण ।

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम	२०७०/०७१ को यथार्थ आय तथा ब्यय विवरण			आ.ब. २०७१/०७२ को शसोधित अनुमानित आय तथा ब्यय विवरण			आ.ब. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट		
			चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा	चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा	चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा
१	३६५८०१३	जिल्ला विकास अनुदान	२६५६७३७.३६	३७८३७०८९.२१	६४४०४४६०.५७	२४६६९०००.००	१४७४७०००.००	३९४१६०००.००	३२०७००००.००	१७६९६०००.००	४९७६६०००.००
२	३६५८०२३	गाउँ विकास अनुदान	१८९८५०००.००	९१४१५०००.००	११०४०००००.००	१८२३९०००.००	६९३०५०००.००	८७५४४०००.००	२१८८७०००.००	८३१६६०००.००	१०५०५३०००.००
३	३६५८०४३	ग्रा.खा.पा.तथा स.स. कार्यक्रम	९७६४९०.००	८९४१६१५.८९	९९१८१०५.८९	२२९३०००.००	४७७००००.००	७०६३०००.००	३४५००००.००	७२५००००.००	१०७०००००.००
४	३६५८०८३	स्थानीय यातायात पूर्वाधार क्षेत्रगत कार्यक्रम	४०८२८०.००	१५४४८११७.८०	१५८५६३९७.८०	४५००००.००	१९७०००००.००	२०१५००००.००	४९५०००.००	१२५०००००.००	१२९९५०००.००
५	३६५८१४३/४	ग्रा.प.सु.तथा वि.परियोजना RAIDP	४४८५३५.००	४५२२४७८४.८३	४५६७३३१९.८३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
६	३६५८१९३	स्था.स्वा.शा.तथा सा.वि.कार्यक्रम	१२४८९०९०.००		१२४८९०९०.००	१०८५२६००.००		११०५२६००.००	४८८८००००.००		४८८८००००.००
७	३६५८२१३	प.ने.ग्रा.खा.पा.तथा स.स.आयोजना	१०००००.००	२०८६६०००.००	२०९६६०००.००	९५१००००.००	१९५९००००.००	२९१०००००.००	१३९१५०००.००	३०००००००.००	४३९१५०००.००
८	३६५८३१३/४	स्थानिय स्तरका सडक पुल तथा सा.प.सु.का.	०.००	१२६७२७७५.१५	१२६७२७७५.१५	०.००	९००००००.००	९००००००.००	०.००	२५००००००.००	२५००००००.००
९	३६५८३७३/४	साना सिंचाइ नदि नियन्त्रण तथा अन्य पु.का.	८२९८२५३.००		८२९८२५३.००	०.००	८०१८०००.००	८०१८०००.००	०.००	८००००००.००	८००००००.००
१०	३६५८०९३/४	भोलुगेंपुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	०.००	१३०६१०४२.४०	१३०६१०४२.४०	०.००	११५४५०००.००	११५४५०००.००	०.००	१०२०००००.००	१०२०००००.००
११	३६५०१५३	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	१५९६३९१५२.००		१५९६३९१५२.००	१४५६९६३२०.००	०.००	१४५६९६३२०.००	२०००००००.००	०.००	२०००००००.००
१२	३०८१०९३	रोयल्टी व्यवस्थापन तथा वितरण	०.००	२६००००००.००	२६००००००.००	०.००	६५९२७६००.००	६५९२७६००.००	०.००	२३००००००.००	२३००००००.००
१३	३६५१०६३	उ.उ.तथा द.व.उ.स	२८५०००.००		२८५०००.००	०.००	०.००	०.००	५८००००.००	०.००	५८००००.००
१४	३६५१०५३	आदिवासी जनजाती उत्थान प्रजा समेत	४०००००.००		४०००००.००	०.००	०.००	०.००	३०००००.००	०.००	३०००००.००
१५	३६५१०४३	स्थानिय निकाय वित्तीय आयोग	३३१९०४.००		३३१९०४.००	३०९०००.००	०.००	३०९०००.००	३१००००.००	०.००	३१००००.००

१६	३४३१०१३	राष्ट्रिय युवा खेलकूद कार्यक्रम	६९६६००.००		६९६६००.००	८१६०००.००	०.००	८१६०००.००	८२००००.००	०.००	८२००००.००
१७	३६५१०१३	बौद्ध दर्शन प्रवर्दन तथा गुम्बा विकास स.	९६०००.००		९६०००.००	५५००००.००	०.००	५५००००.००	०.००	१२०००००.००	१२०००००.००
१८	३४९८०१३	स्थानीय शान्ति समिति	६३८०००.००		६३८०००.००	६३८०००.००	०.००	६३८०००.००	७५००००.००	०.००	७५००००.००
१९	३६५८४५३	गरिवसंग विशेष्वर कार्यक्रम	०.००		०.००	७६३०००.००	०.००	७६३०००.००	१००००००.००	०.००	१००००००.००
२०	३२५११३३	संस्कृती पर्यटन कार्यक्रम	०.००		०.००	०.००	४१०००००.००	४१०००००.००	०.००	४४०००००.००	४४०००००.००
२१	३६५८१७३/४	स्थानीय विकास शुल्क कोष	०.००		०.००	०.००	०.००	०.००	५१२९०००.००	६०८४०००.००	११२९३०००.००
२२	३६५८५०३	निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रम	०.००		०.००	०.००	४२००००००.००	४२००००००.००	०.००	४२००००००.००	४२००००००.००
२३	कोष	जिल्ला विकास कोष	जठल्लुखजठहाटज	२८९८५३२८.२५	४६५३८५००.८६	१९४८९०००.००	१०४७६५०००.००	१२४२५४०००.००	२८७२२०००.००	५६००००००.००	८४७२२०००.००
जम्मा			२४७९१२८४७.९७	३००४५१७५३.५३	५४८३६४६०१.५०	२३४२७४९२०.००	३७३६६७६००.००	६०७९४२५२०.००	३५८३०८०००.००	३२६४९६०००.००	६८४८०४०००.००

ख. आ.ब.२०७२/०७३ को पूजीगत तर्फको अनुमानित आय ब्यय विवरण ।

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम	२०७०/०७१ को यथार्थ आय तथा ब्यय विवरण			आ.व. २०७१/०७२ को शसोधित अनुमानित आय तथा ब्यय विवरण			आ.व. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट		
			चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा	चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा	चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा
१	३६५८४२३/४	राष्ट्रिय ग्रामिण यातायात सुदृढिकरण कार्यक्रम	०.००	०.००	०.००	१३५५०००.००	४३६५२०००.००	४५००७०००.००	१५०००००.००	९९५०००००.००	१०१००००००.००
२	३२५११३३	संस्कृती मन्त्रालय	०.००	२१९९०२७.००	२१९९०२७.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३	कोष	गरिव घर पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण	१५६४७०.२५	०.००	१५६४७०.२५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४	कोष	भारतीय सहयोग कार्यक्रम	०.००	१५२३९२६३.५८	१५२३९२६३.५८	०.००	०.००	०.००	०.००	४०००००००.००	४०००००००.००
५	कोष	सडक बोर्ड नेपाल	०.००	७३५२५९.००	७३५२५९.००	०.००	४५०००००.००	४५०००००.००	०.००	४५०००००.००	४५०००००.००
जम्मा			१५६४७०.२५	२४७९०८८८.५८	२४९४७३५.८३	०.००	४८१५२०००.००	४९५०७०००.००	१५०००००.००	१४४००००००.००	१४५५०००००.००

जिल्ला विकास समिति, तनहुँ

आ.व. २०७२/०७३ को कुल आय ब्यय विवरण :

सि.नं.	विवरण	२०७०/०७१ को यथार्थ आय तथा ब्यय विवरण			आ.व. २०७१/०७२ को शसोधित अनुमानित आय तथा ब्यय विवरण			आ.व. २०७२/०७३ को प्रस्तावित बजेट		
		चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा	चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा	चालू खर्च	पूजीगत खर्च	जम्मा
१	क) चालु / पूजिगत खर्च तर्फको	२४७९१२८४७.९७	३००४५१७५३.५३	५४८३६४६०१.५०	२३४२७४९२०.००	३७३६६७६००.००	६०७९४२५२०.००	३५८३०८०००.००	३२६४९६०००.००	६८४८०४०००.००
२	ख) चालु / पूजिगत खर्च तर्फको	१५६४७०.२५	२४७९०८८८.५८	२४९४७३५.८३	०.००	४८१५२०००.००	४८१५२०००.००	१५०००००.००	१४४०००००.००	१४५५०००००.००
	जम्मा	२४८०६९३१८.२२	३२५२४२६४२.११	५७३३११९६०.३३	२३४२७४९२०.००	४२१८१९६००.००	६५६०९४५२०.००	३५९८०८०००.००	४७०४९६०००.००	८३०३०४०००.००

८.४ जिल्ला परिषदमा आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को लागि परिषदका अध्यक्ष एवं स्थानीय विकास अधिकारी बन्धु प्रसाद वास्तोलाबाट प्रस्तुत नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेट सम्बन्धी वक्तव्य

आदरणीय प्रमुख अतिथि माननीय रामचन्द्र पौडेलज्यू, संविधानसभा सदस्य एवं केन्द्रीय उपसभापति नेपाली कांग्रेस,

माननीय संविधानसभा सदस्यज्यूहरु,

विभिन्न राजनैतिक दलका केन्द्रिय सदस्यज्यूहरु,

पूर्वमन्त्री/राज्यमन्त्रीज्यूहरु,

पूर्व सभासद र सांसदज्यूहरु,

माननीय जिल्ला न्यायाधीशज्यू,

प्रमुख जिल्ला अधिकारीज्यू,

विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु,

जि.वि.स.का पूर्व सभापति, उपसभापति एवं सदस्यज्यूहरु,

नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृतज्यूहरु,

विषयगत कार्यालयका प्रमुखज्यूहरु,

दातृसंस्थाका प्रतिनिधिज्यूहरु,

नागरिक समाज, बौद्धिक क्षेत्र, सामाजिक, व्यावसायिक संघ/संस्था, गैरसरकारी क्षेत्रका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु,

पत्रकार मित्रहरु तथा उपस्थित सम्पूर्ण सहभागी महानुभावहरु ।

१. सर्वप्रथम मुलुकमा लोकतन्त्र स्थापनाका लागि भएका आन्दोलनहरुमा जीवन उत्सर्ग गर्ने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु ।
२. सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको कार्यान्वयन पश्चात् तनहुँ जिल्लाको आठौँ जिल्ला परिषदमा अध्यक्षको हैसियतले आ.व. ०७२/७३ को जिल्ला विकास नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेट यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ ।
३. विकास र सेवा प्रवाहलाई निश्पक्ष र पारदर्शीतवरबाट जराधारतहसम्म पुऱ्याई सन्तुलित र दिगो विकास मार्फत लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई संस्थागत गर्दै लैजान स्थानीय निकायहरुको भूमिका महत्वपूर्ण हुने गर्दछ । लामो समयसम्म स्थानीय निकाय जनप्रतिनिधि विहिन अवस्थामा रहेकोले लोकतन्त्रको लाभलाई स्थानीयकरण गर्न तथा विकास कार्यक्रमलाई स्वामित्वबोध गर्न चुनौती रहेको हुँदा मुलुकमा स्थानीय निकायको सिघ्र निर्वाचन भई जनप्रतिनिधिहरुबाट नै स्थानीय निकायको संचालन हुनुपर्ने मान्यता रहेको स्मरण गराउन चाहन्छु । कर्मचारीहरुबाट नै जनप्रतिनिधिहरुको जिम्मेवारी समेत वहन गर्नु परेको यस जटिल र विशिष्ट परिस्थितिमा पनि जिल्ला विकास समितिले सम्पादन गर्ने यावत कार्यहरु राजनैतिक दलहरुको सहभागिता, समन्वय र सहकार्य मार्फत गरिदै आएको कुरा यहाँहरुलाई विदितै छ । यसको लागि राजनैतिक दलहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिदै आगामी दिनमा समेत यहाँहरुको सहयोग र साथ पाईरहने पूर्ण विश्वास लिएको छु ।

जिल्ला विकासका हालसम्मका उपलब्धीहरु

- २२२० कि.मी. भन्दा बढी ग्रामीण सडक,
- ९३ वटा भोलुङ्गेपुल,
- ३ न.पा. र ३७ गा.वि.स. केन्द्रमा सडक सुविधा विस्तार,

- ९८ कि.मी. भन्दा बढी ग्राभेल सडक,
- ८२% भन्दा बढी जनतालाई खानेपानी सुविधा
- ५६६८५ (८५% भन्दा बढी) घरधुरीमा विद्युत सुविधा
- २२ हजार हेक्टरमा सिंचाई सुविधा
- सतप्रतिशतमा आधारभूत सरसफाई सुविधा
- कूल भू-भागको ५०.५२% वन क्षेत्र
- ५२५ सामुदायिक वन
- ४५५ कबुलियती वन
- खाद्यान्नमा पूर्ण आत्मनिर्भर र पूर्ण खाद्य सुरक्षित जिल्ला
- प्रत्येक गा.वि.स.मा संचार सुविधा आदि

विद्यमान समस्या र चुनौतीहरू

- लामो समयसम्म जिल्लाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा हुन नसक्दा तदर्थ योजना र कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट विकासमा एकीकृत र समन्वयात्मक प्रयास हुन नसक्नु,
- आन्तरिक श्रोत साधनको न्यून परिचालन,
- जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्र भौगोलिक रूपमा विकट हुनु,
- वैदेशिक रोजगार प्रतिको बढ्दो आकर्षणले युवा श्रमशक्तिको अभाव,
- सडक अधिकार क्षेत्र तथा अन्य सार्वजनिक जग्गाको अतिक्रमण,
- कृषियोग्य जमिनको क्षयीकरण,
- कृषि पेशामा युवाहरूको कम आकर्षण,
- व्याप्त गरिबी, विभेद र पछ्यौटेपन,
- पर्यटन गन्तव्यहरूको पहिचान भएतापनि उचित पूर्वाधार निर्माण, संरक्षण र प्रचार प्रसारको कमिले पर्यटन प्रवर्धन हुन नसक्नु,
- जलवायूपरिवर्तन र प्राकृतिक श्रोत साधन माथी मानवीय अतिक्रमणले पानीका श्रोत सुक्नु र स्थानान्तरण हुनु,
- विकासमा जनअपेक्षा, आवश्यकता र बजेटको उपलब्धता बीच ठूलो खाडल,
- मानव संसाधन विकासमा न्यून लगानी,

सम्भावनाहरू

- विकासका मुद्दामा उच्च राजनैतिक सहमतिको वातावरण,
- कृषि, जलश्रोत र पर्यटनको प्रचुर सम्भावना,
- विकासमा बढ्दो जनसहभागिता,
- गैरसरकारी क्षेत्रको बढ्दो संजाल,
- साक्षरता, स्वास्थ्य, सरसफाई जस्ता सामाजिक क्षेत्रमा सफल अभियान,
- सडक, विद्युत र सिंचाई जस्ता पूर्वाधारहरूमा विस्तार,
- पर्यटन, कृषि जस्ता विभिन्न क्षेत्रगत योजना र गुरुयोजनाहरूको तर्जुमा

- उच्च सम्भावनायुक्त सेती जलविद्युत परियोजनाको कार्यान्वयन आरम्भ

५. नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेटका मार्गदर्शनहरु:

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को प्रस्तावित उद्देश्य, नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न विषयहरुलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिईएको छ ।

- नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३,
- सहस्राब्दि विकास लक्ष्यहरु,
- चालु त्रिवर्षीय योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य र उद्देश्यहरु,
- आ.व. २०७१/०७२ को बजेटले निर्दिष्ट गरेका नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरु,
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन र नियमले मार्गदर्शन गरेका व्यवस्थाहरु,
- एकीकृत पर्यटन विकास तथा व्यवस्थापन योजना २०७०,
- वार्षिक जिल्ला विकास योजना तर्जुमा कार्यविधि २०६८,
- स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९,
- यातायात गुरुयोजना २०६७,
- कृषि रणनीति २०७०,
- पूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजना २०६९,
- प्रकोप व्यवस्थापन रणनीति २०७०,
- बालमैत्री योजना २०७०,
- जिल्ला शिक्षा योजना २०६७,
- लैङ्गिक उत्तरदायी तथा समाजिक समावेसी बजेट तर्जुमा एवं परीक्षण निर्देशिका २०६८,
- जिल्ला जलवायु तथा उर्जा योजना २०७१,
- विगतका जिल्ला विकास योजनाहरु,
- गाउँ, नगर र ईलाकास्तरबाट प्राथमिकता निर्धारण भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरु,
- केन्द्रीयस्तरबाट आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ का लागि प्राप्त बजेट सिलिङ र मार्गदर्शनहरु,
- अन्तराष्ट्रिय विकास साभेदार, संघ/संस्थासंग समय समयमा गरेका सम्झौता एवं प्रतिवद्धताहरु,
- जिल्ला आवधिक योजना, सडक यातायात गुरुयोजना, शिक्षा गुरुयोजना, जिल्ला पार्श्वचित्र,
- न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन (MCPM) निर्देशिका २०६५ (संसोधन सहित),
- जिल्ला गरिवी अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (DPMAS) संचालन निर्देशिका २०६७,
- सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण तथा आ.व. २०७०/०७१ को वार्षिक समिक्षा गोष्ठीबाट प्राप्त सुझावहरु,
- समय समयमा स्थलगत रूपमा गरिने आयोजनाहरुको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणबाट प्राप्त सिकाई ।
- विगतका समिक्षा तथा कार्यानुभवबाट प्राप्त पृष्ठपोषणहरु ।

आदरणीय प्रमुख अतिथिज्यू तथा उपस्थित महानुभावहरु,

६. अब म आगामी आ. व. २०७२/०७३ को बजेटको आधारभूत सोच, उद्देश्य, प्राथमिकता एवं नीति तथा कार्यक्रम वारेमा संक्षिप्तमा उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

क) दीर्घकालिन सोच

भौतिक पूर्वाधार विकास, कृषिमा व्यवसायिकरण, सामाजिक समावेशीकरण र सुशासनको माध्यमबाट नेपालको मानचित्रमा समुन्नत र समतामूलक जिल्लाको रूपमा तनहुँलाई स्थापित गर्नु ।

ख) उद्देश्य:

- १) समावेशी र समन्यायिक विकास अवधारणा मार्फत विभिन्न वर्ग, क्षेत्र, लिंग, सम्प्रदाय, जात-जातीको श्रोत साधनमा पहुँच अभिवृद्धि गरी विकासको मूल प्रवाहमा ल्याउने ।
- २) विकासका पूर्वाधारहरूको विस्तार र पहुँच पिछडिएका ग्रामीण वस्तीस्तरसम्म वृद्धि गरी विकासका अवसरहरूलाई पर्याप्त उपयोग गर्ने अवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने ।
- ३) व्यवसायिकता र उद्यमशीलताको विकास ।
- ४) जनताको सामाजिक तथा आर्थिक रुपान्तरण र गरिवी न्यूनिकरण ।
- ५) सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ र स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतनाको स्तरोन्नती गरी राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तीमा टेवा पुऱ्याउने ।
- ६) जनसहभागीता, पारदर्शीता र जवाफदेहीता बढाई सुशासनको प्रत्याभुति दिने ।

ग) प्राथमिकता

- १) पूर्वाधार विकास
- २) सामाजिक विकास र समावेशीकरण
- ३) कृषि
- ४) पर्यटन
- ५) सुशासन
- ६) वातावरण र दीगो विकास

घ) आ.व. २०७२/०७३ मा जिल्लामा संचालन हुने प्रमुख नीति तथा कार्यक्रमहरू निम्नानुसार हुनेछन् ।

१. भौतिक पूर्वाधार विकास :

- जिल्लाका सम्पूर्ण गा.वि.स. केन्द्रहरूलाई आगामी आ.व. २०७२/०७३ भित्रमा सडक संजालले जोडिनेछ । DTMP अध्यावधिक गर्नुका साथै सो मा परेका सडकहरूलाई ५ वर्ष भित्र सर्वयाम (All Weather) सडक बनाउने नीति लिइनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत पूर्वाधार संरचनाको निर्माण गर्दा लागत साभेदारीलाई अनिवार्य गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नयाँ ट्रयाक खोल्ने र मर्मत गर्ने सडक योजना बाहेकका अन्य सडक योजनाहरूमा विनियोजित रकमको कम्तिमा ७०% रकम संरचना निर्माण (ग्राभेल, नाला, वाल, कल्भर्ट आदि) मा खर्च गर्नु पर्ने प्रावधान लागु गरिनेछ ।
- गा.वि.स. भवन नभएका गा.वि.स.हरूको भवन निर्माण योजनालाई उच्च प्राथमिकता दिइएको छ ।
- गा.वि.स.हरूमा विभिन्न वर्ग, समुदाय र संस्थाले सामुदायिक भवन बनाउने योजनालाई उच्च प्राथमिकताका साथ माग गर्ने गरेको र श्रोत साधनको अभावमा अधिकांश भवनहरू पूरा हुन नसक्ने समस्या देखिएकोले जिल्ला विकास समितिको लगानीमा ग्रामीण क्षेत्रमा निर्माण हुने सामुदायिक भवनको

- लागि कम लागतमा निर्माण गर्न सकिने भवनको स्ट्यान्डर्ड डिजाईन ड्रइङ तयार गरी त्यस्तो भवनमा मात्र लगानी गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विद्युतबाट प्राप्त रोयल्टीलाई “जलविद्युत रोयल्टी वितरण र उपयोग निर्देशिका २०६३” बमोजिम विद्युतीकरण गर्ने कार्यमा प्राथमिकता दिई रकम विनियोजन गरिनेछ, र विद्युत सेवाको पहुँच नपुगेको स्थानहरूमा क्रमशः विद्युत सेवाको विस्तार गर्दै आगामी २ वर्ष भित्र सबै गा.वि.स.हरूमा विद्युत सेवा पुऱ्याइनेछ ।
  - ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना तर्फ क्रमागत योजनाहरूलाई निरन्तरता दिने तथा खानेपानीको सुविधा नपुगको स्थानमा नयाँ आयोजनाहरू संचालन गर्नुका साथै चालु हालतमा रहेका आयोजनाहरूलाई मर्मत सम्भार गरी अझ बढी दीगोपनायुक्त तुल्याईने र सन् २०१७ सम्म यस जिल्लालाई पूर्ण सरसफाईयुक्त जिल्ला घोषणा गर्ने गरी अभियान संचालन गरिनेछ ।
  - सडक पुल तर्फ निर्माणाधीन बुद्धीखोला, लाब्दीखोला र सलादीखोलाको पूल निर्माण कार्य सिध्र सम्पन्न गरी चुँदीखोला, जिदीखोला बडहरे खोलामा सडक पुल निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
  - ढोरवाराही मार्गको साँखे खोलामा SNRTP कार्यक्रम अन्तर्गत सडक पुल निर्माण कार्य अगाडि बढाइनुका साथै लागत साभेदारी कार्यक्रम (७०/३०) अन्तर्गत पुल र कल्भर्ट निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
  - जिर्ण भएका भोलुङ्गेपुलहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा क्रमशः प्रतिस्थापन गरिदै लगिनेछ । भो.पु. रणनीति अनुसार नियमित मर्मत र बृहत मर्मत कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइने छ । हाल निर्माणाधीन नाल्बुड सेतीनदी, चुँदीखोला, सुँडे सेतीनदी, विर्ता सतिश्वारा, क्याङ्गदी खोला भानुमती र खमारे छाङ्ग भोलुङ्गेपुलहरू यसै आ.व.मा सम्पन्न गरिनेछ । साथै थप ५ वटा भोलुङ्गेपुलहरूको निर्माण कार्य यथासिध्र शुरु गरिनेछ ।
  - पुरानो प्रविधिबाट संचालन भएका र जोखिममा रहेका तुइनहरूलाई भोलुङ्गे पुलहरूबाट पूर्ण प्रतिस्थापन गरिनेछ ।
  - जिल्लाको दक्षिण क्षेत्रमा अवस्थित देवघाट, कोटा, बैदी, भिरकोट, राम्जाकोट, साभुङ्गभगवतीपुर, घिरिङ्गसुन्धारा र गजरकोट गाउँ विकास समितिलाई जोड्ने शालिग्राम कोरिडोर (देवघाट केलादिघाट) लाई उच्च प्राथमिकता दिदै रु. ५५ लाख विनियोजन गर्नुका साथै उक्त मार्गलाई यथासिध्र निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
  - विगतमा RAIDP बाट स्तरोन्नती भएका श्रृङ्ग र ढोरवाराही मार्गमा ओटासिल गर्ने कार्य यस आ.व.बाट प्रारम्भ गर्नुका साथै थप ४ वटा नयाँ सडकमा राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढिकरण कार्यक्रम (SNRTP) कार्यान्वयन गरिनेछ । जिल्लाका महत्वपूर्ण सडकहरूलाई All Weather बनाउन र नियमित मर्मत सम्भार गरी चालु हालतमा राख्न हाल ४ वटा प्रमुख सडकहरूमा कूल ६१ जना सडक सम्भारकर्ता (Length Worker) नियुक्त गरी काम शुरु भैसकेको छ भने यसलाई आगामी वर्ष समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
  - जिल्लाका सबै गा.वि.स.हरूमा सरसफाइका कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ । सरसफाइका गतिविधिहरूलाई अनिवार्य पालना गर्न “विद्यालय मार्फत विद्यार्थी, विद्यार्थी मार्फत अभिभावक” साथै समुदायको अगुवाईमा सरसफाई कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
  - जिल्लामा सडकको संख्या तथा लम्वाई बढ्दै गएको र सडक अधिकार क्षेत्र निर्धारण गर्नुपर्ने हुँदा सम्बन्धित सडकमा परेका जग्गा धनिहरूबाट सडकमा परेको जग्गाहरूको लगत कट्टा गर्दै लगिनेछ ।
  - सम्भाव्यता अध्ययनबाट सम्भाव्य देखिएका सिँचाई आयोजनाहरूलाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ, र थप सम्भाव्यता अध्ययन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
  - कोटा, बैदी, छिपछिपे, देवघाट, भिरकोट क्लस्टर, गजरकोट, घिरिङ्गसुन्धारा क्लस्टर र क्यामिन, सतिश्वारा, मिलुङ्ग, रिस्ती क्लस्टरलाई सुख्खा क्षेत्र खानेपानी योजना कार्यान्वयन गराउनको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ दोश्रो चरणको कार्यक्रम हाल सञ्चालनमा रहेका बरभञ्ज्याङ्ग, घाँसीकुवा, थप्रेक, साभुङ्गभगवतीपुर, राम्जाकोट, भिरकोटका साथै थप नयाँ १० गा.वि.स.हरु (तनहुँसुर, रिस्ती, मिल्नुङ्ग, कोटदरवार, काहुँशिवपुर, छिपछिपे, माभुकोट, अरुणोदय, घिरिङ्गसुन्धारा, केशवटार) मा विस्तार गरिनेछ ।
- डुम्रे भन्सार नगरोन्मुख शहरमा साना शहरी खानेपानी योजना कार्यान्वयन गराउनको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२. आर्थिक तथा सामाजिक विकास :

- भौगोलिक सम्भाव्यता र निर्मित पूर्वाधारलाई मध्यनजर गरी तुलनात्मक लाभका बाली उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
- आधुनिक पद्धतिबाट व्यवसायिक तरकारी तथा फलफूल खेती र पशुपालनमा युवा कृषकहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- जिल्लामा खाद्यपोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने कार्यक्रममा जोड दिइनेछ ।
- कृषि विकासको मूल प्रवाहमा महिला, दलित तथा विपन्न वर्गको पहुँच बढाईनेछ ।
- तरकारी, मासु, दुध, सुन्तला, अदुवा, माछापालन व्यवसायलाई प्राथमिकता दिई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । प्रत्यक्ष कृषि र पशु विकास कार्यक्रमका लागि जि.वि.स.बाट रु. ३० लाख विनियोजन गरेको छ ।
- कृषि उपजलाई सहजरूपले बजारमा पुऱ्याई कृषकहरुले उत्पादनको वास्तविक मूल्य प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था सृजना गर्न व्यवस्थित हाटबजार संचालनमा ल्याउनको लागि जग्गा व्यवस्थापनको प्रकृया अगाडि बढाईनेछ ।
- बन्दिपुर नगरपालिकाको साविक धरमपानी गा.वि.स.लाई बाखापालन, छाङ्ग गा.वि.स.लाई सुन्तला खेती र अरुणोदय गा.वि.स.लाई अदुवा खेतीको पकेट क्षेत्रकोरूपमा विकास गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- जिल्लामा रोजगारी र आय आर्जनका दृष्टिले महत्वपूर्ण प्रजातीहरु अभिसो, अलैंची, दालचिनी (तेजपात), बाँस, चिरैतो लगायतका जडिबुटीको व्यवसायिक खेतीमा जोड दिईनेछ । ३ वटै निर्वाचन क्षेत्रका एक एक वटा नवनिर्मित ग्रामीण सडक किनारमा बायोइन्जीनियरिङ्ग र आय आर्जन समेतको उद्देश्यले जिल्ला वन कार्यालयसंगको साभेदारीमा अभिसो खेती प्रवर्धन कार्यक्रमको लागि रु. ६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- जलवायु परिवर्तनका असर न्यूनिकरण तथा सो बाट बच्न अनुकुलनका उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ । तनहुँ जिल्लालाई घरभित्रको धुवाँ मुक्त जिल्ला बनाउने अभियानलाई प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ ।
- महिला, बालबालिका, दलित, उत्पिडित, मुस्लिम, आदिवासी-जनजाती, असहाय, अपाङ्ग, जेष्ठनागरिक, चेपाङ्ग, कुसुण्डा, लोपोन्मुख जातीहरुको सशक्तिकरण कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।
- जिल्लालाई खुला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा पश्चातपूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजना-२०६९ अनुरूप “अवको यात्रा पूर्ण सरसफाइ तर्फ” भन्ने नारालाई पूर्णता दिन प्रवर्द्धनात्मक, सूचनामूलक तथा चेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- व्यास नगरपालिका वडा नं. ४, आँबुखैरेनी, घाँसीकुवा, तनहुँसुर, अरुणोदय र थप्रेक गा.वि.स.लाई यसै आ.व. भित्र पूर्ण आनिवानी परिवर्तन (Total Behaviour Change) घोषणा गरिनेछ । थप १५ गा.वि.स.लाई आगामी आ.व.मा पूर्ण आनिवानी परिवर्तन (Total Behaviour Change) घोषणा गरिनेछ ।
- जिल्लाको पर्यटन विकासलाई उच्च प्राथमिकता दिदै पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमहरुका लागि जि.वि.स. कोषबाट रु. १८ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

- जिल्लाको प्राकृतिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक क्षेत्रको पहिचान, विकास र विस्तार गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्दै आर्थिक विकास गर्न जोड दिइनेछ । परम्परागत लोकसंस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न जोड दिइनेछ । साथै प्रख्यात पर्यटकीय स्थल बन्दिपुरलाई जिल्ला सदरमुकाम दमौली संग जोडने बन्दिपुर-रामकोट-कुलुङ-छाव्दी बराह-दमौली पर्यटन मार्गलाई रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- ग्रामीण पर्यटनलाई नमूनाको रूपमा विकास गरी आयआर्जन बढाउन देउराली गा.वि.स.को हिलेखर्क, मिर्लुङ्ग गा.वि.स.को टुटेपानी/बाँसपानी, थप्रेक गा.वि.स.को थप्रेक र क्यामिनको छापथोक, माभकोटको मिथुर्लुङ्ग, अरुणोदयको रघु, शुक्लागण्डकीको दुभुङ्ग र भुजीकोट र बन्दिपुरको रामकोटलाई नमूना होमस्टेको रूपमा विकास गरी उक्त क्षेत्रहरूमा जिल्ला विकास समिति, नेपाल पर्यटन बोर्ड, सम्बन्धित होमस्टे केन्द्र र सरोकारवालाहरूको समेत साभेदारीमा पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइनेछ ।
- स्थानीय सीप प्रवर्द्धन गर्दै स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमलाई सहयोग पुर्याउन संचालित MEDPA लाई फिरेफिरे, छिपछिपे, देउराली गाविसहरू र व्यास नगरपालिकाको वडा नं. ४ बाट विस्तार गरी भानु, पुरकोट, जामुने र भिमाद गा.वि.स.मा समेत लागु गरिनेछ ।
- अत्यन्त न्यून विद्यार्थी संख्या भएका सामुदायिक विद्यालयलाई भौगालिक सुगमता र सहकार्यको आधारमा एकिकरण गर्दै लगिनेछ ।
- यसै आ.व.मा तनहुँलाई पूर्ण साक्षरता जिल्ला घोषणा गर्नका साथै विद्यालय जाने उमेरका सम्पूर्ण बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा भर्ना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विद्यालयको भौतिक सुविधामा सुधार गर्दै गुणस्तरीय शिक्षालाई जोड दिइनेछ ।
- सहकारी संस्थाको माध्यमबाट सबै महिलाहरूलाई सहकारी संस्थामा आवद्ध गराई सम्बद्ध सबै निकायहरूसँग फोकल एजेन्सीको रूपमा महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गताको क्षेत्रमा सशक्त भूमिका निर्वाह गरिने छ ।
- तनहुँ जिल्लालाई आगामी आ.व. २०७२/०७३ भित्र पूर्ण खोप सुनिश्चित जिल्ला घोषणा गरिनेछ ।
- तनहुँ जिल्लामा संचालित लघु, घरेलु तथा साना उद्योगहरूबाट उत्पादित सामग्रीहरूलाई सहजरूपमा बजारिकरण गरी त्यस्ता उद्यमीहरूको आयआर्जन बढाउन उद्योग बाणिज्य संघ, घरेलु तथा साना उद्योग संघ एवं सहकारीहरू संगको सहकार्यमा तनहुँको दमौली बजारमा स्थापित “तनहुँ कोसेली घर” को प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

३. संस्थागत विकास तथा सुशासन :

- जिल्ला विकास समितिको सूचना तथा अभिलेख केन्द्रलाई श्रोत साधन सम्पन्न गर्दै जिल्लाको सूचना बैंकको रूपमा अगाडि बढाइनेछ । साथै सर्वसाधारण सबैको पहुँचमा रहने गरी यसलाई व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- जिल्ला गरिवी अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (DPMAS) संचालन कार्यलाई अभै प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिदै जाने नीति लिइएकोछ ।
- भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) र GPS द्वारा श्रोत नक्सालाई अद्यावधिक गरी श्रोत नक्सा तथा गरिवी नक्साको आधारमा योजना तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरिनेछ ।
- मागमा आधारित योजना प्रक्रियालाई अगाडी बढाउन वस्तीस्तर, गा.वि.स.स्तर, इलाकास्तर, विषयगत समितिहरूको व्यापक छलफलबाट योजना छनौट गर्ने सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा कम्तिमा १ पटक सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । जि.वि.स.द्वारा संचालन भएका आयोजनाहरूमा पारदर्शिता ल्याउन आयोजनाहरू सम्पन्न भए पश्चात् सार्वजनिक परीक्षण गर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ । यसको लागि उपभोक्ता समितिका सदस्यहरूलाई

समिति गठन, योजना सम्भौता, कार्यान्वयन, लेखा, सार्वजनिक परीक्षण सम्बन्धी विषयमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- गैर सरकारी संस्थाका कार्यक्रमहरुलाई जि.वि.स.को छाताभिन्न ल्याई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाइनेछ ।
- आर्थिक अनुशासन कायम गर्न बाँकी वक्यौता, पेशकी, बेरुजुको लगत निरन्तर रुपमा अद्यावधिक गरी तदारुकताका साथ असुल उपर एवं फछ्यौट गर्ने कार्यलाई तिव्रता दिइनेछ ।
- जिल्लास्थित विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयहरुबाट सम्पादन हुने कामको निरन्तर अनुगमन गरी सेवा प्रवाहमा गुणस्तरीयता एवं प्रभावकारिता प्रवर्द्धन गर्न जिल्ला सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिको कार्यलाई शसक्त औजारको रुपमा प्रयोग गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई पारदर्शी र प्रभावकारी बनाउन बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत वितरण गर्न जोड दिइनेछ र यस्तो भत्ता पाउने व्यक्तिहरुको विवरण वेभ साइटमा राखिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- जिल्लाको दिगो विकासको आधारशिला तयार गर्न यसै आ.व. भित्र पञ्चवर्षीय आवधिक योजना तयार गरी लागु गरिनेछ ।
- जि.वि.स.मा कार्यरत कर्मचारीहरुको व्यवसायिक क्षमता अभिवृद्धि गर्न सम्पूर्ण शाखा तथा कर्मचारीहरुको कार्य विवरण बमोजिमको कार्यसम्पादन गर्न सक्षम बनाउन तालिम, अभिमुखीकरण जस्ता कार्यक्रमहरुको सञ्चालन गरिनेछ ।
- ठेक्का व्यवस्थामा प्रतिस्पर्धा र गुणस्तरीयता प्राप्त गर्न E-bidding को प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आम्दानी खर्चमा पारदर्शिता, जवाफदेहीता, इमान्दारिता, सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता, जनसन्तुष्टि, MCPM मूल्याङ्कनको नतिजा आदि समग्र पक्षको मूल्याङ्कनबाट उत्कृष्ट ठहरीएका गा.वि.स.का सचिवहरु मध्येबाट उत्कृष्ट एक जना सचिवलाई जिल्ला परिषदको अवसरमा रु. ७,०००/- (सातहजार) नगद पुरस्कार र प्रमाणपत्र सहित सम्मान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शाखागत जिम्मेवारी र जवाफदेहीता, कार्यसम्पादन क्षमता, अनुशासन, इमान्दारिता, सृजनशीलता, प्राविधिक दक्षता लगायतको समग्र पक्षको मूल्याङ्कनबाट उत्कृष्ट ठहरीएका जि.वि.स.का कर्मचारी मध्येबाट २ जना (१ जना प्राविधिक सहित) लाई जिल्ला परिषदको अवसरमा ७/७ हजार नगद पुरस्कार र प्रमाणपत्र सहित सम्मान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषि व्यवसायलाई सम्मानित र मर्यादित बनाई युवाहरुलाई यस पेशा तर्फ आकर्षित गर्न कृषि क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने उत्कृष्ट कृषकहरु मध्ये १ जना कृषकलाई जिल्ला परिषदको अवसरमा रु. १० हजार नगद पुरस्कार सहित “जिल्ला विकास नमूना कृषक पुरस्कार” बाट सम्मान गर्ने नीति लिइएको छ ।
- विकास प्रति पत्रकारको अभिरुची बढाउन र विकासका गतिविधिहरुको मिडिया कभरेज बढाई जनतालाई सु-सुचित गराउन योगदान दिने पत्रकारलाई रु. १० हजारको “जिल्ला विकास पत्रकारीता पुरस्कार” प्रत्येक वर्ष प्रदान गरिनेछ ।

आदरणीय प्रमुख अतिथिज्यू तथा अन्य महानुभावहरु,

७. बजेट :

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निम्नानुसारको बजेट विनियोजन/प्रस्ताव गरिएको छ ।

जिल्लाको कूल बजेट रु. १ अर्ब ८९ करोड ९२ लाख २८ हजार अनुमान गरिएको छ ।

उक्त बजेटको विषयगत बाँडफाँड निम्नानुसार रहेको छ ।

- भौतिक पूर्वाधार विकास समिति अन्तर्गत रु. १ अर्ब २४ करोड ५९ लाख ८ हजार
- आर्थिक विकास समिति अन्तर्गत रु. १० करोड ४९ लाख ५२ हजार

- सामाजिक विकास समिति अन्तर्गत रु. ४९ करोड ८८ लाख ६८ हजार
- वन तथा वातावरण समिति रु. ४ करोड ५७ लाख ४० हजार
- संस्थागत स्रोत तथा क्षमता विकास समिति रु. २० लाख १० हजार

उल्लेखित विषयगत प्रस्तावित बजेट मध्ये सरकारी श्रोत तर्फबाट १ अर्ब ७४ करोड ४० लाख २८ हजार (९१.९%) र गैर सरकारी संस्था तर्फबाट १५ करोड ३४ लाख ५० हजार (८.१%) रकम व्यहोरिनेछ ।

अव म आर्थिक वर्ष २०७०/७१ को यथार्थ आम्दानी तथा खर्च, आर्थिक वर्ष २०७१/७२ को संशोधित अनुमान र आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को प्रस्तावित अनुमान पेश गर्न चाहान्छु ।

जिल्ला विकास समिति तनहुंको गत आर्थिक वर्ष २०७०/७१ को यथार्थ खर्च

कूल ५७ करोड ३३ लाख ११ हजार ९ सय ६०
पुजीगत तर्फ ३२ करोड ५२ लाख ४२ हजार ६ सय ४२
चालू तर्फ रु. २४ करोड ८० लाख ६९ हजार ३ सय १८

आ.व. २०७१/०७२ मा आन्तरिक र बाह्य गरी कुल खर्च ७४ करोड ६८ लाख ३९ हजार खर्च हुने अनुमान गरिएकोमा चालु तर्फ रु २३ करोड १४ लाख २५ हजार र पूजीगत तर्फ रु ५१ करोड ५४ लाख १४ हजार विनियोजन गरिएको थियो ।

आ.व. २०७१/०७२ को संशोधित खर्च ६५ करोड ६० लाख ९४ हजार ५ सय २० हुने अनुमान गरिएको छ जसमा चालु तर्फ रु २३ करोड ४२ लाख ७४ हजार ९ सय २० र पूजीगत तर्फ रु ४२ करोड १८ लाख १९ हजार ६ सय रहने अनुमान छ । पुजीगत तर्फ केन्द्रबाट प्राप्त बजेट सिलिड अनुसार बजेट विनियोजन भै नआएको कारणले प्रस्तावित बजेटको तुलनामा घटन भएको अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

आगामी आ.व. २०७२/७३ को लागि विनियोजित बजेट

कूल बजेट रु. ८३ करोड ३ लाख ४ हजार हुने अनुमान गरिएको छ, जस मध्ये चालू खर्च तर्फ सामाजिक सुरक्षा अनुदान समेत रु.३५ करोड ९८ लाख ८ हजार र पूजीगत खर्च तर्फ ४७ करोड ४ लाख ९६ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

यसमध्ये पुजीगत खर्चमा चालू आ.व.को संशोधित अनुमान भन्दा ११.५ प्रतिशत बढन गएको छ / खूद चालु खर्च मध्ये सामाजिक सुरक्षा अनुदान रु. २० करोड अनुमान छ । उक्त कूल खर्च मध्ये आन्तरिक श्रोतबाट रु. ८ करोड ४७ लाख २२ हजार र बाह्य श्रोत बाट ७४ करोड ५५ लाख ८२ हजार व्यहोरिने छ ।

चालु आ.व.मा आन्तरिक आय ५ करोड १८ लाख अनुमान गरिएकोमा हालसम्म रु. ५ करोड ७० लाख ७८ हजार २ सय प्राप्त भैसकेको र आगामी आ.व.को लागि ६ करोड १७ लाख ५८ हजार ३ सय ८ अनुमान गरिएको छ, जुन चालु आ.व.को तुलनामा १९.२३ प्रतिशत वृद्धि हुन जानेछ । विगत देखि बक्यौता रहदै आएको विद्युत रोयल्टी रु. ६ करोड ५९ लाख २७ हजार ६ सय चालु आ.व.मा थप आम्दानी भएको छ भने आगामी आ.व.मा उक्त रोयल्टी रकम रु. २ करोड ३० लाख मात्र प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ ।

जि.वि.स.को आन्तरिक आय तर्फको विवरण

बजेट

कूल:	८ करोड ४७ लाख २२ हजार
पुजिगत:	५ करोड ६० लाख
चालु:	२ करोड ८७ लाख २२ हजार

राजश्व

२०७०/०७१ को यथार्थ आम्दानी:	८ करोड ३१ लाख ६४ हजार
२०७१/०७२ को संशोधित अनुमान:	११ करोड ४२ लाख ९० हजार
माघ मसान्त सम्मको असुली:	५ करोड ७० लाख ७८ हजार
२०७२/०७३ को अनुमान:	८ करोड ४७ लाख ५८ हजार

आदरणीय प्रमुख अतिथीज्यू तथा उपस्थित महानुभावहरु,

उपरोक्त नीति, कार्यक्रम तथा बजेट माथि यस परिषद्मा उपस्थित हुनु भएका प्रमुख अतिथीज्यू लगायत अतिथीज्यूहरुबाट प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सल्लाह र सुझावको अपेक्षा गरेको छु । जिल्लाको उपलब्ध श्रोत र साधनले धान्न नसकेका योजनाहरुलाई केन्द्रीय निकायमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरिएको छ । जिल्लाको समष्टिगत विकासको लागि सहयोग पुर्याउनु हुने राष्ट्रिय योजना आयोग, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, नेपाल सरकारका अन्य मन्त्रालय, विभाग र निर्देशनालय लगायत विकासका साभेदार संस्थाहरु संग जिल्लाको प्राथमिकताका आधारमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरिदिनु हुन हार्दिक आग्रह गर्दछु ।

आगामी आ.व. २०७२/०७३ को वार्षिक योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनु हुने जिल्लास्थित राजनैतिक दलहरु, विषयगत कार्यालयहरु, गा.वि.स.हरु, साभेदार संस्थाहरु, गैससहरु, पत्रकारहरु, निजी क्षेत्र, सम्पूर्ण संघसंस्था लगायत योजना तर्जुमामा अहोरात्र खट्ने जिल्ला विकास समिति र जिल्ला प्राविधिक कार्यालयका कर्मचारीहरुमा विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

हाम्रो आमन्त्रणलाई स्वीकार गरी आफ्नो कार्यव्यस्तताका बावजुद उपस्थित भई जिल्ला परिषद्को गरिमा बढाई दिनु हुने प्रमुख अतिथीज्यू, विशिष्ट अतिथीज्यूहरु लगायत अतिथीज्यूहरुमा विशेष आभार प्रकट गर्दछु । अन्त्यमा, यहाँहरु सवैबाट जिल्लाको विकासको हरेक अभियानहरुमा सहभागिता, सुझाव र सहयोग निरन्तर प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु । प्रस्तुत बजेटले जिल्लावासीका आवश्यकता र चाहनालाई केही हदसम्म भए पनि सम्बोधन गर्नेछ भन्ने अपेक्षा राख्दै विदा हुने अनुमति चाहन्छु ।

धन्यवाद !

बन्धु प्रसाद वास्तोला
स्थानीय विकास अधिकारी

८.५ जिल्ला परिषदबाट पारित निर्णयहरू

निर्णय नं. १

जि.वि.स. बैठकको मिति २०७१।११।११ बाट पारित भै पेश भएका आगामी आर्थिक वर्ष २०७२।०७३ का नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेटलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २

जिल्ला विकास समितिको आय वृद्धि गर्नको लागि गठित आय वृद्धि सम्भाव्यता अध्ययन समिति, २०७१ ले राजश्व परामर्श समिति मार्फत पेश गरेको अध्ययन प्रतिवेदन छलफल गरी पारित गरियो ।

निर्णय नं. ३

जिल्ला विकास समिति बोर्डबाट मिति २०७०।११।२४ देखि २०७१।११।१२ सम्म भएका निर्णयहरू तथा योजना फरफारक उपसमितिले गरेका फरफारक सम्बन्धि निर्णयहरू छलफल गरी अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ४

महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदन २०७०/०७१ र उक्त प्रतिवेदनले औल्याएका टिप्पणी उपर छलफल गरी नियमानुसार फल्ट्र्यौट र सम्परीक्षणको प्रकृया अगाडि बढाउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ५

जि.वि.स.बाट तर्जुमा भई पेश भएको जलवायु तथा उर्जा योजना २०७१, ठूला मेसिनरी तथा भारी उपकरण संचालन नीति २०७१, कर्मचारी कल्याण कोष विनियमावली २०७१ लाई स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ६

राजश्व परामर्श समितिको मिति २०७१।१०।२५ को निर्णय बमोजिम निम्न आय शिर्षकमा वातावरण शुल्कको दर परिवर्तन गरिएकोले सो अनुसार उठन बाँकी शुल्क समेत नयाँ स्वीकृत दर रेट अनुसार असुल उपर गर्ने निर्णय गरियो ।

क) चिम्नी रहितको परम्परागत इट्टा उद्योगबाट वातावरण शुल्क वापत प्रति उद्योग वार्षिक १० हजार

ख) सवै किसिमका ब्लक उद्योगबाट वातावरण शुल्क वापत प्रति उद्योग वार्षिक ७ हजार ५ सय

निर्णय नं. ७

जिल्ला विकास समिति, स्थानीय विकास कोष तर्फको स्वीकृत दरवन्दी कार्यकारी सचिव (अधिकृतस्तर सातौं तह) पद १ (एक) लाई जिल्ला विकास समिति कोष अन्तर्गतको वरिष्ठ अधिकृत (अधिकृतस्तर सातौं तह) पद नाम कायम गरी आन्तरिकीकरण गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ८

प्रत्येक वर्ष घर आगलागी, चट्याङ, बाढी-पहिरो जस्ता विपदाबाट थुप्रै घर परिवार र व्यक्तिहरू प्रवाहित हुने र तत्काल राहतको लागि निवेदन प्राप्त हुने गरेकोमा हालसम्म जिम्मेवार स्थानीय निकायको तर्फबाट कुनै राहत प्रदान गर्ने व्यवस्था नभएको हुँदा जि.वि.स. आन्तरिक कोष तर्फको प्रकोप व्यवस्थापन विशेष कोषबाट सम्बन्धित गा.वि.स./न.पा.को सिफारिस, प्रहरी मुचुल्का र जिल्ला प्रशासन कार्यालयको राहत सम्बन्धी निर्णयको आधारमा तत्काल राहत स्वरुप बढीमा रु. ४ हजार सम्म प्रदान गर्न सक्ने व्यवस्था गर्ने निर्णय गरियो ।

८.६ जिल्ला परिषदका विशेष निर्णयहरु

निर्णय नं. १

१४० मेगावाट क्षमताको तनहुँ जलविद्युत आयोजनालाई यथासिद्ध कार्यान्वयनमा ल्याउनका साथै उक्त परियोजनाबाट समस्त तनहुँवासीको हितलाई उच्च प्राथमिकता दिन नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २

पोखरामा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढेको सन्दर्भमा त्यसबाट अधिकतम लाभ लिई तनहुँ जिल्लाको आर्थिक, सामाजिक र पर्यटकीय विकासमा आवद्ध गर्न पृथ्वीराजमार्गको पोखरा-दमौली खण्डलाई यथासिद्ध ६ लेनको सडक विस्तार गर्न नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ३

तनहुँ जिल्लामा यस अघिको सभागृह अत्यन्त जिर्ण भई वर्तमान आवश्यकता पूरा गर्न सक्ने अवस्था नरहेकोले एक अत्याधुनिक सभागृहको अत्यन्त आवश्यकता देखिएको र जि.वि.स.को पहलमा तयार भएको ड्रइङ्गिजाईन अनुसारको कार्यसम्पन्न गर्न जि.वि.स. विद्युत विकास कोषबाट रु. १ करोड ५० लाख उपलब्ध गराउने र बाँकी रकम उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ४

तनहुँ जिल्लाको अधिकांश क्षेत्र समेट्दै बग्ने सेती नदीले शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको ठूलो भू-भागलाई उच्च जोखिममा पुऱ्याउनुका साथै भिमाद बजार लगायत अन्य क्षेत्रहरुमा समेत ठूलो क्षती पुऱ्याईरहेको हुँदा सेती नदीमा तटबन्ध र नियन्त्रण कार्यको लागि जनताको तटबन्ध कार्यक्रम अन्तर्गत समावेश गर्न नेपाल सरकार सिंचाई मन्त्रालयलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ५

यस जि.वि.स. र पर्यटन बोर्डको सहकार्यमा तर्जुमा गरिएको एकीकृत पर्यटन विकास तथा व्यवस्थापन योजना २०७० स्वीकृत भई लागु भैसकेको सन्दर्भमा तनहुँ जिल्लालाई आकर्षक पर्यटन गन्तव्यस्थलको रूपमा विकास गर्न उक्त योजना कोसेढुंगा बन्न सक्ने देखिएकोले उक्त योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक स्रोत साधन विनियोजन गर्न संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय र पर्यटन बोर्डलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो । साथै जि.वि.स.को अगुवाईमा तर्जुमा भएका छिम्केश्वरी पर्यटन विकास योजना र भानु शान्ति निकुञ्ज (Bhanu Peace Park) गुरुयोजनालाई कार्यान्वयनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गर्न समेत अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ६

मर्स्याङ्दी जलविद्युत आयोजनाको बाँध तथा विद्युत उत्पादन गृह यसै जिल्लामा निर्माण भई विद्युत उत्पादन भईरहेको तर जिल्लालाई प्राप्त हुने विद्युत रोयल्टी वापतको रकम न्यायोचित नभएको हुँदा **जलविद्युत रोयल्टी वितरण र उपयोग निर्देशिका २०६३** को बुँदा नं. ५ को ५.१(क) बमोजिम यस जिल्लाले पाउने गरी सच्याउन सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ७

पवित्र भूमि देवघाट क्षेत्रलाई आध्यात्मिक ग्रामको रूपमा विकास गरी त्यहाँ भएका अनन्त सम्भावनाहरुको पहिचान र परिचालन गर्न हालको देवघाट क्षेत्रविकास समितिको सट्टामा छुट्टै कानूनबाट संचालन हुने गरी वृहत्तर देवघाट क्षेत्र विकास कोषको रूपमा स्थापित गर्न र यस क्षेत्रलाई विश्वसम्पदा सूचीमा सूचीकृतका लागि पहल गर्न संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ८

तनहुँ जिल्लाको कृषि रणनीति २०७० स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आईसकेको सन्दर्भमा उक्त योजनाले प्राथमिकता दिएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुमा आवश्यक रकम विनियोजन गर्न कृषि विकास मन्त्रालयलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ९

पवित्र शुक्लागण्डकी (सेती) र माहेन्द्री (मादी) नदीको संगमस्थल व्यासको जन्मभूमि एवं तपोभूमिका रूपमा परिचित व्यास क्षेत्रको आर्थिक, सामाजिक एवं पर्यटकीय विकासका लागि शिवपञ्चायन मन्दिर परिसरमा निर्माण गर्न लागिएको १०८ फिट अग्लो वेदव्यासको मूर्ति स्थापना गर्नको लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन गर्न नेपाल सरकारसँग अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १०

व्यास न.पा. १० को मादीनदीको तिरमा रहेको भत्तेरी क्षेत्रको जग्गालाई अधिकरण गरी सो क्षेत्रमा सुविधा सम्पन्न बसपार्क र अत्याधुनिक उद्यान र मनोरञ्जन स्थल निर्माण गर्न सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ११

जिल्लाका दक्षिण क्षेत्रका अत्यन्तै विकट मानिएका देवघाट देखि गजरकोटसम्मका ८ गा.वि.स.हरुको विकासको मेरुदण्ड मानिएको करिव ८५ कि.मी. लामो सालिग्राम कोरिडोरको हालसम्म करिव २२ कि.मी. ट्रयाक खोली सकिएकोमा बाँकी ट्रयाक खोली बाह्रै महिना यातायात संचालन हुने सक्ने गरी स्तरोन्नती समेत गर्नका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गर्न सम्बन्धित निकाय समक्ष सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १२

पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको आर्थिक, सामाजिक, पर्यटकीय विकासको सम्भावना रहेको पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको सदरमुकाम पोखराबाट तराई जोड्ने सबैभन्दा छोटो दुरीको फास्ट ट्रयाक कास्की, तनहुँ, स्याङ्जा, पाल्पा र नवलपरासीका दुर्गम पहाडी क्षेत्र हुँदै पूर्व-पश्चिम राजमार्ग जोड्ने मार्ग निर्माणको लागि नेपाल सरकारसँग सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १३

तनहुँ जिल्ला व्यास न.पा. वडा नं. १० देउराली नगर स्थित जि.वि.स.को स्वामित्वमा भई धेरै लामो समय देखि अव्यवस्थित बसोबासको रूपमा रहेको करिव २९ रोपनी जग्गा सम्बन्धि विवादलाई स्थायी रूपमा समाधान गर्न हाल स्थानीय निकायमा निर्वाचित जनप्रतिनिधि नभएको अवस्था विद्यमान रहेकोले यस्तो दीर्घकालिन महत्वको आर्थिक, प्राविधिक र राजनैतिक प्रकृतिको विषयमा हालको स्थानीय निकायबाट मात्र निर्णय हुन सक्ने अवस्था नदेखिएकोले स्थानीय निकाय, भू-विज्ञ र राजनैतिक दलहरु समेतको प्रतिनिधित्व रहने एक अधिकार सम्पन्न समिति गठन गरी जग्गा व्यवस्थापन गर्न संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १४

तनहुँ जिल्ला साविक फराकचौर ९/ग कि.नं. ६०३ हाल व्यास न.पा. वडा नं. १० स्थिति जिल्ला विकास समितिको स्वामित्वमा रहेको क्षेत्रफल ०-१-३-३ को जग्गामा सोही स्थान कित्ता नं. ६९१ क्षेत्रफल ०-१-३-३ जग्गा धनी रेवतराज शाहले व्यास नगरपालिकाबाट नक्सा पास समेत गरी २०५७ सालमा घर निर्माण गरेकोमा जिल्ला विकास समिति र निज रेवतराज शाहको जग्गा आवश्यक मूल्याङ्कन गरी साटफेर गर्न उपयुक्त देखिएको हुँदा स्वीकृतिका लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १५

बन्दिपुर नगरपालिकालाई “बन्दिपुर धरमपानी” नगरपालिका नामाकरण गर्नका लागि बन्दिपुर नगर परिषदले निर्णय गरी अनुरोध भै आएकोले उक्त नगर परिषदको निर्णय अनुसार नाम परिवर्तन गर्नका लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।